

GRČKA VJEŽBENICA

Sabadoš
Štronic
Zmajlović

GRČKA VJEŽBENICA

ZA KLASIČNA ODJELJENJA
OSNOVNE ŠKOLE

SASTAVILI
DIONIZIJE SABADOŠ
dr. MILIVOJ SIRONIĆ
ZVONIMIR ZMAJLOVIĆ

IX. IZDANJE

ŠKOLSKA KNJIGA — ZAGREB 1988

Urednica
LJERKA TOMLJENović-BIŠKUPić

Stručni recenzenti
PAVAO PAUŠ
PETAR KURIR

Odobrio Savjet za prosvjetu, nauku i kulturu NRH
broj 17165 od 14. XI 1953.

Tisak
»TISKARA RIJEKA« -- RIJEKA

CIP — Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb
UDK 372.880.75(075.2)

SABADOŠ, Dionizije
Grčka vježbenica : za klasična odjeljenja
osnovne škole / sastavili Dionizije Sabadoš,
Milivoj Sironić, Zvonimir Zmajlović. — 9. izd.
— Zagreb : Školska knjiga, 1988. — 173 str. ;
ilustr. ; 20 cm

Lat. i grč. pismo.
1. Sironić, Milivoj 2. Zmajlović, Zvonimir

U V O D

1. Grčko pismo

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

Ἀκαδήμεια

ΑΡΜΟΝΙΑ

ἄρμονια

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

βιογραφία

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

βιβλιοθήκη

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

γραμματική

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

γυμνάσιον

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

δημοκρατία

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

διάλογος

ΕΛΕΓΕΙΑ

ἐλεγεία

ΕΠΟΣ

ἔπος

ΖΕΥΣ

Ζεύς

ΖΩΟΛΟΓΙΑ

ζωολογία

ΗΡΩΣ

ἥρωσ

ΗΓΕΜΟΝΙΑ

ἡγεμονία

ΘΕΡΜΟΣ

θερμός

ΘΕΑΤΡΟΝ

θέατρον

ΙΣΣΑ

Ἴσσα

ΙΣΤΟΡΙΑ

ἱστορία

ΚΑΘΕΔΡΑ

καθέδρα

ΚΡΙΤΙΚΗ

κριτική

ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Λεωνίδας

ΛΑΜΠΑΣ

λαμπάς

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ

μαθηματική

ΜΑΡΑΘΩΝ

Μαραθών

ΝΙΚΗ

νίκη

ΝΕΙΛΟΣ

Νεῖλος

ΞΥΛΟΝ

ξύλον

ΞΕΡΞΗΣ

Ξέρξης

ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ὀρχήστρα

ΟΜΗΡΟΣ

Ὅμηρος

ΠΑΠΥΡΟΣ	ΤΕΧΝΗ	ΧΡΟΝΟΣ
πάπυρος	τέχνη	χρόνος
ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΤΡΑΓΟΥΡΙΟΝ	ΧΑΟΣ
πολιτική	Τραγούριον	χάος
ΡΥΘΜΟΣ	ΥΠΝΟΣ	ΨΥΧΗ
ρυθμός	ύπνος	ψυχή
ΡΕΥΜΑ	ΥΠΟΘΗΚΗ	ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΝ
ρεύμα	υποθήκη	ψευδώνυμον
ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	ΩΚΕΑΝΟΣ
σχολή	φιλοσοφία	Ώκεανός
ΣΦΑΙΡΑ	ΦΑΡΟΣ	ΩΙΔΗ
σφαίρα	Φάρος	ώδη

2. Vježbe u čitanju i pisanju

1. Σπάρτη, στάδιον, σχολή, Φάρος, δῆμος, χάος, γυμνάσιον, φιλοσοφία, ὀρχήστρα.

2. κλαγγή, ἄγκυρα, Σφίγξ, λόγχη.

3. ἀποθήκη, Ἀχιλλεύς, ὄργανον, Ἄρης, Ὀλυμπος, Ἴσση, ἔπος; Ὅμηρος, Ἑλλάς, ἱππόδρομος, Ἐκτωρ, ὦρα, Ῥώμη, ρεῦμα, Πύρρος, κατάρρους.

4. Ἴωνία, Ἰάσων, ἰατρός.

5. a) Ἀττική, Μαραθῶν, μαθηματική, Ὠκεανός, ἠχώ, χαρακτήρ, Μαραθῶν καὶ Σαλαμίς.

b) Ἀσία, βιβλιοθήκη, Ἀπόλλων, Ἀφροδίτη, Σωκράτης, ἱστορία, καθέδρα, δημοκρατία.

c) Πάτροκλος, Φίλιππος, φιλόσοφος, θέατρον, διάλογος, γυμνάσιον, πάπυρος.

d) Ἀθηναῖ, Σοφοκλῆς, Ποσειδῶν, Ἑρμῆς, Περικλῆς, Ξενοφῶν, γῆ, Ἀπελλῆς.

e) Ῥῆμος, πρᾶξις, δῶμα, δρᾶμα, χρῶμα, Ῥῆνος.

6. Καύκασος, τραῦμα, Αἴγυπτος, Καῖσαρ, Νεῖλος, εἰρήνη, Εὐρώπη, Ζεὺς, Τροία, Κροῖσος, οὐρανός, Μοῦσα, μυῖα.

7. τραγωδία, κωμωδία, Θράκη, πῆ, τῆδε, Ἄιδης.

Neke riječi koje pokazuju utjecaj grčkog jezika za orću kulturu:

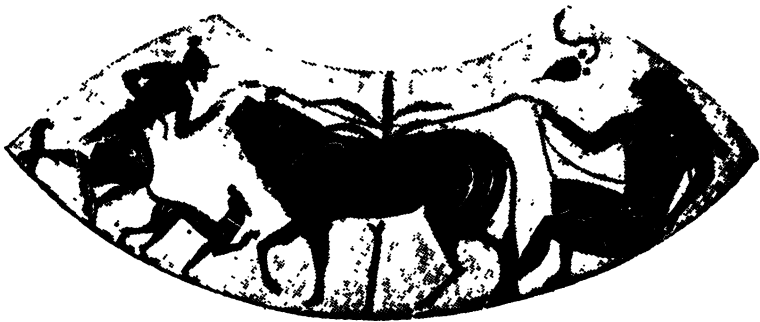
1. θέατρον, τραγωδία, κωμωδία, δράμα, σκηνή, ὀρχήστρα, χορός, μελωδία, λύρα, μουσική, ρυθμός, συμφωνία.

2. τραῦμα, βακτηρία, φάρμακον, φαρμακεύς, πλεύμων, πλευρίτις, ρεῦμα, ἀγωνία, θεραπεία, ἄορτή, ἀρτηρία, ἄσθμα, βιολόγος, ἐπιδημία, ἔκζεμα, κατάρρους, χειρουργός, νάρκωσις, προφύλαξις, πρόθεσις, σκλήρωσις.

3. σχολή, βιβλίον, βιβλιοθήκη, ὀρθογραφία, ποίησις, γραμματική, μαθηματική, ἱστορία, γεωγραφία, φιλοσοφία, καθέδρα, κριτική, φαντασία, βοτανική.

4. πολιτική, δῆμος, δημοκρατία, ἀριστοκρατία, ὀλιγαρχία, ἀγρονόμος, αὐτόνομος, πολεμική, πρᾶξις, πρόβλημα, σύστημα.

5. τέχνη, ἀρχιτέκτων, ἄτομον, ἐνέργεια, αὐτόματος, ἄσβεστος, κρύσταλλος, μηχανική, ὀπτική, πλαστική.

DEKLINACIJA

A-DEKLINACIJA

Vježba 1.

Feminina na $\bar{a}$ purum

1. Βία βίαν τίκτει. 2. Αἱ ἀδικίαι τὰς ἐχθρας τίκτουσιν. 3. Ἡ τῶν στρατιῶν ἀνδρεία ταῖς χώραις σωτηρίαν φέρει. 4. Τῇ ἐργασίᾳ καὶ τῇ φιλεργίᾳ τὴν χώραν πλουτίζομεν.

Vježba 2.

Feminina na η

1. Ἡ νίκη τιμὴν φέρει. 2. Στέργετε τὰς ἐπιστήμας. 3. Χαίρω τῇ τῆς νίκης τιμῇ. 4. Αἱ τῶν στρατιῶν νῆκαι τὰς χώρας φυλάττουσιν. 5. Αἱ ἐπιστῆμαι τὰς ψυχὰς πλουτίζουσιν. 6. Τῇ τύχῃ οὐ πιστεύομεν. 7. Ἡ εἰρήνη τὰς τέχνας τρέφει.

Vježba 3.

Feminina na $\bar{a}$ purum i impurum

1. Στέργε τὴν ἀλήθειαν. 2. Ἡ ἀνδρεία ἐστὶ ρίζα τῆς δόξης. 3. Τῇ ὁμονοίᾳ καὶ τῇ ἀνδρείᾳ φυλάττετε τὴν ἐλευθερίαν. 4. Αἱ Μοῦσαι εἰσι θεαὶ τῆς σοφίας. 5. Ἡ θάλαττά ἐστὶ πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας. 6. Ἡ μὲν ἀνδρεία νίκη καὶ δόξαν φέρει, ἡ δὲ δειλία φυγὴν καὶ ἥτταν. 7. Θαυμάζομεν τὴν τῶν μελιττῶν φιλεργίαν.

Vježba 4.

1. Ne izbjegavaj rad! 2. U Ateni cvjetaju znanosti i umjetnosti
3. Radom povećavamo blagostanje. 4. Pravda je početak prijateljstva.
5. U bitki ne spasava vojsku bijeg nego hrabrost. 6. Ljubite i čuvajte
slobodu! 7. Iskustvom povećavaš znanje. 8. Pobjeda je izvor slave i
časti. 9. Divi se slavi Atene! 10. U nepravdi nema sreće. 11. Snaga
vojske je izvor slobode.

Vježba 5.

Masculina na -ας i -ης

1. Ἐν Θερμοπύλαις Ἐφιάλτης τοῦ Λεωνίδου καὶ τῶν Σπαρτιατῶν
προδότης ἦν. 2. Εἰκότως κολάζομεν τὸν προδότην. 3. Μὴ δίωκε, ὦ
νεανία, τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς τιμάς, ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν. 4. Ὡ μαθητά, μάνθανε
τὴν γραμματικὴν. 5. Ἡ τῶν ἐργατῶν φιλεργία τοῖς πολίταις ὠφέλειαν
παρέχει. 6. Χαίρετε τῇ ἐργασίᾳ, ὦ πολῖται. 7. Οἱ προδότες τὴν ἤτταν
τῇ στρατιᾷ φέρουσιν.

Vježba 6.

Stegnuta A deklinacija

1. Ἡ γῆ σφαῖρά ἐστιν. 2. Αἱ Ἀθῆναι ἐπωνυμίαν ἔχουσιν ἀπὸ
Ἀθηνᾶς τῆς θεᾶς. 3. Θαλῆν μὲν ἐπὶ τῇ σοφίᾳ θαυμάζομεν, Ἀπελλῆν
δὲ ἐπὶ τῇ γραφικῇ. 4. Ἐρμῆς ὑπὸ τῶν ποιητῶν τῆς λύρας εὐρετῆς
λέγεται. 5. Ἐν ταῖς Ἀθήναις Ἐρμαῖ ἦσαν.

Vježba 7.

1. Spartanci strogo odgajaju mladiće. 2. Vojniku dolikuje hra-
brost, a učniku marljivost. 3. Pjesmama pjesnika odgajaju se građani.
4. Suci, sudite pravedno! 5. Plodnost zemlje povećava blagostanje
građana. 6. Izvori ponajviše izbijaju iz zemlje. 7. Dužnost je učenika
marljivo učiti. 8. U^t Ateni osobito poštuju božicu Atenu. 9. Građani
se dive hrabrosti vojnika. 10. Građani, izbjegavajte društvo izdajica!

Vježba 8.

Ἀθῆναι, Σπάρτη, Θῆβαι

Ἀθῆναι εἰσὶν ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ Σπάρτη ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ
Θῆβαι ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. Αἱ Μοῦσαι καὶ αἱ τέχναι εἰσὶν ἐν τιμῇ ἐν ταῖς

Ἄθηναις, ἀλλ' οὐκ ἐν ταῖς Θήβαις. Ἡ δὲ Σπάρτη τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῇ πειθαρχίᾳ καὶ τῇ καρτερίᾳ διαφέρει, καὶ θαυμάζομεν τὴν Λεωνίδου τελευτὴν ἐν ταῖς Θερμοπύλαις. Αἱ δὲ Πελοπίδου καὶ Ἐπαμεινώνδου νῆκαι φέρουσι Θήβαις δόξαν καὶ τιμὴν.

O-DEKLINACIJA

Vježba 9.

Masculina i feminina

1. Ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ὁ δῆμος πολιτεύεται. 2. Πείθου, ὦ ἄνθρωπε, τοῖς δήμου νόμοις. 3. Ἡ σοφία τοῖς ἀνθρώποις τῆς εὐδαιμονίας πηγὴ ἐστίν. 4. Στέργε τοὺς φίλους. 5. Ἡ νίκη δόξαν τοῖς στρατηγοῖς φέρει. 6. Ὁ χρόνος τῶν ἀνθρώπων διδάσκαλός ἐστίν. 7. Οἱ ἰατροὶ τὰς νόσους θεραπεύουσιν. 8. Τοῖς τοῦ φίλου λόγοις πολλάκις οὐ πιστεύομεν. 9. Μαθητοῦ ἐστὶ θεραπεύειν τοὺς διδασκάλους.

Vježba 10.

Neutra

1. Ἡ Αἴγυπτός ἐστὶ δῶρον τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ. 2. Ἐκ τῶν φυτῶν τὰ φάρμακα λαμβάνεται. 3. Παροιμία λέγει, ὅτι τὰ τῶν ἐχθρῶν δῶρα βλάπτει. 4. Τὰ δένδρα κόσμος ἐστὶ καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ὕλων. 5. Ἡ ἱστορία διδάσκαλος τῶν ἔργων τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. 6. Τὸν χρόνον φάρμακον λέγουσι τῆς λύπης.

Vježba 11.

1. U Sparti bijaše veliko mnoštvo robova. 2. Slobodu ljube i ljudi i životinje. 3. Drveće se poznaje po plodovima. 4. Rad je (za) čovjeka čast. 5. Nesloga škodi narodu. 6. Liječnici spasavaju ljudima život. 7. Od loze seljaci dobivaju vino. 8. U bolesti i san liječi. 9. Ne prosuđuj ljude po riječima, nego po djelima! 10. Učitelj je učenikov prijatelj. 11. Iz knjige čitaš priču.

Vježba 12.

Γεωργός καὶ Ἴππος

Γεωργός, ἕως μὲν πόλεμος ἦν, Ἴππον τρέφει χόρτῳ καὶ σίτῳ καὶ συνεργὸν ἔχει ἐν τοῖς τοῦ πολέμου πόνοις καὶ κινδύνοις, καὶ πολλάκις ὁ Ἴππος τὸν γεωργὸν σφάζει. Μετὰ δὲ τὸν πόλεμον ὁ γεωργός τῷ Ἴππῳ

παραβάλλει καλάμους ὡς τοῖς ὄνοις. Ἐπεὶ δὲ πάλιν πόλεμος ἦν, καὶ κίνδυνος ἦκει τῶν πολεμίων, ὁ μὲν γέωργός ἀναβαίνει ἐπὶ τὸν ἵππον, ὁ δὲ ἵππος αἰεὶ καταπίπτει. Τὸ τελευταῖον ὁ ἵππος λέγει πρὸς τὸν γεωργόν· „Πῶς, ὦ ἄνθρωπε, πάλιν ἐξ ὄνου ἵππον ἐθέλεις ἔχειν; πρόαγε μετὰ τῶν πεζῶν· ἐξ ἵππου γὰρ ὄνος ἤδη ὑπάρχει.“

Vježba 13.

Pridjevi A i O deklinacije

1. Παλαιά ἐστὶν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶττα. 2. Οἱ ἀγαθοὶ μαθηταὶ σὺν τῇ ἡδονῇ Ἑλληνικὴν γλῶτταν μαθάνουσιν. 3. Οἱ τοῦ Λεωνίδου στρατιῶται ἀνδρεῖοι ἦσαν. 4. Τὸν ἀληθινὸν φίλον φύλαττε ὡς θησαυρόν, στέργε ὡς ἀδελφόν. 5. Ἴσχυρά ἦν τῶν νεανιῶν παιδεία παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις. 6. Κακοὺς φέρουσι καρπούς οἱ κακοὶ λόγοι. 7. Τοῖς ἀνδρείοις ἀθάνατος ἔπεται δόξα. 8. Δικαίους ἀνθρώπους στέργομεν. 9. Τὸν ἀγαθὸν στρατιώτην θαυμάζουσιν οἱ πολῖται. 10. Κακαὶ βιβλοὶ φέρουσι βλάβην.

Vježba 14.

Τὰ τῶν Ἀθηνῶν μνημεῖα

Ἡ τῶν Ἀθηνῶν ἄκρα πέτρα ἐστὶν ἐν τῷ τοῦ Ἰλισσοῦ πεδίῳ. Ἐπὶ δὲ τῇ πέτρᾳ ἐστὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τὸ τοῦ Φειδίου ἔργον ἐλεφάντινον, ἡ Ἀθηνᾶ. Ἔστι καὶ ἐν Ἀθήναις παντοδαπὰ τῶν τεχνιτῶν ἔργα, τὸ Λύκειον καὶ τὸ Θησεῖον καὶ ἡ Ἀκαδήμεια καὶ ἡ Ποικίλη στοὰ καὶ ἱερὰ θαυμαστά.

Vježba 15.

Περὶ τῆς Αἰγύπτου

Ἡ Αἴγυπτος μάλα εὐκαρπὸς χώρα ἐστίν. Τὴν δὲ εὐδαιμονίαν τῷ Νεῖλῳ ποταμῷ ὀφείλει. Ὁ γὰρ Νεῖλος κατ' ἐνιαυτὸν οὐ μόνον τοὺς ἀγρούς κατακλύζει, ἀλλὰ καὶ τὰς ὁδοὺς. Τότε ὁ Νεῖλος πόντῳ ὁμοίος ἐστίν. Μόνον οἱ λόφοι ὥσπερ νῆσοι ἐξέχουσιν. Μετὰ δὲ τὸν κατακλυσμὸν ἡ Αἴγυπτος σῖτον φέρει ἀφθονον. Εἰκότως οὖν τὴν Αἴγυπτον οἱ παλαιοὶ τοῦ Νεῖλου δῶρον λέγουσιν. Ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἰατροὶ εἰσὶν ἀγαθοί. Τὰς νόσους παντοίοις φαρμάκοις θεραπεύουσιν. Τὰς ἐκ παπύρου βίβλους οἱ παλαιοὶ τῇ Αἰγύπτῳ ὀφείλουσιν.

Vježba 16.

Stegnuta O-deklinacija

1. Ἀπὸ Φάρου τῆς νήσου εἰς τὴν Ἴσσαν μικρὸς καὶ καλὸς πλοῦς ἐστίν. 2. Ἐν τῷ πλῶ οἱ ναῦται σφύζονται τῇ ἐμπειρίᾳ. 3. Πολλάκις ὀργὴ ἀνθρώπων νοῦν ἐκκαλύπτει. 4. Τὰ τῶν νεκρῶν ὄσῃ ἐν τοῖς ἀντροῖς εὐρίσκομεν. 5. Τὰ τῶν παλαιῶν ὄπλα χαλκᾷ καὶ σιδηρᾷ ἦν.

Vježba 17.

ΑΤΙΣΚΑ ΔΕΚΛΙΝΑΚΙΑ

1. Ἐκ Ὀμήρου τὴν Μενέλεω ἀνδρείαν γιγνώσκομεν. 2. Ὁ θηρευτῆς διώκει τοὺς λαγῶς. 3. Ὁ ἥλιος τὴν ἕω ἄγγελον ἔχει. 4. Οἱ ἔλαφοι καὶ οἱ λαγῶ ἐλαφροὶ εἰσιν. 5. Ἐν τοῖς παλαιοῖς νεφῶς ἐνδόξων τεχνιτῶν ἔργα ἐστίν. 6. Αἱ Ἀθῆναι πλέαι καλῶν νεῶν ἦσαν.

Vježba 18.

1. Marljivi radnici u zoru polaze na posao. 2. Ne drži za prijatelja zla čovjeka! 3. Lijeni učeniče, nemarnošću zadaješ žalost učiteljima! 4. Dobrohotne riječi prijatelja vrlo su korisne. 5. Život roba bijaše pun nevolja. 6. Kod Atenjana nagrada dobrih građana bijaše zlatan vijenac. 7. Kostii mrtvacu čuvaju se u grobu. 8. Orao lovi zečeve. 9. Govor je slika misli. 10. Dobri liječnici liječe i teške bolesti. 11. Besmrtna je slava pjesnika Homera.

Vježba 19.

Περὶ τῶν κακῶν

(Μῦθος Αἰσώπου τοῦ ποιητοῦ)

Ἀνθρώπων ἕκαστος δύο πῆρας φέρει, τὴν μὲν ἐμπροσθεν, τὴν δ' ὀπισθεν· μεστὴ δὲ κακῶν ἐστὶν ἑκατέρα· ἀλλ' ἡ μὲν ἐμπροσθεν ἀλλοτριῶν, ἡ δ' ὀπισθεν τῶν ἰδίων. Διὸ οἱ ἄνθρωποι τὰ μὲν ἴδια κακὰ ἐν ὀφθαλμοῖς οὐκ ἔχουσιν, τὰ δ' ἀλλότρια αἰεὶ βλέπουσιν.

Vježba 20.

Περὶ τοῦ ἐν τῇ ἀμπέλῳ θησαυροῦ

Γεωργὸς τις καταλύει τὸν βίον. Ἦκουσιν οὖν οἱ υἱοί. Ὁ γεωργὸς λέγει πρὸς τοὺς υἱούς· „Ἐγὼ μὲν, ὧ φίλα τέκνα, ἤδη ἀποθνήσκω, ὑμῖν δὲ τὴν ἀμπελον καταλείπω. Ἐν τῇ ἀμπέλῳ θησαυρὸς ἐστίν.“ Μετὰ δὲ τὸν

τοῦ γεωργοῦ θάνατον οἱ νεανίαι τὴν ἄμπελον ὀρύττουσι μετὰ πόνου καὶ καμάτου. Τὸν μὲν θησαυρὸν οὐχ εὐρίσκουσιν, ἢ δ' ἄμπελος συχνούς καὶ καλοὺς καρπούς τοῖς υἱοῖς φέροι. Γιγνώσκουσιν οἱ υἱοί, ὅτι ὁ κάματος θησαυρός ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις.

KONSONANTSKA DEKLINACIJA

Vježba 21.

Guturalne i labijalne osnove

1. Ἦλιξ ἤλικα τέρπει. 2. Οἱ στρατιῶται τῆς ἐλευθερίας φύλακές εἰσιν. 3. Ὁ λύκος τὴν τρίχα, οὐ τὴν γνάμην ἀλλάττει. 4. Κόραξ κόρακι φίλος. 5. Οἱ παλαιοὶ στρατιῶται θώρακας χαλκοῦς φέρουσιν. 6. Θαυμάζομεν τοὺς Ἀράβων ἐλαφροὺς ἵππους. 7. Αἱ φόρμιγγες τοὺς τῶν ἀνθρώπων θυμοὺς τέρπουσιν. 8. Οἱ ἀνθρωποὶ πολλάκις γλαυκὴ ὀρνίθια θηρεύουσιν. 9. Τοῖς ἀνθρώποις αἱ αἴγες ὠφέλιμαί εἰσιν. 10. Τοῖς Κύκλωσιν ὀφθαλμὸς ἐν μέσῳ τοῦ μετώπου ἦν.

Vježba 22.

Dentalne osnove

1. Ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν καλὸν ἐστὶν. 2. Οἱ Σπαρτιᾶται σώματος εὐεξία ἀγάλλονται. 3. Οἱ παλαιοὶ λέγουσιν, ὅτι τρέφεται ἡ ψυχὴ μαθήμασιν. 4. Σὺν ἀγαθῇ ἐλπίδι εἰς τὴν μάχην ἐρχόμεθα. 5. Χάρις μὲν χάριν, ἔρις δ' ἔριν τίκτει. 6. Ὡ παῖ, δίωκε τὰ μαθήματα. 7. Τῶν Κρόνου παίδων Ἄιδης βασιλεύει τῶν νεκρῶν. 8. Ἡ δημοκρατία τοῖς πολίταις ἰσότητά διανέμει. 9. Οἱ μὲν τέττιγες ἡμέρας ἄδουσιν, αἱ δὲ γλαῦκες νυκτός. 10. Τοῖς πολίταις πρέπει τῶν πολιτικῶν πραγμάτων φροντίζειν. 11. Τοῖς μὲν ποσὶ βαδίζομεν, τοῖς δὲ ὀφθαλμοῖς βλέπομεν.

Vježba 23.

Osnove na v i vt

1. Ἡ Σπαρτάκου, τοῦ τῶν δούλων ἡγεμόνος, δόξα ἀθάνατός ἐστιν. 2. Χρηστοὶ ἡγεμόνες ἐν τοῖς ἀγῶσιν σφύζουσι τὴν πατρίδα. 3. Ἡγεμόνας ἀγαθοῦς Ὅμηρος ποιμένας λαῶν λέγει. 4. Οἱ Ἑλλήνων ὀπλιῆται θώρακα ἔχουσι καὶ κόρυν καὶ κνημῖδας καὶ ἀσπίδα. 5. Παῖς μὲν παῖδα τέρπει, γέροντα δὲ γέρων. 6. Δεινοὶ εἰσιν οἱ λεόντων ὄνυχες καὶ οἱ ἐλεφάντων ὀδόντες. 7. Ἐν τῷ χειμῶνι οἱ ναῦται εἰς λιμένας φεύγουσιν. 8. Ἐν τῇ ὄλῃ συχναί εἰσιν ἀηδόνες.

Vježba 24.

1. Dužnost je dobrih građana boriti se za domovinu. 2. Djecu s pravom zovemo nadom domovine. 3. Mnogi ljudi hrane se kozjim mlijekom. 4. Libija bijaše domovina lavova, a Indija slonova. 5. Ajant bijaše sličan gigantu. 6. Kuća se noću osvjetljuje svjetilkama. 7. Dječaće, ne diviš li se mravu zbog marljivosti? 8. U kazalištu gledamo nove drame. 9. Mladići, ne vjerujte riječima udvorica! 10. Slobodu i jednakost uvijek čuvajte! 11. Slavna bijaše pobjeda Helena kod Salamine. 12. Vukovi su loši čuvari ovaca i koza. 13. Hrabre vojnike uspo-ređujemo s lavovima.

Vježba 25.

Pridjevi

1. Οἱ Ῥωμαῖοι καὶ μετὰ τὴν ἐν Κάνναις μάχην εὐέλπιδες ἦσαν. 2. Ἄχαριν ἄνθρωπον οὐ στέργομεν. 3. Τὸ ἐλεύθερον τὸ εὐδαιμόν ἐστιν. 4. Τὸν ἄνθρακα μέλανα χρυσοῦν λέγουσιν. 5. Αἱ ἐλπίδες ἄφρονες ὥσπερ οἱ κακοὶ ἡγεμόνες εἰς βλεθρον ἄγουσιν. 6. Οἱ ἐλπίσι πιστεύοντες σφάλ-λονται πολλάκις. 7. Οἱ διδάσκαλοι τοὺς παῖδας σπουδαίως μανθάνοντας στέργουσιν. 8. Τοὺς τῆς χώρας ἄρχοντας ἐπιστήμονας δεῖ εἶναι. 9. Χαλεπὸς ἦν ὁ τῶν ταλάνων δούλων βίος. 10. Μετὰ τῆς ἠδονῆς τὰς χαριέσσας Ἀνακρέοντος ὦδὰς ἀναγιγνώσκομεν. 11. Ὁ παλαιὸς φιλό-σοφος διδάσκει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἄκοντες, οὐχ ἐκόντες ἀμαρτάνουσιν.

Vježba 26.

Οἱ τῶν Ἑλλήνων πεζοὶ

Παρὰ τοῖς Ἑλλησιν οἱ πεζοὶ στρατιῶται εἰσιν ὀπλῖται ἢ γυμνήται ἢ πελτασταί. Οἱ μὲν ὀπλῖται κόρυθας φέρουσι καὶ θώρακας καὶ κνη-μῖδας καὶ ἀσπίδας καὶ λόγχας καὶ μαχαίρας. Αἱ δὲ κόρυθες σκύτιναι ἢ χαλκαῖ εἰσιν, οἱ θώρακες χαλκοῖ, χαλκαῖ καὶ αἱ κνημῖδες. Βόειον δὲ δέρμα τὰς ἀσπίδας ἐγκαλύπτει. Μακροὶ αἱ λόγχαι εἰσίν, μικροὶ δὲ αἱ μάχαιραι. Ὑστερον δὲ τοῖς ὀπλίταις ἀντὶ θωράκων χιτῶνες λινοῖ ἦσαν. Τοῖς δὲ γυμνήταις καὶ τοῖς πελτασταῖς ὄπλα ἐστὶ πρὸς τῇ πέλτῃ τόξον ἢ σφενδόνη ἢ ἀκόντιον.

Vježba 27.

Likvidne osnove

1. 'Ο ἀήρ ἀναγκαῖός ἐστι καὶ τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς. 2. Τὸν μὲν χρυσὸν ἐν πυρὶ βασανίζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. 3. Φῶρ ἐπιγιγνώσκει φῶρα. 4. Ἔαρος οἱ ἀγροὶ θάλλουσιν. 5. Τὸ πῦρ τοῖς ἀνθρώποις ὠφελείας τε καὶ βλάβας παρέχει. 6. Μιλτιάδην σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζουσιν. 7. Οἱ ῥήτορες τὴν ἀλήθειαν λέγοντες τοῖς πολίταις σωτηρίαν παρέχουσιν. 8. Ὡ τῆς πατρίδος σῶτερ, οἱ πολῖται χαίρουσι τῇ ἐλευθερίᾳ. 9. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς δῆμοις ὁ ἄλλος σύμβολον ἦν ξενίας. 10. Ἡ μὲν σωφροσύνη τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ ὀργὴ τοῖς θεοῖς πρέπει.

Vježba 28.

Nastavak

1. Ἡρόδοτος πατὴρ τῆς ἱστορίας νομίζεται. 2. Ἡ τῶν θυγατέρων ἀρετὴ ἐστὶ δόξα πατρὸς καὶ μητρός. 3. Πείθεσθε, ὦ παῖδες, τοῖς πατράσι καὶ ταῖς μητράσιν. 4. Οἱ ἀγαθοὶ παῖδες θεραπεύουσι τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν διδάσκαλον. 5. Οἱ Πυθαγορικοὶ λέγουσιν, ὅτι οἱ ἀστέρες εἰσὶ θεοί. 6. Ἄνδρὸς χαρακτήρ ἐκ λόγου γνωρίζεται. 7. Ὡ κακοὶ νεανῖαι, μὴ δουλεύετε τῇ γαστρὶ. 8. Ἄνῆρ ἀνδρὸς διαφέρει. 9. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη σὺν τοῖς ἄλλοις ἀστράσιν ἐν αἰθέρι λάμπουσιν. 10. Περσεφόνη θυγάτηρ ἦν Δήμητρος. 11. Ὡ θυγατερ, περίμενε τὴν τῆς μητρὸς ἐπιστολήν.

Vježba 29.

1. Spasitelju domovine iskazuju se mnoge časti. 2. Vojnici se bore hrabrošću, vojskovođe umom, govornici riječju. 3. Perzijanci žrtvuju suncu, mjesecu i vatri. 4. Čovječe, nerad smatraj ocem mana! 5. Ružno je robovati snu i želucu. 6. Slušajte savjete razboritih prijatelja! 7. Etiopljani su crni. 8. Djeca ne duguju zahvalnost samo očevima i majkama, nego i učiteljima. 9. I životinje se sjećaju dobročinitelja. 10. Rado slušamo riječ prijateljevu. 11. Dužnost je otaca i majki dobro odgajati sinove i kćeri. 12. Vukovi su grabežljivi.

VOKALSKE OSNOVE

Vježba 30.

Osnove na *ι*

1. Ἡ δύναμις πολλάκις ἐστὶν ἀρχὴ καὶ αἰτία ὕβρεως. 2. Πόσεως καὶ βρώσεως πολλάκις οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι εἰσιν. 3. Ἄνθρωπος φύσει πολιτικὸν ζῷον. 4. Ὑβρις ὕβριν τίκτει. 5. Ἐν συχναῖς τῆς Ἑλλάδος πόλεσιν ἀκροπόλεις ἦσαν. 6. Οἱ μὲν πόλεμοι πολλάκις, αἱ δὲ στάσεις ἀεὶ διαφθείρουσι τὰς πόλεις. 7. Μὴ ἐκ τῶν λόγων, ἀλλ' ἐκ τῶν πράξεων τοὺς ἀνθρώπους κρῖνε. 8. Οἱ ἀετοὶ τοῖς ὄφεισι πολέμοι εἰσιν. 9. Τῆς πόλεως ψυχὴ οἱ νόμοι εἰσιν. 10. Ἀναξαγόρας λέγει τὴν σελήνην οἰκήσεις ἔχειν. 11. Τοῖς μάντεσι μὴ πιστεύετε.

Vježba 31.

Osnove na *υ*

1. Ὁ ἰχθύς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὄζει. 2. Παροιμία ἐστὶν ἰχθῦν νήχεσθαι διδάσκεις. 3. Οἱ παράσιτοι ὡς μύες εἰσιν. 4. Τοῖς μουσὶ μάχη ποτὲ ἦν πρὸς τοὺς βατράχους. 5. Ἡ γῆ βότρυς τίκτει. 6. Ἡ θάλαττα παντοίους ἰχθύς ἔχει. 7. Ἐν συχνοῖς τῆς Ἑλλάδος ἄστεσιν ἀθλητῶν ἀνδριάντες ἦσαν. 8. Οἱ Ἕλληνες λόγγας ἔχουσι πεντεκαίδεκα πῆχεων. 9. Οἱ γεωργοὶ συὶ βαλάνους τροφήν πορίζουσιν. 10. Οἱ τῶν ποταμῶν ἰχθύες τοῖς τῆς θαλάττης ἰχθύσιν οὐκ εἰσιν ὅμοιοι.

Vježba 32.

Pridjevi na *υ*

1. Βραχὺς ὁ βίος, βραχεῖα ἡ ἡδονὴ ἐστίν. 2. Τὸν τραχὺν ἵππον τῷ χαλινῷ μετάγομεν. 3. Τῶν βραχειῶν καὶ μακρῶν λυπῶν μόνον φάρμακον ὁ χρόνος ἐστίν. 4. Οἱ μὲν ἵπποι ταχεῖς, οἱ δὲ ὄνοι βραδεῖς εἰσιν. 5. Τὸ μεταβάλλειν ἡδὺ (ili γλυκύ). 6. Θρασέος ἀνδρὸς πολλάκις θρασεῖς καὶ οἱ λόγοι. 7. Ἡ ἀηδὼν φωνὴν ἡδεῖαν καὶ γλυκεῖαν ἔχει. 8. Μὴ πιστεύετε, ὦ νεανία, τοῖς γλυκέσι λόγοις, ἀλλὰ τοῖς χρησίμοις. 9. Ἡ κακῶν φίλια ἐν βραχεῖ χρόνῳ διαλύεται.

Vježba 33.

1. U dubokim rijekama ima veliko mnoštvo riba. 2. Bogatstvo bez razboritosti nestalno je blago. 3. Korijeni odgoja su gorki, a plodovi slatki. 4. Divimo se arapskim brzim konjima. 5. Nepravda je

uvijek uzrok bune. 6. Karani se bore i sjekirama. 7. Na atenskoj akropoli bijaše krasan hram božice Atene. 8. Čovjek nadvisuje razumom životinje. 9. Život je kratak, a nauka dugotrajna. 10. Sramotno je u boju napuštati (bojni) red. 11. Heleni žrtvuju Erinijama crne ovce. 12. Zli građani bunama i svađama uništavaju državu.

Vježba 34.

Osnove na ε, ου, αυ

1. Ἀχιλλεύς Θέτιδος παῖς ἦν καὶ Πηλέως. 2. Οἱ γονεῖς ἐπιστήμονας παῖδας στέργουσιν. 3. Οἱ γεωργοὶ συχνὰς ἀγέλας τρέφουσι βοῶν καὶ οἰῶν καὶ συῶν. 4. Ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς πρὸ τῆς μάχης θύει τοῖς θεοῖς βοῦν καὶ σὺν καὶ οἶν. 5. Τῷ Ἀχιλλεῖ φίλος πιστὸς ἦν Πάτροκλος. 6. Αἱ γρᾶες τέρπονται μύθους τοῖς παισὶ λέγουσαι. 7. Οἱ λέοντες τοῖς βοῦσι νύκτωρ ἐπιβουλεύουσιν. 8. Ἔστι τῶν νεανιῶν καὶ τοῖς γέρουσι καὶ ταῖς γραυσὶν ἀξίας τιμὰς ἀπονέμειν. 9. Ὡς Ἀχιλλεῦ, τῆς σῆς ἀρετῆς δόξα ἀθάνατός ἐστιν.

Vježba 35.

Osnove na ω, ι, ο

1. Ὀδυσσεὺς ἦν συχνὸν χρόνον παρὰ Καλυψοῖ. 2. Περὶ Ἀχιλλέως τοῦ ἥρωος ἄδει Ὅμηρος. 3. Ὁ ἀγαθὸς παῖς τοὺς πάτερως καὶ τοὺς μήτερως θεραπεύει. 4. Ἡ ἡχώ πολλάκις τοὺς ἀνθρώπους ψεύδει. 5. Τὴν τῶν ἡρώων ἀνδρείαν αἰεὶ θαυμάζομεν. 6. Ἡρωσὶν ἀγάλματά ἐστιν ἐν Ὀλυμπίᾳ. 7. Πλάτων τὰς χαριέσσας Σαπφοῦς ὥδας μάλα θαυμάζει διὸ τὴν Σαπφὴν δεκάτην Μοῦσαν λέγει. 8. Οἱ δμῶες βίον χαλεπὸν ἄγουσιν. 9. Πειθοῖ καὶ λόγῳ τὰς ἐχθρας διαλύομεν.

Vježba 36.

1. Stara je riječ: Ljubite i štujte roditelje! 2. Ljudi imaju vatru od Prometeja. 3. Homer opisuje u Odiseji lutanja junaka Odiseja. 4. U Korintu bijaše trijem posvećen Jeki. 5. Sapfo, divimo se tvojim pjesmama. 6. Stado goveda i ovaca slijedi pastira. 7. Herojima dugujemo zahvalnost. 8. Ovce daju ljudima vunu. 9. Govornici su umjetnici uvjeravanja.

Vježba 37.

Περὶ Ἀλεξάνδρου

Ἀλέξανδρος, Μακεδόνων βασιλεύς, Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως μάλιστα ἐθεράπευε τῶν παλαιῶν βασιλέων καὶ ἥρώων· καὶ πολλάκις ἔλεγεν „ὦ εὐδαιμον Ἀχιλλεῦ, ὅτι Ὅμηρον ἔχεις κήρυκα καὶ ἐρμηνέα τῆς σῆς ἀνδρείας.“

OSNOVE S ELIZIJOM

Vježba 38.

1. Τὸ ψεῦδος, ὦ παῖδες, αἰσχρόν ἐστιν. 2. Οἱ διδάσκαλοι, οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες τὰ τῶν παιδῶν ψεῦδη κολάζουσιν. 3. Ἐν τῇ Λιβύῃ παντοῖα γένη ζῶων ἐστίν. 4. Ἐλπίς κακοῦ κέρδους ἀρχὴ ἐστὶ πονηρίας. 5. Ἐν τοῖς ὄρεσι θηρεύονται σῦες ἄγριαι καὶ ἔλαφοι. 6. Οἱ βάρβαροι τὰ βέλη ἰῶ ἔχριον. 7. Θέρους τὰ μὲν ἄνθη ἐν τοῖς κήποις, τὰ δὲ δένδρα ἐν τοῖς ἄλσεσι θάλλει. 8. Ἡ τῶν κερδῶν ἐπιθυμία οὐκ ἀνδρας μόνον διαφθείρει, ἀλλὰ καὶ πόλεις καὶ ἔθνη. 9. Ἀπλᾶ ἐστὶ τῆς ἀληθείας ἔπη.

Vježba 39.

Nastavak

1. Παλαιὸς λόγος ἐστίν· ὑγιῆς ψυχὴ ἐν σώματι ὑγιεῖ. 2. Οἱ εὐγενεῖς καὶ ἐπιστήμονες παῖδες τὰ μαθήματα στέργουσιν. 3. Ἡ ἀρετὴ μόνη ἀσφαλὲς κτῆμά ἐστιν. 4. Ἐπαμεινώνδας πατὴρ ἦν ἀφανοῦς. 5. Φέρειν χρὴ συμφορὰς τὸν εὐγενῆ. 6. Οὐποτ' αἰσχρόν ἐστὶ τάληθῆ λέγειν. 7. Ψευδῆσι λόγοις οἱ ἄνθρωποι πολλάκις σφάλλονται. 8. Τὰ μὲν ψεῦδη πρῶτον ἀφανῆ ἐστίν, ἔπειτα δὲ σαφῆ γίγνεται.

Vježba 40.

1. Domovinu ne brane zidovi, nego vojnici i građani. 2. Grčki vojnici nosili su na glavama kacige. 3. Mnogi narodi bijahu podložni Rimljanima. 4. Homerovi epovi su besmrtni. 5. Riječi udvorica su lažne. 6. Mornari poznaju dubine mora. 7. Nije uvijek lako raspoznati istinito i lažno. 8. Snaga građana je zid grada. 9. Plemeniti ljudi ne rugaju se slabima i nesretnima.

Vježba 41.

1. Πλάτων και Ξενοφῶν μαθηταὶ Σωκράτους ἦσαν. 2. Τὸν Σωκράτη διὰ τὴν σοφίαν θαυμάζομεν. 3. Ὡς Δημόσθενες, τὴν βῶμην οὐκ ἴσην ἔχεις τῇ γνώμῃ. 4. Τὰ Σοφοκλέους δράματα ὀνομαστά ἐστίν. 5. Οἱ Τύριοι Ἡρακλέα τῆς πόλεως ἀρχηγὸν ἐνόμιζον. 6. Εὐκλεῆς τὸ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι Ὀμηρος ὁ ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος διδάσκαλός ἐστίν. 7. Ὁ ἐλεύθερος ἀνὴρ θάνατον εὐκλεῆ μᾶλλον βούλεται ἢ βίον αἰσχρόν.

Vježba 42.

1. Οἱ τῶν Σπαρτιατῶν παῖδες και νεανίαι ἐπίσημοι ἦσαν αἰδῶ. 2. Οἱ ποιηταὶ τοῦ βίου χειμῶνα τὸ γῆρας ὀνομάζουσιν. 3. Κάτων ἐν τῷ γῆρα τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν ἐμάνθανεν. 4. Τοῖς τῶν θηρίων κρέασιν ἐτρέφοντο οἱ στρατιῶται. 5. Ταῖς τριήρεσιν ἐμάχοντο οἱ Ἕλληνες ἐν Σαλαμῖνι. 6. Τὰ κέρα τὸ τοῦ ἐλάφου σῶμα μᾶλλον καλλύνει ἢ φυλάττει. 7. Οἱ Θραῖκες ἐκ τῶν κεράτων οἶνον ἐπινον.

NEPRAVILNOSTI U DEKLINACIJI

Vježba 43.

Nepravilne imenice

1. Αἱ Μοῦσαι θυγατέρες ἦσαν Διὸς και Μνημοσύνης. 2. Τὰς μάχας οἱ ποιηταὶ Ἄρεως ἔργα λέγουσιν. 3. Ἐναντὶ τῶν πολεμίων μὴ κλίνετε τὰ γόνατα, ὦ νεανίαι. 4. Οἱ κύνες φύλακες και σωτῆρες προβάτων εἰσίν. 5. Τῷ ὕδατι τῷ τοῦ ποταμοῦ ἄρδεται ὁ ἀγρός. 6. Ὡς δικασταί, μὴ πιστεύετε μάρτυσι ψευδέσιν. 7. Χεὶρ χεῖρα νίπτει. 8. Ἡ πόλις πολλάκις ὑπὸ τῶν ποιητῶν νηὶ εἰκάζεται. 9. Ὀφθαλμοὶ και ὠτα μέρη τοῦ προσώπου ἐστίν. 10. Οἱ πατέρες τοὺς υἱεῖς τῶν κακῶν ἀνθρώπων ἀποτρέπουσιν. 11. Ἐπὶ τῶν φυλάκων τὸ στρατόπεδον ἐφυλάττετο ἀσπίσι και δόρασιν. 12. Αἱ τῶν Ἰλλυριῶν γυναῖκες ἐν ταῖς μάχαις ἀνδρείως ἐμάχοντο.

Vježba 44.

1. Romul i Rem bijahu sinovi Aresovi. 2. Homer nazivaše Zeusa ocem i ljudi i bogova. 3. Sofoklo, još i sada se divimo tvojim tragedijama. 4. Pobjeda kod Salamine Temistoklovo je djelo. 5. U luci bijahu mnoge i lijepe lađe. 6. Erinije drže u rukama baklju i mač. 7. Luke

grada Atene bijahu pune troveslarki i drugih brodova. 8. Ima mnogo priča o filozofu Diogenu. 9. Mornari se često hrane ribljim mesom. 10. Psi su vjerni čuvari kuće i gospodara. 11. Helenske žene nošahu do peta duge haljine. 12. U bitki bijahu grčki hopliti na desnom krilu.

Vježba 45.

Nepravilni pridjevi i πās

1. Δικαία γλῶττα ἔχει κράτος μέγα. 2. Οἱ Ἕλληνες πολλῶν καὶ μεγάλων πόλεων οἰκιστὰὶ ἦσαν. 3. Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνων βασιλέα μέγαν ὀνομάζουσιν. 4. Ἀριστοτέλης λέγει, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι φύσει τῆς ἐπιστήμης ὀρέγονται. 5. Ἀρχὴ ἡμῶν παντός. 6. Κάθευδε, ὦ παῖ· ὕπνος γὰρ πάσης ἐστὶν ὑγίεια νόσου. 7. Μὴ πᾶσι πίστευε πάντα. 8. Θαλῆς ἀρχὴν τῶν πάντων ὕδωρ ἔλεγεν. 9. Μελέτη τὸ πᾶν. 10. Δίκαια λέγοντες πολλοὶ ἄδικα πράττουσιν. 11. Πρὸ ἅπαντος πράγματος βουλευέσθε.

Vježba 46.

1. Kserkso bijaše vođa velike vojske i kralj čitave Azije. 2. Heleni bijahu osnivači mnogih i velikih naseobina u Jadranskom moru. 3. Laž je veliko zlo. 4. Filozof Heraklit kaže: »Rat je otac svih stvari«. 5. Svima je poznato ime Spartaka, vođe robova. 6. Svi rado slušaju prijateljevu riječ. 7. Rijeke hrane mnoge i velike ribe. 8. Porazu kod Termopila više se divimo nego mnogim pobjedama.

Vježba 47.

Pravilna komparacija pridjeva

1. Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δὲ πάντων Σωκράτης σοφώτατος. 2. Μηδὲν τοῖς πολίταις ἐλευθερίας τιμιώτερόν ἐστιν. 3. Φίλος μὲν Πλάτων, ἀλλὰ φιλτέρα ἢ ἀλήθεια. 4. Τῶν Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παίδων πρεσβύτερος ἦν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος. 5. Οἱ κόρακες πάντων ὀρνίθων μελάντατοί εἰσιν. 6. Τῇ τῶν γεραιτέρων ἐμπειρίᾳ οἱ νεώτεροι παιδεύονται. 7. Χρὴ τὸν ἀμαθέστερον ὑπὸ τοῦ σωφρονεστέρου διδάσκεισθαι. 8. Κῦρος αἰδημονέστατος τῶν ἡλικιωτῶν ἦν. 9. Ὁ ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλεέστατος νομίζεται.

Vježba 48.

Nastavak

1. Ταχύς ὁ ἔλαφος, θάπτων δ' ὁ ἄνεμος, τάχιστος δ' ὁ νοῦς.
2. Οὐδὲν τῷ ἐλευθέρῳ ἀνθρώπῳ ἐχθιὸν ἐστὶν ἢ ἡ δουλοσύνη.
3. Ὀμηρὸς Ἀχιλλέα καλλίω καὶ θάπτω οὐ μόνον Πατρόκλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡρώων ἀπάντων εἶναι λέγει.
4. Οἱ λαγὼ θάπτουσι εἰσὶ πολλῶν θηρίων.
5. Οὐδὲν ἐστὶν αἴσχιον βουλήσ κακῆς.
6. Τί κάλλιον καὶ ἡδιον τῆς πατρίδος ἐστίν;
7. Ἀγαθὸς ἡγεμὼν οὐχὶ τὰ ἡδίστα συμβουλεύει τοῖς πολίταις, ἀλλὰ τὰ κάλλιστα καὶ τὰ δικαιοῦτατα.
8. Οἱ προδοταὶ πολὺ ἐχθιόνες εἰσιν ἢ οἱ πολέμιοι.
9. Ἡ μὲν σοφία πάντων κάλλιστόν ἐστιν, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἴσχιον.

Vježba 49.

1. Menandar kaže: »Najljepši je imetak ljudima obrazovanost«
2. Falaris, akragantski tiranin, bio je vrlo okrutan.
3. Svima dobrim građanima domovina je najdraža.
4. Mnogi smatrahu Kreza najbogatijim i najsretnijim od svih kraljeva.
5. Najdublje rijeke su najsporije.
6. Jeleni su brži nego zečevi.
7. Spartanci bijahu ratoborniji od Ate-njana.
8. Kralju Kodru bijaše domovina milija od života.
9. Najstariji zakoni bijahu Minosovi.
10. Mlađi treba da poštuju starije.

Vježba 50

Nepravilna komparacija pridjeva

1. Βέλτιον ἐστὶν ἀποθνήσκειν ἢ διὰ παντὸς βίου δουλεύειν.
2. Οἱ Ἕλληνες ἐνομίζοντο ἀμείνους καὶ κρεῖττους εἶναι πάντων βαρβάρων.
3. Πενέστατοι ἦσαν οἱ βέλτιστοι τῶν Ἑλλήνων.
4. Συμβούλευε μὴ τὰ ἡδίστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα τοῖς πολίταις.
5. Χαλεπὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χείρονος.
6. Ἡ Ἰνδικὴ πλείστους καὶ μεγίστους ἐλέφαντας ἐκτρέφει.
7. Μείζον κακὸν τοῖς ἀνθρώποις οὐκ ἔστι τῆς ἀδικίας.
8. Οἱ πλείστοι τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων τὸν ἥλιον ἐσέβοντο.
9. Ἐλάττω κακὰ πάσχουσιν οἱ ἀνθρωποὶ ἐνίοτε ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἢ ὑπὸ τῶν φίλων.
10. Πολλῶν χρημάτων κρεῖττον ὁ παρὰ τοῦ δήμου ἔπαινος.
11. Οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ πολὺ μείονες ἦσαν τῶν Περσῶν ἀλλὰ καὶ μεγίστη δύναμις τῇ ἀρετῇ εἶκει.
12. Χρὴ τοὺς παῖδας σπεύδειν ἐπὶ τὰ βελτίω.

Vježba 51.

1. Život robova u Rimu bijaše gori nego u Ateni. 2. Ahi-lej bijaše najljepši, najbrži i najjači od svih junaka kod Troje. 3. Perzijanci smatrahu Kira od svih u svemu najboljim. 4. Najbolji su oni građani (koji) hoće raditi. 5. Nema većega zla od bezvlada. 6. Najgori i najodvratniji su izdajice domovine. 7. Lakše je zapovijedati nego slušati. 8. Ljudi, najlakši i najbrži put do slave je hrabrost.

PRILOZI

Vježba 52.

1. Ὡ παῖδες, τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν καὶ ἄλλας μαθήσεις σπουδαίως μανθάνετε. 2. Ἀνδρείως μάχονται οἱ πολῖται· περὶ γὰρ σωτηρίας ὁ ἀγὼν ἐστίν. 3. Παροιμία ἐστίν· Σπεῦθε βραδέως. 4. Πρέπει τῷ μαθητῇ σαφῶς καὶ ἀκριβῶς λέγειν. 5. Ὡ δικασταί, κολάζετε ἰσχυρῶς τοὺς ἄδικα πράττοντας. 6. Ῥᾶον εὐρίσκομεν τὰ εἰς τὸ σῶμα ἢ τὰ εἰς τὴν ψυχὴν χρήσιμα. 7. Οἱ ἔλαφοι θᾶττον τρέχουσι τῶν λαγῶν, οἱ δὲ λέοντες τάχιστα. 8. Ὡ νεανίαι, ἀπέχεσθε μᾶλλον τῶν κολάκων ἢ τῶν ἐχθρῶν. 9. Ὡ λῶστε, μάνθανε ὡς βέλτιστα.

Vježba 53.

1. Dobra djeca rado slušaju roditelje. 2. Zlikovci ne spavaju niti mirno niti sigurno. 3. Nikad se Rimljani ne borahu hrabrije nego kod Kane. 4. U životu marljivost najviše vrijedi. 5. Čestiti ljudi lakše podnose smrt nego nečastan život. 6. Kažu da kleveta trči od svega najbrže. 7. Ljudi upoznaju tuđe pogreške lakše i bolje nego vlastite.

ZAMJENICE

Vježba 54.

Lične i prisvojne zamjenice za 1. i 2. lice

1. Ἐμοὶ μὲν τὰ μαθήματα, σοὶ δὲ ἡ μουσικὴ ἀρέσκει. 2. Ἡμεῖς μὲν γράφομεν, ὑμεῖς δὲ παίζετε. 3. Ἡ τιμὴ φιλτέρα ἡμῖν τοῦ πλοῦτου ἐστίν. 4. Ἡ πατρίς ἐστὶ κοινὴ μήτηρ ἡμῶν πάντων. 5. Ὁ πατήρ μου καὶ ὁ πάππος σου φίλοι εἰσὶν ἀρχαῖοι· δεῖ οὖν καὶ ἡμᾶς φίλους εἶναι.

6. ' Ημᾶς μὲν τὰ ἡμέτερα, ὑμᾶς δὲ τὰ ὑμέτερα εὐφραίνει. 7. 'Ο πόλεμος τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ τοὺς ὑμετέρους ἀγροὺς ἐβλαπτεν. 8. 'Ω στρατιῶται, ὑμῶν ἐστὶ τὴν πόλιν φυλάττειν· εἰ δὲ ὑμεῖς φεύγετε, πᾶσα ἡ πόλις διαφθείρεται. 9. Μνημονεύω σου, ὦ φίλε, πανταχοῦ καὶ μνημόνευέ μου ἀεὶ. 10. Δεῖ ὑμᾶς ὡς ἀγαθοὺς πολίτας μὴ εἰς τὸ ἴδιον, ἀλλ' εἰς τὸ τῆς πόλεως ὠφέλιμον βλέπειν.

Vježba 55.

1. Zar tebi nije stalo do domovine? — Meni je osobito stalo do moje domovine. 2. I ja, i ti, i mi svi treba da pravedno radimo. 3. Tvoj drug vježba u palestri. 4. Ja vam govorim istinu, a vi me slušate. 5. Filozof Bijant govoraše: »Sve svoje nosim u sebi.« 6. Naša domovina ima radine i valjane građane. 7. Poslovice je: Danas meni, sutra tebi. 8. Mi danas dolazimo k vama, vi sutra dođite k nama. 9. Slava naših pređa je velika.

Vježba 56.

Περὶ Σωκράτους

Σωκράτης ὄτ' ἐσκώπτετο ἐπὶ τῇ δυσγενείᾳ ὑπ' ἀνθρώπου εὐγενοῦς μὲν, πονηροῦ δὲ καὶ ἀμαθοῦς, ἔλεγεν· „ Ἐμοὶ μὲν τὸ γένος ὄνειδος, σὺ δὲ τῷ γένει.“

Vježba 57.

Ροvratne zamjenice, αὐτός, ἄλλος i recipročna zamjenica

1. 'Ἐπ' ἀλλοτρίων παραδειγμάτων παίδευε σεαυτόν. 2. 'Ο σοφὸς ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ χρήματα φέρει. 3. ' Εγὼ μὲν τὰ ἑμαυτοῦ πράττω, σὺ δὲ τὰ σεαυτοῦ. 4. Γυμνάζετε ὑμᾶς αὐτοὺς τοῖς πόνοις ἐκουσίως. 5. Οὐδὲν ἀεὶ ταῦτὸ μένει. 6. Δαρεῖος μεταπέμπεται τὸν Κῦρον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς καὶ αὐτὸν σατράπην ἐκλέγει. 7. 'Ο οἶκος αὐτοῦ καλὸς ἐστίν. 8. Αὐτὸς ὁ στρατηγὸς καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται ἐν τῷ αὐτῷ στρατοπέδῳ διαμένουσιν. 9. 'Ο ἡμῶν αὐτῶν διδάσκαλος δίκαιός ἐστι καὶ ἀγαθός, ἀλλὰ σκληρός. 10. Οἱ ἄνθρωποι ἀλλήλων πολὺ διαφέρουσι τῇ ἀνδρείᾳ, τῇ ῥώμῃ καὶ τῷ σώματος μεγέθει. 11. Εὐκλείδης λέγει· Τὰ τῷ αὐτῷ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἴσα.

Vježba 58.

1. Malo ljudi pozna sebe: svoje vrline i svoje mane. 2. Najprije prosuđuj sebe, a zatim druge! 3. Ne vjerujte drugima više nego sami sebi! 4. Vojnici, vaš život bijaše naporan, ali slavan! 5. Djeca istih roditelja nisu uvijek među sobom slična. 6. Samo ime Homerovo je glasovito. 7. Spartanci i Atenjani često se borahu jedni protiv drugih. 8. Moj otac daje sinovima primjer vrline. 9. Onaj (koji) griješi sebi griješi.

Vježba 59.

Ταῦρος καὶ αἴγες

Ταῦρος διωκόμενος ὑπὸ λέοντος καταφεύγει εἰς σπήλαιον. Ἐν σπηλαίῳ ἦσαν αἴγες ἄγριαι τυπτόμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν ὁ ταῦρος καὶ κεραιζόμενος ἔλεγεν „Οὐχ ὑμᾶς δείδων ἀνέχομαι, ἀλλὰ τὸν πρὸ τοῦ σπηλαίου.“

Οὕτω πολλοὶ διὰ φόβον τῶν κρειττόνων τὰς ἐκ τῶν ἡττόνων ὑβρεις ὑπομένουσιν.

Vježba 60.

Pokazne zamjenice

1. Ἐν τῇ μάχῃ τὸ τῶν Ἑλλήνων σύνθημα ἦν τόδε· Ζεὺς σωτὴρ καὶ Νίκη. 2. Ὡ μαθητά, φεῦγε τὴν ἀργίαν· αὕτη γὰρ βλάβην φέρει. 3. Μὴ εἴχετε ταῖς αἰσχροῖς ἡδοναῖς· αὗται γὰρ τὴν ψυχὴν διαφθείρουσιν. 4. Πείθεσθε, ὦ πολῖται, τοῖς νόμοις τῆς πατρίδος· ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἔστιν ἡ πόλις. 5. Τούτου τοῦ ἀνδρὸς ὁ λόγος ἐστὶ καλός, ἐκείνου δὲ ἡ πρᾶξις καλλίων. 6. Ταύτην τὴν γνώμην ἔχω ἔγωγε. 7. Ὁ Πλάτων λέγει· Ἡ τραγωδία τῆσδε τῆς πόλεως ἐστὶν εὐρημα. 8. Τούτους μὲν τοὺς μαθητάς διὰ τὴν σπουδὴν θαυμάζομεν, ἐκείνους δὲ διὰ τὴν ἀργίαν ψέγομεν. 9. Κῦρος καὶ οἱ ἰππεῖς τούτου κατὰ τὸ μέσον ἦσαν. 10. Τοιοῦτον ἀγαθὸν συνεργὸν ὡς σύ, ὦ φίλε, ἔχειν βούλομαι. 11. Ἐν ταῖς τῶν γεωργῶν οἰκίαις εἰσὶν αἴγες, βόες καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῷα.

Vježba 61.

Relativne i korelativne zamjenice

1. Θαυμαστόν ἐστὶ τὸ κράτος τοῦ ἡλίου, ὃς πάντα ταῖς ἀκτίσιν αὐξάνει καὶ πάλιν μαραίνει. 2. Θαυμάζετε, ὦ ἄνδρες, Σπάρτακον, οὗ ἡ ἀνδρεία μεγίστη ἦν. 3. Τῆς Βαβυλώνος τὸ μέσον ποταμὸς διείργει, ὃ

ὄνομά ἐστιν Εὐφράτης. 4. Φαίνεσθε ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, ἣν ἔχετε, ὧ πολλῖται. 5. Τοὺς Ἀθηναίους θαυμάζομεν, οἱ ἐν ταῖς ἐν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι μάχαις τῆς Ἑλλάδος σωτήρες ἦσαν. 6. Εὐδαίμονές εἰσιν οἱ ἄνθρωποι, οἷς φίλοι πολλοὶ καὶ πιστοὶ εἰσιν. 7. Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ λέγει· ὁ βούλεται, τοῦτ' ἕκαστος καὶ οἶεται. 8. Ἄ πράττειν οὐκ ἔξεστιν, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστιν. 9. Οἶος ὁ τρόπος, τοιοῦτος καὶ ὁ λόγος, οἶος δ' ὁ λόγος, τοιαῦτα καὶ αἱ πράξεις. 10. Ὅσοι ἄνθρωποι, τοσαῦτα γινώμαι. 11. Οὐκ ἦσαν ἐν Σαλαμῖνι τῷ Θεμιστοκλεῖ τοσοῦτοι στρατιῶται, ὅσοι τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ ἦσαν πολλῶ ἀνδρείότεροι. 12. Ἀχιλλεὺς τηλικούτος ἦν, ἡλικίος ὁ ἐταῖρος αὐτοῦ Πάτροκλος.

Vježba 62.

Upitne i neodređene zamjenice i korelativni prilozi

1. Τίς πλουσιώτερος ἦν τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὃς πάσης τῆς Ἀσίας ἐβασίλευεν; 2. Τίτι μᾶλλον πιστεύομεν ἢ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ἡμῶν; 3. Τίς σου ἡ τέχνη; Τίνα γνώμην ἔχεις; Λέγε μοι, ἥτινα γνώμην ἔχεις. 4. Τίνος τοῦτο τὸ βιβλίον ἐστίν, ὧ ἀδελφέ; 5. Ζῶά τινα οἴκους ὑπὸ τῆς γῆς ἔχει. 6. Ἡ σωφροσύνη ἐστὶ κατὰ Πλάτωνα ἡδονῶν τινων καὶ ἐπιθυμιῶν ἐγκράτεια. 7. Μέρη ἅττα τῆς γῆς γεωμετρικοῦς εἰκάζεται σχήμασιν. 8. Τίς ἐστίν, ὅτῳ μείζω χάριν ὀφείλεις, ὧ τέκνον, ἢ τοῖς γονεῦσιν; 9. Σπαρτιάτης τις ἔλεγεν· Ἡμεῖς οὐ πυνθανόμεθα ὀπίσοι, ἀλλὰ ὅπου εἰσὶν οἱ πολέμιοι; 10. Πόθεν ἦμεις καὶ ποῖ βαδίζεις; Ποῦ οἱ φίλοι εἰσὶν; 11. Οἴσισι τῶν πολιτῶν Ἀριστείδης οὐ φίλος ἦν; 12. Βούλομαι σοὶ λέγειν, ἃ ὁ κοινὸς ἑκατέρου φίλος ἡμῶν περὶ σοῦ ἔλεγεν. 13. Τίς οὕτω ῥάθυμὸς ἐστίν, ὅστις οὐ μετέχει τούτου τοῦ ἀγῶνος.

Vježba 63.

1. Aristotel i Ksenofont su poznati grčki pisci; ovome se divimo zbog ratne vještine, a onome zbog učenosti. 2. Ovi dječaci su sinovi moga prijatelja. 3. Oni ljudi su doista razboriti koji uvijek hrabro podnose nesreću. 4. Tko se u ratu buni protiv zapovjednika, taj se buni protiv svojega spasa. 5. Imaš li sve što ti je potrebno? 6. Kakvi su roditelji, takva su ponajviše i djeca. 7. Kakvo mišljenje imaš, učeniče, o Spartaku? 8. Kome se više divite, Spartaku ili Leonidi? 9. Kaži mi kako se zoveš, tko su ti roditelji i odakle. 10. Neki od grčkih

mudraca drže da je smrt najveće zlo. 11. Tko je tako lud koji ne želi biti tebi prijatelj? 12. Savjetuj prijatelju uvijek ono što smatraš najboljim i najljepšim!

BROJEVI

Vježba 64.

Glavni brojevi

1. Εἰς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνὴρ. 2. Εἰς πλείστην ἀτυχίαν ῥαδίως ἐξ ἑνὸς ἀμαρτήματος ἐπιπίπτομεν. 3. Βέλτιόν ἐστὶν ἓνα φίλον πιστὸν ἔχειν ἢ μυρίους ψευδεῖς. 4. Τοῦ Κροίσου τὰ χρήματα τοσαῦτα ἦν, ὅσα οὐδενὸς τῶν τότε ἀνθρώπων. 5. Πρωταγόρας λέγει μηδὲν εἶναι μῆτε τέχνην ἀνευ μελέτης, μῆτε μελέτην ἀνευ τέχνης. 6. Τίς ὥρα ἐστίν; Εἰσὶ τρεῖς ὥραι. Ἔστι μία ὥρα καὶ ἡμίσεια. 7. Ἐφεσος ἀπέχει Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν. 8. Τέτταρές εἰσιν αἱ τῶν ἐτῶν ὥραι· τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον, ὁ χειμῶν. 9. Ἡ δραχμὴ ἦν ἐξ ὀβολῶν, ἡ δὲ μναῖ ἑκατὸν δραχμῶν, τὸ δὲ τάλαντον ἐξήκοντα μνῶν. 10. Ὁ τῶν Ἀθηναίων ἐνιαυτὸς ἦν δώδεκα μηνῶν ἢ τριακοσίων πενήκοντα τεττάρων ἡμερῶν· ἦν οὖν ὁ μῆν ἐξκοσιν ἑννέα ἢ τριάκοντα ἡμερῶν. 11. Ἡ Εὐβοία μῆκος ἔχει σταδίων χιλίων καὶ διακοσίων. 12. Αἱ Πυραμίδες ἀπέχουσι τῆς Μέμφιδος στάδια ἑκατὸν καὶ ἐξκοσιν, τοῦ δὲ Νείλου πέντε καὶ τετταράκοντα. 13. Ὀλυμπιάς ἦν χρόνος τεττάρων ἐτῶν ἢ πενήκοντα μηνῶν Ἑλληνικῶν. 14. Δύο ἦσαν οἱ Διόσκουροι, τρεῖς δὲ αἱ Χάριτες, τρεῖς καὶ αἱ Μοῦραι, ἑννέα δὲ αἱ Μοῦσαι, δώδεκα δὲ οἱ μεγάλοι θεοί.

Vježba 65.

Redni i priložni brojevi

1. Πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἦν Ῥωμύλος, δεύτερος Πομπήλιος Νουμάς, τρίτος Τύλλος Ὠστίλιος, τέταρτος Ἀγκος Μάρκιος, πέμπτος Ταρκύνιος Πρίσκος, ἕκτος Σέρβιος Τύλλιος, ἕβδομος καὶ ἔσχατος Ταρκύνιος Ὑπερήφανος. 2. Δεκάτῳ ἔτει τοῦ πολέμου οἱ Ἕλληνες λαμβάνουσι καὶ ἀνακαίουσι τὴν Τροίαν. 3. Γίγνεται Πλάτων ὀγδόη καὶ ὀγδοηκοστῇ Ὀλυμπιάδι. 4. Ἡ Σόλωνος ἀκμὴ ἦν ἀμφὶ τὴν τετταρακοστὴν ἑκτὴν Ὀλυμπιάδα. 5. Ὁ ψευδὴς ἄνθρωπος οὐχ ἀπαξ, ἀλλὰ πολλάκις ψεύδεται. 6. Δις καὶ τρις τὸ καλόν, τὸ δὲ κακόν μηδὲ ἀπαξ. 7. Τὰ δις τέτταρά ἐστιν ὀκτώ· πόσα ἐστὶ τὰ τρις πέντε, πόσα δὲ τὰ πεντάκις

ἐπτά; 8. Τίκτουσιν αἱ περισσότεραι τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ δεκάκις, τινὲς δὲ καὶ ἑνδεκάκις. 9. Οἱ μὲν Ἕλληνες μύριοι ἦσαν, οἱ δὲ Πέρσαι δεκαπλάσιοι. 10. Τῷ ἐβδόμῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τοῦ βίου οἱ νέοι Ῥωμαῖοι ἀποβάλλουσι τὴν περιπόρφυρον ἐσθῆτα.

Vježba 66.

1. Volim jednoga vjernog prijatelja nego tisuću laskavaca. 2. Mudrac Epikur kaže: »Iz ničega ništa (ne postaje).« 3. Kerber, čuvar u Hadu, ima jedno tijelo, a tri glave. 4. Koliko je deset puta deset? Deset puta deset je sto. 5. Dan je trideseti dio mjeseca, a mjesec dvanaesti dio godine. 6. Koliko je tebi godina? Ja imam petnaest godina. 7. Koliko je sati? Dvanaest. 8. Kritija bijaše najokrutniji od tridesetorice atenskih tirana. 9. Plateja je od Tebe udaljena sedamdeset stadija. 10. Cezar je volio biti u alpskom selu prvi nego u Rimu drugi. 11. Darej, četvrti perzijski kralj, kraljevaše trideset i šest godina.

Vježba 67.

Παῖς ψεύστης

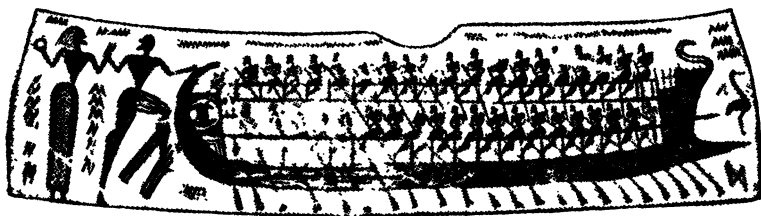
Παῖς τις ἐν τῷ λειμῶνι ποιμνὴν νέμει. Παίζειν μὲν ἐθέλει, ἀλλ' οὐκ ἔχει ἐταίρους. Πῶς οὖν διατρίβει τὸν χρόνον; Κραυγάζει ἰσχυρῶς „Λύκος, λύκος.“ Προστρέχουσι μὲν οἱ γεωργοί, λύκον δὲ οὐχ εὐρίσκουσιν. Δίς καὶ τρίς τῷ παιδί ἕθος ἦν παράγειν τοὺς γεωργούς. Τὸ δὲ τελευταῖον ἀληθῶς ἤκει λύκος. Πάλιν ὁ παῖς ἰσχυρῶς κραυγάζει „Λύκος, λύκος“, οἱ δὲ γεωργοὶ οὐ πιστεύουσιν. Νομίζουσι γάρ, ὅτι ὁ παῖς πάλιν παράγει αὐτούς. Καὶ ὁ μὲν λύκος πολλὰ πρόβατα εὐκόλως διαφθείρει, οἱ δὲ γεωργοὶ τὸν παῖδα δεινῶς τύπτουσιν.

Vježba 68.

Γνωμαὶ καὶ παροιμίαι

1. Ὀλίγον τὸ χρηστόν (ἐστίν).
2. Ἔστι φίλος ἄλλος αὐτό (ἢ ἄλλος ἐγώ).
3. Λίθον ἔψεις.
4. Μηδὲν ἄγαν.
5. Λύκος ποιμήν.
6. Πῆμα κακὸς γείτων.

7. Ἡδιστον ἀκρόαμα ἔπαινος.
8. Ἄριστον μέτρον.
9. Ἡ εὐλάβεια πάντα σώζει.
10. Ὦτα καὶ ὄφθαλμοὶ βασιλεῖ πολλοί.
11. Οἶνος καὶ παῖδες ἀληθεῖς.
12. Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν.
13. Μετὰ τὴν δόσιν τάχιστα γηράσκει χάρις.
14. Πατρίδος τὸ ὄνομα πρῶτον καὶ οἰκειότατον πάντων.
15. Αἰσχρὸν σὺ μὴδὲν πράττε μὴδὲ μάνθανε.
16. Πόνος γάρ, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ.
17. Βούλου γονέας πρὸ πάντων ἐν τιμαῖς ἔχειν.

GLAGOLI

POMOĆNI GLAGOL εἰμί I NJEGOVE SLOŽENICE

Vježba 69.

1. Μὴ λέγε, τίς ἦσθα πρότερον, ἀλλὰ νῦν τίς εἶ; 2. Ἔργοις φιλόπρονος ἴσθι, μὴ λόγοις μόνον. 3. Ὡ παῖ, εἴης ἀεὶ φρόνιμος. 4. Μανθάνουσιν οἱ μαθηταί, ἵνα πολυμαθεῖς ὄντες εὐδαιμονέστεροι ᾧσιν. 5. Κακοῖς συνῶν αὐτὸς ἔσθι κακός. 6. Οὐκ ἐξῆν ἐν Σπάρτῃ τοῖς δειλοῖς τῆς συσσιτίας μετεῖναι. 7. Ἐλευθέρου ἀνδρός ἐστὶ τὰ ἀληθῆ λέγειν καὶ ἐὰν ἦ ἀτερπῆ ταῦτα τὰ ἀληθῆ. 8. Παρ' Ὀμήρῳ οἱ θεοὶ πάρεισι ταῖς μάχαις τῶν ἀνδρῶν. 9. Πᾶς λόγος, ἐὰν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιος ἔσται καὶ κενός. 10. Σωφροσύνη καὶ ἀνδρεία νεανίου ἀρεταὶ ἔστων. 11. Οὐδεὶς ἐστὶ μοι ἀλλότριος, ἂν ἦ χρηστός.

Vježba 70.

1. Gradani, budite uvijek hrabri! 2. Ne družimo se sa zlima, nego s dobrima! 3. Lijepa i sjajna bit će pobjeda naših vojnika. 4. O, da mir bude dugotrajan! 5. Megara ne bijaše daleko od Atene. 6. Grci nadvisuju Perzijance hrabrošću. 7. Družiti se uvijek s dobrima i bit ćeš dobar! 8. (Ako) budete marljivi i hrabri, bit ćete dostojni slobode. 9. Uvijek ćemo biti gospodari svoje zemlje. 10. Budite uvijek tumači istine!

Vježba 71.

Γνώμαι καὶ παροιμίαι

1. Ὁ ἔξεστι Δί, οὐκ ἔξεστι βοῖ.
2. Ἡ γλῶττα πολλῶν ἐστὶν αἰτία κακῶν.
3. Γηράσκω ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

4. Ἀπούσης τῆς γαλῆς χορεύουσιν οἱ μῦες.
5. Μὴ εἰς αὖριον τὰ σπουδαῖα.
6. Μόνος εὐδαίμων ὁ ἐλεύθερος.
7. Δυοῖν μάχεσθαι ἐναντία χαλεπόν.

PRVA GLAVNA KONJUGACIJA

GLAGOLI NA

Vježba 72.

Prezent aktivni

1. Οἱ παῖδες αἰεὶ ἀληθεύοντων. 2. Περί παιδῶν καὶ πατρίδος γῆς ἀνδρείως θνήσκωμεν. 3. Ἐὰν δίκαια λέγωμεν, πιστεύετε ἡμῖν. 4. Τίς οὐκ ἂν θαυμάζοι τὴν τῶν Σπαρτιατῶν ἀνδρείαν; 5. Πράττωμεν, μὴ λέγωμεν. 6. Ὁ ἄνθρωπος τοῖς εὐεργέταις χάριν ἐχέτω. 7. Εἴθε αἰεὶ τὴν ἀλήθειαν λέγοις, ὦ παῖ. 8. Τοὺς νεανίας οἱ παιδοτρίβαι γυμνάζουσιν, ἵνα ῥᾶον τοὺς πόνους φέρωσιν. 9. Βίας λέγει ἀτυχῆ εἶναι τὸν ἀτυχίαν μὴ φέροντα. 10. Οἱ ἄνθρωποι ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν, ἵνα βλέπωσιν. 11. Εἰ οἱ πολέμιοι πλησιάζοιεν, πάντες ἂν τὰ ὄπλα λαμβάνοιμεν καὶ ἐπὶ τοὺς ὄρους τρέχοιμεν. 12. Ὅταν ἀγορεύης, τὴν ἀλήθειαν αἰεὶ λέγε καὶ μὴ θῶπευε τοὺς πολίτας. 13. Πλησιάζοντος τοῦ πολέμου οἱ δειλοὶ πολῖται κεύρουσι τοὺς κινδύνους.

Vježba 73.

Prezent medijalni i pasivni

1. Οἱ νεκροὶ ὑπὸ μὲν τῶν Αἰγυπτίων ταριχεύονται, ὑπὸ δὲ τῶν Ῥωμαίων καίονται. 2. Οἱ κλέπται καὶ οἱ προδόται ἀγέσθων εἰς τὸ δεσμοτήριον. 3. Πειθώμεθα τῷ ἄρχοντι καὶ πολιτευώμεθα προθύμως. 4. Διδασκάλοις ἐγὼ ὅταν πείθωμαι, οὐδὲ ποτὲ μοι μεταμέλει. 5. Παυώμεθα τοῦ θορύβου, ἵνα ὁ διδάσκαλος ἡμᾶς μὴ ψέγη. 6. Μὴ ὀργίζου, ἐὰν παραχρῆμα τῆς εὐεργεσίας ἢ ἀντίδοσις μὴ φαίνηται. 7. Παύοιο, ὦ μαθητά, τῆς ἀργίας. 8. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν παιδεύονται οἱ ἄνθρωποι. 9. Μάχεσθε ἀνδρείως, ὦ πολῖται, ὅπως σφῆξησθε μὲν αὐτοί, σφῆζονται δὲ οἱ σύμμαχοι.

Vježba 74.

1. Ljubimo domovinu, pokoravajmo se zakonima! 2. Djeca neka uvijek daju roditeljima dužne časti! 3. Kamo sreće da uvijek čujem od tebe istinu! 4. Mlađi neka se odgajaju iskustvom starijih. 5. U ratu se i žene naoružavaju da odbiju neprijatelje. 6. Zakoni odgajaju

ljude (pasiv). 7. Građani neka ljube domovinu! 8. Narodi naše domovine bore se vrlo hrabro za slobodu. 9. Nitko ne (može) postizavati slave bez velikog truda. 10. U državi neka zakon vrijedi više nego sve drugo.

Vježba 75.

	Ἐποφθέγματα τῶν ἑπτὰ σοφῶν
Κλεόβουλος	Τὰ δίκαια κρῖνε. — Κακολογίας ἀπέχου.
Σόλων	Ἡδονὴν φεῦγε, ἥτις λύπην τίκτει. — Μὴ ψεύδου, ἀλλ' ἀλήθευε. — Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα τοῖς πολίταις. — Ἄλθθειαν ἀνέχου.
Χίλων	Πρεσβύτερον σέβου. — Νόμοις πείθου. — Αἰσχρὰ φεῦγε.
Πιττακός	Μὴ μεθύσκου.
Θαλῆς	Δίδασκε καὶ μάνθανε τὸ ἀμεινον. — Μὴ πᾶσι πίστευε.
Βίας	Ἄκουε πολλὰ.
Περικλῆς	Μὴ μόνον τοὺς ἀμαρτάνοντας κόλαζε, ἀλλὰ καὶ τοὺς μέλλοντας ἀμαρτάνειν. κώλυε. — Πρᾶττε δίκαια. — Κακίας ἀπέχου. — Ὀμόνοιαν δίωκε. — Θνήσκου ὑπὲρ πατρίδος. — Καιρὸν πρόσμενε.

Vježba 76.

Imperfekt aktivni. Augment

1. Οἱ Ἀθηναῖοι τρήρεις εἰς Ἀσίαν ἔπεμπον. 2. Παρὰ τοῖς Πέρσαις οἱ σατράπαι ὕβριζον τὸν δῆμον. 3. Τοῖς μάντεσιν οὐδεμίαν πίστιν εἶχον οἱ σώφρονες στρατιῶται. 4. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπερεῖχον τῶν Ἀθηναίων τῇ πρὸς πόλεμον τέχνῃ. 5. Ἰππίας Ἀθήνας τῆς σοφίας πρυτανεῖον ὠνόμαζεν. 6. Οἱ Σπαρτιᾶται ἐν τῷ πολέμῳ ἤδον Τυρταίου ἐμβατήρια. 7. Οἱ πολέμιοι παντοῖα βέλη ἔριπτον. 8. Ἐξήταζεν ὁ στρατηγὸς τὸ στράτευμα ἐν τῷ πεδίῳ. 9. Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐκόντες προύβαινον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. 10. Ὁ Ξενοφῶν τῷ Κύρῳ ὡς ἐθελοντῆς συνεστράτευεν. 11. Οἱ Ἕλληνες τοῖς τῶν νεκρῶν στόμασιν ὀβολὸν ἐνέβαλλον, ναῦλον τοῦ Χάρωνος.

Vježba 77.

Imperfekt medijalni i pasivni

1. Οἱ Ἕλωτες τοῖς Σπαρτιάταις τὴν γῆν εἰργάζοντο. 2. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐν πολλαῖς μάχασι τῶν Καρχηδονίων περιεγύγοντο. 3. Οἱ ἡμέτεροι

πρόγονοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν πολλάκις πρὸς τοὺς πολεμίους μαχόμενοι σωτήρες τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐγίγοντο. 4. Ἐν ταῖς κώμαις ἠυλίζοντο οἱ στρατιῶται. 5. Ἐκ παίδων εἰθιζόμεν τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα σπουδάzejιν. 6. Οἱ Ἀθηναῖοι συνελέγοντο ἐν Πυκνί καὶ ἐνταῦθα ἐβουλεύοντο. 7. Ὑπὸ τῶν Φοινίκων ἀποικίαι ἐξεπέμποντο εἰς πολλὰς χώρας. 8. Πάντων τῶν Ἑλλήνων τοῦ μαθήματος καὶ τῶν τεχνῶν μάλιστα ἐπεμέλοντο οἱ Ἀθηναῖοι.

Vježba 78.

1. Atenjani birahu svake godine devet arhonata, a Rimljani dva konzula. 2. Kod starih naroda robovi su teško živjeli; zato su često dizali ustanke. 3. Pitagora privikavaše učenike na šutnju. 4. Kritija i Alkibijad ne slušahu riječi Sokratove. 5. Grci osnivahu mnoge kolonije. 6. Stari narodi opasivahu gradove visokim zidovima. 7. Arg, čuvar Ijin, imadaše oči po čitavu tijelu. 8. U borbi smo išli spremno za vođom. 9. Peonjani bacahu mrtvace u bare.

Vježba 79.

Περὶ Σπαρτιατῶν

Οἱ Σπαρτιαῖται τὴν μὲν ἀνδρείαν πρώτην πασῶν ἀρετῶν ἐνόμιζον, οἱ δὲ νόμοι μᾶλλον ἴσχυον παρ' αὐτοῖς ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος καὶ σφόδρα ἐπέιδοντο αὐτοῖς. Τοὺς γέροντας οὐχ ἤττον ἐθεράπευον ἢ αὐτοὺς τοὺς γονέας. Τοὺς μὲν ἀγροὺς εἰργάζοντο αὐτοῖς οἱ Ἐλωτες, δοῦλοι ὄντες τοῦ κοινοῦ, τὰς δὲ τέχνας ἐπετήδευον οἱ ὑπήκοοι, περιούκοι ὀνομαζόμενοι. Αἰσχροὺς γὰρ ἐνόμιζον Σπαρτιαῖται ἄλλας μανθάνειν τέχνας ἢ τὰς πρὸς πόλεμον. Σπάρτη οὐκ εἶχεν οὔτε τείχη οὔτε τάφρους· ἔλεγον γάρ, ὅτι Σπάρτη τῇ πόλει ἀσφάλειαν παρέχει οὐ τείχη, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα. Ἐμακαρίζετο παρὰ Σπαρτιαταῖς μᾶλλον εὐκλεῆς ἐν μάχῃ θάνατος ἢ βίος εὐτυχῆς. Οἱ Σπαρτιαῖται ἤδη τοὺς παῖδας ἐγύμναζον, ὅπως ὕστερον ῥᾶον φέροιεν τοὺς ἐν πολέμῳ πόνους.

Vježba 80.

Οἱ Ἑλλήνων μεγάλοι θεοί

Ὁ Κρόνος υἱεῖς εἶχε τὸν Δία καὶ τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Πλούτωνα. Ζεὺς μὲν ἐπ' οὐρανῷ ναίων παντὸς τοῦ κόσμου ἐβασίλευεν. Ποσειδῶν δὲ τῆς θαλάττης ἤρχε καὶ Πλούτων τοῦ Ἄιδου. Ἀπόλλων δέ, ὁ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ποιήσεως εἶχεν

ἐπιμέλειαν καὶ τὸν τῶν Μουσῶν χορὸν ἤγεεν. Ἐρμῆς δὲ τῶν θεῶν ἄγγελος ἦν καὶ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς γυμναστάς ἐθεράπευεν. Ἄρης δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν μαχῶν ἐπιμέλειαν εἶχεν. Ἡφαιστος δέ, θεὸς τοῦ πυρός, χωλὸς τοὺς πόδας, τοῦ Διὸς κεραιὸν ἐν Λήμνῳ τῇ νήσῳ κατεσκευάζε μετὰ τῶν Κυκλώπων. Διόνυσον δέ, τὸν τῆς ἀμπέλου πατέρα καὶ τοῦ οἴνου εὐρετήν, οἱ Ἀθηναῖοι ἰδίως ἐσέβοντο.

Verba contracta

GLAGOLI NA -άω

Vježba 81.

Prezent i imperfekt aktivni

1. Πάντες τοὺς σοφοὺς ἄνδρας τιμῶσιν. 2. Αἱ τῶν Σπαρτιατῶν μητέρες ἐκέλευον τοὺς παῖδας ἢ νικᾶν ἢ τελευτᾶν. 3. Σιγόντων οἱ νεώτεροι παρὰ τοῖς πρεσβυτέροις. 4. Οἱ ἡμέτεροι στρατιῶται μαχόμενοι πρὸς τοὺς πολεμίους οὐδὲν ἄλλο ἠρεύνων πλὴν τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος. 5. Πάντα δεῖ πράττειν, ὅπως νικῶντες σφζώμεθα. 6. Μάχου ἀνδρείως, ὦ στρατιῶτα, ἵνα τοὺς πολεμίους νικᾷς. 7. Θεμιστοκλῆς ἔλεγεν, ὅτι αὐτὸν οὐκ ἐφῆ καθεῦδειν τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον. 8. Ὁ ἡγεμὼν μετὰ τὴν μάχην εἶα τοὺς στρατιώτας καθεῦδειν. 9. Μὴ σε νικᾶτω κέρδος. 10. Ἐκ τῆς φθέγγεως ὁ βουκόλος γινώσκει, ὅτι ἡ βοῦς πεινῇ ἢ διψῇ. 11. Οὐ ζῆς, ἵνα ἐσθίης, ἀλλ' ἐσθίεις, ἵνα ζῆς.

Vježba 82.

Prezent i imperfekt medijalni i pasivni

1. Οἱ Πέρσαι ἐν μάχῃ ἄρμασι δρεπανηφόροις ἐχρῶντο. 2. Ἄρης διαφερόντως ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν Θρακῶν. 3. Καλῶς παιδεύετε, ὦ διδάσκαλοι, τοὺς παῖδας, ἵνα ὑπ' αὐτῶν τιμᾶσθε. 4. Ὁ ἐλέφας τῷ μυκτῆρι χρῆται ὡσπερ χειρὶ. 5. Φίλους μὴ ταχὺ κτῶ. 6. Εἶθε πάντες οἱ διδάσκαλοι ὑπὸ τῶν μαθητῶν κατ' ἀξίαν τιμῶντο. 7. Μὴ νικᾶσθε ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικᾶτε τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. 8. Ὅποσα φάρμακα οὐκ ἰᾶται, σίδηρος ἰᾶται, ὅσα σίδηρος οὐκ ἰᾶται, πῦρ ἰᾶται, ὅσα δὲ πῦρ οὐκ ἰᾶται, ταῦτα χρῆ νομίζειν ἀνάτα. 9. Ἀνδρείου ἐστὶ μὴ ἡττᾶσθαι.

Vježba 83.

1. Hrabar vojnik i sebi i domovini stječe besmrtnu slavu. 2. Svi poštuju hrabra i odvažna muža! 3. I šuteći često griješimo. 4. Prirodu pobjeđujemo naukom. 5. Aristonik bijaše štovan od svih robova i siromašnih građana. 6. O, da biste poštovali učitelje i roditelje! 7. Mnogi narodi u starini puštahu mrtvace nepokopane. 8. Često je bolje šutjeti nego govoriti. 9. Velika je čast biti štovan od čestitih ljudi. 10. Nastojte živjeti prema prirodi!

Vježba 84.

Ἐποφθέγματα

Διονυσίου κόλαξ τις βλέπων τὸν τύραννον μετὰ τινων φίλων γελῶντα (ἀπεῖχε δ' ἀπ' αὐτῶν τοσοῦτον, ὥστε μὴ ἀκούειν) καὶ αὐτὸς ἐγέλα. Ἐρωτῶντος δὲ τοῦ Διονυσίου, διὰ τί οὐκ ἀκούων τῶν λεγομένων γελᾷ, ἔλεγεν· „Ἵμῖν πιστεύω τὰ λεγόμενα γελοῖα εἶναι.“

Διογένης, ὀδυρομένου τινὸς ἐπεὶ ἐπὶ ξένης ἐμελλε τελευτᾶν, ἔλεγεν. „Τί ὀδύρει, ὦ μάταιε; πανταχόθεν γὰρ ἡ ὁδὸς ἐστὶν ἡ αὐτὴ εἰς Ἄιδου.“

Δημάρατος ἀνθρώπου τινὸς πονηροῦ κόπτοντος αὐτὸν ἀκαίροις ἐρωτήμασιν, καὶ τότε πολλάκις ἐρωτῶντος τίς ἄριστος εἴη Σπαρτιατῶν, ἔλεγεν· „Ὅς σοι ἀνομιότατος.“

GLAGOLI NA -έω

Vježba 85.

Prezent i imperfekt aktivni

1. Μία χελιδὼν τὸ ἕαρ οὐ ποιεῖ. 2. Τίς οὐκ ἂν φιλοῖη τοὺς ἑαυτοῦ γονέας; 3. Τοῖς ἀγαθοῖς ὀμίλει καὶ τοὺς κόλακας μίσει καὶ τοὺς εὐφρονοῦντας φίλει, μηδενὶ δὲ φθόνει. 4. Εἰρήνη μὲν δοκεῖ μέγα ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὁ δὲ πόλεμος μέγα κακόν. 5. Ὁφελῶμεν τὴν γῆν τῆν τῶν ἡμετέρων προγόνων. 6. Οἱ Ῥωμαῖοι τὰ μὲν μαθήματα ἡμέλουν, τὰ δὲ πολεμικὰ μάλα σπουδαίως ἐπραττον. 7. Ἀρχὴ τοῦ νικᾶν τὸ θαρρεῖν. 8. Ὁ ἀδικῶν ἑαυτὸν ἀδικεῖ κακὸν ἑαυτὸν ποιῶν. 9. Κἂν εὐτυχῆτε, μὴ μέγα φρονεῖτε. 10. Οἱ μεγαλόφρονες τύραννοι τλήμονας ποιοῦσι τοὺς πολίτας. 11. Νοσοῦσης τῆς πόλεως νοσοῦσι καὶ οἱ πολῖται. 12. Τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ ἡμῖν τοῖς λόγοις.

Vježba 86.

Prezent i imperfekt medijalni i pasivni

1. Ὅλη ἢ γῆ κοσμεῖται ταῖς ἀνθρωπίναις τέχναις. 2. Αἱ τέχναι τὴν φύσιν μιμοῦνται. 3. Μᾶλλον εὐλαβώμεθα τοὺς φόγους ἢ τοὺς κινδύνους. 4. Εὐλαβοῦσθε ἀεὶ τοὺς πονηροὺς καὶ μιμοῦσθε τοὺς ἀγαθοὺς. 5. Οἱ Σπαρτιᾶται φοβούμενοι, μὴ οἱ πολῖται ὑπὸ τῶν ξένων διαφθείροντο, ξενηλασίας ἐποιοῦντο. 6. Μᾶλλον τὴν αἰσχύνην φοβοῦ ἢ τὸν θάνατον αὐτόν. 7. Οἱ νόμοι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελοῦνται. 8. Καὶ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι ἀγαθῶν δέονται. 9. Παρὰ τοῖς Ἑλλησιν οἱ τῆς πατρίδος εὐεργέται ἐν πρυτανείῳ δημοσίᾳ ἐσιτοῦντο.

Vježba 87.

1. Ljudi u davnini stanovahu u spiljama. 2. Heleni su Perzijance mrzili i prezirali. 3. Kir opsjedaše Milet i na kopnu i na moru. 4. Dobro ne samo hvalite nego (ih) i nasljedujte! 5. Atenjani osobito ljubljahu i štovahu Perikla (aktiv i pasiv). 6. Uvijek čini dobro roditeljima, učiteljima i prijateljima! 7. Želja za slobodom činila je Grke hrabrijima od Perzijanaca. 8. Što je dobro, radimo, a što je štetno, ne radimo! 9. I neprijatelji preziru izdajice domovine. 10. Zec se plaši svoje sjene.

Vježba 88.

Οἱ Ἑρμαῖ

Οἱ Ἀθηναῖοι οὐ μόνον Ἀθηνᾶν, ἀλλὰ καὶ Ἑρμῆν ἐτίμων, πολλαχοῦ δὲ ἐν τῇ Ἀττικῇ εἰκόνες Ἑρμοῦ ἦσαν, ἃς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκάλουν Ἑρμαῖς. Ἐν Ἀθήναις καὶ στοὰ ἦν, ἣ τῶν Ἑρμῶν στοὰ ἐκαλεῖτο. Ἐν ταύτῃ τῇ στοᾷ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ἑαυτῶν νίκας κατὰ βαρβάρων ἐν γῆ καὶ ἐν θαλάττῃ ἔγραφον.

Vježba 89.

Περὶ τῆς γεωργίας

Καλῶς λέγεται τὴν γεωργίαν ἄλλων τεχνῶν μητέρα καὶ τροφὸν εἶναι. Εὖ μὲν γὰρ φερομένης τῆς γεωργίας ἀκμάζουσι καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι ἀπασαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Ἔστι δὲ ἡ γεωργία οἴκου ἀΐξις καὶ σωμάτων ἄσκησις· τοὺς γὰρ γεωργοῦντας ἀνδρίζει πρῶτ' τε ἐγείρουσα καὶ πορεύεσθαι σφοδρῶς ἀναγκάζουσα.

Vježba 90.

Prezent i imperfekt aktivni

1. Ὁμόνοια βεβαιοῖ τὰς πόλεις. 2. Εἶθε πάντες τὴν τῶν προγόνων ἀρετὴν ζηλοῖεν. 3. Ἐφοροὶ ἐν Σπάρτῃ ἱκανοὶ μὲν εἰσι ζημιοῦν, ὃν ἂν βούλωνται. 4. Οἱ νόμοι ζημιοῦσι τοὺς ἀδικοῦντας. 5. Ζημιοῦτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς προδότας. 6. Ὁμηρος ὠμοίου τοῖς φύλλοις τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. 7. Οὐκ ἄδουσιν οἱ ὄρνιθες, ὅταν ῥιγῶσιν. 8. Ζήλου, ὦ παῖ, τοὺς ἐσθλοὺς καὶ σώφρονας ἄνδρας. 9. Οἱ Ἕλληνες δάφνη καὶ φοίνικι τοὺς νικῶντας ἐστεφάνουν. 10. Ὁ χρυσὸς πολλῶν βροτῶν ψυχὰς δουλοῖ.

Vježba 91.

Prezent i imperfekt medijalni i pasivni

1. Ὑπὸ τῶν σοφῶν ὁ μὲν λόγος ὠμοιοῦτο τῷ ἀργύρῳ, ἡ δὲ σιγὴ τῷ χρυσῷ. 2. Οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κεφαλὰς στεφανοῦμενοι εἰς μάχην προσήρχοντο. 3. Οἱ δοῦλοι ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐμαστιγοῦντο. 4. Ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις μᾶλλον ἂν ἐκ τῶν ἔργων ἢ ἐκ τῶν λόγων δηλοῖτο. 5. Κακὸν ἐστὶ τῶν ἀρίστων γνώμαις ἐναντιοῦσθαι. 6. Οἱ ἐν τῷ πολέμῳ νικῶμενοι τὸ πάλαι ἐδουλοῦντο. 7. Ὁ Ξέρξης ἐξεστράτευεν, ἵνα τὴν Ἑλλάδα ὅλην δουλοῖτο. 8. Οἱ τοὺς νόμους παραβαίνοντες ζημιούσθωσαν. 9. Οἱ τῶν Σπαρτιατῶν παῖδες νομίμως περὶ Ἀρτέμιδος βωμὸν μαστιγοῦνται καὶ οὐδεὶς αὐτῶν κλαίει.

Vježba 92.

1. Sloga državu jača, a nesloga upropašćuje. 2. Perzijski kralj Kir mnoge je narode podjarmljivao. 3. Naši se narodi hrabro borahu da oslobode domovinu. 4. Suci, izdajica domovine neka se strogo kažnjava! 5. Kod starih naroda robovi se vrlo okrutno kažnjavahu. 6. Ako tko od vojnika pustoši polja, kažnjava se od vođe. 7. Rat pustoši polja, uništava gradove i umnožava patnje. 8. Učeniče, odupiri se pogreškama! 9. Ne treba malo porediti s velikim. 10. Dječake u Sparti bičevahu kod Artemidina žrtvenika. 11. Vođa reče vojnicima: »Borite se hrabro i oslobađajte domovinu.« 12. Hrabrost atenskih građana jačala je grad.

Vježba 93.

Τέττιξ και μύρμηκες

Χειμῶνος ὥρα τέττιξ ἀπορῶν πρὸς τοὺς μύρμηκας ἦκε και ἤξιου (ἦτει) αὐτοὺς τροφήν. Οἱ δὲ μύρμηκες ἀγανακτοῦντες ἐρωτῶσιν „Διὰ τί θέρους οὐ συνῆγες τροφήν;“ Ὁ δὲ τέττιξ· „Τότε ἦδον μουσικῶς.“ Οἱ δὲ γελῶντες· „Ἄλλ’ εἰ θέρους ἠύλεις, χειμῶνος ὄρχοῦ.“

Ὅστω νεότης, πονεῖν οὐκ ἐθέλουσα, παρὰ τὸ γῆρας κακοπραγεῖ.

Vježba 94.

Λέαινα και ἀλώπηξ

Λέαινα, ὄνειδιζομένη ὑπὸ ἀλώπεκος ἐπὶ τῷ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ἓνα τίκτειν, „ἓνα“, ἔλεγεν, „ἀλλὰ λέοντα.“

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ καλὸν οὐκ ἐν πλήθει, ἀλλ’ ἐν ἀρετῇ.

Vježba 95.

Γνωμαί και παροιμίαι

1. Ῥᾶον μωμᾶσθαι ἢ μιμεῖσθαι.
2. Κάκιον τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι.
3. Ἐλέφαντα ἐκ μυίας ποιεῖς.
4. Μῆτε νεῖν μῆτε γράμματα (παροιμία ἐπὶ τῶν πάνυ ἀμαθῶν ἀμφοτέρα γὰρ ἐκ παίδων Ἀθήνησιν ἐμάνθανον).
5. Μέτρῳ χρῶ.
6. Τὸ εὖ ζῆν οὐδὲν διαφέρει τοῦ εὐδαιμονεῖν.
7. Πάντα βεῖ.
8. Ἄλλοι ἄλλα φιλοῦσιν.
9. Κυβερνήτου νοσοῦντος ὅλον τὸ πλοῖον κινδυνεύει.
10. Ἄ ψέγομεν ἡμεῖς, ταῦτα μὴ μιμώμεθα.
11. Ζεῖ χύτρα, ζῆ φίλια.
12. Κατηγορεῖν οὐκ ἔστι και κρίνειν ὁμοῦ.
13. Ὡν τὴν δόξαν ζηλοῖς, τούτων μιμοῦ τὰς πράξεις.
14. Ζηλοῦτε τοὺς κρείττους, ἀλλὰ μὴ φθονεῖτε αὐτοῖς.
15. Ζημίαν αἰροῦ μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρόν· τὸ μὲν γὰρ ἀπαξ λυπεῖ, τὸ δὲ ἀεὶ.

JAKI AORIST

Vježba 96.

Aktiv

1. Οὐ πρέπει τῷ στρατιώτῃ ἐν τῇ μάχῃ τὴν τάξιν λιπεῖν. 2. Οἱ πολέμιοι εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν εἰσβαλόντες τοὺς ἀγροὺς ἐδήρουν. 3. Ἐέρξης πρὸς τοὺς Ἕλληνας συνήγαγε τριῆρεις μὲν τριακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς πεντακοσίας μυριάδας. 4. Ἐὰν οἱ στρατιῶται ἐν τῇ μάχῃ ἀσπίδας ἀποβάλωσιν, ἄτιμοι ἔστων. 5. Ἡ γλῶττα πολλοὺς ἤδη εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν. 6. Ὡ νεανίαι, εἶθε ἀποφύγοιτε τὸν φθόνον. 7. Ζεὺς Ἀθηνᾶν, ὡς λέγεται, ἐκ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς ἔτεκεν. 8. Λέγουσιν οὐδένα τῶν στρατιωτῶν ἀπὸ Θερμοπυλῶν ἀποφυγεῖν. 9. Τοῖς στρατηγοῖς δοκεῖ τὸ στράτευμα ὡς τάχιστα συναγαγεῖν. 10. Μὴ λίπε φίλον ἐν κινδύνῳ ὄντα.

Vježba 97.

Medij

1. Ἐφοβεῖτο Ξενοφῶν, μὴ ἐφ' ἀρπαγὴν τράποιτο τὸ στράτευμα. 2. Οἱ στρατιῶται προβαλόμενοι τὰ ὄπλα ἐβάδιζον. 3. Οἱ ἀρχαῖοι τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῖς ἀθάνατα τῆς ἑαυτῶν δόξης ἀπελίποντο ὑπομνήματα· πυραμίδας. 4. Πῶς ἂν ἀξίαν σιγὴν μεταβάλοισθε λόγου; 5. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίους θεοὺς ἐξ ἀλλοτρίων ἔθνῶν εἰσηγάγοντο. 6. Πηλεὺς ὁ Αἰακοῦ ἠγάγετο γυναῖκα Θέτιν τὴν Νηρέως. 7. Λέγονται οἱ πάλοι πρῶτον μὲν πρὸς ἀρπαγὴν, ὕστερον δ' ἐπὶ γεωργίαν τραπέσθαι.

Vježba 98.

1. Atenjani, ostavivši grad, pobjegoše na Salaminu. 2. Neprijateljski vojnici ostaviše redove da pljačkaju. 3. Ljubimo zemlju (koja) nas je rodila! 4. Empedoklo se baci u krater Etne. 5. Drugu vojnu na Grke poveo je sam Kserkso. 6. Zbog Perikla nitko od Atenjana nije obukao crnu haljinu. 7. Nije lako promijeniti zlu narav. 8. Zarobljene Spartakove vojnike Rimljani okrutno pobiše (= ubiše). 9. O, da bismo izbjegli svima nevoljama u životu!

Vježba 99.

Περὶ Δαιδάλου

Δαίδαλος ἦν ἀρχιτέκτων ἄριστος καὶ πρῶτος ἀγαλμάτων εὐρετής. Οὗτος ἐξ Ἀθηνῶν ἔφυγεν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως βαλὼν τὸν τῆς ἀδελφῆς υἱὸν μαθητὴν ὄντα φοβούμενος, μὴ διὰ τὴν εὐφυΐαν αὐτὸν ὑπερβάλῃ. Εἰς Κρήτην πρὸς Μίνω φυγὰν ἐκεῖ τὸν Λαβύρινθον κατασκευάζει, εἰς ὃν κατὰ ἔτος οἱ Ἀθηναῖοι κούρους ἑπτὰ καὶ κόρας τὰς ἴσας τῷ Μινωταύρῳ βορὰν ἔπεμπον.

Vježba 100.

Γινῶμαι καὶ παροιμῖαι

1. Ὡδινεν ὄρος, εἶτα μῦν ἔτεκεν.
2. Τήμερον οὐδεμίαν γραμμὴν ἤγαγον.
3. Λόγος ἔργου σκιά.
4. Ἐφυγον κακὸν εὐρίσκων ἄμεινον.

FUTUR AKTIVNI I MEDIJALNI

Vježba 101.

Verba vocalia

1. Χρὴ εὖ παιδεύεσθαι τοὺς παῖδας, ὅπως ὡς μάλιστα ὠφελήσκειν τὴν πόλιν. 2. Τὴν πατρίδα φιλοῦντες καὶ ὠφελούντες μεγάλην δόξαν κτήσεσθε. 3. Ἄει μιμησόμεθα τοὺς προγόνους ἡμῶν. 4. Παραδείγμασι καλοῖς παιδεύσομεν τοὺς ἀπαιδεύτους. 5. Πλάτων ἦκεν εἰς Σικελίαν θεασόμενος τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς τοὺς ἐν τῇ Αἴτνῃ. 6. Οἱ γενναῖοι καὶ ἀγαθοὶ καὶ σοφοὶ ἄνδρες βουλευσούσι καὶ πρωτεύουσιν ἐν ταῖς πόλεσιν. 7. Οὐδέποτε ξένον ἀδικήσομεν, ἀλλὰ τιμῆσομεν καὶ ὠφελήσομεν. 8. Ἄρ' οὐκ ἀκροάσεσθε, ὦ μαθηταί, τῶν διδασκάλων; 9. Ματαία ἦν τοῖς πολεμίοις ἐλπίς καταλύσειν τὴν τοῦ δήμου ἀρχήν. 10. Οὐκ ἔασομεν τοὺς πολεμίους τὴν χώραν πορθεῖν. 11. Φλόπωνος ἴσθι καὶ βίον κτήσει καλόν.

Vježba 102.

Verba muta

1. Τοὺς προδότας καὶ τοὺς φονέας οὔτε γῆ οὔτε ἀήρ οὔτε ὕδωρ οὔτε ἄλλος τόπος φυλάξει. 2. Νῦν μὲν ἀναγιγνώσκομεν, ὕστερον δὲ γράψομεν. 3. Πείσομαι μᾶλλον τοῖς νόμοις ἢ τοῖς κακοῖς φίλοις. 4. Οἱ

χρηστοὶ πολῖται ὁμονώως συμπράττοντες τὴν πόλιν σώσουσι καὶ εὐδαίμονα διαφυλάξουσιν. 5. Μὴ ἔλπιζε τῷ χρόνῳ κακὸν ἔργον ἀποκρύψεσθαι. 6. Ὁ στρατηγὸς ἔλεγεν, ὅτι σπείσοιτο σπονδὰς πρὸς τοὺς πολεμίους. 7. Οὐποτε ψεύσεται ὁ ἀγαθός. 8. Οἱ πολῖται ἔλεγον· πολὺν σῆτον εἰς τὴν πόλιν συναζόμεν, ὃ θρῆψόμεθα ἐν τῇ πολιορκίᾳ. 9. Φροντίζετε, ὡ μαθηταί, ὅπως μὴδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς πράξετε. 10. Ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξει σε ἡ ἀρετή. 11. Ἄγαθοὶ πολῖται τὴν πόλιν μᾶλλον σώσουσιν ἢ ἰσχυρὰ τεῖχη.

Vježba 103.

1. Dobri roditelji dobro će odgojiti svoju djecu. 2. Perzijanci su slali poslanike u Atenu i Spartu (da) traže vodu i zemlju. 3. Nitko neće vjerovati izdajicama domovine. 4. Pravedan muž uvijek će se pokoravati narodnim zakonima. 5. Nitko od ljudi ništa neće steći bez velikog napora. 6. Hrabri vojnici neće se plašiti smrti. 7. Valjani ljudi uvijek će ljubiti i poštovati roditelje, učitelje i domovinu. 8. Ne nadajte se da će vrijeme sakriti loša djela!

Vježba 104.

Verba liquida

1. Ἐν τῷ καιρῷ ὁ σαλπικτῆς σημαεῖ μάχεσθαι ὦραν εἶναι. 2. Ἡμεῖς οὐκ ἀρξόμεθα τοῦ πολέμου, ἀλλὰ τοὺς ἀρχομένους ἀμυνόμεθα. 3. Οἱ στρατιῶται ἔλεγον· Ἐπὶ Ἴσσαν πλευσοῦμεθα τιμωρησόμενοι τοὺς πολεμίους. 4. Ἄρχοντας πανουργίαι τὴν πᾶσαν πόλιν μιανοῦσιν. 5. Ἦλπιζον οἱ βάρβαροι τὰ δρεπανηφόρα ἄρματα μέγαν φόβον ἐμβαλεῖν τοῖς Ἑλλησιν. 6. Τοὺς ἀτυχεῖς οἰκτερῶ. 7. Τοὺς τὰ πρὸς βίον ἀναγκαῖα κομιοῦντας φιλικῶς δεξιωσόμεθα. 8. Μετὰ τὴν μάχην ὁ στρατηγὸς πέμπει τοὺς ἀγγελοῦντας νίκην τοῖς πολίταις. 9. Οἱ γεωργοὶ ἐφοβοῦντο, μὴ ὁ χειμῶν τὸν σπόρον λυμανοῖτο. 10. Τὸν ἐν τῇ μάχῃ θάνατον οὐδεὶς φευξεῖται τῇ φυγῇ. 11. Τοὺς φίλους πλουτίζων σαυτὸν πλουτιεῖς.

Vježba 105.

1. Rat će uništiti sve ljudske napore. 2. Neprijatelje naše domovine hrabro ćemo odbiti. 3. Izbjegavajte društvo zlih, mladići, jer će vas oni pokvariti! 4. Došli smo (da) vam očitujemo svoje mišljenje. 5. Domovina odgaja građane (da) brane slobodu. 6. Prijatelju, javit ću

ti uzrok svoje nesreće. 7. Barbari se nadahu da će Grci smjesta pobjeći. 8. Ljeti ćemo otploviti na Hvar. 9. Čineći dobro, djeco, ugodit ćete roditeljima.

Vježba 106.

Πόνος

Οἱ μὲν ποιμένες τὰς ποιμένας νομεύσουσιν ἐν τοῖς λειμῶσι καὶ οἱ κηπουροὶ δένδρα φυτεύσουσιν ἐν τοῖς κήποις καὶ οἱ θηρευταὶ θηρία θηρεύσουσιν ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν ταῖς ὕλαις καὶ οἱ ἀλιεῖς ἰχθῦς ἀγρεύσουσιν ἐν τῷ ἄλλι καὶ ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι παιῖδας παιδεύσουσι καὶ οἱ ῥήτορες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀγορεύσουσι καὶ οἱ στρατιῶται ἐν ταῖς μάχαις κινδυνεύσουσι καὶ οἱ γεναῖοι καὶ ἀγαθοὶ καὶ σοφοὶ ἄνδρες βουλευέσουσιν ἢ πρωτεύσουσιν ἐν ταῖς πόλεσιν· μόνοι δ' ἄργοι καὶ ἄχρηστοὶ ἔσονται οἱ ἐν τῇ ῥαθυμίᾳ τὸν βίον διατρέβοντες.

SLABI AORIST AKTIVNI I MEDIJALNI

Vježba 107.

Verba vocalia. Aktiv

1. Οἱ Ἕλληγες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς. 2. Μὴ πιστεύσον τοῖς κακὰ συμβουλευούσιν. 3. Ἐπαινῶν ἀξιοὶ εἰσὶν οἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδυνεύσαντες. 4. Οἰδύπους λύσας τὸ τῆς Σφιγγὸς αἰνίγμα ἐβασίλευσεν ἐν ταῖς Θήβαις. 5. Τοῖς κακοῖς μὴ πιστεύσης. 6. Ὁ ἡμέτερος δῆμος πᾶσαν τὴν χώραν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἠλευθέρωσεν. 7. Ἐπαινος τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ ναυμαχῆσαι καὶ νικήσασιν. 8. Οἱ Ἕλληγες ἔκαυσαν τοὺς νεκροὺς μετὰ τὴν μάχην. 9. Κόνων ὁ Ἀθηναῖος τὴν ἀρχὴν τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ἀσίᾳ κατέλυσεν. 10. Ἀλέξανδρος θύσας τῷ Ἀχιλλεῖ ἐδάκρυσεν.

Vježba 108.

Medij

1. Ὡ γονεῦ, καλῶς παιδεύσαι τοὺς υἱούς· καλὴ γὰρ παιδεία ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ἐστίν. 2. Φάλαρις ὁ τύραννος χαλκοῦν ταῦρον ἐποίησατο. 3. Αἶας ὁ Τελαμῶνος ἑαυτὸν ἐφονεύσατο καὶ ἐμελλεν πάντας τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνας φονεῦσαι. 4. Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Λιβύην ἐπορεύσατο παρὰ τῷ Ἀμμωνι μαντευσόμενος. 5. Πρῶτον μὲν ἀκού-

σωμεν τοῦ ἀνδρός, ἔπειτα δὲ ἀκούσαντες βουλευσώμεθα. 6. Δαρεῖος πᾶσαν τὴν Ἀσίαν ὑφ' ἑαυτοῦ ποιησάμενος ἐβούλετο καὶ Εὐρώπην δουλώσασθαι. 7. Οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ἄδυνα ἐξ ἑθνη χειρωσάμενοι τοὺς πλείστους τῶν Ἰταλῶν ἐπολεμώσαντο.

Vježba 109.

1. Voda je zarobljenike oslobodio okova. 2. Kir zavojšti na brata Artakserksa. 3. Neprijatelj je htio pokoriti našu domovinu. 4. Poslušajte razboritijega! 5. Filip pobijedi Atenjane kod Heroneje. 6. Tko bi s pravom (mogao) Helene pohvaliti zbog sloge? 7. Uvijek ćemo slaviti one muževe (koji) su poginuli za slobodu domovine. 8. Fočani su se prvi od Helena poslužili dugom plovidbom. 9. Melet optuži Sokrata zbog bezboštva.

Vježba 110.

Ἀποφθέγματα

Πέρδικά τις ἀγρεύσας ἐμελλε σφάζειν ἢ δὲ ἰκέτευε λέγουσα· „Ἐασόν με ζῆν· ἀντ' ἐμοῦ πολλὰς πέρδικας ἐγὼ σοι μὴνύσω.“ Ὁ δὲ ἔλεγεν· „Δι' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον σε θύσω, ὅτι τοὺς συνήθεις καὶ φίλους ἐνεδρεῦσαι βούλει.“

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν χειρὸν προδότου.

Δημόκριτος θεασάμενός τινα πολλὰ μὲν, ἀπαίδευτα δὲ διαλεγόμενον· „Οὗτος, ἔλεγεν, οὐ λέγειν μοι δοκεῖ δυνατός, ἀλλὰ σιωπᾶν ἀδύνατος.“

Ἐρωτώμενος δὲ Ἀγησίλαος, πῶς μεγάλην δόξαν περιεποιήσατο· „Θανάτου καταφρονήσας“, ἀπεκρίνατο.

Ἀγησίλαος, ἐρωτῶντός τινος, τί περιεποίησαν οἱ Λυκούργου νόμοι τῇ Σπάρτῃ, ἔλεγεν· „Καταφρονεῖν τῶν ἡδονῶν.“

Vježba 111.

Περὶ τῶν ἐν Τροίᾳ ἡγεμόνων

Πάντων τῶν Ἑλλήνων τῶν εἰς τοὺς Τρῶας συστρατευσαμένων ὁ μὲν πρῶτος καὶ κράτιστος ἦν Ἀγαμέμνων· ὁ δεῦτερος ὁ Μενέλαος, ὁ τῶν Σπαρτιατῶν τύραννος· ὁ δὲ τρίτος ὁ παῖς Θέτιδος, πάντων τῶν Ἑλλήνων ῥώμη τε καὶ θυμῷ ἥριστευεν· ὁ δὲ τέταρτος ὁ τύραννος τῆς

Ἰθάκης, δολιεύεσθαι ἀγαθός· ὁ δὲ πέμπτος ὁ Νέστωρ, πάντων σοφώτατος καὶ πρεσβύτατος· πολλοὶ δὲ ἄλλοι, ὧν Ὅμηρος τὰ ὀνόματα μνημονεύει, ἐν ταῖς μάχαις ἠρίστευσαν.

Vježba 112.

Verba muta. Guturalne i labijalne osnove

1. Πολλὰ ἤδη λόγου ἄξια αἱ γυναῖκες αἱ ἡμέτεραι ἐπραξαν. 2. Λυδοὶ πρῶτοι νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐκόψαντο. 3. Οὐδείς ἐκῶν ἂν ἑαυτὸν βλάβειεν. 4. Ἡμῶν οἱ στρατιῶται πολεμίους νικήσαντες ἐδίωξαν. 5. Οἱ Ἕλληνες Ἀστυάνακτα κατὰ τῶν τειχῶν ἔρριψαν. 6. Ἑρμῆς ἐκλεψε τὰς βοῦς, ἃς ἔνεμεν Ἀπόλλων. 7. Θουκυδίδης ὁ Ἀθηναῖος συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων. 8. Μαρδόνιος ἔλεγε πρὸς Ξέρξην· „ὦ βασιλεῦ, τὰς Ἀθήνας ἔχων ῥαδίως ἂν καταστρέψαιο τοὺς ἄλλους Ἕλληνας.“ 9. Τοὺς υἱεῖς φύσει ἀγαθοὺς ἐν τοῖς μαθήμασι θρεψώμεθα. 10. Μὴ ἀψασθε κακοῦ ἔργου. 11. Οἱ Θηβαῖοι ἐπεμψαν κήρυκας τοὺς νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι.

Vježba 113.

Dentalne osnove

1. Ἡ τοῦ δήμου ἀνδρεία ἔσωσε τὴν πατρίδα. 2. Λόγισαι πρὸ τοῦ ἔργου. 3. Θεμιστοκλῆς Ξέρξην ἐπεισε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ναυμαχῆσαι. 4. Πρὸ τῆς μάχης οἱ Ἕλληνες Διὶ ἔσπεισαν. 5. Ἡμῶν ἐστὶ τοὺς παῖδας καλῶς γυμνάσαι, ἵνα ὡς καρτερώτατοι γίνωνται. 6. Ὁ δῆμος ὁ ἡμέτερος πολλὰ καὶ θαυμαστά ἔργα σοφία καὶ πόνῳ ἤνυσεν. 7. Νηλεὺς ὁ Ποσειδῶνος ἤκεν εἰς Μεσσήνην τῆς Πελοποννήσου καὶ Πύλον ἐκτισεν. 8. Μὴ μέμψη, πρὶν ἂν ἐξετάσης. 9. Τίς λοιμὸς ἢ σεισμὸς τοσαῦτα γένη ἀνθρώπων ἠφάνισεν, ὅσα ἢ τῶν τυράννων φιλοτιμία;

Vježba 114.

Likvidne osnove

1. Ἡρακλῆς ἐπὶ τοὺς πονηροὺς βαδίζων ἐκάθηρε γῆν καὶ θάλατταν. 2. Πῶς ἂν κρίναις τοῦτο ἀληθὲς εἶναι; 3. Ἀπέκτεινεν ὁ Οἰδύπους τὸν αὐτοῦ πατέρα Λαίον. 4. Τοὺς γίγαντας κεραυνοῖς Ζεὺς διέφθειρεν. 5. Γαλιλῆιος πρῶτος τὸν ἥλιον ἀκίνητον εἶναι ἀπεφήνατο. 6. Νῦν ἄρα ἀπόφηναι, ὦ ἐταῖρε, τὴν σὴν γνώμην. 7. Τίς οὐκ ἂν οἰκτίραι τοὺς δυστυ-

χοῦντας; 8. Οὔτε πῦρ ἱματίῳ περιστεῖλαι δυνατόν ἐστίν, οὔτε αἰσχροὺν ἀμάρτημα χρόνῳ. 9. Οἱ τριάκοντα τύραννοι ἐπὶ τοσοῦτον κατέφθειραν τὴν πόλιν, ὥστε φυγεῖν Ἀθηναίους πλείους τῶν ἡμισέων. 10. Λακεδαιμόνιοι Παισάνειαν μηδίσαντα οὐ μόνον λιμῶ ἀπέκτειναν, ἀλλὰ καὶ νεκρὸν ἐξέβαλον αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν ὄρων.

Vježba 115.

1. Egist, ubivši Agamemnona, vladao je Mikenom sedam godina.
2. Atenjani poslaše Temistokla (kao) poslanika u Spartu.
3. Aristotel napisa vrlo mnogo knjiga.
4. Bitka kod Salamine spasi Grčku.
5. Harmodije i Aristogiton ubiše Hiparha htijući Atenu učiniti slobodnom.
6. Treba živjeti radi djece da ih othraniš i odgojiš.
7. Vojniče, javi pobjedu građanima!
8. Vojskovođa dade vojnicima znak da pođu na neprijatelja.
9. Aleksandriju osnova Aleksandar, kralj makedonski.
10. Agamemnon pogrdi Hriza, svećenika Apolonova.

Vježba 116.

Φύσις ὑπ' ἀνθρώπου νικᾶται

Ἡ φύσις πολλὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐπόρισεν, τὸ ξύλον ἐν ταῖς ὕλαις, τὰ δένδρα ἐν τοῖς πεδίοις· καὶ πολλὰ ζῶα αὐτοῖς ὑπερετεῖ. Ἀλλὰ πολλὰ κακὰ καὶ θηρία καὶ φάρμακα ἦν κατ' ἀρχήν. Πάντα ταῦτα ὁ ἄνθρωπος διὰ πόνων ἐνίκησεν. Καὶ γὰρ ὄργανα χαλεπῶς ἐποίησεν, ὄπλα καὶ τόξα καὶ δίκτυα καὶ ἀγκιστρα· καὶ τὴν γῆν ἐργαζόμενος τοὺς καρπούς καὶ τὰ ῥόδα ἐφύτευσεν. Τὸ δὲ πῦρ μέγιστον τοῦ ἀνθρώπου εὐρημά ἐστιν. Οὐ γὰρ ἦν ποτε ἡ χρυσῆ γενεά, ἀλλ' ἔργον τῶν ἀνθρώπων καὶ πόνος ἐστὶ τὰ πλεῖστα ἀγαθὰ τῆς γῆς.

Vježba 117.

Ποιητῆς καὶ Βοιωτοῖ

Ποιητῆς τις ἐν Θήβαις ἀναγιγνώσκων τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα, ὡς οὐδεὶς ἐπεσημήνατο, κλείσας τὸ βιβλίον, ἔλεγεν Δικαίως ΒΟΙΩΤΟΙ καλεῖσθε· ΒΟΩΝ γὰρ ΩΤΑ ἔχετε.

Γελοῖοι λόγοι

Διδύμων ἀδελφῶν ὁ ἕτερος ἐτελεύτησεν· σχολαστικὸς οὖν ἐντυγχάνει τῷ ἐτέρῳ καὶ πυνθάνεται αὐτοῦ· „Σὺ ἐτελεύτησας ἢ ὁ ἀδελφός σου;“

Εὐτράπελος φλυάρου κουρέως ἐρωτήσαντος: „Πῶς σε κείρω,“ ἔλεγεν, „σιωπῶν.“

Σχολαστικὸς ἀκούσας, ὅτι ὁ κόραξ ὑπὲρ τὰ διακόσια ἔτη ζῆ, ἀγοράσας κόρακα εἰς ἀπόπειραν ἔθρεψεν.

Ἐπόφθεγμα

Γέρων τις ἐρωτησάντων τινῶν, τίνοι ἂν τὸ γῆρας ὁμοιοῖτο, ἔλεγεν „Τῷ χειμῶνι.“

Perfekt i pluskvamperfekt

Vježba 118.

JAKI PERFEKT I PLUSKVAMPERFEKT AKTIVNI

1. Πρώτους τοὺς Πέρσας χρυσᾶ νομίσματα κεκοφέναι λέγουσιν.
2. Θαρρεῖτε, ὦ πολῖται· οἱ γὰρ πολέμιοι πεφεύγασιν.
3. Πολλοὶ τὰ Ἄλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου πράγματα συγγεγράφασιν.
4. Λέγεται Πεισίστρατος τοὺς πλείστους νόμους τοὺς Σόλωνος πεφυλαχέναι.
5. Τῇ τοῦ Θεμιστοκλέους βουλῇ πεποισθότες οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν κατελελοίπεσαν καὶ εἰς τὰς ναῦς ἐπεφεύγεσαν.
6. Οἱ πλείστοι τῶν Ἀθηναίων ῥητόρων πρὸς χάριν τοῦ δήμου λέγειν εἰώθεσαν.
7. Ἀγησίλαος παρακαλούμενος ἀκούσαι τοῦ τὴν ἀηδὸνα μιμουμένου· Αὐτῆς, ἔλεγεν, ἀκήκοα.
8. Ἐνίους τῶν στρατιωτῶν πέπομφε ὁ στρατηγὸς ἐπὶ κατασκοπὴν.
9. Δεῖ σε ἀκηκοέναι πρὶν λέγειν.
10. Οἱ τὴν ἀσπίδα ἐν τῇ μάχῃ ἐρριφότες ἄτιμοι ἦσαν.
11. Λυκοῦργος μεμηνῶς Δρύαντα τὸν παῖδα πελέκει πλήξας ἀπέκτονεν.
12. Ἐπεὶ ἐβλεψαν τὸ ὄρος ἐχόμενον, ἐγρηγόρεσαν οἱ πολέμιοι καὶ ἔκαιον πυρὰ πολλὰ διὰ νυκτός.

Vježba 119.

1. Homer je napisao dva epa: Ilijadu i Odiseju.
2. Zli govornici često su više naškodili narodu nego neprijatelji.
3. Kartazani i svoje sinove žrtvovahu bogovima kao što si i ti možda čuo.
4. Vojnici su probdijeli cijelu noć u šumi.
5. Ksenofont je ostavio mnogo lijepih spisa.
6. Lakedemonjani su dugo vrijeme očuvali Likurgove zakone.
7. Vojskovođa je neke od vojnika poslao u selo da traže hranu.
8. Kažu da Likurg nikada nije kovao zlatan novac.
9. Poštujmo svi domovinu kao majku jer nas je ona odgojila i othranila.
10. Oni (koji) su svoje pametno sačuvali sačuvat će i zajedničku imovinu države.

Vježba 120.

Στρατηγικός λόγος

Τιμόθεος εὐδαίμων ἐδόκει στρατηγὸς εἶναι· φθονοῦντες οὖν οἱ ἐχθροὶ ἐζωγράφουν τὰς πόλεις καθεύδοντος αὐτοῦ εἰς δίκτυον εἰσδυομένων. Ὁ δὲ Τιμόθεος ἔλεγεν „Εἰ καθεύδων πόλεις τηλικαύτας αἰρῶ, τί με ποιήσῃν οἴεσθε ἐγρηγορῶτα;“

SLABI PERFEKT I PLUSKVAMPERFEKT AKTIVNI

Vježba 121.

Verba vocalia

1. Εὐκλεὲς τὸ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι Ὀμηρος ὁ ποιητὴς πεπαίδευκε τὴν Ἑλλάδα. 2. Δημοσθένης αἶε τῷ δῆμῳ εὖ συμβεβούλευκεν. 3. Οἱ Ἀθηναῖοι πρῶτοι ὡς θεὸν τιμήσασιν Ἡρακλέα. 4. Οἱ ἄνθρωποι συνεχώσ τὴν ἀλήθειαν ἐζητήσασιν. 5. Ἀκηκόαμεν Θεμιστοκλέα ἄνδρα ἀγαθὸν πεφυκέναι. 6. Οἱ ἐν Ὀλυμπίᾳ νενικηκότες διαφερόντως ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων ἐτιμῶντο. 7. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἑαυτῶν πόλιν καλλίστοις νεφέσ ἐκεκοσμήκεσαν. 8. Πολλὰ κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας. 9. Οἱ τριάκοντα πλείους πεφονεύκασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτώ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Vježba 122.

1. Častimo vojnike koji su u borbama poginuli. 2. Kamilo bijaše pobijedio Gale i oslobodio Rim. 3. (Iako) je Aristid učinio državi mnogo dobra, umro je vrlo siromašan. 4. Neprijatelji su mnoga naša sela u ratu spalili, a muževe i žene okrutno poubijali. 5. Pjesnici su odgojili Grke. 6. Lakedemonjani su dugo vrijeme bili prvaci Helade. 7. Hiron koji je odgojio Ahileja bijaše odgojio i Asklepija. 8. Neprijateljska vojska razorila je sve gradove na moru.

Vježba 123.

Ἴδου ἢ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πῆδημα

Ἄνθρωπός τις ἀποδημήσας ἐπεὶ πάλιν οἴκαδε ἦκεν, ἐκόμαζε πολλὰ τε ἄλλα ἡριστευκέναι καὶ ἐν Ῥόδῳ πῆδημα πεπηδηκέναι, ὅσον

οὐδείς πω ἐπήδησεν. Καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ αὐτὸ θεασαμένους ἔλεγεν ἔχειν. Τῶν δ' ἀκουσάντων τις γελῶν ἔλεγεν „Ἄλλ' εἰ ἠλήθευσας, οὐ δεῖ σοι μαρτύρων· ἰδοὺ ἡ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πῆδημα.“

Vježba 124.

Ἀποφθέγματα

Διογένης, ὁ εὐτελής καὶ αὐτάρκης φιλόσοφος, ἐπεὶ ποτ' ἐθεάσατο, ὅτι παῖς ταῖς χερσὶν ἔπινεν, τὴν κοτύλην ἐκρίπτει τῆς πήρας καὶ λέγει· „Παιδὸς εὐτέλεια νενίκηκέ με.

Ἰατρὸς ἑτερόφθαλμος νοσοῦντα ἐρωτᾷ· „Πῶς ἔχεις;“ Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· „Ὡς ὄρα.“ Ὁ δὲ ἰατρός· „Ἐάν, ὡς ἐγὼ ὄρω, ἔχῃς, τὸ ἡμισὺ σου τετελεύτηκεν.“

Vježba 125.

Verba muta i liquida

1. Σωκράτην θανάτου οἱ Ἀθηναῖοι κεκρίκασιν. 2. Πονηρὰ τροφή σῶμα καὶ ψυχὴν διέφθαρκεν. 3. Ἐπὶ μὲν ἐπῶν ποιήσει Ὅμηρον μάλιστα τεθαύμακα, ἐπὶ δὲ τραγωδίᾳ Σοφοκλέα. 4. Ὁ τῶν πολεμίων στρατηγὸς τοὺς ἀγγέλους ἀπέσταλκεν εἰρήνην ποιησομένους. 5. Δαίδαλος τὸν ἐν τῇ Κρήτῃ Λαβύρινθον κατασκευάκει. 6. Ποῦ ἐγὼ ὑμᾶς ἢ πότε ὕβρικα; 7. Ὅταν οἱ δεσπότες ἐσπουδάκωσιν, κλαύματα τοῖς δούλοις γίνεταί. 8. Τὴν ἀργίαν πολλοὺς ἤδη νέους διεφθαρκυῖαν φεύγετε. 9. Εἶθε τοῦτο εὖ πεφροντίκοις.

Vježba 126.

1. Neprijatelji su uništili u ratu mnoge gradove i sela. 2. Što ste javili drugovima? Javili smo im istinu, ništa ne krijući. 3. Kserkso je poslao veliku vojsku na slobodnu Grčku. 4. Često onaj (koji) je mnogo posijao malo bere. 5. Narod je s pravom osudio izdajice i zločince na smrt. 6. Zar se nijesi često divio hrabrosti naših vojnika? 7. Čuvajmo slogu naših naroda jer je nesloga mnoge države upropastila! 8. Atenjani su poslali poslanike u Tebu radi zajedničkog spasa cijele Grčke.

Vježba 127.

Verba vocalia

1. Αἱ τῶν ἀγαθῶν ὀμιλῖαι οὐποτε λέλυνται. 2. Ἔστε ἄνδρες ἀξιοὶ τῆς ἐλευθερίας, ἧς κέκτησθε. 3. Ὁ τῆς πατρίδος σωτὴρ ὑπὸ πάντων πεφιλῆσθω. 4. Ἄρταπάτης ἐτετίμητο ὑπὸ Κύρου δι' εὐνοίαν καὶ πιστότητα. 5. Πολλοὶ βούλονται πλείω κεκτῆσθαι ἢ ἔχουσιν. 6. Οἱ πεπαιδευμένοι εἰσὶν εὐδαιμονέστεροι καὶ τιμιώτεροι τῶν ἀπαιδευτῶν. 7. Πολλοὶ Ῥωμαῖοι ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐπεπαίδευντο. 8. Οἱ παλαιοὶ ἐστεφανωμένοι ἔθυσον. 9. Οὐδένα μεῖζω τῆς φιλίας θησαυρὸν κέκτημαι. 10. Οἱ ληστὰι πεφονεύσθων.

Vježba 128.

Verba muta

1. Ἐπεὶ οὐ διαπέπραξαι τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἐπιτεταγμένα; 2. Ἐγὼ παρεσκευάσμαι πείθεσθαι τοῖς νόμοις. 3. Ἀνερρίφθω κύβος. 4. Ἀθήνησιν πρὸς τῷ Διπύλῳ ἐν δημοσίοις τάφοις τεθαμμένοι ἦσαν, οἳ ἐν τοῖς πολέμοις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐτελεύτησαν· ἀνεγέγραπτο δ' ἐν τοῖς μνήμασι καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν καὶ οὕτω πολλῶν ἀνδρείων στρατιωτῶν ἡ μνήμη καταλέλειπται. 5. Οὐκ ἔστιν ἰσχυροτέρα φάλαγξ ἢ ὅταν ἐκ φίλων συμμάχων ἡθροισμένη ᾖ. 6. Τετάραται ἡ θάλαττα δεινοῖς χειμῶσιν. 7. Ἡ Βαβυλῶν κράτιστα ἐτετείχιστο. 8. Ἀχιλλεὺς ὁ μάχιμος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων τέθραπται ἐν τῇ Τρωάδι. 9. Πεφύλαξο ταῦτα ποιεῖν, ἀφθόνον ἔχει. 10. Ῥόδον τὴν νῆσον κεκρύφθαι λέγουσι τῇ θαλάττῃ. 11. Οἶνος τὰ κεκρυμμένα φαίνει. 12. Αἰσχιστον τοῖς Πέρσαις τὸ ψεῦδεσθαι νενόμισται. 13. Οἱ Ἕλληνες ἐβάδιζον εἰς μάχην τεταγμένοι ἐπὶ τεττάρων καὶ ἔφερον τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαλυμμένας. 14. Τῇ Δημοσθένους ἀσπίδι ἐπεγέγραπτο γράμμασι χρυσοῖς· Ἀγαθῇ τύχη.

Vježba 129.

Λακωνικὰ ἀποφθέγματα

Ἄγρησίλαος ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς ἀποδνήσκων τοὺς φίλους ἐκέλευσε μὴ ἀνδριάντα ἑαυτοῦ ποιήσασθαι· εἰ γὰρ τι καλὸν ἔργον εἰργασται, τοῦτο μνημεῖον εἶναι, εἰ δὲ μή, οὐδὲ πάντας τοὺς ἀνδριάντας.

Λάκων τις θεασάμενος ἐν πίνακι γεγραμμένῳ τοὺς Λακεδαιμονίους ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων νικωμένους ἔλεγεν· „Ἀνδρεῖοί γε οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ πίνακι.“

Λάκων τις ἐρωτώμενος, διὰ τί ἡ Σπάρτη οὐ τετείχισται, ἀπεκρίνατο· „Οἱ ἄνδρες εἰσὶν Σπάρτης τεῖχη.“

Vježba 130.

Verba liquida

1. Χαλᾶν δεῖ τὸ τόξον ἄγαν τεταμένον. 2. Τῶν πάντων Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι μαχιμώτατοι κέκρινται. 3. Πάντα θυέλλη διέφθαρτο. 4. Πρῶτος τῶν στρατηγῶν κεκρίσθω Ἀλέξανδρος. 5. Πολλάκις τῇ τύχῃ ἐσφάλμεθα. 6. Τετελεσμένου τοῦ ἔργου ἔξεστί σοι σεμνύνεσθαι, οὐκ ἀρξαμένῳ τοῦ ἔργου. 7. Ἡ τῶν Συρακοσίων πόλις λιμέσιν ἐκεκόσμητο μεγίστοις καὶ τεῖχος αὐτῇ περιεβέβλητο ὑψηλότατον. 8. Τὰ δρεπανηφόρα καλούμενα εἶχον τὰ δρέπανα ἐκ τῶν ἀξόνων εἰς πλάγιον ἀποτεταμένα. 9. Τὸ Κύρου σημεῖον ἦν ἀετὸς χρυσοῦς ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένος.

Vježba 131.

1. Neprijatelji su bili pobijedeni od naših građana koji se hrabro borahu. 2. Cijenimo grobove u kojima su pokopani ljudi (koji) su poginuli za domovinu! 3. Kaže se da je Euripid pokopan u Makedoniji. 4. Grci su u perzijskim ratovima izvršili sjajna djela i spasili slobodu Grčke. 5. Pompej, pobijedjen od Cezara, pobjegne u Egipat. 6. Ljubit ćemo zemlju u kojoj smo othranjeni. 7. Naši vojnici dobro naoružani bijahu strašni neprijatelju. 8. Teba je od Makedonaca bila posve razorena. 9. Dekeleja bijaše dobro utvrđena od Lakedemonjana.

JAKI AORIST PASIVNI

Vježba 132.

1. Ῥωμύλῳ δώδεκα γῦπες ἐφάνησαν ἐπὶ τῇ κτίσει τῆς Ῥώμης.
2. Οἱ πολέμιοι ὑπὸ τῶν ἡμετέρων στρατιωτῶν εἰς φυγὴν ἐτρέπτησαν.
3. Ἀγαθὸς φίλος πολλῶν χρημάτων πῶς οὐκ ἂν φανεῖη κρείττων;
4. Ἡ Ἀττικὴ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων πυρὶ καὶ σιδήρῳ διεφθάρη.

5. Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ ὑφ' Φιλίππου χρήμασι διαφθαρῆναι λέγεται. 6. Πτολεμαῖος, ὁ Μακεδονίας βασιλεύς, ὑπὸ Γαλατῶν ἐσφάγη, καὶ πᾶσα ἡ Μακεδονικὴ δύναμις κατεκόπη καὶ διεφθάρη. 7. Ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ πολὺ ἐβλάβησαν οἱ Ἀθηναῖοι. 8. Μὴ σφάλῃσι τῶν ἐλπίδων. 9. Τὰ ὄρνεα καταπτῆσσει ἀετοῦ φανέντος. 10. Ὁ τὰ κλαπέντα κρύπτων τοῦ κεκλοφότος οὐδὲν κρείττων ἐστίν. 11. Ἑρακλῆς μανεῖς τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀπέκτεινεν. 12. Τοὺς προδότας οἱ Ἀθηναῖοι οὐδ' ἐν τῇ χώρᾳ ταφῆναι ἐπέτρεψαν τοῖς οἰκείοις. 13. Μὴ ἐκπλαγῆτε ἀκούσαντες ἀνήκεστον συμφορᾶν.

Vježba 133.

1. U pomorskoj bitki kod Salamine bi uništeno četrdeset atenskih lađa. 2. Kažu da je Zeus na Kreti bio othranjen od koze. 3. Sparta se pokazala najmoćnijom i najvećom u Grčkoj. 4. Solonovi zakoni biše napisani na drvene ploče. 5. Neprijatelji se preplašiše, ugledavši naše vojnike. 6. Leonida bi poslan od Grka u Termopile da se bori protiv Kserksa. 7. Platon bi pokopan u Akademiji. 8. Ajant, pomahnitavši, ubije sama sebe. 9. Nitko od vođa poslanih u Aziju nije bio sposobniji od Agezilaja. 10. Kad je Kir umro, bi mu odsječena ruka i glava.

Vježba 134.

Περὶ τῆς Κύρου τοῦ νεωτέρου τελευτῆς

Ἡ Κύρου τελευτὴ ἡ ἐν τῇ ἐν Κουνάξοις μάχῃ ὑπὸ Ξενοφῶντος ὧδέ πως συνεγράφη. Ἐπεὶ οἱ βασιλέως ἱππεῖς εἰς φυγὴν ἐτρέπησαν καὶ διεσπάρησαν, Κύρος τῇ νίκῃ ἠδόμενος σὺν πάνυ ὀλίγοις τὸν ἀδελφὸν ἐδίωξεν καὶ μαχομένων ἀλλήλοισι τῶν ἀμφὶ Κῦρον καὶ βασιλέα Κῦρος αὐτὸς πληγεὶς ἐτελεύτησε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ κατεσφάγησαν. Κύρου δ' ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ δεξιὰ ἀπεκόπη. Ἐξεπλάγησαν δ' οἱ Ἕλληνες ταῦτα ἀκούσαντες πασῶν τῶν ἐλπίδων σφαλέντες.

Vježba 135.

Βόες καὶ ἄξονες

Βόες ἄμαξαν εἰλκον· τοῦ δὲ ἄξονος τρίζοντος, ἐπιστραφέντες ἔλεγον οὕτως πρὸς αὐτόν· „ὦ οὗτος, ἡμῶν τὸ ὄλον βάρος φερόντων, σὺ τί κράζεις;“

Οὕτω καὶ ἔνιοι ἐτέρων μοχθούτων αὐτοὶ προσποιοῦνται κάμειν.

SLABI AORIST PASIVNI

Vježba 136.

Verba vocalia

1. Εὐριπίδης ἐγεννήθη ἡμέρα, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐναυμάχουν ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τοὺς Πέρσας. 2. Ἡ τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμονία ὑπὸ τῶν Θηβαίων κατελύθη. 3. Δαρεῖος ἐν πολλαῖς μάχαις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐνίκηθη. 4. Πάντα τὰ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐν τῇ ἡμετέρα χώρᾳ ποιηθέντα διηγῆσομαι. 5. Ἄνευ ὁμοιοῦς οὐκ ἂν πόλις εὖ πολιτευθεῖη. 6. Μὴ φοβήθητι περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας. 7. Σικελία ἢ νῆσος Σικανία πρότερον ὠνομάζετο, εἶτα δὲ Σικελία ἐκλήθη. 8. Οἱ οὕτως ἀνδρείως τῇ τῶν πολεμίων προσβολῇ ἐναντιωσάμενοι ἀθανασίας ἀξιοθέντων. 9. Οἱ αἰχμάλωτοι δεσμοφθέντες ἐμαστιγώθησαν ὡμῶς.

Vježba 137.

Περὶ Προμηθεύς

Προμηθεύς, ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας, ἐπόρισεν αὐτοῖς τὸ πῦρ, λάθρα Διός, ἐν νάρθηκι κρύψας. Ζεὺς δὲ ὄρων ἐπέταξεν Ἡφαίστῳ τῷ Καυκάσῳ ὄρει τὸ σῶμα αὐτοῦ προσηλωῖσαι· τοῦτο δὲ Σκυθικὸν ὄρος ἐστίν. Ἐν δὲ τούτῳ προσηλωθεὶς Προμηθεύς πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν ἐδέδετο· καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς ἐπιπετόμενος αὐτοῦ τοὺς λοβούς ἐνέμετο τῶν ἡπάτων ἀξανομένων διὰ νυκτός. Καὶ Προμηθεύς μὲν πυρὸς κλαπέντος δίκην ἔτινε ταύτην, μέχρι Ἡρακλῆς αὐτὸν ὕστερον ἔλυσεν.

Vježba 138.

Περὶ τοῦ δειλοῦ σαλπικτοῦ

Σαλπικτῆς τις ἐν μάχῃ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐβόα ὠχρὸς ὢν ὑπὸ δέους· „Μὴ ἀποκτείνετε με, ὦ ἄνδρες, εἰκῆ καὶ μάτην· οὐδένα γὰρ ὑμῶν ἀπέκτεινα· πλὴν γὰρ τοῦ χαλκοῦ τούτου οὐδὲν ἄλλο κέκτημαι.“ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔλεγον· „Διὰ τοῦτό γε μᾶλλον τελευτήσεις, ὅτι σύ, αὐτὸς οὐχ ἰκανὸς ὢν πολεμεῖν, τοὺς ἄλλους πρὸς μάχην ἐγείρεις.“

Vježba 139.

Verba muta

1. Πείθειν χρὴ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὴ βιάζειν· οἱ γὰρ βιασθέντες μισοῦσιν, οἱ δὲ πεισθέντες φιλοῦσιν. 2. Οἱ Κύκλωπες ὑπ' Οὐρανοῦ δε-

θέντες εἰς Τάρταρον ἐρρίφθησαν, ἔπειτα δὲ ὑπὸ Διὸς ἐλύθησαν. 3. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐσώθησαν τοῖς χησὶ τοῦ Καπιτωλίου. 4. Μὴ ψευδοῦς καλαῖς ἐλπίσιν. 5. Ῥώμη ὑπὸ Ῥωμύλου ἐκτίσθη. 6. Τοῖς κλοπεῦσι καὶ τοῖς φονεῦσιν ἐτάχθησαν ὑπὸ Θησέως χαλεπαὶ τιμωρίαι. 7. Κόρινθος ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατεφλέχθη. 8. Κύρος κατεπέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς σατραπῆς Λυδίας τε καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ Καππαδοκίας. 9. Οὗ ἂν τις ὑπ' ἄρχοντος ταχθῆ, ἐνταῦθα δεῖ μένοντα κινδυνεύειν. 10. Μισοῦσι τοὺς ψεύσαντας οἱ ψευσθέντες. 11. Σόλων Ἀθηναίοις νόμους ποιήσας ἀπεδήμησεν ἔτη δέκα, ἵνα μὴ τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῆ λύσαι.

Vježba 140.

Πάριδος κρίσις

Ἐν τῷ Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμῳ Ἔρις εἰς τὸ συμπόσιον οὐκ ἐκλήθη. Ἡ δὲ ἀγανακτοῦσα ἐνέβαλεν εἰς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι πάγκαλον καὶ χρυσοῦν ὄλον, ἐν ᾧ ἐνεγέγραπτο „Τῇ καλλίστῃ.“ Τοῦτο δὲ κυλινδούμενον ἤκεν, ἐνθα Ἦρα τε καὶ Ἀφροδίτη καὶ Ἀθηνᾶ κατεκλίνοντο. Ἐκ τούτου γίνεταί ἡ περὶ κάλλους ἔρις. Κελεύσαντος Διὸς αἱ θεαὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἴδην πρὸς Πάριν τὸν Πριάμου, ᾧ τὴν κρίσιν ἐπιτρέπουσιν. Ὁ δὲ τοῦ μῆλου Ἀφροδίτην ἤξιωσεν.

Vježba 141.

Ἀντιγόνη ἔθαψε τὸ Πολυνείκους σῶμα

Κρέων, ὁ Θηβαίων βασιλεὺς, τοὺς τῶν Ἀργείων νεκροὺς ἔρριψεν ἀτάφους καὶ ἐκήρυξε μηδένα θάπτειν. Ἀντιγόνη δὲ μία τῶν Οἰδίποδος θυγατέρων κρύφα τὸ Πολυνείκους σῶμα κλέψασα ἔθαψε· καὶ φωραθεῖσα ὑπὸ Κρέοντος τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἀδελφοῦ ζῶσα ἐνεκρύφθη.

Vježba 142.

Verba liquida

1. Ἀναξαγόρας ἀσεβείας κριθῆναι λέγεται, διότι τὸν ἥλιον μύδρον διάπυρον ὠνόμασεν. 2. Καπανεὺς λέγεται κεραυνῷ βληθῆναι. 3. Ὄς ὁ Νέρωνος θάνατος ἠγγέλθη, πάντες ἔχαιρον. 4. Μήποτε ὑπ' εὐπραγίας εἰς ἄλογον ὑπερηφανίαν ἀρθείης. 5. Κύρος ὑπὸ Τισσαφέρνους διεβλήθη τῷ Ἀρταξέρξει, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. 6. Ὁ ἄνθρωπος εἰς κακὸν κλιθεὶς μόλις ἐπανορθοῦται. 7. Νυκτὸς ἡ μάχη διεκρίθη. 8. Ἀγαθοῖς ἀνθρώποις ὀμιλῶν μάλιστ' ἂν εὐφρανθείης.

Vježba 143.

1. Kaže se da je paun donesen od barbara među Grke. 2. Bojim se da ću biti oklevetan kod prijatelja. 3. Alkibijad i Platon bili su odgojeni od Sokrata. 4. Ksenofont bi prognan od Atenjana. 5. Ne usprotivi se onome koji ti dobro savjetuje! 6. Perzijanci su bili pobijedjeni od Grka i na kopnu i na moru. 7. Vlast tridesetorice tirana bi brzo srušena. 8. Dobro uzorano polje donosi dobre plodove. 9. Demosten bi od Atenjana poslan kao poslanik u Tebu. 10. Aristid, upitan od nekoga što je pravedno, reče: »Ne željeti tuđe«.

FUTUR I FUTUR EGZAKTNI PASIVNI GLAGOLSKI PRIDJEVI

Vježba 144.

Verba vocalia

1. Ἡ πόλις ἄνευ νόμων καὶ ὁμονοίας ταχὺ καταλυθήσεται. 2. Οἱ γονεῖς εἰκότως ἤλπιζον ὑπὸ τῶν παίδων τιμηθήσονται. 3. Ὑπὸ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων αἰεὶ οἱ νεανίαί παιδευθήσονται καὶ τὴν εἰς τὴν πατρίδα φιλίαν καὶ τὴν τῶν πόνων καρτερίαν. 4. Θεραπευτέοι εἰσὶν οἱ γέροντες. 5. Ἡ πόλις τοῖς πολίταις ὠφελιγέτα ἐστίν. 6. Εἰ βούλει γῆν σοι καρποὺς ἀφθόνοους φέρειν, τὴν γῆν θεραπευτέον. 7. Ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς διὰ τῶν ὀρῶν πορευτέον εἶναι. 8. Οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον ἐστίν, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. 9. Ἄφροσι μὴ χρῶ φίλους, ἐπεὶ κεκλήθη καὶ σὺ παντελῶς ἄφρων. 10. Τὴν ἀναρχίαν ἐξαιρετέον ἐκ παντὸς τοῦ βίου ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων. 11. Ψεύστης ὢν οὐδέποτε πιστευθήσεται, κἂν ἀληθεύῃς. 12. Πολιτεία εὖ κεκοσμήσεται, ἐὰν ἐπιστήμων ἄρχων αὐτὴν πολιτεύσῃ.

Vježba 145.

Verba muta

1. Νόμους δεῖ εἶναι τοιοῦτους, δι' ὧν τοῖς ἀγαθοῖς ἐντιμος καὶ ἐλευθέριος ὁ βίος παρασκευασθήσεται. 2. Πολλοὶ μὲν τῇ γλώττῃ διεφθάρησαν, πολλοὶ δὲ διαφθαρήσονται. 3. Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ οὐ σφραλισόμεθα. 4. Οἱ Τρῶες ἐνόμιζον τὴν πόλιν ὑφ' Ἐκτορος σωθήσονται. 5. Τοῖς πολίταις πανταχοῦ προστετάξεται πείθεσθαι τοῖς τῆς πόλεως νόμοις. 6. Ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τετέλεσται.

7. Τοὺς κακοὺς ἡμῖν φευκτέον ἐστίν, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ γιγνώμεθα κακοί. 8. Πολλὰ μὲν ἀνέλπιστα πράττεται, πολλὰ δὲ πέπρακται, πολλὰ δὲ πεπράξεται. 9. Τί λέγεις περὶ τῶν ἡμῖν πρακτέων; Πειστέον ἐστίν. 10. Βλαβήσονται αἱ τῶν πολεμίων νῆες. 11. Οὐ λειπτέα ἐστὶν ἡ τάξις, ἐφ' ἧς τετάγμεθα. 12. Τὴν πατρίδα ὠφεληκῶς μέγιστος εὐεργέτης ἀναγεγράφη.

Vježba 146.

1. Bez slobode naroda neće se ništa lijepo i dobro učiniti. 2. Poslije rada čut će se lijepo pjesme. 3. Dobro treba ne samo hvaliti nego i nasljedovati. 4. Neznanje treba izbjegavati kao najveću nesreću. 5. Narodne zakone treba slušati. 6. Izdajice će biti kažnjeni, a spasitelji domovine dostojno počašćeni. 7. Ako budemo zlo činili dobročiniteljima, neće nam ostati nijedan prijatelj. 8. Djecu treba privikavati da govore istinu. 9. Od svih moraju biti poštovani oni (koji) su poginuli za slobodu.

DRUGA GLAVNA KONJUGACIJA

GLAGOLI NA -μι

Prvi razred glagola na -μι

Vježba 147.

Prezent i imperfekt aktivni od τίθημι

1. Ἡ ἐλευθερία μόνη τοὺς ἀνθρώπους εὐδαίμονας τίθησιν. 2. Ἦδη Ἀναξαγόρας ὁ φιλόσοφος ἐδίδασκε τὸν ἥλιον τῇ σελήνῃ ἐντιθέσθαι τὸ φῶς. 3. Ἐν τοῖς μεγίστοις ὠφελήμασι τὴν καλὴν παιδείαν τίθητε. 4. Οἱ παλαιοὶ τοῖς τῶν νεκρῶν στόμασιν ὀβολὸν ἐνετίθεσαν. 5. Ὁ δικαστὴς κατ' ἀξίαν ἐκάστῳ δίκην ἐπιτιθέτω. 6. Τὴν σχολὴν οὐδὲν ἄλλο τῷ μαθητῇ τίθησι χαλεπὴν ἢ ἡ ἀργία αὐτοῦ. 7. Πῶς ἂν τις πλουτήσῃεν; Οὐ τοῖς οὐσι προστιθείς, τῆς δὲ χρείας πολλὰ περιτέμνων. 8. Μηδὲν προτίθει τῆς ἐλευθερίας.

Vježba 148.

Futur, aorist i perfekt aktivni od τίθημι

1. Σόλων νόμους τῇ Ἀθηναίων πόλει κατέθηκεν. 2. Οἱ Ἐφέσιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Κροίσου ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι. 3. Κατέκαυσαν οἱ Ἕλληνες τὰς κώμας παντελῶς, ὅπως φόβον ἐνθεῖεν τοῖς βαρβάροις. 4. Φοβοῦμαι, μὴ ὁ πατήρ δίκην ἐπιθῇ μοι τῆς ἀμελείας. 5. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοὺς νόμους, οὓς Δράκων τέθηκεν, αἵματι, ἀλλ' οὐ μέλανι γεγράφθαι. 6. Ῥᾶον ἐξ ἀγαθοῦ θήσομεν κακὸν ἢ ἐκ κακοῦ ἐσθλόν. 7. Λυκοῦργον τὸν θέντα τοὺς νόμους οἱ Σπαρτιᾶται ἐθαύμαζον καὶ μάλα σοφὸν ἠγοῦντο.

Vježba 149.

Medij i pasiv od τίθημι

1. Ὁ πολῖται, φόβον ἐπιτίθεσθε τοῖς πολεμίοις. 2. Αἰνείας τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τοῖς ἄμοις ἐπέθετο καὶ ἐκ τῆς Τροίας ἔφερεν. 3. Φιλίππου τελευτήσαντος Ἀλέξανδρος τῷ θρόνῳ ἐπετέθη. 4. Λέγουσι τῶν Ἀθηναίων πόλιν πρώτην νόμους θέσθαι. 5. Ἐὰν ἴσοις ἴσα προστεθῆ, τὰ ὅλα ἐστὶν ἴσα. 6. Οἱ λησται εἰς δεσμοκτήριον ἀποτεθήσονται. 7. Παρατεθεὶς ὁ καιρὸς οὐχ εὐρίσκεται πάλιν. 8. Τίθεται ὁμολογῶν, ὃς μὴ ἀποκρίνηται. 9. Ἀλέξανδρος παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν φίλων νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις ἔλεγεν· „Οὐ βασιλικόν ἐστι κλέπτειν τὴν νίκην.“

Vježba 150.

1. Krećanima je Minos dao zakone. 2. Od svih dobara slobodu smatraj prvom! 3. Zakonodavac određuje smrt kao kaznu zločincima. 4. Tvoju šutnju smatrat ću priznanjem. 5. Perzijanci, navaljujući na neprijatelja, podizahu veliku viku. 6. Atenjani su često svoj novac uložili u državnu blagajnu. 7. Odložite odmah oružje, neprijatelji! 8. Spartanci izlagahu na Tajgetu djecu (koja) su bila tjelesno slaba. 9. Zeusa, izložena na Kreti, othrani koza.

Vježba 151.

Ακτιν od ἴημι

1. Σὺ μὲν εὖ συνίης, ὃ λέγω, ἐκεῖνοι δὲ οὔτε συνιᾶσιν οὔτ' ἂν συνιᾶεν. 2. Οἶνος μέτριος λαμβανόμενος ἰσχὺν παρέχει, πλείων δὲ παρήσιν. 3. Ἄφες ταύτην τὴν μάχαιραν. 4. Τοὺς παῖδας ἀφίει παίζειν. 5. Σεύθης ὁ Θραῆξ συνίει ἑλληνιστὶ τὰ πλεῖστα. 6. Ὁ λέων μεγάλην φωνὴν ἀνῆκεν. 7. Ὁ Νάρων ποταμὸς ἐξίησιν εἰς τὸν Ἀδρίαν. 8. Ἐλευθέρους ἀφήκε πάντας ἢ φύσις, οὐδένα δὲ δοῦλον πεποίηκεν. 9. Τὰ σώματα τὰ εὖ ἔχοντα ὁπόταν τις ἀνῆ ἐπὶ ῥαδιουργίαν, πονηρῶς πάλιν ἔχει. 10. Πύρρος πρὸ τοῦ Ἄργους τείχους ἐτελεύτησε γραδὸς τινος κεραμίδα ἀφείσης ἄνωθεν ἐπὶ κεφαλὴν.

Vježba 152.

Medij i pasiv od ἴημι

1. Ἀγόρευε πάντ' ἀληθῆ καὶ τῶν ψευδῶν ἀφοῦ. 2. Οἱ παῖδες ἀφεθέντες ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐπαιζον. 3. Κῦρος οὐκ ἂν ποτε προεῖτο

φίλους, οὐδ' εἰ κακῶς πράξειαν. 4. Σὲ οὐκ ἐθέλω προσέσθαι. 5. Κύρῳ πλεῖστοι ἐπεθύμησαν καὶ χρήματα καὶ ἑαυτῶν σώματα προσέσθαι. 6. Τοὺς Ἑλληνας ἀναβαίνοντας οἱ βάρβαροι ἐτόξευον καὶ ἔβαλλον, ἐγγὺς δ' οὐ προσίεντο. 7. Δεῖ πολίτην ἀγαθὸν ὀνομάζειν τὸν τὴν οὐσίαν προιέμενον μᾶλλον τοῦ καλοῦ καὶ δικαίου. 8. Οἱ ἡμέτεροι στρατιῶται οὐκ ἀφίεντο τῆς ἐλπίδος, ἀλλ' ἐφίεμενοι τῆς ἐλευθερίας ἀνδρειότατα ἐμάχοντο.

Vježba 153.

1. Oštre pse danju vežu, a noću puštaju da čuvaju kuću. 2. Solon je poticao građane da ne napuste slobodu. 3. Neprijateljima nećemo nikad popustiti (dok) živimo! 4. Učeniče, ne propuštaj činiti svoje dužnosti! 5. Tko bi napustio prijatelja u opasnosti? 6. Dužnost je suca krivce kažnjavati, a oslobađati nevine. 7. Prirodne nauke učimo da shvatimo zakone prirode. 8. Građani, nikad ne propustite činiti ono što je korisno domovini!

Vježba 154.

Prezent i imperfekt aktivni od δίδωμι

1. Δις δίδως, ἐὰν ταχέως διδῶς. 2. Δίκην διδοίη ὁ τὴν πατρίδα προδιδούς. 3. Οἱ πονηροὶ πᾶν ποιοῦσιν, ὥστε δίκην μὴ διδόναι. 4. Τοῖς γονεῦσι καὶ διδασκάλοις χάριν ἀποδίδου. 5. Ἀργύρου οὐκ ἦν ποτε οὐδὲ χρυσοῦ νόμισμα, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ἀντεδίδοσαν βοῦς καὶ ἀνδράποδα καὶ ἀγρὸν καὶ ἄργυρον καὶ χρυσόν. 6. Λαομέδων Ἀπόλλωνι καὶ Ποσειδῶνι τὸ Πέργαμον τειχίσασι τὸν μισθὸν οὐκ ἀπεδίδου. 7. Μεταδίδου τοῖς δεομένοις τῶν ὄντων. 8. Ἡ τῆς ἐλευθερίας ἐλπίς μαχομένοις ἡμῖν τὴν τόλμαν ἐνεδίδου.

Vježba 155.

Futur, aorist i perfekt aktivni od δίδωμι

1. Ἐλεγεῖν ὁ Ἀχιλλεὺς οὐ δώσειν τὸ Ἐκτορος σῶμα τῷ πατρὶ ἀλλὰ κυσίν. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορὰν τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα τοῖς Λακεδαιμονίοις παρέδωκαν. 3. Πausανίας λέγεται προδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα. 4. Δότε τι καὶ τῷ πένητι. 5. Ἀναξίμανδρος, ὁ Θαλοῦ μαθητῆς, πρῶτος γεωμετρικὸν πίνακα ἐξέδωκεν. 6. Τὴν δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες παραδεδώκασιν, καὶ τοῖς ἡμετέροις παισὶ

παραδώσομεν. 7. Ἄλέξανδρος μετὰ τὴν νίκην τοῖς φίλοις δῶρα ἐδεδώκει μέγιστα. 8. Δαρεῖος παραδοὺς τὴν βασιλείαν Ἄρταξέρξη ἐτελεύτησεν. 9. Ἄ τις μὴ ἔχει, ταῦτα οὐκ ἂν δοίη ἐτέρῳ. 10. Ἐάν τις τὴν πατρίδα προδῶ, ὑπὸ πάντων καταφρονήσεται.

Vježba 156.

Medij i pasiv od δίδωμι

1. Προδότες ἀπέδοντο τὴν Ἑλλάδα τῷ Φιλίππῳ. 2. Λυπηρότατόν ἐστιν ὑπὸ τῶν φιλάτων προδίδοσθαι. 3. Τῷ ἀρίστῳ ἢ ἀρχῇ παραδοθήσεται. 4. Ὡς μέγα τὸ μικρόν ἐστιν ἐν καιρῷ δοθέν. 5. Τοῖς κάλλιστα τὴν γῆν ἐργαζομένοις μέγιστα ἄθλα δίδονται. 6. Ὑπὸ Κύρου τοῖς τῶν Ἑλλήνων στρατηγοῖς χρήματα ἐδίδοτο, ἵνα ξένους συλλέγοιεν. 7. Ἄλέξανδρος τὴν Θηβαίων πόλιν ἐκπολιορκήσας ἀπέδοτο τοὺς ἐλευθέρους πάντας. 8. Ἐν ταῖς τῶν Ἀθηναίων ἐκκλησίαις ἐδίδοτο λέγειν τῷ βουλομένῳ.

Vježba 157.

1. Titani predadoše vlast Kronu. 2. Onima (koji) su pobijedili u olimpijskim igrama davahu Heleni vijence. 3. Leonida bi kod Termopila izdan od Efijalta. 4. Dva put daje (onaj) tko brzo daje. 5. Neka budu kažnjeni oni koji su izdali narod! 6. Prometej je ljudima dao vatru (akt. i pas.). 7. Velike nagrade dat će se najmarljivijim radnicima. 8. Dar koji se daje bez dobrohotnosti ne prima se rado. 9. Feničani dadoše Helenima pismo. 10. Nije dano svakome sve.

Vježba 158.

Λακωνικά ἀποφθέγματα

Γοργῷ ἢ Λακεδαιμονία, Λεωνίδου γυνή, τῷ υἱῷ ἐπὶ στρατείαν πορευομένῳ τὴν ἀσπίδα παραδοῦσα ἔλεγεν· „Ἡ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης.“

Λάκαινα πρὸς τὸν υἱὸν λέγοντα μικρόν ἔχειν ζίφος ἔλεγεν· „Βῆμα πρόσθε.“

Ἄρχίδαμος θεασάμενος τὸν υἱὸν προπετῶς μαχόμενον Ἀθηναίσις· „Ἡ τῆ δυνάμει πρόσθε, ἔλεγεν, ἢ τοῦ φρονήματος ὕφες.“

Prezent i imperfekt aktivni od ἴστημι

1. Ὁ δῆμος ἴστησιν εἰκόνας τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τετελευτηκότων.
2. Τοῖς ἤρωσιν ἀνδριάντας ἀνίσταμεν.
3. Τὸν δῆμον δεῖ τοὺς ἀρίστους τῆς πόλεως προιστάναί.
4. Ὁ Ἀρχίδαμος καθίστη τὸν στρατὸν εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.
5. Μὴ ἀφίστη τοὺς φίλους τῆς ἐπὶ τὴν ἐπιστήμην ὁδοῦ.
6. Παρισταίητε τοῖς ἀτυχέσιν.
7. Θησεὺς τὸν δῆμον κύριον τῆς πολιτείας καθίστησιν.
8. Οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῖς παισὶ παιδαγωγοὺς δούλους ἐφίστασαν.
9. Τοὺς μὲν κενοὺς ἀσκούς τὸ πνεῦμα δίστησιν, τοὺς δὲ ἀνοήτους ἀνθρώπους τὸ οἴημα.

Vježba 160.

Futur, aorist i perfekt aktivni od ἴστημι

1. Οἱ Θηβαῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους νικήσαντες ἡγεμόνες κατέστησαν τῶν Ἑλλήνων.
2. Κλειὸν τὸ τοῦ Ἀρχιμήδους Δὸς πῆ στῶ καὶ τὴν γῆν κινήσω.
3. Ἀνάστηθι, ὦ μαθητά, καὶ ἀναγίγνωσκε.
4. Ἡ τῶν Ἀθηναίων πολιτεία σπουδαιοτέρα ἦν τῆς ἐν Σπάρτῃ καθεστηκυίας.
5. Μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ ἤτταν οἱ Ἀθηναῖοι ἐφοβοῦντο, μὴ πάντες οἱ σύμμαχοι αὐτῶν ἀποσταῖεν.
6. Τάνταλος, ὡς λέγεται, αἶε διψῶν ἐν τῇ τοῦ Ἄιδου λίμνῃ ἔστηκεν.
7. Ἐν κινδύνῳ δεῖ σε στήναι μετὰ τῶν φίλων.
8. Νουμᾶς βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων κατέστη.
9. Ἄπας ὁ κόσμος, ὡς Ἐμπεδοκλῆς λέγει, συνέστηκεν ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς.
10. Πολλὰ διαπραξόμεθα, ἐὰν πόνου μὴ ἀποστῶμεν.
11. Στῆθι, ὦ φίλε· ἤδη γὰρ ἐπὶ τὸ τέλος τῆς πορείας ἤκομεν.

Vježba 161.

Medij i pasiv od ἴστημι

1. Ὡ στρατιῶτα, μὴ ὑφίσσο πόνων, μὴ ἀφίστασο κινδύνων.
2. Κύρος τοῖς Ἑλλήσι παρήγγειλεν ἐξοπλιζέσθαι καὶ καθίστασθαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκαστον· οἱ δὲ σὺν πολλῇ σπουδῇ καθίσταντο.
3. Ξενοφῶν ἤκεν εἰς Σάρδεις καὶ Κύρω συνεστάθη.
4. Οἱ Ἕλληνες τοῖς συμπίνουσι παρεκελεύοντο· Πῖνε μετρίως, μὴ πῖνε ἄκρατον, ἀνίστασο πρὸ τῆς μέθης.
5. Ἀσσυρίων ἀρχόντων τῆς ἄνω Ἀσίας πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἤρξαντο ἀφίστασθαι.
6. Ὁ φθονερὸς πολέμιος καθι-

σταται· αὐθαιρέτοις γὰρ συνέρχεται λύπαις αἰεί. 7. Ἀφίστασθε, ὦ μαθηταί, τῆς ἀργίας. 8. Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος ποιήματα γράφειν ὑπεστήσατο μετὰ πολλῆς σπουδῆς.

Vježba 162.

1. Za vođe postavljajte najbolje i najsposobnije! 2. Roditelji, odvrćajte djecu od društva zlih! 3. Čud nećeš lako promijeniti u kratkom vremenu. 4. Probitke domovine u svemu pretpostavljajte svojim! 5. Oni (koji) stoje na čelu države neka budu razboriti! 6. Kloni se uvijek laži, mladiću! 7. Mladići treba da ustaju pred starijima. 8. Tko se ne bi protivio onome (koji) državi preporučuje štetno. 9. Naša je (dužnost) pomagati drugovima u nevolji. 10. O, da bismo uvijek bili spremni za domovinu podnositi i najveće napore.

Vježba 163.

Περὶ Κικέρωνος

Πομπηίου καὶ Καίσαρος διαστάντων ἔλεγε Κικέρων· „Γιγνώσκω ὃν φύγω μὴ γιγνώσκων πρὸς ὃν φύγω.“

Περὶ Διογένους

Εἰστήκει ποτὲ Διογένης τοῦ χειμῶνος γυμνὸς ψυχρῶ ἄμβρω βρεχόμενος· ἐλεούντων δὲ αὐτὸν τῶν περιεστηκότων ὁ Πλάτων ἔλεγεν· „Εἰ βούλεσθε αὐτὸν παῦσαι τοῦ κακοῦ, ἀπόστητε καὶ μόνον ἀπολίπετε.“

Διογένηι ἡλιουμένῳ Ἀλέξανδρος ἐπιστὰς ἔλεγεν· „Αἴτησόν με, ὃ θέλεις.“ Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· „Μικρὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου μετάστηθι.“

Διογένηι ἀριστῶντι ἐν τῇ ἀγορᾷ οἱ περιεστηκότες συνεχῆς ἔλεγον· „Κύον.“ Ὁ δὲ ἔλεγεν· „Ἵμεῖς ἐστε κύνες, οἳ με ἀριστῶντα περιεστήκατε.“

DRUGI GLAGOLI PRVOGA RAZREDA NA -μι

Vježba 164.

Glagoli s osnovom na α

1. Πολλ' ἥπιστατο ἔργα, κακῶς δ' ἥπιστατο πάντα. 2. Κύρος βασιλεῦσαι ἐβούλετο, ἦν δύνηται, ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 3. Τοῖς πόνοις τοῖς ἐκουσίοις τὴν πατρίδα σου μέγα ὀνήνης. 4. Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ οἱ

πολέμιοι ἐνεπίμπρασαν πολλὰς κώμας καὶ πόλεις ἡμῶν. 5. Πτωχοῦ πῆρα οὐ πίμπλαται. 6. Ἄρ' οὐ πολλάκις ἠγάσθης τὴν τῶν ἡμετέρων πολιτῶν φιλοπονίαν; 7. Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι τὰ τῶν νεκρῶν σώματα ἐμπιμπλάσι παντοίων θυμιαμάτων. 8. Πάντων χρημάτων καὶ πόνων πριαίμην ἂν πιστὸν φίλον. 9. Τίς οὐκ ἂν ἄγαιτο θεώμενος, ὡς καλὴ ἡμῖν ἢ πατρίς ἐστίν. 10. Ἐπίστασθε, ὧ ἑταῖροι, ὅτι ὁ στέφανος παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄθλον ἦν τῶν τὴν πατρίδα μέγα ὀνησάντων. 11. Οὐδεὶς δύναίτο ἂν ἄνευ πολλοῦ πόνου εὐδαιμονεῖν.

Vježba 165.

Λόγος γελοῖος

Πρὸς δύσκολον ἦκων ἰατρός καὶ ἀψάμενος αὐτοῦ ἔλεγεν· „Κακῶς πυρέττεις.“ Ὁ δὲ δυσχεραίνων ἔλεγεν· „Εἰ σὺ δύνασαι πυρέττειν βέλτιον, ἰδοὺ κλίνη, κατακλιθεὶς πύρεττε.“

Vježba 166.

Ostali glagoli na -μι

εἶμι, φημί, κεῖμαι ἰ κάθημαι

1. Ποῖ εἶ, ὧ φίλε; Εἶμι εἰς τὴν παλαιστραν· σὺ δ' οὐκ ἂν ἐκεῖσε ἴοις; Μάλιστα· καὶ γὰρ ὁ ἀδελφός μου ἐκεῖσε πάρεισιν, συνίασι δὲ καὶ οἱ ἑταῖροι ἡμῶν. Οὐκοῦν ὁμοῦ ἴμεν; Πῶς γὰρ οὐ; Ἴμεν οὖν. 2. Οἱ ῥαψῶδοι παρῆσαν ἄδοντες τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη. 3. Ὁ στρατὸς πολλοὺς ἄγων αἰχμαλώτους καὶ πολλὴν λείαν ἐπάνεισιν. 4. Οἱ Λουσιτανοὶ παιᾶνας ἄδουσιν, ὅταν ἐν μάχῃ ἐπίωσι τοῖς πολεμίοις. 5. Οὐ δεῖ, τῶν πονηρῶν ἄδικον ὁδὸν ἰόντων, μετ' αὐτῶν λέναι. 6. Καὶ φημί, καὶ ἀπόφημι, κοῦκ ἔχω τί φῶ. 7. Καλῶς ἔλεγεν ἐκεῖνος, ὃς ἔφη τὴν ἡμετέραν χώραν καρποφόρον καὶ εὐδαίμονα εἶναι. 8. Καθήμεθα οὐδὲν ποιούντες. 9. Αἱ Κυκλάδες ἐν κύκλῳ περὶ Δῆλον τὴν νῆσον κεῖνται. 10. Ἄπιθι ὡς τάχιστα. 11. Δεῖ φυλάττειν τοὺς νόμους τοὺς κειμένους. 12. Οἱ Ἕλληνες οἱ παλαιοὶ δειπνοῦντες οὐκ ἐκάθηντο, ἀλλὰ ἔκειντο.

Vježba 167.

1. Onaj je pametan koji zna korisno, a ne onaj koji zna mnogo. 2. Nitko ne može laž učiniti istinom. 3. Marljivo učeći, koristit ćeš svojoj domovini. 4. Tko se ne bi divio hrabrosti naših građana?

5. S dobrim drugom išao bih i kroz vatru. 6. Idimo, građani, na rad, jer on koristi narodu! 7. Od umora ne mogu ni stajati ni sjedjeti ni ležati. 8. Učenici, u školi mirno sjedite i slušajte učitelja! 9. Otok Vis je (= leži) nedaleko od Hvara. 10. Kaži mi što si čuo. 11. Sela spaljena od neprijatelja obnavljaju se radom svih građana.

Vježba 168.

Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες

Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅτε ἐπυνθάνοντο τοὺς αὐτῶν παῖδας ἐν τῇ μάχῃ κεῖσθαι, αὐταὶ γε ἐρχόμεναι τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπουν, τὰ τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσθεν. Καί, εἰ ἦν πλείω τὰ ἐναντία, αἶδε γαυρούμεναι τοὺς παῖδας εἰς τὰς πατρῴας ἔφερον ταφάς. Εἰ δὲ τὰ ὀπίσθια, ἐνταῦθα αἰδούμεναι καὶ θρηνοῦσαι ἀπηλλάττοντο, καταλιποῦσαι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ πολυανδρίῳ θάψαι ἢ λάθρα εἰς τὰ οἰκεῖα ἡρία ἐκόμιζον αὐτούς.

Vježba 169.

Ἐποφθέγματα

Διογένης μεθ' ἡμέραν λύχον ἄψας περιήει λέγων „Ἄνθρωπον ζητῶ.“

Μοχθηροῦ τινος ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν· Μηδὲν εἰσὶτω κακόν, Διογένης· „Ὁ οὖν κύριος, ἔφη, ποῦ εἴσεις;“

Ἐπελλῆς ἐρωτηθεὶς, διὰ τί τὴν Τύχην καθημένην ἔγραψεν „Οὐχ ἔστηκε γάρ“, ἔφη.

BESTEMATSKI AORIST

Vježba 170.

1. Ὅτε ἐάλω τὸ Ἴλιον, ἔκτειραν οἱ Ἀχαιοὶ τὰς τῶν ἀλισκομένων τύχας. 2. Οὐκ ἔστιν ἀνδρείων στρατιωτῶν ἐν τῇ μάχῃ ἀποδρᾶναι. 3. Ἐνδοξός ἐστιν ὁ λόγος ὁ τοῦ Θαλοῦ· Γνωθὶ σεαυτόν. 4. Κῦρος καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἄρματος τὸν θώρακα ἐνέδυ. 5. Οὔτε σε οὔτε αὐτὸν ἀνέγων. 6. Δις εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης. 7. Ἀμα τῷ ἡλίῳ καταδύντι ἔταξεν ὁ στρατηγὸς πολιορκῆσαι τὴν πόλιν καὶ κατὰ γῆν

καὶ κατὰ θάλατταν. 8. Σοφοῖς ὁμιλῶν καὐτὸς ἂν ἐκβαίης σοφός. 9. Ἄνάγκη ἦν τῷ Σωκράτει μετὰ τὴν κρίσιν τριάκοντα ἡμέρας βιῶναι. 10. Σβήτω ὁ λύχνος. 11. Ὑδατος πολλοῦ ὄντος ἐξ οὐρανοῦ ἀποσβεῖη ἂν τὰ πυρά.

MJEŠOVITI PERFEKT

Vježba 171.

1. Ἐλεγε Σωκράτης τοῦτο αὐτὸ εἰδέναι, ὅτι οὐδὲν εἶδείη. 2. Ἴσθι, ὅτι ἄμεινόν ἐστιν ὀλίγα εἶδέναι ἢ πολλὰ οὐκ ὀρθῶς. 3. Δημοσθένης πρὸς κλέπτην λέγοντα „Οὐκ ἤδη, ὅτι σὸν ἐστιν“, „ὅτι δ’ ἐλεγεν, σὸν οὐκ ἐστιν, ἤδησθα.“ 4. Οἱ προστώτες τῶν πόλεων δίκαιοι ἐστων. 5. Θεραπεύωμεν ἄνδρας, οἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος τεθνῶσιν. 6. Αἱ μέλιτται τοὺς σφῆκας καὶ τὰς χελιδόνας καὶ τοὺς ὄφεις δεδίασιν. 7. Ὡ παῖ, τόλμα, δέδιθι μηδέν. 8. Ἐλεγεν Ἡράκλειτος ἐκ πυρὸς τὰ πάντα συνεστάναι καὶ εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι. 9. Ὁ μὲν τὸ ὅλον εἰδὼς εἶδείη ἂν καὶ τὸ μέρος, οἱ δὲ μόνον τὸ μέρος εἰδότες οὐκέτι ἴσασι τὸ ὅλον. 10. Τοῖς καλῶς εἰδόσιν ἄθλα προτιθέασι καὶ διδόασιν οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι. 11. Κούφως φέρειν δεῖ τὰς παρεστῶσας τύχας.

Vježba 172.

1. Prijatelja (možeš) bolje upoznati u nesreći nego u sreći. 2. Mnogo je bolje umrijeti nego robovati. 3. Cezar, prešavši Rubikon, započne građanski rat. 4. Ne poznajemo točno život Homerov. 5. Znaš li tko je pobijedio kod Maratona? — Svi znamo. 6. U mnogim gradovima naše domovine stoje spomenici heroja. 7. Smiješni su oni koji se plaše naših neprijatelja. 8. Sunce je već zašlo, vrijeme je počinka. 9. Solon umre na Kipru (pošto) je proživio 80 godina. 10. Vojnici spalije brodove da neprijatelji ne prijeđu rijeku. 11. Desete godine opsjedanja Troja bi od Grka osvojena.

Vježba 173.

Ἀποφθέγματα

Ἄναξαγόρα τις ἔφη τεθνάναι αὐτῷ τοὺς δύο παῖδας, οὓσπερ εἶχεν· ὁ δὲ μηδὲν διαταραχθεὶς ἔλεγεν· „Ἦδεῖν θνητοὺς γεγεννηκῶς.“

Ἀρίστιππος ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου, διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας φοιτῶσιν, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων οὐχί, ἔφη· „Ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν, ὧν δέονται, οἱ δὲ οὐκ ἴσασιν.“

Vježba 174.

Prezent i imperfekt. Aktiv i medij

1. Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσιν. 2. Ἐν Χαιρωνείᾳ ἐδείκνυτο παλαιὰ δρυς Ἀλεξάνδρου καλουμένη. 3. Οὕτως ἦν ψῦχος, ὥστε τὸ ὕδωρ ἐπήγνυτο. 4. Οἱ Ἕλληνες τὸν οἶνον ὕδατι ἐμείγνυσαν. 5. Τὸ ὕδωρ κατασβέννυσι τὸ πῦρ, τῷ δὲ ἐλαίῳ οὐκ ἂν σβεννύοις αὐτό. 6. Φοβεῖται ὁ τύραννος, μὴ μειγνύηται τῷ ποτῷ φάρμακον. 7. Τὴν φιλεργίαν μᾶλλον τοῖς ἔργοις δείκνυτε ἢ τοῖς λόγοις. 8. Οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοὶ καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται. 9. Ὁ νόμος συζεύγνυσιν ἄνδρα καὶ γυναῖκα.

Vježba 175.

Ostali oblici

1. Ἀποδείξομεν, ὅτι πάντα ὑπ' ἐχθρῶν λεγόμενα οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ διαβολαί. 2. Πολλαὶ πόλεις, καθάπερ πλοῖα καταδυόμενα, διόλλυνται καὶ διολώλασι καὶ ἔτι διολοῦνται διὰ τὴν τῶν κυβερνητῶν μοχθηρίαν. 3. Οἱ Κένταυροι τὴν φύσιν εἶχον ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἵππων συγκεκραμένην. 4. Οὐδεὶς ἂν πόλιν ἐπιδείξειε τῆς ἡμετέρας λαμπροτέραν. 5. Ἐγὼ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι. 6. Ὑπὸ Ἰάσωνος οἱ χαλκόποδες ταῦροι ἐζύγησαν. 7. Ἐν τῷ βίῳ αἰὶ τὸ γλυκὺ τῷ πικρῷ μέμικται. 8. Ὁ πολεμικὸς στρατὸς διεσκεδάσθη ὑπὸ φόβου. 9. Εἰ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν κακῶν ἀνθρώπων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθύς ἂν ἀπολοίμεθα. 10. Ἐξ ἐπιστολῆς τινος· Ἱεροκλῆς Μένωνι χαίρειν. Εἰ ἔρρωσαι, ἔχοι ἂν καλῶς· ὑγιαίνομεν δὲ καὶ ἡμεῖς.. (καὶ ἐπὶ τῷ τέλει.) Ἐρρωσο. 11. Κατεαγότων τῶν δοράτων οἱ Σπαρτιᾶται τοῖς ξίφεσιν ἐφόνευον τοὺς Πέρσας. 12. Μανδάνη πολυτελεῖ χιτῶνα Κῦρον ἠμφίεσεν. 13. Κακῶς ὄλοιντο πάντες, οἳ τυραννίδι χαίρουσιν.

Vježba 176.

1. Darej je Kira postavio vođom mnogih naroda u Aziji. 2. Atena bijaše utvrđena dugim zidovima. 3. U Vestinu hramu nikad se nije gasila vatra. 4. (Dok) smo složni, jaki smo. 5. Ne otvarajmo nikad vrata neprijatelju! 6. Vidim te zdrava i snažna. 7. Ahilej se, raširivši ruke, moljaše Tetidi: »Majko, osveti me!« 8. Kad su se Grci vraćali

od Troje, bura im razasu brodove. 9. Kserkso je prešao Helespont (koji) je bio spojen mostom. 10. Učeniče, pokaži što znaš! 11. Velika slava hrabrosti nikad neće propasti.

Vježba 177.

Γέρων και υιοί

Γέρων τις παιδας εΐχεν πολλάκις έρίζοντας άλλήλοις. Πολύν δε χρόνον μάτην προστρέψας αύτους έν όμονοία προς άλλήλους διάγειν έκέλευσέ ποτε έαυτῷ δέσμην ράβδων φέρειν. Εΐτ' έγχειρίσας αύτοις ταύτας τας ράβδους άθρόας έκέλευσε ρῆξαι. 'Αλλ' ούδεις τῶν παιδων ικανός ην. "Ενθα δε ό γέρων τήν δέσμην λύσας ένεχείρισεν αύτοις τας ράβδους κατά μίαν, τούτω δε τῷ τρόπῳ οι παιδες ραδίως τας ράβδους έρρηξαν. Και ό γέρων „Ω παιδες, έφη, ταύτη τῇ δέσμη όμοιοί έστε. 'Εάν μέν γάρ έν όμονοία προς άλλήλους έθελήσητε διάγειν, άνίκητοι έσεσθε· εάν δε άλλήλοις έρίζητε, έκαστος έχθρός, και μαλακώτατος, ικανός έσται ύμῶν περιγίγνεσθαι'.

Vježba 178.

Λόγοι γελοιοι

Μεθύσω έν καπηλείῳ έρυθρόν οΐνον πίνοντι έπιστάς έφη τις „'Η γυνή σου τετελεύτηκεν.“ 'Ο δε άκούσας έφη προς τόν κάπηλον „Ουκοῦν, ᾧ οὔτος, κέρασον μοι τοῦ μέλανος.“

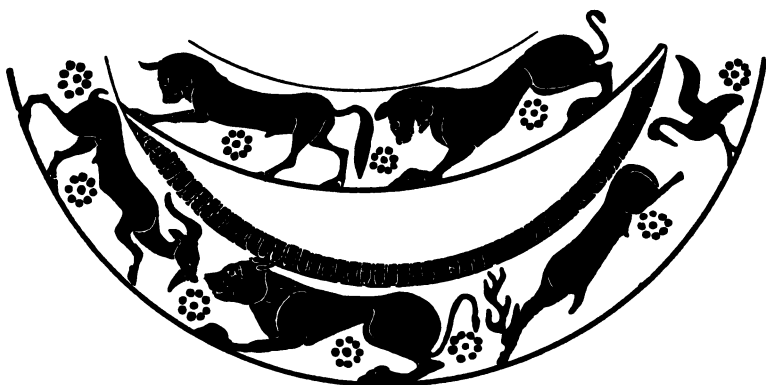
'Ιατρῷ ηκέ τις και έφη „Ω λῶστε, κείσθαι οὔ δύναμαι οὔδ' εστάμαι, άλλ' οὔδε καθήσθαι.“ Και ό ιατρός „Οὔδέν άρα σοι λοιπόν έστιν, έφη, η κρεμασθῆναι.“

Vježba 179.

'Αποφθέγματα

Τίτος ό αύτοκράτωρ, ει παρείη ήμέραν μη ευεργετήσας μηδένα, προς τούς φίλους έλεγεν „Ταύτην τήν ήμέραν άπολώλεκα.“

Λάκαινα 'Ιωνική τινι δειξάση αύτῇ τόν κόσμον άντέδειξε τά τέκνα λέγουσα „'Ο δ' έμός κόσμος τοιοῦτος.“

ŠTIVA

NEPRAVILNI GLAGOLI

1.

Ἐνὰ τὴν Ἀδριατικὴν παραλίαν

Ἐξῆς δ' ἐστὶν ὁ Ἰαποδικὸς παράπλους χιλίων σταδίων ἰδρυνται γὰρ οἱ Ἰάποδες ἐπὶ τῷ Ἀλβίῳ ὄρει, τῇ μὲν ἐπὶ τοὺς Παννονίους καὶ τὸν Ἰστρον καθήκοντες, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν. Μετὰ δὲ τὸν τῶν Ἰαπόδων ὁ Λιβυρνικὸς παράπλους ἐστίν, μείζων τοῦ προτέρου. Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ Σκάρδων Λιβυρνικὴ πόλις ἐστίν.

Παρ' ὅλην δ' ἦν εἶπον παραλίαν νῆσοι μὲν αἱ Ἀψυρτίδες, περὶ αἷς ἡ Μήδεια λέγεται διαφθεῖραι τὸν ἀδελφὸν Ἀψυρτον. Ἐπειτα ἡ Κυρικτικὴ κατὰ τοὺς Ἰάποδας εἶθ' αἱ Λιβυρνίδες περὶ τετταράκοντα τὸν ἀριθμὸν· εἶτ' ἄλλαι νῆσοι, γνωριμώταται δ' Ἰσσα, Τραγούριον, Φάρος.

Εἶτα ἡ τῶν Δαλματέων παραλία καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῶν Σάλων, ἐστὶ δὲ τῶν πολὺν χρόνον πολεμησάντων πρὸς Ῥωμαίους τὸ ἔθνος τοῦτο κατοικίας δ' ἔσχεν ἀξιολόγους εἰς πεντήκοντα, ὧν τινες καὶ πόλεις, Σάλωνά τε καὶ Νινίαν καὶ Σινώτιον. Ἔστι δὲ καὶ Ἀνδήτριον ἐρυμνὸν χωρίον, Δέλμιον δὲ μεγάλη πόλις, ἧς ἐπάνυμιον τὸ ἔθνος· εἶθ' ὁ Νάρων ποταμὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν Ἀρδιαῖοι, οἷς πλησιάζει ἡ Φάρος.

Μετὰ δ' οὖν τὴν τῶν Ἀρδιαίων παραλίαν ὁ Ῥιζονικὸς κόλπος ἐστὶ καὶ Ῥίζων πόλις καὶ Δρίλων ποταμός. Μετὰ δὲ τὸν Ῥιζονικὸν κόλπον Λίσσος ἐστὶ πόλις καὶ Ἐπίδαμνος, ἡ νῦν Δυρράχιον λεγομένη.

Τὸν μὲν οὖν παράπλου ἀπαντα τὸν Ἰλλυρικὸν σφόδρα εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει, ὑπεναντίως τῷ Ἰταλικῷ τῷ ἀντικειμένῳ, ἀλιμένῳ ὄντι.

2.

Γελοῖοι λόγοι

Πλάτωνος ὀρισσάμενου· „Ἀνθρωπὸς ἐστὶ ζῷον δίπουν ἄπτερον“, Διογένης τίλας ἀλεκτρούνα εἰσένεγκεν αὐτοῦ εἰς τὴν σχολὴν εἰπών· „Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος.“

Ἄνοήτος τις βουλούμενος τὸν ἑαυτοῦ ἵππον διδάξαι μὴ φαγεῖν πρὸς μὲν τὴν φάτνην ἤγεν, τροφήν δ' αὐτῷ οὐ παρέβαλλεν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἵππου ὑπὸ λιμοῦ ἔλεγε κλαίων· „Μέγα ἐζημιώθη· ἐπειδὴ γὰρ ἔμαθε μὴ ἐσθίειν, τότε ἀπέθανεν.“

3.

Ἰηλθον, εἶδον, ἐνίκησα

Καῖσαρ ἐπὶ τὸν Φαρνάκην ἤλαυε καὶ τὴν στρατιὰν ἄρδην ἀνεΐλεν. Καὶ τῆς μάχης ταύτης τὴν ὀξύτητα καὶ τὸ τάχος ἀγγέλλων εἰς Ῥώμην πρὸς τινα τῶν φίλων ἔγραψε τρεῖς λέξεις· Ἰηλθον, εἶδον, ἐνίκησα.

4.

Λακωνικὰ ἀποφθέγματα

Λεωνίδαο Σέρξου τὰ ὄπλα ἀπαιτήσαντος εἶπεν· „Ἐλθὼν λαβέ.“

Πλειστῶναξ ὁ Πausανίου, ῥήτορος Ἀθηναίου τοὺς Λακεδαιμονίους ἀμαθεῖς ἐπικαλοῦντος· „Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις· μόνον γὰρ Ἑλλήνων ἡμεῖς οὐδὲν κακὸν μεμαθήκαμεν παρ' ὑμῶν.“

Σπεῦδε βραδέως

Λόγου περὶ Ἀλεξάνδρου τελευτῆς ἐμπεσόντος, οἱ μὲν ἄλλοι ῥήτορες Ἀθήνησιν ἀναπηδῶντες ἐπὶ τὸ βῆμα ἐκέλευον πολεμεῖν παραχρῆμα, ὁ δὲ Φωκίων ἤξιον περιμεῖναι λέγων· „Εἰ γὰρ τήμερον τέθνηκεν, καὶ αὔριον καὶ εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσται τεθνηκώς.“

Περὶ Διογένους

᾽Ονειδιζόμενός ποτε, ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγεν· „Ἐν ἀγορᾷ γάρ, ἔφη, καὶ ἐπείνησα.“

Διογένης εἰς Μύνδον ἐλθὼν καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν· „Ἄνδρες Μύνδιοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ.“

Διογένης πρὸς τὸν ἐρόμενον· „Ποῖα ὥρα δεῖ ἀριστᾶν;“ „Εἰ μὲν πλοῦσιος, ἔφη, ὅταν θέλῃ, εἰ δὲ πένης, ὅταν ἔχη.“

᾽Αποφθέγματα

᾽Εμπεδοκλῆς τὴν τῶν Ἀκραγαντίνων τρυφήν ἰδὼν ἔλεγεν· „Ἀκραγαντῖνοι τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριον ἀποθανοῦμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι.“

᾽Αλέξανδρος, ᾽Αναξάρχου φιλοσόφου περὶ κόσμων ἀπειρίας ἀκούων, ἐδάκρυε καὶ φίλων ἐρωτησάντων αὐτόν, τί δακρύει· „Οὐκ ἄξιον, ἔφη, δακρύειν, εἰ κόσμων ὄντων ἀπείρων ἐνὸς οὐδέπω κύριοι γεγόναμεν;“

Πύρρος ἀκούσας, ὅτι νεανίσκοι πολλὰ βλάβασφημα περὶ αὐτοῦ πίνοντες εἰρήκασιν, ἐκέλευσεν ἀχθῆναι μεθ' ἡμέραν πρὸς αὐτὸν ἅπαντας· ἀχθέντων δέ, τὸν πρῶτον ἠρώτησεν, εἰ ταῦτα εἰρήκασιν περὶ αὐτοῦ. Καὶ ὁ

νεανίσκος· „Ταῦτα, ἔφη, ὦ βασιλεῦ· πλείονα δ' ἂν τούτων εἴπομεν, εἰ πλείονα οἶνον εἴχομεν.“

8.

Κυνηγός καὶ δρυοτόμος

Λέοντός τινος ἔχνη ἐζήτει κυνηγός· δρυοτόμον δ' ἐρωτήσας, εἰ εἶδεν ἔχνη λέοντος καὶ ποῦ κοιτάζει, ἔφη· „Καὶ αὐτὸν τὸν λέοντα ἤδη σοι δεῖξω.“ Ὁ δ' ὠχριάσας ἐκ τοῦ φόβου καὶ τοὺς ὀδόντας συγκρούων εἶπεν· „Ἴχνη μόνα ζητῶ, οὐχὶ αὐτὸν τὸν λέοντα.“

9.

Περὶ τῆς τοῦ ὄνου σκιᾶς

Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ λέγειν ποτὲ καλωύμενος ὑπ' Ἀθηναίων ἐν ἐκκλησίᾳ βραχὺ ἔφη βούλεσθαι πρὸς αὐτοὺς λέγειν. Τῶν δὲ σιωπησάντων· „Νεανίας, ἔφη, θέρους ὥρα μισθωσάμενος ὄνον ἦει Μέγαράδε ἐπομένου τοῦ ὄνηλάτου. Μεσοῦσης δὲ τῆς ἡμέρας καὶ σφοδρῶς φλέγοντος τοῦ ἡλίου ἐκάτερος αὐτῶν ἐβούλετο ὑποδύεσθαι ὑπὸ τοῦ ὄνου σκιάν. Εἶργον δὲ ἀλλήλους, ὁ μὲν μεμισθωκέναι τὸν ὄνον, οὐ τὴν σκιάν, λέγων, ὁ δὲ μεμισθωμένος τὴν πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν.“ Δημοσθένης ταῦτα εἰπὼν ἀπῆει. Τῶν δὲ Ἀθηναίων ἐπισχόντων καὶ δεομένων πέρας ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ· „Εἶθ' ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς, ἔφη, βούλεσθε ἀκούειν, λέγοντος δὲ ὑπὲρ σπουδαίων πραγμάτων οὐ βούλεσθε.“

10.

Περὶ τοῦ τῶν ἀλεκτρούνων ἀγῶνος

Μετὰ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν νίκην Ἀθηναῖοι νόμον ἔθεντο ἀλεκτρούνας ἀγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἔτους. Πόθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ νόμος, ἐρῶ.

“Ὅτε Θεμιστοκλῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐξῆγε τὴν πολιτικὴν δύναμιν, ἀλεκτρούνας ἐθεάσατο μαχομένους. Οὐδὲ ἀργῶς εἶδεν· ἐπέστησε δὲ τὴν στρατιάν καὶ ἔφη πρὸς αὐτούς· „Οὔτοι μὲν οὔτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος οὔτε ὑπὲρ πατρῶων θεῶν κακοπαθοῦσιν οὔτε ὑπὲρ δόξης οὔτε ὑπὲρ ἐλευθερίας οὔτε ὑπὲρ παίδων, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ἠττηθῆναι ἐκάτερος μηδὲ εἶξαι θατέρῳ τὸν ἕτερον.“ Ἄπερ οὖν λέγων ἐπέρρωσε τοὺς Ἀθηναίους.

Ἴππος καὶ ἔλαφος

Στησίχορος ἐλομένων στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῶν Ἱμεραίων Φάλαριν καὶ μελλόντων φυλακὴν διδόναι τοῦ σώματος τᾶλλα διαλεχθεὶς εἶπεν αὐτοῖς τόνδε τὸν λόγον· „Ἴππος κατεῖχε λειμῶνα μόνος· ἐλθόντος δ' ἐλάφου καὶ διαφθείροντος τὴν νομὴν βουλόμενος τιμωρήσασθαι τὸν ἔλαφον ἠρώτα ἄνθρωπον, εἰ δύναιτ' ἂν μετ' αὐτοῦ κολάσαι τὸν ἔλαφον· ὁ δ' ἔφησεν, ἐὰν λάβῃ χαλινὸν τε καὶ ἠνίαν καὶ αὐτὸς ἀναβῆ ἔπ' αὐτὸν ἔχων ἀκόντια. Συνομολογήσας δέ, ἀντὶ τοῦ τιμωρήσασθαι, αὐτὸς ἐδούλευσε τῷ ἀνθρώπῳ. Οὕτω δὲ καὶ ὑμεῖς, ἔφη, ὁρᾶτε, μὴ, τοὺς πολεμίους βουλόμενοι τιμωρήσασθαι, ταῦτά πάθῃτε τῷ ἵππῳ· τὸν μὲν γὰρ χαλινὸν ἤδη ἔχετε, ἐλόμενοι στρατηγὸν αὐτοκράτορα· ἐὰν δὲ φυλακὴν δῶτε καὶ ἀναβῆναι ἐάσητε, δουλεύετε Φαλάριδι.“

12.

Μυῖα

Μυῖα ἐμπεσοῦσα εἰς χύτραν κρέατος, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ ζωμοῦ ἀποπνίγεσθαι ἤμελλεν, ἔφη πρὸς ἑαυτὴν· „Ἄλλ' ἔγωγε καὶ βέβρωκα καὶ πέπωκα καὶ λέλουμαι, καὶ θνησκούση οὐ μέλει μοι.“

13.

Ἀλώπηξ καὶ βότρυς

Ἀλώπηξ λιμώττουσα ὡς ἐθεάσατο ἐπὶ τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους, ἠβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπαλλατομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν· „Ὅμφακές εἰσιν.“ Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι τῶν πραγμάτων ἀφικέσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν τοὺς καιροὺς αἰτιῶνται.

14.

Ἐρμῆς καὶ ἀγαλματοποιός

Ἐρμῆς γινῶναι βουλόμενος, ἐν τίνι τιμῇ παρ' ἀνθρώποις ἐστίν, ἦκεν ἀφομοιωθεὶς ἀνθρώπῳ εἰς ἀγαλματοποιοῦ ἐργαστήριον· καὶ θεασάμενος Διδὸς ἀγαλμα ἐπέθετο, πόσου· τοῦ δὲ εἰπόντος „δραχμῆς“, γέλασας

ἠρώτα τῆς "Ἡρας πόσου ἐστίν· εἰπόντος δὲ ἔτι μείζονος, θεασάμενος καὶ ἑαυτοῦ ἄγαλμα ὑπέλαβεν, ὅτι αὐτόν, ἐπειδὴ καὶ ἄγγελός ἐστι καὶ ἐπι- κερδῆς, περὶ πολλοῦ οἱ ἄνθρωποι ποιοῦνται. Διὸ προσεπυνθάνετο ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ ἀγαλματοποιὸς ἔφη· „Ἄλλ' ἐὰν τούτους ἀγοράσῃς, τοῦτόν σοι προσθήκην δώσω.“

15.

Κύων

Λάθρα κύων ἔδακνε. Τούτῳ δὲ ὁ δεσπότης κώδωνα ἐκρέμασεν, ὥστε πρόδηλον εἶναι τοῖς πᾶσιν. Οὗτος δὲ τὸν κώδωνα σείων ἐν τῇ ἀγορᾷ ἤλαζονεύετο. Γραῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ κύων· „Τί φαντάζῃ; Οὐ δι' ἀρετὴν τοῦτον φορεῖς, ἀλλὰ δι' ἔλεγχον τῆς κεκρυμμένης σου κακίας.“

16.

Αἰγοβοσκὸς καὶ αἴγες

Εἰς σπήλαιον ἀοίκητον αἰγοβοσκὸς ἐν χειμῶνι αἴγας ἦγαγεν. Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἀγρίας αἴγας καὶ τράγους, πλείονας ὧν εἶχεν αὐτὸς καὶ μείζους. Τὰς ἰδίας δὲ ἀφείδεν ἐπὶ ταῖς ἀγρίαις ταύτας ἔτρεφε τοῖς φύλλοις· Ὅτε δὲ εὐδία γέγονεν, τὰς μὲν ἰδίας εὗρε τεθνεώσας ἐκ τοῦ λιμοῦ, αἱ δὲ ἄγριαι πρὸς τὸ ὄρος ἔφυγον. Ὁ δὲ αἰπόλος γελαστός εἰς τὸν οἶκον ἦλθε κενός.

Ὅτι οὐδαμῶς ἡμᾶς πρέπει ἀμελεῖν τῶν οἰκείων, ἐπ' ἐλπίδι κέρδους ἐξ ἀλλοτριῶν γενησομένου.

17.

Λύκος καὶ λέων

Λύκος ποτὲ ἄρας πρόβατον ἐκ ποιμνίου, ἐκομιζεν αὐτὸ εἰς κοίτην. Λέων δὲ αὐτῷ συναντήσας, ἀφείλετο τὸ πρόβατον. Ὁ δὲ πόρρωθεν σταθεὶς εἶπεν· „Ἀδικῶς ἀφείλου τὸ ἐμόν.“ Ὁ δὲ λέων γελάσας ἔφη· „Σοὶ γὰρ δικαίως ὑπὸ φίλου ἐδόθη;“

Τοὺς ἄρπαγας καὶ πλεονέκτας ληστὰς ἐν ἐνὶ πταιίσματι κειμένους καὶ ἀλλήλους μεμφομένους ὁ λόγος ἐλέγχει.

Ὄνος καὶ λεοντῆ

Ὄνος δορὰν λέοντος ἐνδὺς λέων ἐνομίζετο ὑπὸ πάντων· καὶ φυγὴ μὲν ἦν ἀνθρώπων, φυγὴ δὲ θηρίων· Ὡς δ' ἀνέμου πνεύσαντος ἡ δορὰ περιηρέθη καὶ γυμνὸς ὁ ὄνος ἦν, τότε πάντες ἐπιδραμόντες ξύλοις καὶ ῥοπάλοις αὐτὸν ἔπαιον.

Γνώμαι καὶ παροιμῖαι
----

1. Οὐ δυνατόν ἐστι μὴ καμόντ' εὐδαιμονεῖν.
2. Πολλάκις καὶ μῶρος ἀνὴρ κατακαίριον εἶπεν.
3. Παθῶν μαθῶν.
4. Διπλοῦν ὀρώσιν οἱ μαθόντες γράμματα.
5. Λάθε βιώσας.
6. Τομᾶν ἀνάγκη.
7. Οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.
8. Ἔρδοι τις, ἦν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.
9. Πολλὰ πιῶν καὶ πολλὰ φαγῶν καὶ πολλὰ κακ' εἰπῶν ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.
10. Δέσποτα, μέμνησο Ἀθηναίων.
11. Λαβῶν ἀπόδος, ἄνθρωπε, καὶ λήψη πάλιν.
12. Εὗρηκα.
13. Ἐὰν ἔχωμεν χρήμαθ', ἔξομεν φίλους.

UVOD

1. Grčko pismo

Grci su preuzeli pismo od Feničana, ali su ga znatno dotjerali. Feničani su u pismu bilježili samo suglasnike. Za grčki jezik nepotrebne feničke znakove preudesili su Grci kao znakove za samoglasnike. Upotrebu i pisanje samoglasnika dugujemo, dakle, Grcima.

Jedno su vrijeme Grci pisali, kao i Feničani, s desne strane na lijevu, a kasnije naizmjenice s desne na lijevu i s lijeve na desnu stranu — βουστροφηδόν — bustrofedon (βούς = govedo i στρέφω = okrećem), tj. na način kako se kod oranja okreću volovi. Od svršetka 6. stoljeća pr. n. e. uobičajilo se u Atici pisanje s lijeve strane na desnu, kako i mi pišemo.

2. Vježbe u čitanju i pisanju

1. Za *s* ima grčki jezik dva mala slova: *σ* i *ς*. Prvo slovo stoji u sredini i na početku riječi, a drugo samo na kraju. I kad stoji među samoglasnicima, *σ* se izgovara kao naše *s*.

2. Slovo *γ* izgovara se pred *γ* kao naše *n*. Isto biva i pred ostalim grlenim suglasnicima (*κ* i *χ*) i pred *ζ*.

3. Riječi koje počinju samoglasnikom imaju na njemu poseban znak koji se zove *hak* (lat. *spiritus*), i to ili tihi hak (*spiritus lenis*) = ' koji se ne izgovara, ili oštri hak (*spiritus asper*) = ' koji se izgovara kao lagano *h*.

I suglasnik *ρ* na početku riječi ima oštri hak, ali se on ne izgovara.

Kod malih slova hak stoji nad samoglasnikom i nad suglasnikom *ρ*, a kod velikih slova s lijeve strane gore. Kad se u sredini riječi nađu

dva ρ, onda se često nad prvi ρ stavlja tihi, a nad drugi oštri hak, ali se oba ρ izgovaraju kao da na njima nema nikakva znaka.

4. Samoglasnik ι izgovara se uvijek, i kad stoji ispred samoglasnika, kao naše i, a ne kao j.

5. Grčki jezik ima dva naglasaka: oštri (accentus acutus) = ' i zavinuti (accentus circumflexus) = ~.

a) Oštri naglasak može stajati na jednom od posljednja tri sloga.

Riječ koja ima oštri naglasak na posljednjem slogu zove se oksitona (ὀξύτωνον). Kod oksitone zamjenjuje se oštri naglasak u sredini govora teškim naglaskom (accentus gravis) = ` . Oksitona zadržava oštri naglasak pred interpunkcijom.

b) Riječ koja ima oštri naglasak na pretposljednem slogu zove se paroksitona (παροξύτωνον).

c) Riječ koja ima oštri naglasak na trećem slogu od kraja zove se proparoksitona (προπαροξύτωνον). Oštri naglasak može stajati na trećem slogu od kraja samo onda ako je posljednji slog kratak.

d) Zavinuti naglasak može stajati samo na posljednjem ili pretposljednem slogu riječi.

Ako riječ ima zavinuti naglasak na posljednjem slogu, zove se perispomena (περισπώμενον).

e) Riječ koja ima zavinuti naglasak na pretposljednem slogu zove se properispomena (προπερισπώμενον).

Zavinuti naglasak može stajati na pretposljednem slogu samo onda ako je posljednji slog kratak. Zavinuti naglasak mogu imati samo dugi slogovi.

Kratki su slogovi oni koji imaju kratak samoglasnik: α, ε, ι, ο, υ, a dugi oni koji imaju dug samoglasnik α, η, ι, ω, υ ili dvoglas (dif-tong). Znakom ∪ bilježimo kratak, a znakom – dug samoglasnik.

6. Dvoglase (diftonge): αυ, αι, ει, ευ, οι, ου izgovaraj tako da se pri izgovoru čuju oba glasa, ali da čine jedan slog: αυ = au, αι = ai, ει = ei, ευ = eu, οι = oi, ου = u. Dvoglas υι koji nalazimo u riječi μύια izgovaraj üj (müja). Kod dvoglasa hak i naglasak stoje nad drugim samoglasnikom.

7. Kad se samoglasnici α , η , ω združe sa samoglasnikom ι , nastaju nepravilni dvoglasi, kod kojih se ι piše ispod tih samoglasnika te se ne izgovara (iōta subscriptum). Kod velikih slova to se ι piše desno uz samoglasnik (iōta adscriptum).

ENKLITIKE

Ὁ πόνος ἡδύς ἐστιν (= ἡδύσεστιν). Rad je ugodan.

Γεωργός τις (= γεωργόστις) ἔπεται. Neki seljak dolazi.

Φιλόσοφος τις (= φιλόσοφόςτις) λέγει. Neki mudrac govori.

Riječi koje se u izgovoru naslanjaju na riječ pred sobom te ponajviše gube svoj naglasak tako da se zajedno s prethodnom riječi izgovaraju kao cjelina zovu se enklitike (od ἐγκλίνω = naslanjam se). Takve su riječi npr. ἐστίν(v) = jest, je, εἰσίν(v) = jesu, su, τις = netko, τί = nešto i mnoge druge.

PRAVILA O NASLANJANJU ENKLITIKE

a) Ἡ ὁμόνοια τῆς εὐδαιμονίας πηγή ἐστιν.

Sloga je izvor sreće.

Iza oksitone enklitika gubi naglasak, a oksitona ne pretvara svoj oštri naglasak u teški.

b) Φίλος τις ἔπεται. Neki prijatelj dolazi.

Ἡ ὁμόνοια πηγή τῆς εὐδαιμονίας ἐστίν.

Iza paroksitone jednosložna enklitika gubi naglasak, a dvosložna ga zadržava.

c) Ἡ ὁμόνοιά ἐστι πηγή τῆς εὐδαιμονίας.

Iza proparoksitone enklitika gubi naglasak, koji prelazi na posljednji slog proparoksitone, tako da ona ima dva naglasaka.

d) Ἡ γῆ ἐστι σφαῖρα. Zemlja je kugla.

Iza perispomene enklitika gubi naglasak.

e) Ἡ γῆ σφαῖρά ἐστιν.

Iza properispomene enklitika gubi naglasak, koji prelazi na posljednji slog properispomene, tako da ona ima dva naglasaka.

Pamti. Na kraju nekih riječi i oblika dolazi tzv. pokretljivo ν (ν ἐφελευστικόν). Taj ν dolazi pred riječima koje počinju samoglasnikom i pred interpunkcijom. Evo riječi i oblika koji dobivaju pokretljivo ν :

1. ἐστί(ν), εἰσί(ν), εἴκοσι(ν); npr. φίλος ἐστὶν ἀγαθός. — φίλος ἀγαθός ἐστίν.

2. Treće lice jednine na $-\epsilon(\nu)$; npr. ἔλεγεν αὐτός.

3. Dativ množine na $-\sigma(\nu)$; npr. παισὶν ἔλεγεν.

4. Treće lice množine i jednine na $-\sigma(\nu)$; npr. λέγουσιν ἄνθρωποι.
— δῶρον δίδωσιν.

RIJEČI I KOMENTAR

Vježba 1.

Indikativ prezenta aktivnog

φυλάττ-ω	čuvam
φυλάττ-ει-ς	čuvaž
φυλάττ-ει	čuva
φυλάττ-ο-μεν	čuvamo
φυλάττ-ε-τε	čuvate
φυλάττ-ου-σι(ν)	čuvaju

ἐστί(ν) je, jest (*est*)
 εἰσί(ν) su, jesu (*sunt*)

Imperativ

φύλαττ-ε	čuvaj!
φυλάττ-ε-τε	čuvajte!

Infinitiv

φυλάττ-ειν	čuvati
------------	--------

ἦν bijaše (*erat*)
 ἦσαν bijahu (*erant*)

εἶναι biti (esse)

ἀδικία, -ας, ἡ nepravda
 ἀνδρεία, -ας, ἡ hrabrost, junaštvo
 βία, -ας, ἡ sila, nasilje
 ἐργασία, -ας, ἡ rad, posao, poslovanje
 ἔχθρα, -ας, ἡ neprijateljstvo
 στρατιά, -ᾶς, ἡ vojska
 σωτηρία, -ας, ἡ spas

φιλεργία, -ας, ἡ ljubav prema radu,
 radinost, marljivost
 χώρα, -ας, ἡ zemlja, kraj
 καί i
 πλουτίζω bogatim
 τίκτω radam
 φέρω nosim, donosim

3.* Posvojni genitiv stoji obično između člana i imenice od koje zavisi (atributni položaj): ἡ τῶν στρατιῶν ἀνδρεία.

4. Grčki dativ ima značenje našega dativa, lokativa i instrumentala.

Vježba 2.

εἰρήνη, -ης, ἡ mir	πιστεύω vjerujem
ἐπιστήμη, -ης, ἡ znanje, znanost, nauka	στέργω ljubim
νίκη, -ης, ἡ pobjeda	τρέφω hranim
τέχνη, -ης, ἡ vještina, obrt, umjetnost (tehnika)	φυλάττω čuvam
τιμή, -ῆς, ἡ čast; cijena (robe)	χαίρω radujem se, veselim se
τύχη, -ης, ἡ slučaj, sudbina, sreća	οὐ (οὐκ pred vokalima, οὐχ pred vokalima s oštrim hakom) ne (lat. non)
ψυχή, -ῆς, ἡ dah, srce, duša (psihologija)	

Vježba 3.

ἀλήθεια -ας, ἡ istina	ὁμόνοια, -ας, ἡ sloga
δειλία, -ας, ἡ plašljivost, kukavština	πηγή, -ῆς, ἡ izvor
δόξα, -ης, ἡ slava	ρίζα, -ης, ἡ korijen (radix)
ἐλευθερία, -ας, ἡ sloboda	σοφία, -ας, ἡ mudrost
ἧττα, -ης, ἡ poraz	φυγή, -ῆς, ἡ bijeg (fuga)
εὐδαιμονία, -ας, ἡ blagostanje, sreća	θαυμάζω (s akuz.) divim se, čudim se
θάλαττα, -ης, ἡ more (talas)	μέν... δέ... ovim se česticama ističe suprotnost; μέν se obično ne prevodi, već samo δέ veznikom a, ali.
θεά, -ᾶς, ἡ božica	Pazi na poredak: ἡ μέν... ἡ δέ...
μέλιττα, -ης, ἡ pčela	
Μοῦσα, -ης, ἡ Muza	

2. Imenica kao dio imenskoga predikata obično nema člana.

4. Muze su zaštitnice pjesnika i umjetnika, kćeri Zeusa i Mnemozine. Bilo ih je devet: Talija, Uranija, Melpomena, Polihimnija, Erato, Klio, Kaliopa, Euterpa i Terpsihora. (Za lakše pamćenje njihovih imena služi mnemotehnički izraz *Tum peccet.*)

Vježba 4.

Atena (grad) Ἀθῆναι, -ῶν, αἱ (plur. tantum — lat. <i>Athenae, arum</i>)	cvjetam ἀκμάζω
bitka μάχη, -ης, ἡ	izbjegavam φεύγω s akuz. (<i>fugio</i>)
iskustvo ἐμπειρία, -ας, ἡ	povećavam αὐξάνω (<i>augeo</i>)
početak ἀρχή, -ῆς, ἡ	spasavam σφάζω
pravda δικαιοσύνη, -ης, ἡ	nema οὐκ ἔστι(ν)
prijateljstvo φιλία, -ας, ἡ	nego δλλά (lat. <i>sed</i>)
snaga ῥώμη, -ης, ἡ	u ἐν (s dat.)

Za izricanje zabrane uz imperativ stoji uvijek negacija μή.

*Taj broj označuje rečenice u vježbama.

Vježba 5.

ἀρετή, ἤς, ἡ vrlina, hrabrost	προδότης, -ου, ὁ izdajica (lat. <i>pro-ditor</i>)
γραμματική, -ῆς, ἡ gramatika	Σπαρτιάτης, -ου, ὁ Spartanac
ἐργάτης, -ου, ὁ radnik	ὠφέλεια, -ας, ἡ korist
Ἐφιάλτης, -ου, ὁ Efijalt	διώκω (s akuz.) gonim, progonim,
ἡδονή, -ῆς, ἡ naslada, radost	težim za čim
Θερμοπύλαι, -ῶν, αἱ Termopile	κολάζω kažnjavam
Λεωνίδας, -ου, ὁ Leonida	μανθάνω učim (se)
μαθητής, -ου, ὁ učenik	παρέχω pružam, dajem, zadajem,
νεανίας, -ου, ὁ mladić	donosim
πολίτης, -ου, ὁ gradanin (politika)	εἰκότως s pravom

1. Λεωνίδας — Leonida, spartanski kralj, junački poginuo u bitki kod Termopila (god. 480. prije n. e.).

Ἐν Θερμοπύλαις — kod Termopila; Termopile su klanac između Tesalije i Fokide, poznat po Leonidinu junaštvu.

Ἐφιάλτης — Efijalt, Tesalac koji je pokazao Kserksovoj vojsci kod Termopila put preko brda.

Vježba 6.

Indikativ prezenta medijalnog (pasivnog)

φυλάττ-ο-μαι	čuvam se	(čuvaju me)
φυλάττ-η(ει)	čuvaž se	(čuvaju te)
φυλάττ-ε-ται	čuva se	(čuvaju ga)
φυλάττ-ό-μεθα	čuvamo se	(čuvaju nas)
φυλάττ-ε-σθε	čuvate se	(čuvaju vas)
φυλάττ-ο-νται	čuvaju se	(čuvaju ih)

Imperativ

φυλάττ-ου	budi čuvan!
φυλάττ-ε-σθε	budite čuvani!

Infinitiv

φυλάττ-ε-σθαι biti čuvan

Kao latinski, tako i grčki jezik ima *verba deponentia*, tj. glagole koji imaju samo medijalni (ili pasivni) oblik, a aktivno značenje; npr. *πείθομαι* (slušam, pokoravam se), *γίγνομαι* (postajem):

Ἄθηνᾶ, -ᾶς, ἡ Atena (božica)	ἐπωνυμία, -ας, ἡ nadimak, ime
Ἄπελλης, -οῦ, ὁ Apel	Ἑρμῆς, -οῦ, ὁ Hermo
γῆ, γῆς, ἡ zemlja (geometar, geo-grafija)	εὑρετής, -οῦ, ὁ pronalazač, izumitelj
γραφική, -ῆς, ἡ slikarstvo (grafika)	Θαλῆς, -οῦ, ὁ Tal
	λίρα, -ας, ἡ lira

ποιητής, -οῦ, ó pjesnik (poëta)
σφαῖρα, -ας, ἡ kugla, lopta, (sfera,
stratosfera)
ἔχω imam, držim

λέγω govorim, kažem, zovem
ἀπό (prijedlog s gen.) od
ἐπί (prijedl. s dat.) radi, zbog; na
ὑπό (projedlog s gen. uz pasiv) od

2. Ἀθηνᾶς — Atena, kći Zeusa, zaštitnica grada Atene, božica mudrosti i umijeća.

3. Θαλῆν — Tal iz Mileta u Joniji, jedan od sedam mudraca, prvi grčki filozof. Živio je od god. 624—547. prije n. e. Proreкао je pomrčinu sunca god. 585. prije n. e.

Ἄπελλῆν — Apel, glasoviti grčki slikar (356—308. god. prije n. e.).

4. Ἑρμῆς — Hermo, sin Zeusov i Majin, glasnik bogova i zaštitnik trgovine.

5. Ἑρμαῖ — poprsja boga Herma, postavljena na stupovima po atenskim ulicama.

Vježba 7.

društvo ὀμιλία, -ας, ἡ
pjesma ᾠδή, -ῆς, ἡ (oda)
plodnost εὐφορία, -ας, ἡ
sudac δικαστής, -οῦ, ὁ
vojn timeratrativost, -ου, ὁ
dolikuje πρέπει, προσήκει
izbijam ἀνατέλλω
odgajam παιδεύω
poštujem σέβομαι (dep.)

sudim δικάζω
marljivo σπουδαίως
osobito διαφερόντως
ponajviše μάλιστα
pravedno δικαίως
strogo ἰσχυρῶς
iz ἐκ s gen. (pred samoglasnikom
ἐξ; lat. e, ex)

2. Upotrijebi čestice μέν... δέ.

7. Dužnost je učenika = τοῦ μαθητοῦ ἐστίν — genitiv posvojni; usporedi u latinskom jeziku: *discipuli est.*

Vježba 8.

Ἄττικῆ, -ῆς, ἡ Atika
Βοιωτία, -ας, ἡ Beotija
Ἑπαμεινώνδας, -ου, ὁ Epaminonda
Θῆβαι, -ῶν, αἱ Teba
καρτερία, -ας, ἡ postojanost
Λακωνική, -ῆς, ἡ Lakonija

πειθαρχία, -ας, ἡ poslušnost
Πελοπίδας, -ου, ὁ Pelopida
Σπάρτη, -ης, ἡ Sparta
τελευτή, -ῆς, ἡ svršetak, smrt
διαφέρω (s dat.) odlikujem se

Ἑπαμεινώνδας — Epaminonda, tebanski vojskovođa (418—362. prije n.e.), reorganizirao je tebansku vojsku, pobijedio Spartance kod Leuktre (g. 371) i Mantineje (god. 362), gdje je i poginuo.

Θῆβαι — Teba, glavni grad Beotije, pokrajine u srednjoj Grčkoj.

Πελοπίδας — Pelopida, ugledni Tebanac, Epaminondin prijatelj. Protjerao je Spartance iz Tebe (god. 378. prije n. e.), pao kod Kinoskefala u Tesaliji (g. 364) u borbi s Makedoncima.

Vježba 9.

ἄνθρωπος, -ου, ὁ čovjek (antropo-
logija)
δημοκρατία, -ας, ἡ demokracija
ἄσμος, -ου, ὁ narod
διδάσκαλος, -ου, ὁ učitelj
ἰατρός, -οῦ, ὁ liječnik (psihijatrija)
λόγος, -ου, ὁ riječ, govor, pripovijest
νόμος, -ου, ὁ običaj, zakon, (auto-
nomija)
νόσος, -ου, ἡ bolest

στρατηγός, -οῦ, ὁ vojskovođa
φίλος, -ου, ὁ prijatelj
χρόνος, -ου, ὁ vrijeme (kronika)
θεραπεύω liječim, njegujem, (tera-
pija), štujem
πειθομαι (s dat.) slušam, pokora-
vam se
πολιτεύομαι vršim državne poslove,
vladam
πολλάκις često

Vježba 10.

ἄγρος, -οῦ, ὁ njiva, polje (*ager*)
Αἴγυπτος, -ου, ἡ Egipat
δένδρον, -ου, τό drvo
ἔργον, -ου, τό dar
ἐργία, -ου, τό djelo (*energija*)
ἐχθρός, -οῦ, ὁ neprijatelj
ἱστορία, -ας, ἡ povijest
κόσμος, -ου, ὁ ures, nakit; svemir
(kozmpolit)
λύπη, -ης, ἡ žalost, tuga, bol

Νεῖλος, -ου, ὁ Nil
παροιμία, -ας, ἡ poslovice
ποταμός, -οῦ, ὁ rijeka (*Mezopotamija*)
ὄλη, -ης, ἡ šuma (*silva*)
φάρμακον, -ου, τό lijek, otrov (*far-
macija*)
φυτόν, -οῦ, τό biljka
βλάπτω škodim
λαμβάνω uzimam, primam, dobivam
ὅτι (izrični veznik) da

1. Imena zemalja obično dobivaju član (ἡ Ἀσία, ἡ Αἴγυπτος) i ženskoga su roda.

Ženskoga su roda imena stabala, zemalja, otoka (ἡ νῆσος) i većinom imena gradova.

Imena rijeka dolaze kao atribut između člana i riječi ποταμός; npr. ὁ Νεῖλος ποταμός.

Muškoga su roda imena rijeka, vjetrova i mjeseci.

2. Ako je subjekt imenica srednjega roda u množini, glagolski predikat stoji obično u jednini, a predikatno ime uvijek u množini.

Vježba 11.

knjiga βιβλος, -ου, ἡ
loza ἄμτελος, -ου, ἡ
nesloga διαφορά, -ᾶς, ἡ
plod καρπός, -οῦ, ὁ
priča μῦθος, -ου, ὁ (mitologija)
rad πόνος, -ου, ὁ
rob δοῦλος, -ου, ὁ
san ὕπνος, -ου, ὁ (hipnoza)

seljak γεωργός, -οῦ, ὁ
veliko mnoštvo ἀφθονία, -ας, ἡ
vino οἶνος, -ου, ὁ (*vinum*)
život bilos, -ου, ὁ (biologija)
životinja ζῷον, -ον, τό (zoologija)
čitam ἀναγιγνώσκω
poznajem γινώσκω
prosudujem κρίνω

3. po plodovima — prevedi: iz plodova.

4. za čovjeka — prevedi: čovjeku. To je dativ interesa koji pokazuje komu se na korist ili štetu što radi. (Usporedi: *Non scholae, sed vitae discimus*).

7. od loze — prevedi: iz loze.

9. Vidi bilješku 3.

10. učenikov — prevedi: učenika (genitiv).

Hrvatski ili srpski posvojni pridjev prevodi se na grčki jezik obično imenicom u posvojnem genitivu; učenikov prijatelj = ὁ τοῦ μαθητοῦ φίλος.

Vježba 12.

ἵππος, -ου, ὁ konj
κάλαμος, -ου, ὁ trska, žitna stabljika
(mn. slama); pisljka
κίνδυνος, -ου, ὁ opasnost, pogibao
ὄνος, -ου, ὁ magarac
πεζός, -οῦ, ὁ pješak (*pedes*)
πολέμιος, -ου, ὁ neprijatelj
πόλεμος, -ου, ὁ rat
σίτος, -ου, ὁ (mn. σῖτα) pšenica, uopće
žito, hrana (parazit)
συνεργός, -οῦ, ὁ suradnik, pomoćnik
χόρτος, -ου, ὁ sijeno
ἀναβαίνω idem gore; ἐφ' ἵππον uz-
jašem konja
ἐθέλω hoću
ἦκω došao sam, ovdje sam
καταπίπτω padam, srušim se

λέγω πρὸς (s akuz.) govorim komu
παραβάλλω μετὲν pred koga (pa-
rabola)
προάγω vodim naprijed; idem dalje
ὑπάρχω jesam
ἀεὶ uvijek
ἤδη već
πάλιν natrag, opet
πῶς kako
τὸ τελευταῖον naposljetku, napokon
ἐπί (prijedlog s akuz.) na
μετά (prijedlog s gen.) s, uz (s akuz.)
poslije
γάρ jer
ἐπεὶ kad; jer
ἕως dok (ne)
ὡς kao, kao što

Vježba 13.

ἀδελφός, -οῦ, ὁ brat
βλάβη, -ης, ἡ šteta
γλῶττα, -ης, ἡ jezik
θησαυρός, -οῦ, ὁ riznica, blago
παιδεία, -ας, ἡ odgoj, obrazovanost
ἀγαθός 3 dobar
ἀθάνατος 2 besmrtn, vječan
ἀληθινός 3 istinit, iskren, pravi
ἀνδρεῖος 3 muževan, hrabar, junačan

δίκαιος 3 pravedan
Ἑλληνικός 3 grčki
ἰσχυρός 3 jak, čvrst, strog
κακός 3 zao, opak
παλαιός 3 star (paleologija)
ἐπομαι (s dat.) slijedim
παρά (prijedlog s dat.) kod
σύν (prijedlog s dat.) s, sa

Vježba 14.

Ἀκαδήμεια, -ας, ἡ Akademija, vrt
Akademov u Ateni

Θησεῖον, -ου, τὸ Tezejon, hram Te-
zejev u Ateni

ἱερόν, -οῦ, τό svetište, hram
 Ἰλισσός, -οῦ, ὁ Ilis, rječica u Atici
 Λύκειον, -ου, τό Likej, škola gdje je
 poučavao Aristotel (Usp. licej)
 μνημεῖον, -ου, τό spomenik
 πεδῖον, -ου, τό ravnica, dolina
 πέτρα, -ας, ἡ stijena, pećina, hrid
 τεχνίτης, -ου, ὁ umjetnik

Φειδίας, -ου, ὁ Fidija
 ἄκρος 3 visok, strm
 ἐλεφάντινος 3 od slonove kosti
 θαυμαστός 3 divan, čudan
 παντοδαπός 3 raznovrstan, svakojak,
 različit
 ποικίλος 3 šaren, umjetno izrađen;
 ποικίλη στοά, ἡ šareni trijem u
 Ateni

Ἀκαδημία — Akademija, škola u Ateni u kojoj je poučavao filozof Platon (Usp. Akademija).

Ποικίλη στοά — šareni trijem u Ateni; sagrađen je oko g. 450. prije n. e., a ime je dobio po tome što su mu zidovi bili ukrašeni slikama poznatog slikara Polignota. U tom trijemu osnovao je oko g. 300. prije n. e. svoju filozofsku školu Zenon. Sljedbenici te škole prozvali su se po tom trijemu stoicima.

Φειδίου — Fidija, glasoviti atenski kipar u Periklovo doba, graditelj golemih kipova prevučenih zlatom i slonovom kosti (Zeus i Atena).

Ἔστι — pazi na naglasak! Ako enklitika ἐστὶ(ν) stoji na početku rečenice, mora imati naglasak na prvom slogu.

Vježba 15.

ἐνιαυτός, -οῦ, ὁ godina (*annus*); κατ' ἐνιαυτόν svake godine
 κατακλυσμός, -οῦ, ὁ poplava
 λόφος, -ου, ὁ brežuljak
 νῆσος, -ου, ἡ otok (Peloponez)
 ὁδός, -οῦ, ἡ put (hod, period)
 πάπυρος, -ου, ὁ i ἡ papirna stabljika, papir
 πόντος, -ου, ὁ more
 ἀφθονός 2 nezavidljiv, obilan
 εὐκαρπός 2 plodan
 ὁμοίος 3 jednak, sličan (homonim)
 παντοῖος 3 svakojak, raznovrstan
 ἐξέχω stršim

κατακλύζω poplavljujem
 ὀφείλω dugujem
 μάλα veoma, vrlo
 οὐ μόνον... ἀλλὰ καὶ ne samo...
 nego i
 οὖν (postpozitivno) stoga, dakle
 τότε tada
 γὰρ naime (stoji na drugom mjestu u rečenici, a prevodi se sa „jer” ili „naime”; lat. *enim*)
 ὥσπερ kao (što)
 κατὰ (prijedlog s akuz.) po, na, po-kraj, za
 περί (prijedlog s gen.), o, oko, za

πάπυρος — papirna stabljika koja je rasla u Egiptu i predmeti načinjeni od njezina lika i kore.

Vježba 16.

ἄντρον, -ου, τό spilja, pećina (*antrum*)
 Ἴσσα, -ης, ἡ Vis
 ναύτης, -ου, ὁ mornar

νεκρός, -οῦ, ὁ mrtvo tijelo, mrtvac (nekrolog)
 νοῦς, νοῦ, ὁ razum, pamet, misao, čud

ὄπλον, -ου, τό (obično u množ.) oružje
ὄργή, -ῆς, ἡ srdžba, gnjev
ὄστοῦν, -οῦ, τό kost (os)
πλοῦς, πλοῦ, ὁ plovidba
Φάρος, -ου, ἡ Hvar
καλός 3 lijep (kalodont)

μικρός 3 malen, kratak (mikrofon)
σιδηροῦς 3 od željeza, željezan (si-
derit)
χαλκοῦς 3 od mjedi, mjeden
εὕρισκω nalazim
εἰς (prijedlog s akuz.) u, na, do, za

Vježba 17.

ἄγγελος, -ου, ὁ glasnik, vjesnik
ἐλαφος, -ου, ὁ i ἡ jelen
ἔως, ἔω, ἡ zora
ἥλιος, -ου, ὁ sunce
θηρευτής, -οῦ, ὁ lovac
λαγώς, -ῶ, ὁ zec

Μενέλεως, -εω, ὁ Menelaj
νεώς, νεώ, ὁ hram
Ὅμηρος, -ου, ὁ Homer
ἐλαφρός 3 brz, hitar
ἔνδοξος 2 glasovit, slavan
πλέως 3 pun

1. Ὅμηρος — Homer, slavni pjesnik Ilijade i Odiseje, živio oko god. 800. prije n. e., a rodom je bio vjerojatno iz Smirne u Maloj Aziji.

Μενέλεως — Menelaj, spartanski kralj, muž lijepe Helene, koju je ugrabio Trojanac Paris, što bijaše povodom Trojanskog rata. U tom ratu Menelaj se više puta istakao svojim junaštvom, osobito poslije smrti junaka Patrokla, druga Ahilejeva (17. knjiga Ilijade).

Vježba 18.

Atenjanin Ἀθηναῖος, -ου, ὁ
grob τάφος, -ου, ὁ
nagrada ἀθλον, -ου, τό
nemarnost ἀμέλεια, -ας, ἡ
nevolja ἀτυχία, -ας, ἡ
orao ἀετός, -οῦ, ὁ
slika κάτοπτρον, -ου, τό
vijenac στέφανος, -ου, ὁ
dobrohotan εὖνους 2
koristan χρήσιμος 3 i 2; ὠφέλιμος
3 i 2

lijen ἀργός 3
marljiv spoudaῖος 3
pun μεστός 3
težak χαλεπός 3
zlatan χρυσοῦς 3
držim νομίζω
lovim θηρεύω
polazim na τρέπομαι εἰς, ἐπί, πρὸς
s akuz.

1. u zoru — prevedi: ἄμα τῆ ἔω ili ἄμα τῆ ἡμέρᾳ. "Ἀμα inače kao prijedlog s dativom ima značenje — zajedno sa.

2. Glagoli koji znače „držati koga čim ili za što“ imaju kao i u latinskom jeziku uza se dva akuzativa.

3. ἀργός: taj pridjev izveden je od ἀ-εργός; korijen ἐργ- imao je nekoć suglasnik u početku: Ἔεργ-; ἀ- (pred vokalima ἀν-, lat. in- *inutilis*), tzv. α privativum zapravo je negacija i prema tome daje nekom pojmu suprotno značenje.

7. u grobu — prevedi: grobom.

Vježba 19.

Αἴσωπος, -ου, ó Ezop	ἴδιος 3 vlastit, svoj
κακόν, -οῦ, τό zlo, opaćina (obično u množ.)	ὁ μέν... ὁ δέ jedan... drugi
ὀφθαλμός, οῦ, ὁ oko (oftalmologija)	δύο dva, dvije (<i>duo</i>)
πήρα, -ας, ἡ torba (putnička)	βλέπω gledam, vidim
ἀλλότριος 3 tuđ (<i>alienus</i>)	διό zato, stoga
ἕκαστος 3 svaki (pojedini)	ἔμπροσθεν sprijeda
ἐκάτερος 3 jedan i drugi	ὅπισθεν straga

Αἴσωπος – Ezop, najstariji grčki pisac basana iz 6. stoljeća prije n. e. Prema Herodotu, bio je rob. U njega su se ugledali svi kasniji pisci basana, među njima i rimski pjesnik Fedro.

ὄ' ὅπισθεν = δὲ ὅπισθεν. Ako jedna riječ svršava, a druga počinje samoglasnikom, kratki se samoglasnik prve riječi izbacuje (elidira). Znak se zove apostrof.

Vježba 20.

ἄμπελος, -ου, ἡ loza, trs, vinograd	συχνός 3 mnogi
θάνατος, -ου, ὁ smrt	ὄλος 3 čitav, sav
κάματος, -ου, ὁ umor, muka, trud	φίλος 3 mio, drag
τέκνον, -ου, τό dijete	ἀποθνήσκω umirem
υἱός, -οῦ, ὁ sin	καταλύω odrješujem; βίον κ. završujem život, rastajem se sa životom
ἐγώ ja (lat. <i>ego</i>)	καταλείπω ostavljam
ὕμῃν γὰρ	ὀρύττω kopam
τίς neki	

Vježba 21.

αἶξ, αἰγός, ἡ koza	κόραξ, -κος, ὁ gavran (<i>corvus</i>)
Ἄραψ, -βος, ὁ Arapin	Κύκλωψ, -ωπος, ὁ Kiklop
γλαύξ ili γλαῦξ, -κός, ἡ sova	λύκος, -ου, ὁ vuk
γνώμη -ης, ἡ pamet, misao, mišljenje, čud, sud, poslovica (gnomski)	μέτωπον, -ου, τό čelo
ἤλιξ, -κος, ὁ vršnjak	ὀρνίθιον, -ου, τό ptičica
θρίξ, τριχός, ἡ dlaka, vlas, množ. kosa (trihina)	φόρμιγξ, -γγος, ἡ forminga, lira
θυμός, -οῦ, ὁ srce, duša, junaštvo, srdžba	φύλαξ, -κος, ὁ čuvar, stražar
θώραξ, -κος, ὁ oklop (pneumotoraks)	μέσσος 3 srednji
	ἀλλάττω mijenjam
	τέρπω veselim, razveseljujem

1. Usporedi u latinskom jeziku: *Similis simili gaudet.*
4. Usporedi našu poslovicu: Vrana vrani oči ne vadi.
7. Forminga je bila glazbalo slično harfi.

10. Kiklopi su, prema grčkom mitu, divlji jednooki divovi i ljudožderi. Pripadali su starijoj generaciji bogova, a predstavljaju divlje, još neukročene prirodne sile. Najpoznatiji od njih je Polifem, sin Posejdonov, koga je Odisej oslijepio.

Vježba 22.

Ἄιδης, -ου, ó Had	σῶμα, -τος, τό tijelo (somatologija)
ἐλπίς, -ίδος, ἡ nada	τέττιξ, -γος, ó cvrčak
ἔρις, -ιδος, ἡ svađa	χάρις, -ιτος, ἡ ljubav, hvala, dražest,
εὐεξία, -ας, ἡ stasitost	zahvalnost, ljupkost
ἡμέρα, -ας, ἡ dan	πολιτικός 3 građanski, državni
ἰσότης, -ητος, ἡ jednakost	ἀγάλλομαι dičim se
Κρόνος, -ου, ó Kron	ἄδω pjevam
μάθημα, -τος, τό nauka, znanost	βαδίζω idem, hodam
(matematika)	διανέμω dijelim, dajem
νύξ, νυκτός, ἡ noć (νοχ)	βασιλεύω kraljujem, vladam
παῖς, παιδός, ó i ἡ dječak, djevojčica	ἔρχομαι idem, polazim
(pedagogija)	φροντίζω mislim na što, brinem se
πατρίς, -ίδος, ἡ domovina	za koga ili što (gen.)
πούς, ποδός, ó noga	ὑπέρ (prijedlog s gen.) nad, za
πᾶγμα, -τος, τό djelo, posao	

7. Κρόνος — Kron, Titan, otac Zeusov i Herin, prije Zeusa vladar bogova. Zeus ga je svrgnuo i s ostalim Titanima bacio u Tartar.

Ἄιδης — Had, bog podzemnoga svijeta, brat Zeusov i Posejdonov (Pluto)

9. ἡμέρας... νυκτός — prevedi: danju... noću (*genitivus temporis*).

Vježba 23.

ἄγων, -ῶνος, ó borba, natjecanje,	λαός, -οῦ, ó narod
igra (agonija)	λέων, -οντος, ó lav (<i>leo</i>)
ἀηδών, -όνος, ἡ slavuj	λιμὴν, -ένος, ó luka
ἄσπις, -ίδος, ἡ štít	ὄνουξ, -χος, ó nokat, pandža (<i>unguis</i>)
γέρων, -οντος, ó starac (geronti u	ὀδούς -όντος, ó zub
Spartii)	ὀπλίτης, -ου, ó teški oružanik, hoplit
ἐλέφας, -αντος, ó i ἡ slon (slonova	ποιμήν, -ένος, ó pastir
kost)	Σπάρτακος, -ου, ó Spartak
Ἑλλην, -ηνος, ó Helen, Grk	χειμῶν, -ῶνος, ó zima, nevrijeme,
ἡγεμών, -όνος, ó provodič, vojvoda,	oluja (<i>hiems</i>)
vojskovođa (hegemonija)	δεινός 3 strašan, sposoban, vješt
κνημίς, -ίδος, ἡ dokoljenica	χρηστός 3 koristan, čestit, pošten,
κόρυς, -υθος, ἡ kaciga	valjan (hrestomatija)

1. Σπάρτακος — Spartak, rob gladijator, rodnom Tračanin, vođa najvećeg ustanka robova u Italiji od 73. g. prije n. e. Junački je poginuo u borbi protiv rimske vojske u Apuliji. Bio je vojskovođa nenadmašivih sposobnosti i hrabrosti.

Njegovoj hrabrosti divili su se i sami Rimljani i govorili da je voda robova poginuo kako dolikuje velikom vojskovođi. Njegovu uspomenu i ime poštuje sav borbeni radni narod na svijetu.

Subjekt u rečenici je ἡ δόξα.

Vježba 24.

Ajant Αἴας, -αντος, ὁ	ovca πρόβατον, -ου, τό
drama δράμα, -τος, τό	Salamina Σαλαμίς, -ῖνος, ἡ
gigant γίγας, -αντος, ὁ	svjetiljka λαμπάς, -άδος, ἡ
Indija Ἰνδική, -ῆς, ἡ	udvorica κόλαξ, -κος, ὁ
kazalište θέατρον, -ου, τό	novoinov καίνος 3
kuća οἰκία, -ας, ἡ; οἶκος, -ου, ὁ	borim se μάχομαι
Libija Λιβύη, -ης, ἡ	osvjetljujem καταλάμπω
mlijeko γάλα, -ακτος, τό (galakto- metar)	uspoređujem εικάζω (s dat.)
mrav μύρμηξ, -ηκος, ὁ	ne li ἄρ' (= ἄρα) οὐ (lat. <i>nonne</i>) za ὑπέρ s gen.

1. Usporedi vj. 7. reč. 7.

5. Ajant — Telamonov sin sa Salamine, nakon Ahileja najveći grčki junak pod Trojom.

Giganti bijahu divovski sinovi zemlje, zmijolikih nogu. Njihova borba protiv bogova (gigantomahija) često je umjetnički prikazivana.

11. Salamina — otok nedaleko od Atene, poznat po pobjedi Grka nad Perzijancima god. 480. prije n. e.

Vježba 25.

Particip prezenta aktivnog

Nom. φυλάττων	φυλάττουσα	φυλάττον	čuvajući
Gen. φυλάττοντος	φυλαττούσης	φυλάττοντος	
ὁ (μῆ, οὐ) φυλάττων = onaj koji (ne) čuva.			
Ἐνακρέων, -οντος, ὁ Anakreont			
ἄνθραξ, -κος, ὁ ugljen (antracit)			
ἄρχων, -ντος, ὁ vladalac, poglavar,			
arhont; zapovjednik			
Κάναι, -ῶν, αἱ Kana			
ὄλεθρος, -ου, ὁ propast			
χρυσός, -οῦ, ὁ zlato			
Ῥωμαῖος, -ου, ὁ Rimljanin			
φιλόσοφος, -ου, ὁ mudrac, filozof			
ἄκων, ἄκουσα, ἄκων (gen. ἄκοντος)			
preko volje, nerado (ἰπείτις)			
ἄφρων 2 nerazuman, lud			
ἄχαρις, -ι, gen. -τος nezahvalan			
ἐκών, ἐκούσα, ἐκόν (gen. ἐκόντος)			
drage volje, rado			
ἐλεύθερος 3 i 2 slobodan			
ἐπιστήμων 2 znajući, učen, pametan,			
vješt			
εὐδαίμων 2 sretan, blažen, bogat,			
plodan			
εὐελπής, -ι, gen. -ιδος, pun nade			
μέλας, μέλαινα, μέλαν; gen. μέλανος,			
-αίνης, -ανος crn			

τάλας, τάλαινα, τάλαν; gen. τάλανος,
 -αίνης, -ανος bijedan
 χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν; gen. χαρί-
 εντος, -έσητος, -εντος ugodan, drag,
 mio, dražestan

ἄγω vodim, provodim
 ἄμαρτάνω griješim
 διδάσκω učim koga (*doceo* 2)
 σφάλω varam (*fallo*)
 δεῖ treba (*oportet*) akuz. s inf.

1. Κάνναι — Kana, maleno mjesto blizu mora u Apuliji, gdje je Hanibal god. 216. prije n. e. pobijedio oba rimska konzula Lucija Emilija Paula i Gaja Terencija Varona i sasvim uništio njihovu vojsku.

4. Pazi na konstrukciju!

10. Ἄνακρέων — Anakreont, lirski pjesnik iz Teja u Joniji (oko god. 550. prije n. e.), živio na dvoru tiranina Polikrata na otoku Samu.

Vježba 26.

ἀκόντιον, -ου, τό koplje
 γυμνήτης, -ου, ὁ laki oružanik
 δέρμα, -τος, τό koža (dermatologija)
 λόγχη, -ης, ἡ koplje
 μάχαιρα, -ας, ἡ mač
 πελταστής, -οῦ, ὁ štitonoša, peltast
 πέλις, -ης, ἡ štit
 σφενδόνη, -ης, ἡ pračka
 τόξον, -ου, τό luk
 χιτών, -ῶνος, ὁ hiton, košulja

βόειος 3 govedi, od govede kože
 λινοῦς 3 lanen
 σκύτινος 3 kožnat
 μακρός 3 dug, velik
 ὕστερον kasnije, zatim
 ἐγκαλύπτω umatam, zastirem u što
 ἀντί (prijedlog s gen.) mjesto, za,
 pred
 πρός (prijedlog s dat.) uz, osim
 ἤ... ἢ ili ... ili

τοῖς ὀπλίταις... ἦσαν — dativ prisvojni; prevedi: hopliti su imali.

Vježba 27.

ἀήρ, -έρος, ὁ zrak (aerodrom, aero-
 dinamika)
 ἅλς, ἅλς, ὁ (*sal*) sol, more
 ἔαρ, ἔαρος, τό (*ver*) proljeće
 Ἑλλάς, -ἅδος, ἡ Helada, Grčka
 θήρ, θηρός, ὁ (*fera*) zvijer, životinja
 Μιλτιάδης, -ου, ὁ Miltijad
 ξένια, -ας, ἡ gostoprinstvo
 πῦρ, πυρός, τό; mn. πυρά, dat. πυροῖς
 vatra (pirotehnika)
 ῥήτωρ, -ορος, ὁ (*orator*) govornik

σύμβολον, -ου, τό znak
 σωτήρ, -ήρος, ὁ spasitelj
 σωφροσύνη, -ης, ἡ razboritost
 φῶρ, φωρός, ὁ (*fur*) kradljivac, tat
 ἀναγκαῖος 3 potrebit, nuždan
 βασιανίζω kušam
 διαγιγνώσκω raspoznajem, razliku-
 jem, prosudujem (dijagnoza)
 ἐπιγιγνώσκω raspoznajem
 θάλλω cvjetam
 ὀνομάζω nazivam, zovem

4. ἔαρος — *genitivus temporis* (usp. u lat. *vere*).

6. Μιλτιάδης — Miltijad, atenski državnik i vojskovođa, pobjednik kod Maratona god 490. prije n. e.

Vježba 28.

αἰθήρ, -έρος, ó zrak (eter)
 ἀνὴρ ἀνδρός, ó muž, čovjek
 ἀστὴρ, -έρος, ó (astrum) zvijezda
 γαστήρ, γαστρός, ἡ trbuh, želudac
 Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ Demetra
 ἐπιστολή, -ῆς, ἡ pismo (epistula)
 Ἡρόδοτος, -ου, ó Herodot
 θεός, -οῦ, ó i ἡ bog, božica
 θυγάτηρ, θυγατρός, ἡ kći
 μήτηρ, μητρός, ἡ majka (mater)
 πατήρ, πατρός, ó otac (pater)

Περσεφόνη, -ης, ἡ Perzefona
 Πυθαγορικοί, -ῶν, οἱ Pitagorovci
 σελήνη, -ης, ἡ mjesec (luna)
 χαρακτήρ, -ῆρος, ó značaj, karakter
 οἱ ἄλλοι, -ων ostali
 γνωρίζω spoznajem, poznajem
 διαφέρει (bezl.) razlikuje se
 δουλεύω robujem
 λάμπω svijetlim se, sjam
 περιμένω čekam, očekujem

1. Ἡρόδοτος — Herodot, grčki povjesničar iz Halikarnasa (484–425. prije n. e.), nazvan „ocem povijesti“. U svom djelu prikazao je grčko-perzijske ratove te slavi Atenjane kao spasitelje Grčke. Njegovo djelo sadrži bogat i živo iznesen materijal. Herodot je posjetio Egipat, boravio u Aziji, pa čak i u Skitiji. Sve što je sam vidio i čuo, putujući stranim zemljama, unio je u svoju povijest. Herodot ipak ne daje još naučnog tumačenja povijesnih događaja, jer ih većinom tumači voljom bogova.

5. Πυθαγορικοί — Pitagorovci, sljedbenici filozofa Pitagore u južnoj Italiji. Bili su pristaše aristokrata pa su se toliko omrazili da ih je narod oko god. 500. prije n. e. u nekoj kući prigodom bogoslužja zatvorio i kuću zapalio. Tom su prigodom gotovo svi izgorjeli.

10. Περσεφόνη — Perzefona, kod Homera žena Hadova, strahovita gospodarica podzemnog svijeta.

Δημήτηρ — Demetra, majka Perzefonina, božica plodnosti i zaštitnica poljodjelstva.

Vježba 29.

dobročinitelj εὐεργέτης, -ου, ó
 Etiopljanin Αἰθίοψ, -οπος, ó
 mana ἀμάρτημα, -τος, τό
 nerad ἀργία, -ας, ἡ
 Perzijanac Πέρσης, -ου, ó
 savjet βουλή, -ῆς, ἡ
 grabežljiv ἄρπαξ, -γος (rapax)
 razborit σῶφρων, σῶφρον

ružan αἰσχρός 3
 iskazujem ἀπονέω
 sjećajući se (onaj koji se sjeća) μνή-
 μων, μνήμον; sjeća se μνήμων ἐστίν
 (memor est)
 smatram νομίζω
 žrtvujem θύω
 dobro εὖ

Vježba 30.

αἰτία, -ας, ἡ uzrok
 ἀκρόπολις, -εως, ἡ tvrđava, akropola
 Ἄναξαγόρας, -ου, ó Anaksagora
 βρωῖσις, -εως, ἡ hrana, jelo

δύναμις, -εως, ἡ moć, snaga (dinamo,
 dinamit)
 μάντις, -εως, ó vrač, prorok
 οἰκησις, -εως, ἡ stan, naselje

ὄφις, -εως, ὁ zmija
 πόλις, -εως, ἡ grad, država
 πόσις, -εως, ἡ piće
 πράξις, -εως, ἡ djelo, posao (praksa,
 praktičan)
 στάσις, -εως, ἡ buna, razmirica
 ὕβρις, -εως, ἡ obijest, opačina

φύσις, -εως, ἡ priroda, narav, ćud
 (fizika)
 πολιτικός 3 građanski, državni; ζῶον
 πολιτικόν biće određeno za život
 u državnoj zajednici
 διαφθείρω kvarim, upropašćujem,
 uništavam

3. U poslovicama i uzrečicama često se izostavlja pomoćni glagol. — Izreka Aristotela — najvećeg grčkog filozofa iz Stagire u Makedoniji (384—322. prije n. e.). Bio je učenik Platonov a učitelj Aleksandra Velikog. Osnovao je u Ateni u Likeju god. 355. prije n. e. tzv. peripatetsku školu (περίπατος = šetnja).

5. ἀκρόπολις — grad na uzvisini, visoka tvrđava u starim grčkim gradovima. Osobito je poznata akropola u Ateni (154 m visoka) koja je sva bila iskićena hramovima (Partenon, Erehtejon), kipovima i drugim spomenicima. Na akropoli se osobito mnogo gradilo u doba Periklovo.

10. Ἀναξαγόρας — Anaksagora, grčki filozof iz Klazomene u Maloj Aziji (500—428. pr. n. e.), koji je filozofiju prenio iz Male Azije u Atenu. Kao napredan um pobijao je suvremeno praznovjerje i religiozno tumačenje raznih prirodnih pojava (Sunce mu je npr. užaren kamen, a mjesec je nastanjen).

Vježba 31.

ἀθλητής, -οῦ, ὁ borac (u javnim
 igrama), atleta
 ἀνδριάς, -άντος, ὁ kip (čovjeka)
 ἄστυ, -εως, τό grad
 βάλανος, -ου, ἡ žirka, mn. žir
 βάτραχος, -ου, ὁ žaba
 βότρυς, -υος, ὁ grozd
 ἰχθύς, -ύος, ὁ riba
 κεφαλή, -ῆς, ἡ glava
 μῦς, μύος, ὁ miš (*mus*)
 παράσιτος, -ου ὁ parazit

πῆχυς, -εως, ὁ lakat
 σῦς, συός, ὁ i ἡ svinja (*sus*)
 τροφή, -ῆς, ἡ (τρέφω) hrana, jelo
 πεντεκαίδεκα petnaest
 νήχομαι plivam
 ὀζω mirišem, zaudaram (*odor*)
 πορίζω pružam, dajem
 ποτέ (enklitika, prilog) negda, jednom
 πρὸς (prijedlog s akuz.) k, na, za,
 prema, protiv

4. Boj žaba i miševa prikazuje stari grčki komički ep nazvan Βατραχομοῦμαχία. To je parodija u kojoj mjesto Homerovih junaka dolaze žabe i miševi. Ep se pogrešno pripisivao Homeru.

7. Stari su Grci neobično voljeli javna natjecanja u raznim sportskim disciplinama, a pobjednike bi darivali vijencima, podizali im spomenike u rodjnim mjestima i iskazivali velike počasti.

8. πῆχυς mjera za dužinu, iznosi otprilike 0,46 m.

Vježba 32.

φωνή, -ῆς, ἡ glas (fonetika)
 χαλινός, -οῦ, ὁ uzda
 βραδύς 3 spor
 βραχύς 3 kratak (brahilogija)
 γλυκύς 3 sladak, mio (glicerin)
 ἡδύς 3 ugodan, sladak

θρασύς 3 hrabar, junačan, drzak
 ταχύς 3 brz (tahimetar)
 τραχύς 3 hrabar, silovit, žestok
 διαλύω razrešujem, raskidam
 μετάγω vodim, upravljam
 μεταβάλλω mijenjam

5. τὸ μεταβάλλειν: supstantivirani infinitiv. Infinitiv sa članom postaje supstantiv (imenica) te se može sklanjati. (Usp. u njemačkom jeziku das Singen = pjevanje).

Usporedi latinsku poslovicu: *Varietas delectat.*

Vježba 33.

blago κτῆμα, -τος, τό
 bogatstvo πλοῦτος, -ου, ὁ (plutokracija)
 Erinija Ἐρινύς, -ύος, ἡ
 Karanin Κάρ, Καρός, (plur. Κἄρες, οἱ)
 razboritost σύνεσις, -εως, ἡ
 razum φρόνησις, -εως, ἡ
 red (bojni) τάξις, -εως, ἡ

sjekira πέλεκυς, -εως, ὁ
 dubok βαθύς 3
 gorak πικρός 3
 nestalan ἀβέβαιος 2
 sramotan αἰσχρός 3
 nadvisujem ἴσο ὑπερέχω s gen.
 napuštam λείπω
 bez āneu (s gen.)

1. ima — prevedi: jest

4. arapskim — prevedi: Arapa.

6. Karani — stanovnici Karije, jugozapadne pokrajine u Maloj Aziji. Bili su na zlu glasu kao gusari.

7. Na atenskoj akropoli osobito se isticao mramorni starogrčki hram Atene παρθένος (djevičanske Atene) u dorskom stilu. U dnu srednje lađe stajao je glasoviti kip Atenin od zlata i slonove kosti (12 m visok), djelo Fidijino.

9. Izreka Hipokrata — grčkog liječnika s otoka Kosa (460—377. prije n. e.). On je osnivač znanstvene medicine kod Grka.

11. Erinije (lat. *Furiae*) — prema grčkoj priči, stanovale su u podzemnom svijetu i odanle kažnjavale nepravde i zločine na gornjem svijetu. Bile su tri sestre: Ἀληκτώ, Τισιφώνη i Μέγαιρα.

Vježba 34.

ἄγέλη, -ης, ἡ stado
 Ἀχιλλεύς, -έως, ὁ Ahilej
 βασιλεύς, -έως, ὁ kralj
 βοῦς, βοός, ὁ i ἡ govredo, vol, krava
 (bos)
 γονεύς, -έως, ὁ roditelj (*genitor*)

γραῦς, γραός, ἡ starica
 Θέτις, -ιδος, ἡ Tetida
 Λακεδαιμόνιος, -ου, ὁ Lakedemonjanin
 οἶς, οἶός, ὁ i ἡ (*ovis*) ovan, ovca
 Πάτροκλος, -ου, ὁ Patroklo

Πηλεΰς, -έως, ó Pelej
ἄξιος 3 vrijedan, dostojan
πιστός 3 vjieran, pouzdan
σός 3 tvoj
ἀπενέμω dijelim, iskazujem

ἐπιβουλεύω (s dat.) zasjedam, vrebam
na koga
νύκτωρ noću
πρό (prijedlog s gen.) pred, prije, za

1. Ἀχιλλεύς — Ahilej, najveći grčki junak pod Trojom, sin mirmidonskog kralja Peleja i morske božice Tetide, koja ga je, prema priči, kod kupanja u Stiksu, rijeci u podzemnom svijetu, držala za petu temu je čitavo tijelo, osim pete, postalo neranjivo (Ahilova peta!).

6. τέρπονται λέγουσαι — prevedi: rado pripovijedaju. Uz glagole χαίρω i τέρπομαι stoji predikatni particip koji postaje u hrvatskoj rečenici predikatom, a oblici glagola χαίρω i τέρπομαι prevode se prilogom „rado“.

Vježba 35.

ἄγαλαμα, -τος, τό ures, ponos, kip
(božji)
δμῶς, δμῶς, ó (gen. množ. δμῶων)
rob, sluga
ἥρως, -ως, ó junak, heroj
ἡχώ, ἡχοῦς, ἡ jeka
Καλυψώ, -οῦς, ἡ Kalipsa
μήτρως, -ως, ó ujak

Ὀδυσσεύς, -έως, ó Odisej
Ὀλυμπία, -ας, ἡ Olimpija
πάτρως, -ως, ó stric
πειθῶ, -οῦς, ἡ uvjeravanje
Πλάτων, -ωνος, ó Platon
Σαπφώ, -οῦς, ἡ Sapfa
δέκατος 3 deseti
ψεύδω varam

1. Ὀδυσσεύς — Odisej, kralj na otoku Itaci, sin Laertov, glavni junak Homerove Odiseje u kojoj se opisuju njegova desetgodišnja lutanja nakon pada Troje. Među junacima pod Trojom ističe se lukavošću i hrabrošću.

Καλυψοῖ — Kalipsa, nimfa, kći Atlasova, nakon brodoloma spasila je Odiseja i sedam ga godina zadržavala kod sebe na osamljenom otoku Oigigiji, najući se da će ga dobiti za muža. Odisej ju je, međutim, ostavio iz čežnje za domovinom premda mu je obećavala besmrtnost.

6. Ὀλυμπία — Olimpija, mjesto u Elidi na Peloponezu, gdje su se svake pete godine slavile olimpijske igre (τὰ Ὀλύμπια).

7. Πλάτων — Platon, grčki filozof iz Atene (427–347. prije n. e.), učenik Sokratov a učitelj Aristotelov. Oko god. 387. osnovao je u Ateni svoju filozofsku školu Akademiju.

Σαπφοῦς — Sapfa, najveća grčka pjesnikinja s otoka Lezba (oko god. 600. prije n. e.).

Vježba 36.

Korint Κόρινθος, -ου, ἡ i ó
lutanje πλάνη, -ης, ἡ
Odiseja, grčki ἐρ Ὀδύσεια, -ας, ἡ
pastir νομεύς, -έως, ó

Prometej Προμηθεύς, -έως, ó
trijem στοά, -ᾶς, ἡ
vuna ἔριον, -ου, τό
opisujem συγγράφω

2. Prometej — Titan, sin Japetov; po mitu, ukrao je bogovima vatru i darovao je ljudima da im omogući kulturni napredak. Za kaznu ga je Zeus prikovao o pećinu na Kavkazu, a jastreb mu je ključvao jetru. Oslobodio ga je Heraklo.

4. Korint — zbog svoga položaja na Korintskoj prevlaci jedan od najbogatijih gradova Grčke, osobito poznat zbog razvijene trgovine, obrta i raskošnog života. God. 146. pr. n. e. razorio ga je rimski vojskovođa Lucije Mumije, opljačkavši velik broj umjetnina.

Jeka — prema Ovidijevim Metamorfozama nimfa koja se zaljubila u lijepog mladića Narcisa. Kad joj ovaj nije uzvratilo ljubav, ona se od tuge sušila i napokon je ostao od nje samo glas.

5. tvojim pjesmama — prevedi: τὰς σὰς φῦδ'ας.

Vježba 37.

Indikativ imperfekta aktivnog

ἐ-φύλαττ-ο-ν	čuvah	čuvao sam
ἐ-φύλαττ-ε-ς	čuvaše	čuvao si
ἐ-φύλαττ-ε(ν)	čuvaše	čuvao je
ἐ-φυλάττ-ο-μεν	čuvasmo	čuvali smo
ἐ-φυλάττ-ε-τε	čuvaste	čuvali ste
ἐ-φύλαττ-ο-ν	čuvahu	čuvali su

Ἀλέξανδρος, -ου, ó Aleksandar
ἐρμηνεύς, -έως, ó tumač

κῆρυξ, -κος, ó glasnik
Μακεδών, -όνος, ó Makedonac

Ἄλεξανδρος — Aleksandar Veliki, sin Filipov i Olimpijin, makedonski kralj od god. 336. prije n. e. Umro nenadano god. 323. prije n. e. u Babilonu.

Vježba 38.

ἄλλος, -ους, τό gaj, lug
ἄνθος, -ους, τό cvijet (antologija)
βάρβαρος, -ου, ó barbarin
βέλος, -ους, τό strijela
γένος, -ους, τό rod, pleme, vrsta (genealogija)
ἔθνος, -ους, τό narod, pleme (etnologija)
ἐπιθυμία, -ας, ἡ želja
ἔπος, -ους, τό riječ, govor, ep
ἔρος, -ους, τό ljeto

λόξ, -οῦ, ó otrov
κέρδος, -ους, τό probitak, dobitak, korist
κῆπος, -ου, ó vrt
ὄρος, -ους, τό gora (orografija)
πονηρία, -ας, ἡ zloća, opačina
ψευδός, -ους, τό laž (pseudonim)
ἄγριος 3 divlji
ἄπλοῦς 3 jednostruk, jednostavan, prirodan, iskren
χρίω mažem

4. Ἐλπίς κακοῦ κέρδους — *genitivus obiectivus*.

6. Grci su sve ostale narode smatrali barbarima.

7. Θέρους — *genitivus temporis* (Usp. u lat. *aestate*).

Vježba 39.

συμφορά, -ᾶς, ή nevolja, nesreća	σαφής 2 jasan, očit
ἀληθής 2 istinit	ὑγιής 2 zdrav
ἀσφαλής 2 pouzdan, stalan	ψευδής 2 lažan, lažljiv
ἀφανής 2 nevidljiv, neugledan	οὔποτε nikada
εὐγενής 2 plemenit (po rodu ili zna- čaju)	ἔπειτα zatim
μόνος 3 sam, jedini	πρῶτον prvo, najprije

1. Izreka rimskog satiričara Juvenala.
4. Vidi bilješku u vj. 9.
5. Uz *χρή* dolazi akuz. s infinitivom (usp. u lat. *oportet*).
6. τᾶληθῆ = τὰ ἀληθῆ (kraza tj. stezanje dviju riječi u jednu, κρᾶσις miješanje, znak koronida).

Vježba 40.

dubina βάθος, -ους, τό	podložan ὑπήκοος 2 (s gen. ili dat.)
kaciga κράνος, -ους, τό	slab ἀσθενής 2 (neurastenija)
zid τεῖχος, -ους, τό	branim ἀμύνω
lagan ῥάδιος 3	rugam se σιάπτω
nesretan ἀτυχής 2, δυστυχής 2	

7. Izreka rimskog govornika Cicerona.

Vježba 41.

ἀρχηγός, -οῦ, ὁ praotac, osnivač	Τύριοι, -ων, οἱ Tirani, stanovnici grada Tira u Fenikiji
Δημοσθένης, -ους, ὁ Demosten	εὐκλής 2 slavan
Ἡρακλῆς, -έους, ὁ Heraklo	ἴσος 3 jednak, ravan
Ξενοφῶν, -ῶντος, ὁ Ksenofont, grč. povjesničar	ὄνομαστός (ὄνομα) znamenit, glasovit
Σοφοκλῆς, -έους, ὁ Sofoklo	βούλομαι hoću, želim, volim
Σωκράτης, -ους, ὁ Sokrat	μᾶλλον... ἢ više ... nego

1. Σωκράτους — Sokrat, grčki filozof iz Atene (469—399. prije n. e.). Protiv njega je podignuta optužba da kvari mladež. Bio je osuđen na smrt jer je bio neprijatelj atenske demokracije. Sokratova nauka poznata je iz djela njegovih učenika Platona i Ksenofonta.

3. Δημοσθένης — Demosten, glasoviti atenski govornik (384—322. prije n. e.), bio je protivnik Filipa Makedonskog. Njegovi govori protiv Filipa (filipike) kojima je pozivao sve Grke na borbu za obranu slobode i nezavisnosti uzor su patriotizma.

4. Σοφοκλέους — Sofoklo, grčki pisac tragedija (496—406. prije n. e.). Napisao je 123 drame od kojih je sačuvano sedam. On je najveći dramatik svjetske literature do Shakespearea.

5. Ἡρακλέα — Heraklo, sin Zeusa i Alkmenin, grčki heroj koji je, prema priči, izvršio 12 junačkih djela u službi kralja Euristeja.

6. Τὸ τοῦ Πλάτωνος — prevedi: Platonova izreka.

Vježba 42.

Indikativ imperfekta medijalnog (pasivnog)

ἐ-φυλαττ-ό-μην	čuvah se (ili čuvahu me)
ἐ-φυλάττ-ου	čuvaše se (ili čuvahu te)
ἐ-φυλάττ-ε-το	čuvaše se (ili čuvahu ga)
ἐ-φυλαττ-ό-μεθα	čuvasmo se (ili čuvahu nas)
ἐ-φυλάττ-ε-σθε	čuvaste se (ili čuvahu vas)
ἐ-φυλάττ-ο-ντο	čuvahu se (ili čuvahu njih)

αἰδώς, -οῦς, ἡ stid, čednost
γῆρας, -ως, τό starost
θηρίον, -ου, τό zvijer, životinja
Θραξ, -κός, ὁ Tračanin
Κάτων, -ωνος, ὁ Katon
κέρας, -ως, τό (*cornu*) rog, krilo
vojske

κρέας, -ως, τό meso
τριήρης, -ους, ἡ (ναῦς) troveslarka,
brza ratna lađa
ἐπίσημος 2 glasovit, znamenit (akuz.)
καλλύνω poljepšavam
πίνω pijem

1. αἰδῶ — akuz. obzira; prevedi: po čednosti.

3. Κάτων — Marko Porcije Katon (234—149. prije n. e.) s nadimkom „Stariji“ bio je pravi Rimljanin staroga kova i žestok zastupnik nacionalnog smjera u literaturi i u životu. Zbog toga se protivio prodiranju helenizma u Rim, ali mu je trud bio uzaludan pa je i sam potkraj života, kako se priča, učio grčki jezik. Bio je vojskovođa, govornik, historičar i stručni pisac. Smatra se osnivačem rimske proze.

5. ταῖς τριήρεσιν — trijera, ratna lađa, na obje strane s tri reda vesala, jedan red nad drugim; odlikuje se brzinom i okretnošću.

7. Θραῖκες — Tračani, stanovnici Trakije, koja se u staro doba prostirala istočno od Makedonije do Crnog mora te između Dunava na sjeveru i Egejskog i Mramornog mora na jugu.

Vježba 43.

Ἄρης, -εως i -εος, ὁ Ares
γόνυ, γόνατος τό (*genu*) koljeno
γυνή, γυναικός, ἡ žena (ginekologija)
δόρυ, δόρατος, τό koplje
Ζεός, Διός, ὁ Zeus
Ἰλλυριοί, -ῶν, οἱ Iliri
κύων, κυνός, ὁ i ἡ (*canis*) pas
μάρτυς, μάρτυρος, ὁ i ἡ svjedok
μέρος, -ους, τό dio

Μνημοσύνη, -ης, ἡ Mnemozina, mati
muza
ναῦς, νεώς, ἡ (*navis*) brod, lađa
οὖς, ὠτός, τό uho
πρόσωπον, -ου, τό lice
σιγή, -ῆς, ἡ šutnja
στρατόπεδον, -ου, τό tabor
ὑδωρ, ὕδατος, τό voda (hidrant, hi-
droplan, hidrografija)

χείρ, χειρός, ή ruka (kirurg, hiromant)
ἀποτρέπω (s gen.) odvracam od čega
ἄρδω natapam
κλίνω nagibam, pregibam

νίπτω perem
ἀνδρείως hrabro, muževno
ἀντί (s gen.) protiv; mjesto, za; ispred

1. Διός — Zeus, sin Kronov, najveći grčki bog: gospodar neba i zemlje, oluje i munje, otac bogova i ljudi.

2. Ἄρεως — Ares, sin Zeu sov i Herin, bog rata (kod Rimljana Mars).

Vježba 44.

baklja δάς, δαδός, ή stegnuto od δαίς,
-ίδος)

Diogen Διογένης, -ους, ό

haljina ἐσθής, -ῆτος, ή (vestis)

kuća οἰκία, -ας, ή; οἶκος, -ου, ό

Rem Ῥήμος, -ου, ό

Romul Ῥωμύλος, -ου, ό

Temistoklo Θεμιστοκλῆς, -έους, ό

tragedija τραγωδία, -ας, ή

desni δεξιός 3 (dexter)

još i sada καί νῦν ἔτι

dug (do peta) ποδήρης 2

1. Romul i Rem, blizanci, bili su, po priči, sinovi boga Marta i vestalke Reje Silvije. Odgojila ih je vučica. Oni su osnivači Rima kojim je Romul vladao od god. 753. do 716. prije n. e. pošto je ubio Rema.

4. Temistoklo — atenski državnik (525—460. prije n. e.). Između drugog i trećeg perzijskog pohoda na Grčku dao je izgraditi snažnu ratnu mornaricu unatoč opoziciji konzervativne plemićke stranke na čelu s Aristidom, jer je uvidio da je budućnost Atene na moru. Ispravnost njegove politike potvrdila je pobjeda nad Perzijancima kod Salamine g. 480. prije n. e.

8. Diogen — grčki filozof iz Sinope na Crnom moru (404—323. prije n. e.). Propovijedaо je odbacivanje kulture i povratak »prirodnom« životu. S njegovim imenom povezane su mnoge anegdote.

9. ribljim — prevedi genitivom množ. imenice.

Bilježka: Od vj. 45. dalje traži riječi u rječniku na kraju knjige!

Vježba 45.

2. Grci su već početkom 4. stoljeća prije n. e. počeli osnivati kolonije u Jadranskom moru. Prve i najnaprednije njihove kolonije u našim krajevima bile su Vis (Ἴσσα) i Hvar (Φάρος). One su kovale svoj novac i u njima se razvio bujan i kulturni život, zahvaljujući razgranatoj trgovini, eksploataciji robovskog rada i pljačkaškim pohodima na Ilire. Važne su bile još i ove kolonije: Κέρκυρα ili Κόρκυρα μέλαινα (Korčula), Ἐπίδαυρος (Cavtat) i dr.

9. Ova se izreka pripisuje jednom od 7 mudraca — Perijandru iz Korinta.

Vježba 46.

1. Kserkso — perzijski kralj, sin Darijev (485—465. prije n. e.). Nastavio je agresivnu politiku svoga oca prema Grcima i nakon dugih i velikih priprema pošao je s velikom vojskom protiv Grka, ali je bio pobijeden kod Salamine (god. 480).

2. Jadransko more dobilo je ime po gradu Adriji u sjevernoj Italiji blizu ušća rijeke Pada. (Vidi i bilj. 2. u vježbi 45).

4. Heraklit — grčki filozof iz Efeza. Živio je potkraj 6. i početkom 5. stoljeća. Bio je jedan od osnivača dijalektike. On je osobito istakao zakonitost neprekidnog kretanja i mijenjanja u prirodi (πάντα ῥεῖ). Te se promjene zbivaju borbom suprotnosti, i to takvom brzinom »da nije moguće dvaput stati u jedan te isti potok«, kako on sam kaže.

Vježba 47.

1. Εὐριπίδης — Euripid, grčki pisac tragedija (480—406. prije n. e.), odličan je poznavalac ljudskih osjećaja. Od velikih grčkih tragika on je najbliži životu svoga vremena. Euripid uzima svoje junake iz grčke mitologije, ali im daje sve težnje i osjećanja pravih ljudi. Od 75 njegovih drama sačuvano je 19.

Po antičkoj predaji, ta se rečenica pripisuje delfijskom proročištu koje se, iskorištavajući praznovjerje i misticizam suvremenika, silno obogatilo i došlo do velikog političkog utjecaja u cijeloj Grčkoj. Kako je Sokrat bio predstavnik idealističkog i religijsko-moralnog nazora na svijet, proročište ga je iz svoga vlastitog interesa proglasilo najmudrijim čovjekom.

3. Ove riječi izrekao je Aristotel, učenik Platonov, kad je osnovao svoju filozofsku školu, udaljivši se od Platonove nauke.

Vidi bilj. 3. vj. 30; bilj. 7. vj. 35. i bilj. 3. vj. 33.

4. Δαρείου — Darej II perzijski kralj (424—405. prije n. e.), i žena mu Parisatida imali su više sinova, a od njih su se poslije Darejeve smrti Artakserksa i Kir otimali o prijesto.

Vježba 48.

7. οὐχί — pojačana negacija.

Vježba 49.

1. Menandar — najpoznatiji predstavnik novije antičke komedije (oko 342—290. prije n. e.). Za njim su se povodili rimski komediografi.

2. Falaris — zloglasni tiranin iz Akraganta na Siciliji (u 6. stolj. prije n. e.), poznat je po svojoj okrutnosti. Među ostalim spominje se da je osuđenike dao zatvarati u šupljeg mjedenog bika i pod njim potpaliti vatru uživajući u mukama svojih žrtava.

vrlo okrutan — prevedi superlativom (*superlativus elativus*).

4. Krez — posljednji kralj Lidije (oko 563—545. prije n. e.), basnoslovno bogat.

od svih kraljeva—prevedi genitivom bez prijedloga (*genitivus partitivus*)

8. Kodro — po grčkoj priči, posljednji atenski kralj u 11. st. prije n. e. U ratu protiv Spartanaca spasio je domovinu, žrtvovavši sebe.

9. Minos — po priči, moćan vladar i zakonodavac na Kreti u doba cvata kretske-mikenske kulture. Poslije smrti zbog svoje pravednosti sudac u podzemnom svijetu.

Vježba 51.

2. kod — prevedi: u.

3. u svemu — prevedi akuzativom množine (akuzativ obzira).

4. oni koji hoće raditi = οἱ θέλοντες πράττειν.

5. Citat iz Sofoklove drame «Antigona».

8. put do slave — ἡ εἰς τὴν ἀρετὴν ὁδός.

Vježba 54.

8. ὁ μῶν ἐστὶ prevedi: vaša je dužnost. Usp. bilj. 7. vj. 7.

9. Glagoli sjećanja imaju kao i u latinskom jeziku objekt u genitivu (*genitivus memoriae*).

Vježba 55.

5. To je izrekao mudrac Bijant iz Prijene kad je morao bježati iz svoje domovine, ostavivši svu svoju imovinu. (Usp. u latinskom jeziku: *Omnia mea mecum porto* — Ciceron).

Vježba 57.

3. τὰ ἐμαυτοῦ — dodaj: πράγματα.

5. ταῦτό = τὸ αὐτό.

6. Vidi vj. 47. bilj. 5.

σατράπης — satrap; golema perzijska država bila je podijeljena na pokrajine (satrapije) kojima su upravljali kraljevi namjesnici — satrapi. Oni su kupili od naroda porez za kralja, a osim toga su udarali na stanovništvo velike namete u svoju korist. Njihova je dužnost također bila držati u redu državne ceste i konake, brinuti se za straže, pribavljati brodovlje i vojsku. Satrapi su imali veliku vlast. Oni su zatvarali i kažnjavali ljude bez suda, gonili su seljake na »kraljevske radove« itd.

11. Εὐκλείδης — Euklid, matematičar u Aleksandriji (oko god. 300. prije n. e.). Dao je prvu sustavnu geometriju u djelu Στοιχεῖα (*Elementa*) u 13 knjiga u kojem je obrađeno sve dotad poznato temeljno znanje iz aritmetike i geometrije. Na tom djelu temelji se naša obična ili tzv. euklidska geometrija.

Vježba 58.

1. malo ljudi — usporedi u latinskom jeziku: *pauci homines*.

5. među sobom — upotrijebi recipročnu zamjenicu: ἀλλήλων, dat. ἀλλήλους, -αις, -οις.

Vježba 59.

Participij prezenta medijalnoga (pasivnoga)

φυλαττ-ό-μενος	onaj koji se čuva
φυλαττ-ο-μένη	ona koja se čuva
φυλαττ-ό-μενον	ono koje se čuva

Vježba 60.

1. Νίκη — Nika, božica pobjede. Atenjani su joj sagradili na Akropoli prekrasan mali hram (oko god. 430. prije n. e.) koji su kasnije Turci razorili, ali je nanovo podignut. Umjetnici je obično prikazuju krilatom.

Vježba 61.

5. Μαραθών — Maraton, selo nedaleko od Atene, znamenito je zbog bitke u kojoj je malen broj Atenjana pod Miltijadom porazio daleko veću vojsku Perzijanaca (god. 490. pr. n. e.). Glas o pobjedi donio je u Atenu glasnik koji se od iscrpljenosti mrtav srušio. Kao uspomena na taj događaj naziva se danas u atletici trka na 42 195 m »Maratonskom trkom«.

9. To su riječi filozofa Sokrata.

10. Usporedi latinsku poslovicu: *Quot homines, tot sententiae*.

Vježba 63.

9. kako se zoveš = koje ti je ime: τί σοι ὄνομά ἐστιν.

Vježba 64.

BROJEVI

Glavni, redni i priložni

1	εἷς μία, ἓν jedan	πρῶτος prvi	ἅπαξ jedanput
2	δύο	δεύτερος	δῖς
3	τρεις, τρία	τρίτος	τρίς
4	τέτταρες, τέτταρα	τέταρτος	τετράκις
5	πέντε	πέμπτος	πεντάκις
6	ἕξ	ἕκτος	ἑξάκις
7	ἐπτά	ἕβδομος	ἐπτάκις
8	ὀκτώ	ὄγδοος	ὀκτάκις
9	ἐννέα	ἕνατος (ἕννατος)	ἐνάκις
10	δέκα	δέκατος	δεκάκις
11	ἕνδεκα	ἑνδέκατος	ἑνδεκάκις
12	δώδεκα	δωδέκατος	δωδεκάκις
13	τρεις (τρία) και δέκα	τρίτος και δέκατος	τρισκαιδεκάκις
14	τέτταρες και δέκα	τέταρτος και δέκατος	τετταρεσκαιδεκάκις

BROJEVI. Glavni, redni i priložni (nastavak)

15	πεντεκαίδεκα	πέμπτος και δέκατος	itd.
16	έκκαίδεκα	έκτος και δέκατος	
17	έπτακαίδεκα	έβδομος και δέκατος	
18	όκτωκαίδεκα	όγδοος και δέκατος	
19	έννεακαίδεκα	ένατος και δέκατος	
20	είκοσι(ν)	είκοστός	είκοσάκις
30	τριακόνα	τριακοστός	τριακοντάκις
40	τετταράκόνα	τετταρακοστός	itd.
50	πεντήκοντα	πεντηκοστός	
60	έξήκοντα	έξηκοστός	
70	έβδομήκοντα	έβδομηκοστός	
80	όγδοήκοντα	όγδοηκοστός	
90	ένενήκοντα	ένενηκοστός	
100	έκατόν	έκατοστός	έκατοντάκις
200	διακόσιοι, -αι, -α	διακοσιοστός	διακοσιάκις
300	τριακόσιοι, -αι, -α	τριακοσιοστός	itd.
400	τετρακόσιοι, -αι, -α	τετρακοσιοστός	
500	πεντακόσιοι, -αι, -α	πεντακοσιοστός	
600	έξακόσιοι, -αι, -α	έξακοσιοστός	
700	έπτακόσιοι, -αι, -α	έπτακοσιοστός	
800	όκτακόσιοι, -αι, -α	όκτακοσιοστός	
900	ένακόσιοι, -αι, -α	ένακοσιοστός	
1 000	χίλιοι, -αι, -α	χιλιοστός	χιλιάκις
2 000	δισχίλιοι, -αι, -α	δισχιλιοστός	itd.
3 000	τρισχίλιοι, -αι, -α	τρισχιλιοστός	
10 000	μύριοι, -αι, -α	μυριοστός	μυριάκις
11 000	μύριοι και χίλιοι		
20 000	δισμύριοι	δισμυριοστός	

4. Vidi vj. 49. bilj. 4.

των τότε ανθρώπων: tadašnjih ljudi.

5. Πρωταγόρας — Protagora iz Abdere u Trakiji, uz Gorgiju najpoznatiji sofist u 5. stoljeću prije n. e., suvremenik je Periklov i Sokratov. Za veliku plaću poučavao je omladinu u govorništvu, pravu i filozofiji (osobito u etici). Poznata je njegova izreka πάντων χρημάτων μέτρον άνθρωπος (*omnium rerum homo mensura*).

7. Έφεσος — Efez, stari trgovački grad u Maloj Aziji, sjedište kulta božice Artemide s glasovitim hramom koji se u starini ubrajao među 7 svjetskih čudesa. Od toga grada ostale su danas samo ruševine.

(τριῶν ἡμερῶν) ὁδόν — akuzativ protezanja (u prostoru i vremenu) na pitanje: kako daleko? — kako dugo? — τριῶν ἡμερῶν je *genitivus qualitatis* koji pokazuje svojstvo, ali samo onda kad je veličina ili dob naznačena brojem.

Σάρδεις — Sard, u starini glavni grad Lidije u Maloj Aziji, prijestolnica lidskih kraljeva.

9. τάλαντον, μνᾶ, δραχμή, ὀβολός — mjere za težinu i novac kod starih Grka.

11. Εὐβοία — Eubeja, najveći grčki otok u Egejskom moru.

στάδιον — stadij, grčka mjera za udaljenost (oko 180 m). Drugo značenje te riječi jest trkalište.

12. πυραμίδες — piramide su goleme kamene grobnice egipatskih faraona na zapadnoj obali rijeke Nila, izgrađene iskorištavanjem robovskog rada. Memfis, stara prijestolnica Egipta.

13. Ὀλυμπιάς — olimpijada, vrijeme od 4 navršene godine, od jedne olimpijske svečanosti do druge. Kao prva godina olimpijskog računanja vremena uzima se godina 776. prije n. e.

14. Διόσκουροι (= sinovi Zeusovi) — Dioskuri, Kastor i Polideuko (Poluks), blizanci, sinovi su Zeusa i Lede, kćeri spartanskog kralja Tindareja. Odlikovali su se mnogim junačkim djelima (Kastor osobito kao krotitelj konja, a Polideuko kao šakač). Grci su ih poštovali kao zaštitnike pomoraca. Poslije smrti uvršteni su među zvijezde.

Χάριτες (kod Rimljana Gracije) — Harite su tri božice dražesti: Εὐφροσύνη, Ἀγλαία i Θάλεια. One su niža božanstva, službenice Herine i Afroditine.

Μοῖραι (lat. Parcae) — tri božice koje su određivale sudbinu ljudskoga života (Κλωθώ, Λάχεσις i Ἄτροπος).

Vježba 65.

1. Kraljevi su, prema rimskoj tradiciji, vladali gradom Rimom od god 753–510. prije n. e.

3. Grci su računali vrijeme olimpijadama.

Usporedi vj. 64. bilj. 13.

4. Σόλων — Solon, atenski zakonodavac, jedan od 7 grčkih mudraca (635–559. prije n. e.). Živio je u doba ustanka i ogorčene klasne borbe između demosa i eupatrida. God. 594. prije n. e. izabran je za arhonta sa zadaćom da posreduje i izmiri protivnike. Kao arhont proveo je neke važne socijalne reforme: ukinuo je sve dotadašnje dugove (σεισάχθεια) i zabranio ropstvo zbog dugova, stanovništvu je podijelio prava isključivo prema imovini, a ne prema podrijetlu kao što je bilo dotada. Svojim reformama Solon je zadao odlučan udarac ekonomskoj i političkoj vladavini eupatrida te udario temelj stvaranju čisto klasne robovlasničke države kojoj se društveno uređenje temelji na privatnom posjedu.

10. τῷ ἐβδόμῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει — *dativus temporis* (na pitanje: kada?)

τὴν περιπόρφυρον ἐσθῆτα — grimizom optočena toga (*toga praetexta*), nošnja rimskih konzula i viših činovnika koju su i dječaci nosili prije nego bi obukli muževnu togu (*toga virilis*); i djevojke su je također nosile do udaje.

Vježba 66.

2. Epikur — filozof s otoka Sama (342—270. prije n. e.), jedan je od najvećih grčkih filozofa. God. 306. pr. n. e. osnovao je u Ateni svoju filozofsku školu. Njegova djela su izgubljena, a njegovu nauku poznajemo najbolje po epu rimskoga pjesnika Lukrecija Kara — *De rerum natura*.

3. Kerber — po grčkom mitu, troglavi pas Plutonov, čuvar ulaza u podzemni svijet. Heraklo ga je izvukao iz podzemlja i donio kralju Euristeju.

8. Kritija — Platonov ujak, atenski aristokrat, bio je mnogostrano obrazovan, sofist, pjesnik drama i elegija. Bio je žestok neprijatelj atenske demokracije pa je nakon Peloponeskog rata (404. god. pr. n. e.) postao vođom tzv. tridesetorice tirana (οἱ τριάκοντα), koji su silom uzeli svu vlast u Ateni u svoje ruke, i zaveo u Ateni pravu strahovladu.

9. Plateja — stari grad u Beotiji kod kojega su Grci pobijedili Perzijance (479. prije n. e.).

Teba — glavni grad Beotije, većinom protivnik Atege i Sparte. God. 335. prije n. e. razorio ju je Aleksandar Veliki.

10. Cezar — poznati rimski državnik, vojskovođa i pisac (100—44. prije n. e.).

11. Darej — perzijski kralj (558—486. prije n. e.). Nakon ugušenja ustanka Grka u Joniji u Maloj Aziji (g. 500. prije n. e.) skupio je golemu vojsku da pokori Grčku, ali je bio poražen na Maratonskom polju (god. 490. prije n. e.).

Vježba 68.

1. Usporedi latinsku poslovicu: *Omnia praeclara rara*.

2. Usporedi: *alter ego*.

3. Smisao poslovice: raditi uzaludan posao.

4. Izreka koja se pripisuje Solonu, a znači da se ni u čemu ne smije pretjeravati (*Ne quid nimis*).

5. Usporedi našu narodnu poslovicu: Na kurjaku stado ostaviti.

8. Ova se izreka pripisuje Kleobulu, tiraninu iz Linda, jednome od 7 mudraca.

9. Opreznost je majka mudrosti.

10. Na satrape su u Perziji pazili tajni kraljevi činovnici koje su zvali »oči i uši kraljeve«. Oni su izvješćivali kralja o svemu što se događalo u satrapijama. βασιλεῖ — dodaj: εἶσιν (dativ posvojni).

Vježba 69.

3. Optativ u grčkom jeziku izriče ispunljivu želju; negacija je μή. Npr. εἶης = bio!

4. Namjerne rečenice počinju veznicima: ἵνα, ὥς, ὅπως, a negativne: ἵνα μή, ὥς μή, ὅπως μή, ili samo μή. Iza glavnih vremena stoji u njima konjunktiv, a iza sporednih optativ (rijetko konjunktiv).

6. U Sparti je bilo uobičajeno zajedničko blagovanje građana starijih od 20 godina. Blagovalo se u društvu po 15 osoba koje su morale zajednički pribaviti jelo ili dati za to jelo doprinose. Hrana je bila vrlo jednostavna.

ἔξῃν je imperfekt od bezlič. ἔξεστιν = slobodno je, dopušteno je (*licet*).

7. Veznici složeni s ἄν kao ἔάν (= εἰ ἄν), ὅταν (= ὅτε ἄν) slažu se s konjunktivom.

11. ἄν = ἔάν.

To je izreka grčkoga komediografa Menandra. Vidi vj. 49. bilj. 1.

Vježba 70.

4. Pred optativ koji pokazuje ispunjivu želju stavljaju se često čestice εἴθε, εἰ γάρ, ὡς (o da! o kad bi! *utinam!*).

Vježba 71.

1. Usporedi latinsku: *Quod licet Iovi, non licet bovi.*

3. Solonova izreka. O Solonu vidi bilj. 4. u vj. 65.

5. Μῆ (sc. ὑπερβάλλου) εἰς ἄριον τὰ σπουδαῖα (sc. μαθήματα). Usporedi našu poslovicu: Što možeš učiniti danas, ne odgađaj za sutra.

7. Usporedi našu poslovicu: Dva loša ubiše Miloša. (*Nec Hercules contra duos*).

Vježba 72.

4. Optativ s ἄν pokazuje mogućnost ili blažu tvrdnju (negacija οὐ). Npr. λέγοι τις (rekao bi tko, može tko reći, reći će tko).

5. Adhortativni konjunktiv (negacija μή).

11. Εἰ... πλησιάζοιεν, πάντες ἄν... λαμβάνοιμεν: pogodbeno potencijalna rečenica. Konstrukcija: u protazi veznik εἰ s optativom, a u apodozi optativ s ἄν.

13. πλησιάζοντος τοῦ πολέμου: genitiv apsolutni.

Vježba 73.

4. οὐδέ ποτέ μοι = οὔποτε μοι.

Vježba 74.

3. Vidi bilj. 4. u vj. 70.

Vježba 75.

Među sedam grčkih mudraca ubrajaju se obično: Tales iz Mileta, Bijant iz Prijene, Pitak iz Mitilene, Solon iz Atene, Hilon iz Lakedemona, Kleobul iz Linda i Perijandar iz Korintā. Većina od njih bili su državnici i živjeli su u vremenu prije razvoja grčke filozofije (u 6. stolj. prije n. e.). Pripisuju im se mudre izreke (gnome) u kojima su u kratkom, sažetom obliku izražavali moralna načela mlade, radine i štedljive robovlasničke klase nasuprot razuzdanosti, raskoši i nasilju stare aristokracije.

Vježba 76.

5. Ἱππίας — Hipija iz Elide, znamenit sofist, suvremenik Sokratov. Bio je na glasu zbog izvanrednog pamćenja i svestranog obrazovanja.

πρυτανεῖον — pritanej, sjedište državne vlade u Ateni. Tu su se održavali sastanci pritana (članova vijeća koji su određeno vrijeme u godini upravljali atenskom državom). Oni su se na državni trošak u njemu i hranili. Zaslužni građani hranili su se u pritaneju sve do smrti, a častili su se u njemu i poslanici stranih država. Atena se nazivala »pritanejem Helade«.

6. Τυρταίος — Tirtej, grčki pjesnik elegija iz 7. stoljeća prije n. e. Svojim elegijama poticao je Spartance na boj protiv Mesenjana. Te su elegije i kasnije Spartanci voljeli. On je pjevao i koračnice koje su se pjevale uz frulu kad je vojska stupala u boj.

11. Χάρωνος — Haron, po priči, brodar koji je prevezio u podzemnom svijetu duše pokojnika preko rijeke Stiksa.

Vježba 77.

1. Εἰλωτες — heloti, stanovnici u Lakedemonu, pokoreni od Spartanaca, bili su u vrlo teškom položaju. Svojim radom uzdržavali su vladajuću klasu u Sparti.

6. Πυκνί (od Πύξι, Πυκνός) — Pniks, brežuljak u Ateni gdje se održavala narodna skupština.

Vježba 78.

3. Pitagora — grčki filozof i matematičar s otoka Sama (oko god. 580—500. prije n. e.). Osnovao je u gradu Krotonu u južnoj Italiji filozofsku školu. (Vidi vj. 28: bilj. 5.)

7. Arg — sin Agenorov ili Inahov i Zemljin, s očima po čitavu tijelu, od Here postavljen za čuvara Iji. Ija je od Here bila pretvorena u kravu i od obada bila gonjena po cijelom svijetu do Nila. Poslije su je u Egiptu štovali kao Izidu.

Vježba 79.

Stanovništvo Sparte dijelilo se na spartijate, perijeke i helote. Perijeci su bili slobodni stanovnici, ali su morali plaćati danak spartijatima. Bavili su se obrtom, trgovinom i ratarstvom.

Vidi vj. 77. bilj. 1.

Vježba 80.

γυμναστής — učitelj tjelesnih vježbi koji je morao poučavati buduće atlete. Ti učitelji bili su osobito upućeni u teoriju čitave gimnastike.

χωλός τοὺς πόδας — akuzativ obzira (u latinskom jeziku *ablativus limitationis*). Prevedi: hrom s obzirom na noge, hromih nogu; usporedi u lat. *claudus altero pede*.

Vježba 81.

7. τρόπαιον — spomenik kao znak dobivene pobjede, podignut na bojištu. Zaplijenjeno oružje ili kljunovi od lađa vješali su se na drveće i posvećivali Zeusu.

Vježba 82.

1. ἄρμασι δρεπανηφόροις — kola kojima su rude svršavale željeznim šiljkom, a na osovini i na točkovima bili su prikovani zemlji okrenuti srpovi. Kola su bila na dva kotača, a upotrebljavali su ih Perzijanci i Sirani.

8. Riječi grčkog liječnika Hipokrata. Vidi vj. 33. bilj. 9.

Vježba 83.

5. Ἀρίστονικ — U borbi protiv Rimljana za vlast u Pergamskom kraljevstvu, nakon smrti kralja Atala III (god. 133. prije n. e.), digao je Aristonik ustanak robova i sirotinje. Oslobodio je robove i obećao da će osnovati »državu sunca« (Heliopol) u kojoj će svi građani biti slobodni i ravnopravni.

7. u starini — prevedi: u staro vrijeme.

Vježba 84.

Διονυσίου — Dionizije Stariji, sirakuški tiranin od god. 405–367. prije n. e. Osvojio je velik dio južne Italije i osnovao vojničke kolonije na obalama Jadranskoga mora. Oko god. 390. prije n. e. oteo je Iliri ma otok Vis (*Issa*) i podigao na njemu utvrđen grad u koji je naselio sirakuške koloniste. Kratko vrijeme nakon toga dopustio je grčkim kolonistima s otoka Para u Egejskom moru da se nasele na nekom otoku u blizini Visa. Kolonisti su taj otok nazvali *Faros* (današnji Hvar). Na italskoj obali blizu ušća rijeke Pada osvojio je grad Adriju po kojemu je nazvano Jadransko more.

ὥστε μὴ ἀκούειν — posljedica rečenica. Ako je posljedica stvarna, dolazi u posljednjoj rečenici indikativ; ako je pomišljena (moguća), dolazi infinitiv. Negacija je μὴ.

ἐπὶ ξένης — dodaj: χώρας.

ὀδύρει = ὀδύρη.

εἰς Ἄιδου — misli se: οἴκον. Prevedi: u Had.

Vježba 85.

7. Infinitiv sa članom postaje supstantiv (i menica) te se može sklanjati, ali ne gubi glagolske naravi. Ako je infinitiv subjekt ili akuzativ objekta, može k njemu pristupiti član, a ako je genitiv ili dativ objekta ili ako zavisi od prijedloga, mora pred njim stajati član.

8. To su riječi Marka Aurelija, rimskog cara i filozofa.

9. καὶν = καὶ ἐάν veznik dopusne rečenice koja se u vremenima i načinu povodi za pogodbenim rečenicama. Negacija je μὴ.

Vježba 86.

4. Usporedi za optativ bilj. 3. u vj. 69.

Vježba 87.

5. Periklo — poznati atenski državnik (500—429. god. prije n. e.). U njegovo je doba Atena dosegla najviši stupanj svoga unutrašnjeg procvata. Stojeći na čelu pomorskog saveza, a pretvarajući postepeno saveznike u podanike, od kojih je ubirala velike novčane doprinose, Atena je došla na vrhunac političke i ekonomske moći. U takvim prilikama Periklu je bilo omogućeno da učini Atenu kulturnim središtem cijele Grčke. U njegovo vrijeme podižu se veličanstvene građevine, među kojima se osobito isticao divan hram božice Atene na Akropoli — Partenon. Cvate kazališna umjetnost (tragedija i komedija), kiparstvo (Fidija) i nauka (Anaksagora, sofisti).

Periklo je uveo plaću za vršenje državne službe, što je i najsiromašnijim građanima omogućilo sudjelovanje u državnim poslovima.

Vježba 90.

3. Ἐφοροί — efori, u Sparti važna državna ustanova od 5 lica koja je svake godine birao narod. U početku su imali sudačku vlast, a kasnije se ta vlast proširila te su mogli pozivati na odgovornost i same kraljeve.

Vježba 91.

9. Artemida — sestra Apolonova, božica mjeseca i lova. U umjetnosti prikazana je kao lijepa i stasita djevojka s lukom i strelicama. Posvećen joj je bio lovački pas i sva zvjerad, a osobito košuta.

Spartanci su djecu slabo odijevali, oskudno hranili, a katkada i tukli da bi ih privikli na teškoće vojničkog života. Tako su jedanput u godini dječake bičevali pred Artemidinim žrtvenikom, a oni nisu smjeli ni vikati ni plakati. Takvim odgojem htjeli su Spartanci razviti kod djece otpornost i izdržljivost jer im je to, s obzirom na njihovu malobrojnost, bilo potrebno da održe vlast nad mnogobrojnim pokorenim stanovništvom (heloti).

Vježba 92.

2. podjarmljivao je — prevedi imperfektom.

Vježba 94.

ἐπὶ τῷ...τίκτεται — supstantivirani infinitiv; prevedi: zbog toga što rada. Vidi bilj. 7. u vj. 85.

Vježba 95.

2. Platonova izreka.

Vidi vj. 46. bilj. 4.

11. Usporedi Ovidije, Trist., I, 9,5: *Donec eris sospes, multos numerabis amicos.*

12. Usporedi našu narodnu poslovicu: Kadija tuži, kadija sudi. — Izreka grčkog komediografa Menandra.

Vježba 97.

1. Ἐφοβεῖτο, μὴ τράποιτο = bojaše se da će se dati na...

Rečenice zavisne o izrazima bojazni (*verba timendi*) počinju

s μὴ (lat. *ne*) da ću, da ne bih;

s μὴ οὐ (lat. *ut*) da neću.

Konstrukcija je kao i u namjernoj rečenici.

5. Sve većim prodiranjem grčke kulture (druga polovina III stoljeća prije n. e.) u Rim, na rimsku vjeru počinje jak utjecaj grčke religije i poštovanje grčkih bogova. Rimski se bogovi izjednačuju sa sličnim grčkim bogovima: Jupiter — Zeus, Junona — Hera, itd. Osim poštovanja grčkih bogova prodiru nešto kasnije u rimsku religiju i različiti istočnjački kultovi (Serapis, Izida, Mitra). Te su kultove donosili robovi i vojnici, a širili su ih vrači, svećenici, proročice i trgovci.

7. Οἱ πάλαι — prevedi: stari, predi.

Vježba 98.

4. Empedoklo — grčki filozof iz Akraganta na Siciliji (483—423. prije n. e.). Uživao je u starini glas filozofa, pjesnika, govornika i »čudotvorca«.

Vježba 99.

Silni kretske kralj Minos naredio je vještom atenskom umjetniku Dedalu koji je pobjegao iz Atene na Kretu da mu sagradi u Knosu veliki dvor. Taj je dvor imao mnogo dvorana i hodnika te se moglo u njemu lako zalutati. Dvor se zvao labirint. Odatle i danas izraz »labirint« u tom smislu.

Vježba 100.

1. Usporedi latinsku: *Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus* (Horacije, *De arte poetica* stih 139). Usp. Tresla se brda, rodio se miš.

2. Izreka grčkoga slikara Apelesa; odatle potječe latinska izreka: *Nulla dies sine linea*.

3. Izreka se pripisuje grčkom filozofu Demokritu.

Vježba 101.

5. θεασόμενος — part. fut. izriče namjeru (kao i u lat. jeziku). Katkada mu pristupa ὤς. Negacija je μὴ.

Vježba 102.

9. ὀπως...πράξετε — uz *verba curandi* (φροντίζω) stoji u namjernoj rečenici ind. futura.

Vježba 104.

3. τιμωρησόμενοι — vidi vj. 101. bilj. 5.

9. ἐφοβοῦντο, μὴ λυμνοῖτο = bojahu se da će uništiti. Vidi komentar u vj. 97. reč. 1.

Vježba 105.

4. Usporedi vj. 101. bilj. 5.

Vježba 107.

4. U Beotiji i Atici pričao se mit o Edipu, sinu tebanskog kralja Laja i Jokaste. Nakon rođenja izložio ga je otac na Kiteronu, a neki pastir ga je spasio te je odgojen u Korintu. U neznanju ubio je kasnije svoga oca, odgonetnuo zagonetku sfinge i postao kralj u Tebi i muž svoje vlastite majke. — Grčki tragici često su obrađivali taj mit o Edipu.

9. Κόνων — Konon, znameniti atenski vojskovođa u Peloponeskom ratu.

Vježba 108.

2. Usporedi vj. 49. bilj. 2.

3. Kad su Grci poslije Ahilejeve smrti dosudili njegovo oružje Odiseju, Ajant, uvrijeđen zbog toga, odluči poubijati grčke vođe. Božica Atena mu smuti pamet te on poubija stoku umjesto junaka. Kad je, došavši k svijesti, vidio što je učinio, ubije se zbog sramote.

Usporedi vj. 24. bilj. 5.

4. Egipćani su poštovali sunčevu toplinu koja ima veliko značenje za rast bilja. Bogova sunca bilo je nekoliko, a najstariji i najviše štovan bio je Ra koga su zvali i Amon-Ra.

I grčki bog Zeus imao je u Egiptu pridjevnik Amon.

Vježba 109.

9. zbog bezboštva — prevedi genitivom (*genitivus criminis*).

God. 399. prije n. e. optužili su Sokrata da kvari mladež. Tužbu su podnijeli Melet, Anit i Likon.

Vježba 110.

Δημόκριτος — Demokrit, slavni grčki filozof iz Abdere (460–350. prije n. e.).

ἀπεκρίνατο — aorist; prevedi: odgovori.

Ἀγησίλαος — Agezilaj, spartanski kralj (401–361. prije n. e.) Odlikovao se u bitkama protiv Perzijanaca.

Λυκούργου — Likurg, znameniti spartanski zakonodavac (u 9. stolj. prije n. e.).

Vježba 111.

Νέστωρ — Nestor, kralj grada Pila u Meseniji. On je najstariji od grčkih junaka pod Trojom. Ističe se razboritošću, mudrošću i govorničkom vještinom. Danas je to ime izraz za časna i iskusna starca.

Vježba 112.

2. Λυδοί — Lidani, stanovnici Lidije, pokrajine u Maloj Aziji.

5. Ἀστύνακτα — sin trojanskog junaka Hektora.

6. Prema Homerovoj himni, Hermo je, tek što se rodio, ukrao svome bratu Apolonu 50 komada goveda. Smirio ga je time što mu je poklonio kitaru.

Θουκυδίδης — Tukidid, najveći grčki historičar (oko 460 — oko 396. prije n. e.). Napisao je objektivno povijest Peloponeskog rata.

Vježba 114.

5. Γαλιλήος — Galileo Galilei, talijanski učenjak i osnivač moderne fizike (1564—1642). Pronašao je libelu, termometar, konstruirao je prvi dalekozor odredio specifičnu težinu zraka, otkrio zakone prostog pada, njihanja itd. Inkvizicija ga je žestoko progonila i konačno prisilila da se odrekne svoga učenja.

9. ἐπὶ τοσοῦτον — prevedi: toliko, u toj mjeri.

10. Nakon smrti Leonidine postao je Puzanija vođom spartanske politike. God. 479. prije n. e. pobijedio je Perzijance kod Plateje. Kasnije je htio pomoću Perzijanaca podvrgnuti pod svoju vlast čitavu Grčku. Njegova je namjera bila otkrivena te je bio osuđen na smrt i umro od gladi 468. prije n. e.

Vježba 115.

1. Klitemestra. — Agamemnonova žena, ubila je zajedno s Egistom Agamemnona kad se vratio iz Troje. Njegovo je umorstvo osvetio njegov sin Orest, ubivši Egista i svoju majku.

10. Hriz — Apolonov svećenik Hriz došao je u grčki tabor pod Trojom da otkupi kćerku koju su Grci zarobili. Agamemnon mu nije htio vratiti kćerke, nego ga pogrdi i istjera iz tabora. Na molbu Hrizovu Apolon pošalje kugu na grčku vojsku te tako primora Agamemnona da vrati ocu kćer bez otkupnine. (I knjiga Homerove Ilijade).

Vježba 116.

κατ' ἀρχήν = u početku.

Vježba 118.

4. Πεισίστρατος — Pizistrat, od god. 560. pr. n. e. kroz 17 godina tiranin u Ateni.

11. Λυκοῦργος — Likurg, mitski kralj Edonaca (Trakija), poznatih u starini zbog pijančevanja. Bio je protivnik uživanja vina te je dao iščupati svu vinovu lozu i progonio štovatelje Dioniza, zaštitnika vinoze loze. Natjerao je i samog Dioniza da skoči u more. Za kaznu ga je Dioniz učinio mahnitim pa je u ludilu ubio sina Drijanta i odrezao svoje vlastite noge, jer je mislio da su one vinova loza.

12. διὰ νυκτός = noću.

Vježba 119.

3. Poznato je da su u staro vrijeme Kartažani, kao i ostali narodi, prinosili bogovima ljudske žrtve. Tako su npr. Molohu žrtvovali djecu.

Vježba 120.

Τιμόθεος — Timotej, poznati atenski vojskovođa.

Vježba 121.

1. Homerovi epovi bili su glavna školska knjiga starih Grka. Oni su vršili velik utjecaj na grčku književnost i umjetnost.

Vježba 122.

2. Marko Furije Kamilo je jedna od najvećih ličnosti ranijega rimskoga doba. Osobito se istakao pobjedom nad Galima. Kamila su nazvali drugim utemeljiteljem Rima.

3. Aristid — vođa konzervativne aristokratske stranke u Ateni za vrijeme Perzijskih ratova. Kao protivnik napredne Temistoklove politike bio je g. 482. prije n. e. prognan iz Atene. Uoči bitke kod Salamine vratio se u Atenu te je kasnije mnogo koristio domovini. U antičkoj literaturi prikazan je kao nesebičan i pošten čovjek. Nadimak »Pravedni« dali su mu njegovi politički istomišljenici.

7. Hiron je jedan od kentaura koji je, prema priči, odgajao Ahileja. Bio je na glasu zbog pravednosti, mudrosti, poznavanja muzike i ljekovitih trava. Kentauri predstavljaju prelazni oblik božanstva od životinjskog lika u ljudski. Po mitu, živjeli su u Tesaliji. Mnogo su prikazivani u grčkoj umjetnosti kao bića čudnovata oblika (konjskom tijelu i grudima dodavao se gornji dio ljudskog tijela).

Vježba 123.

πολλά τε ἄλλα (ἡριστευμέναι) — akuzativ obzira; prevedi: u mnogom drugom.

Usporedi latinsku poslovicu: *Hic Rhodus, hic salta!*

Vježba 124.

Usporedi vj. 44. bilj 8. (o Diogenu).

Vježba 125.

1. Vidi bilj. 1. u vj. 41.

5. Δαίδαλος — Dedal (usporedi vj. 99).

7. ὅταν = ὅτε ἔν.

Vježba 127.

2. τῆς ἐλευθερίας, ἧς: relativna zamjenica rado dolazi u padež riječi na koju se odnosi, ako je ta riječ u genitivu ili dativu; npr. τῆς ἐλευθερίας, ἧς (mjesto ἧν) κέκτησθε. Ako je riječ na koju se relativna zamjenica proteže pokazna zamjenica, izostavlja se; npr. mjesto ἀντὶ τούτων, ἧς dolazi ἀνθ' ἧν.

Ta se pojava zove asimilacija ili atrakcija (*attractio relativa*).

Vježba 128.

3. Usporedi u latinskom: *Alea iacta esto!* Te riječi pripisuju se Cezaru, a izgovorio ih je kad je prelazio preko Rubikona i započeo građanski rat.

Vježba 130.

8. τὰ δρεπανηφόρα — dodaj: ἄρματα (usporedi bilj. 1. u vj. 82).

Vježba 131.

3. Usporedi vj. 47. bilj. 1.

Vježba 132.

5. Ἀισχίνης — Eshin, atenski govornik i državnik, bio je na čelu izdajničke aristokratske stranke koja je gurala Grčku pod vlast Makedonije.

6. Πτολεμαῖος — Ptolemej je bio pouzdanik Aleksandra Velikoga, a nakon njegove smrti postao je kralj egipatski (323—284. prije n. e.). Od njega je potekla egipatska kraljevska dinastija Ptolemejevića.

Vježba 133.

2. Prema mitu, Kron je proždirao svoju djecu čim su se rodila, jer mu je bilo prorečeno da će ga s prijestolja svrgnuti rođeno dijete. Kad se rodio Zeus, majka Reja podmetnula je Kronu kamen zamotan u pelene, a Zeusa sakrila kod nimfa na otoku Kreti. Tu ga je hranila koza Amalteja.

4. na — prevedi: εἰς s akuz.

Vježba 135.

ὄ οὕτως — prevedi: dragoviću!

Vježba 136.

1. ἡμέρα. — *dativus temporis*.

3. Aleksandar Veliki pobijedio je Perzijance u tri velike bitke: kod Granika, Isa i Gaugamele.

Vježba 137.

καθ' ἐκάστην ἡμέραν = svaki dan.

τῶν ἡπιάτων ἀύξανομένων — genitiv apsolutni.

Vježba 139.

2. εἰς Τάρταρον — Tartar je, prema priči, mračan ponor kamo je Zeus bacio Titane: podzemni svijet.

3. Kad su Gali (god. 390. prije n. e.) pod vodstvom Brenovim podsjedali Rim, jedan se galski vojnik u noći nezapažen popeo na Kapitol. Prema predaji,

počeše tada gakati guske, posvećene Junoni. Rimljani se probudiše i odbiše Gale. (Kapitolske guske).

7. Usporedi vj. 36. bilj. 4.

11. Usporedi vj. 65. bilj. 4.

Vježba 141.

Poslije Edipove smrti preuzeli su vlast u Tebi njegovi sinovi Eteoklo i Polinik. Pogodili su se, da će naizmjenice vladati svaki po godinu dana, ali Eteoklo nije održao obećanje te dode do tebankskog rata. Polinik je uz pomoć Argejaca udario na rodni grad. U dvoboju ubiju se braća, a Kreont, brat njihove majke Jokaste, preuzevši vlast, zabrani pokopati mrtvo tijelo Polinikovo jer se borio protiv vlastite domovine. Antigona, sestra Polinikova, usprkos zabrani, pokopala je svoga brata. Zato bude živa zakopana. Tu temu obradio je tragički pjesnik Sofoklo u svojoj drami »Antigona«.

Vježba 142.

1. ἀσεβείας κριθῆναι = biti osuđen zbog bezboštva. Uz glagole i pri-djeve sudbenog postupka dolazi imenica koja označuje krivnju u genitiv (*genitivus criminis*).

2. Καπανεύς — Kapanej, jedan od sedam argejskih junaka koji su zajedno s Polinikom, sinom Edipovim, udarili na Tebu. Usporedi i vj. 141.

3. Νέρωνος — Neron, rimski car (54—68. n. e.), poznat zbog okrutnosti i krvološtva.

5. Τισσαφέρνους — Tisaferno, perzijski satrap u Joniji i Kariji.

διεβλήθη τῷ Ἀρταξέρξει — prevedi: bi oklevetan kod Artakserksa.

Vježba 143.

1. među Grke — prevedi: εἰς s akuz.

4. Zbog sudjelovanja u ratu na strani Spartanaca u bitki kod Koroneje (394) bio je Ksenofont osuđen na progonstvo te se nikada više nije vratio u Atenu.

10. Vidi vj. 122. bilj. 3.

Vježba 144.

3. (παιδευθήσονται)... φιλιὰν... καρτερίαν — akuzativi obzira.

5. Glagolski pridjev na -τέος odgovara latinskom gerundivu te označuje radnju koja treba (valja ili mora) da se izvrši. Lice koje mora radnju izvršiti stoji u dativu (*dativus auctoris*). — Usporedi u latinskom jeziku perifrastičku konjugaciju pasivnu.

Bezlična konstrukcija stoji kad se naglašuje radnja; u tom slučaju je glagolski pridjev u srednjem rodu jednine (katkada množine). Npr. ποιητέον ἐστίν = treba raditi (*laborandum est*).

Vježba 145.

8. Glagolski pridjev na -τός pokazuje da je radnja glagolska ili izvršena ili izvršljiva (moguća). Npr. λυτός 3 = odriješen (*solutus* 3) i odrešljiv (mogućnost).

Vježba 147.

2. O Anaksagori vidi vj. 30. bilj. 10.
7. Izreka grčkog filozofa Epikteta.

Vježba 148.

5. Δράκων — Drakont, atenski zakonodavac, kojemu je god. 621. prije n. e. pod pritiskom demosa bilo povjereno da napiše zakone. Ti su zakoni bili neobično strogi, tako da se govorilo da su krvlju napisani. Kasnije su njegove zakone navodili kao primjer okrutnosti (drakonske mjere). Iako su zakoni bili napisani, položaj demosa ipak se nije popravio.

Vježba 149.

2. Αλκείας — Eneja, trojanski junak, sin Anhizov i Venerin, nakon propasti Troje dolazi s Trojancima u Lacij. On se, prema priči, smatra praocem Rimljana. Njegova lutanja i borbe u Laciju prikazao je rimski pjesnik Vergilije u svom epu »Eneida«.

5. Izreka matematičara Euklida. Vidi vj. 57. bilj. 11.

Vježba 150.

2. smatraj — prevedi glagolom τίθημι.
3. određuje — prevedi glagolom προτίθημι.
8. Spartanci su držali da se od tjelesno slabog djeteta ne može razviti dobar vojnik pa su zato slabu djecu izlagali na gori Tajgetu, a na životu su ostavljali samo snažnu i zdravu djecu.
9. Usporedi vj. 133. bilj. 2.

Vježba 151.

9. Τὰ σώματα τὰ εὖ ἔχοντα = tjelesa koja se nalaze u dobru stanju, snažna tjelesa.

10. Πύρρος — Pir, epirski kralj, pobijedio je Rimljane kod Herakleje (g. 280. pr. n. e.) i kod Auskula (g. 279), ali je pretrpio toliko gubitaka da je podlegao u trećoj bitki kod Beneventa (g. 275). »Pirova pobjeda«: preskupo plaćen uspjeh.

Vježba 154.

6. Λαομέδων — Laomedont, po priči trojanski kralj, sin Ilov, a otac Prijamov. Po Zeusovoj zapovijedi gradili su Laomedontu bogovi Posejdon i Apolon zidine trojanske tvrđave godinu dana za plaću. Budući da im on nije dao ugovorenu plaću, pustošili su kugom njegovu zemlju.

Vježba 155.

5. Ἀναξίμανδρος — Anaksimandar, grčki filozof iz Mileta (6. stolj. prije n. e.), prvi je napisao filozofski spis »O prirodi« (Περὶ φύσεως). Njemu se pripisuje konstruiranje sunčane ure (gnomon). On je prvi sastavio geografsku kartu i globus. Prema njegovu učenju, zemlja slobodno lebdi u zraku i ima oblik valjka. On je prvi postavio pitanje o podrijetlu organskih vrsta i istakao misao o postepenom razvoju živih bića.

Vježba 158.

Ἀρχίδαμος — Arhidam, spartanski kralj (468—427. prije n. e.). Istakao se u Peloponeskom ratu te se prvi dio toga rata i naziva po njemu »Arhidamov rat« (431—421. prije n. e.).

Vježba 159.

7. Θεσεύς — Tezej, mitski narodni atenski junak. Htio je dostići slavu Heraklovu pa je izvršio mnogo junačkih djela: ubijao je razbojнике, zločince i opasna čudovišta (Minotaur na Kreti). Tezeju se pripisuje i ujedinjenje antičkih fila pod vlašću Atene i stvaranje atenske države.

8. παιδαγωγός — pedagog je nadstojnik, rob pratilac koji je pazio na dječaka do 16. godine. On je pratio dječaka svuda i uzgajao ga, ali ga nije učio pojedine predmete; to je radio učitelj.

Vježba 160.

2. Κλεινὸν τὸ τοῦ Ἀρχιμήδους — Arhimed, slavni matematičar, fizičar i mehaničar iz Sirakuze (187—212. prije n. e.). U II punskom ratu, kao starac od preko 70 godina, branio je dvije godine Sirakuzu od rimskih napadaja pomoću strojeva koje je sam izumio. (Pomoću velikog zrcala spalio je rimsko brodovlje). God. 212. prije n. e., prigodom zauzeća Sirakuze, izgubio je život. Mnoga svoja otkrića obradio je Arhimed u brojnim spisima.

5. U Peloponeskom ratu doživjela je Atena najteži poraz kod Sirakuze na Siciliji god. 413. pr. n. e. Tu je bila potpuno uništena čitava atenska vojska (od 40 000 ljudi vratilo se kući manje od stotine, ostali padoše u borbi ili dopadoše ropstva).

6. Τάνταλος — Tantal, kralj u Maloj Aziji, po priči, ubio je svoga sina Pelopa i priredio ga kao jelo bogovima, želeći iskušati da li su sveznajući. Bogovi su nesretnog Pelopa ponovo oživjeli, a Tantala kaznili strašnim mukama u podzemnom svijetu. Stajao je u jezeru do brade, a nad njim su visjeli divni plodovi. Kad bi gladan posegnuo za plodovima, oni su uzmicali; kad se žedan htio napiti, voda se spuštala. (Tantalove muke).

Vježba 161.

6. Izreka grčkog komediografa Menandra.

Vidi vj. 49. bilj. 1.

Vježba 163.

Κικέρων — Marko Tulije Ciceron (106—43. prije n. e.), najveći rimski govornik. U njegovim je djelima latinska umjetna proza dostigla najviši vrhunac. Kao konzul (god. 63) ugušio je Katilininu urotu. U građanskom ratu između Pompeja i Cezara pristao je, nakon kolebanja; uz Pompeja, ali ga je Cezar nakon svršetka rata ipak pomilovao.

Poslije Cezarove smrti, kao ogorčeni protivnik diktature i pristaša senata, koji je tada zastupao interese republike, žestoko je napadao u svojim govorima (Filipike) Marka Antonija koji ga kao trijumvir (43. prije n. e.) dade ubiti.

Vježba 164.

1. Ovaj heksametar je iz najstarije podrugljive pjesme Μαργίτης, koja se pripisuje Homeru. U toj pjesmi pripovijedale su se kojekakve zgrade o glavnom junaku koji je bio budala. Od tog djela sačuvano je nekoliko fragmenata. Taj najstariji komički ep držao je Aristotel zametkom komedije.

7. Da se pokojnikovo tijelo što duže očuva, Egipćani su ga balzamirali. Tako su bili vješti u balzamiranju da su njihove mumije do danas dobro sačuvane.

8. Πάντων χρημάτων... πριάμην ἄν = kupio bih za sav novac...

Uz glagole: kupovati, prodavati, cijeniti dolazi imenica koja pokazuje cijenu u genitiv (*genitivus pretii*).

Vježba 166.

2. Οἱ ῥαψωδοί — rapsodi, recitatori Homerovih pjesama.

6. οὐκ = καὶ οὐκ.

Vježba 167.

5. ... i — prevedi: καὶ.

Vježba 168.

τά τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσθεν — dodaj: τραύματα.

τὰ ἐναντία (τραύματα) — prevedi: rane sprijeda, na prsima.

εἰ δὲ τὰ ὀπίσθια — dodaj: τραύματα.

Vježba 169.

μεθ' ἡμέραν = po danu.

Vježba 170.

6. Izreka grčkog filozofa Heraklita. Vidi o njemu vj. 46. bilj. 4.
7. "Αμα τῷ ἡλίῳ καταδύντι — prevedi: sa zalaskom sunca.

Vježba 171.

8. Po Heraklitu, element je kretanja bila vatra iz koje sve proizlazi i u koju se sve vraća.
11. Izreka grčkog komediografa Menandra. — Vidi vj. 49. bilj. 1.

Vježba 173.

*Αρίστιππος—Aristip iz Kirene (435—360. prije n. e.), grčki filozof, Sokratov učenik i osnivač Kirenske filozofske škole.

Vježba 175.

6. Ὑπὸ Ἰάσωνος — Jazon, mitski junak iz Jolka u Tesaliji. Ujak Pelija poslao ga je na opasan put u Kolhidu da donese odande zlatno runo. Uz pomoć čarobnice Medeje uspio je svladati sve poteškoće. U teškoj borbi pobijedio je bikove mjedenih nogu koji su rigali vatru, oklopljene vojnike koji su izrasli iz zasijanih zuba zmaja i vratio se u domovinu. Lađa na kojoj je putovao u Kolhidu i natrag zvala se Argo pa se po njoj Jazon i njegovi drugovi (među njima Heraklo i Orfej) prozvaše Argonauti.

Historijska jezgra cijele te priče je kolonizacija Grka po obalama Crnog mora.

12. Μανδάνη — Mandana, majka Kira Starijega, perzijskog kralja.
13. Citat iz Euripida, grčkog tragičkog pjesnika.

Vježba 176.

3. Vesta, božica ognjišta. U njezinu hramu u Rimu gorjela je vječna vatra koju su čuvale svećenice vestalke.

7. Sadržaj rečenice odnosi se na prizor iz prve knjige Homerove Ilijade (stih 352. i dalje).

Vježba 177.

ἄθροῶς — prevedi: sve zajedno.
κατὰ μίαν — prevedi: jedan po jedan.

Vježba 178.

καπηλεῖον = krčma; zalaziti u nju i potrošiti što u njoj bila je u staro vrijeme sramota za slobodne ljude.

KOMENTAR ŠTIVA

Nepравilni glagoli

1.

παράπλους χιλίων σταδίων — *genitivus qualitatis*.

Ἰάποδες — Japodi, pleme koje je živjelo od Istre i južne Kranjske do Krke i Une. Njihov glavni grad bio je Metulum (jedni smatraju da je taj grad bio u blizini Otočca, a drugi da je to mjestance Šmihel kod Postojne). Pokorili su ih Rimljani pod vodstvom Oktavijana.

τὸ Ἄλβιον ὄρος — Plješivica (planina).

τῆ μὲν...τῆ δὲ... — s jedne... s druge strane.

Λιβυρνικὸς παράπλους — nazvano po ilirskom plemenu Liburni koji su živjeli između Raše do Krke i Velebita sa središtem u Skardonu (Skradin). Bili su poznati kao gusari i vrlo vješti pomorci. Njihove su lađe radi brzine preuzeli Rimljani (*Liburnae naves*).

Ἀψυρτίδες (νῆσοι): sc. εἰσὶν — otoci Cres i Lošinj. Ime se sačuvalo u lat. Apsorus, hrv. Osor.

τεττάρηκοντα τὸν ἀριθμὸν — *accusativus limitationis* (akuz. obzira) — prevedi: četrdeset na broju (s obzirom na broj).

Μήδεια — Medeja; pobjegavši s Jazonom, vođom Argonauta (vidi vj. 175, bilj. 6), raskomadala je tijelo svoga brata Apsirta i tako prisilila oca koji ju je progonio da se zadržji, skupljajući komade tijela svoga sina.

παρ' ὄλην δ'...παραλίαν — poredaj παρ' ὄλην δὲ παραλίαν, ἦν...

Δαλματέων παραλία: — Dalmati, ilirsko pleme koje je živjelo između Neretve i Krke sa središtem u Delmiju, danas Borčani nad Duvanjskim poljem. Pristanište je bilo u Saloni. Pleme je dobilo ime po njihovu glavnom gradu. Od imena Delminium potječe današnja riječ Duvno, Duvanjsko polje.

ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἔθνος τῶν πολεμησάντων = to je pleme jedno između onih koja su zavojštila na Rimljane.

ἦς ἐπώνυμον τὸ ἔθνος — prevedi: po kojemu je dobio ime narod.

Ἄρδιαῖοι — Ardijejci, ilirsko pleme između rijeke Vojuše i donje Neretve, kasnije sa sjedištem u Skadru (Σκόδρα).

εὐλίμενον εἶναι συμβαίνει = εὐλίμενός ἐστιν prevedi: ima dobra pristaništa.

ὑπεναντίως...ὄντι — prevedi: dok italska obala na suprotnoj strani nema pristaništa.

3.

τὸν Φαρνάκην — Farnak, sin pontskog kralja Mitridata. Cezar ga je pobijedio god. 47. prije n. e. takvom brzinom da je tu pobjedu javio u Rim samo sa tri riječi. (Usp. lat. *Veni, vidi, vici*.)

5.

Φωκίων — Fokion, atenski vojskovođa i državnik u 4. stoljeću prije n. e. Državničku djelatnost započeo je nakon bitke kod Heroneje (338). Svojim ugledom i spretnošću spasio je Atenu. God. 318. prije n. e. bio je smaknut kao protivnik atenske demokracije.

6.

εἰ μὲν πλούσιος — dodaj: ἐστίν.

7.

τῶν Ἀκραγαντίνων (nom. Ἀκραγαντῖνοι) — Akragancani, stanovnici grada Akraganta na Siciliji.

κόσμων ὄντων ἀπείρων — genitiv apsolutni.

ἀχθέντων — dodaj: αὐτῶν (genitiv apsolutni).

πλείονα δ' ἄν...εἴπομεν, εἰ...εἴχομεν — pogodbena irealna rečenica.

9.

βραχύ — prevedi: nešto ukratko.

θέρους ὥρα — ljeti.

ἐκάτερος αὐτῶν = i jedan i drugi (gospodar i unajmljivač).

ἀπήει — prevedi: htio je otići (Demosten).

πέρας ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ = završiti govor.

εἶθ' = εἶτα: dakle.

λέγοντος — dodaj: ἐμοῦ.

10.

κατὰ τῶν Περσῶν — prevedi: nad Perzijancima.

ἀργῶς = lijeno, bez koristi, uzalud.

ὅπερ...ἡττηθῆναι = zato da ne bude svladan.

θατέρῳ = τῷ ἐτέρῳ; ἕτερος 3 u krazi sa članom

ἄτερος ἀτέρα θάτερον.

11.

Στησίχορος — Stezihor, grčki lirski pjesnik iz Himere na Siciliji (640–555. prije n. e.). Ovom pričom nastojao je odvratiti svoje sugrađane od tiranina Falarisa. Pjesnik je kasnije morao bježati iz rodnog grada i umro je u Katani, a Himerani su mu podigli kip.

Vidi vj. 49. bilj. 2.

ἀντὶ τοῦ τιμωρήσασθαι — prevedi: umjesto da se osvetio.

μὴ ταῦτὰ πάθῃτε τῷ ἴππῳ — prevedi: da vam se ne dogodi isto što i konju.

12.

καὶ θνησκούση οὐ μέλει μοι — prevedi: i nije mi stalo što ginem.

13.

ἀναδενδράς (ἀνά, δένδρον) — loza koja se uzgaja tako da se protezala s drveta na drvo.

ἐπί τινος ἀναδενδράδος — prevedi: na visokoj lozi.

14.

ἀφομοιωθεὶς ἀνθρώπῳ — prevedi: u ljudskom liku.

πόσου (ἐστίν) (*genitivus pretii*) = pošto je, koliko stoji.

τῆς Ἡρας (mislí se: ἄγαλμα).

ἔτι μείζονος (*genitivus pretii*) — prevedi: još skuplji.

τούτους prevedi: ova dva (Zeusa i Heru).

προσθήκην δώσω = dat ću kao dodatak.

15.

Spoji γραῦς i κύων = stara kuja.

16.

πλείονας ὧν εἶχεν = πλείονας τούτων, οὓς εἶχεν (atrakcija).

17.

ἐν ἐνὶ πταίσματι κειμένους — prevedi: koji se nalaze u istoj pogrešci, koji imaju istu manu.

19.

1. Smisao poslovice: Bez rada nema blagostanja.

3. Usporedi našu poslovicu: Bez muke nema nauke.

5. Ova izreka pripisuje se Epikuru. Prevedi: Provedi život nezapažen.

7. Stih uzet iz Sofoklove Antigone.

9. Nadgrobni natpis pjesniku klevetniku. Taj natpis pripisuje se pjesniku Simonidu.

10. Darej je, prema Herodotu, zapovijedio da ga svakoga dana sjete bitke na Maratonu ovim riječima.

12. Poznata izreka matematičara i fizičara Arhimeda.

13. Usporedi Ovidijev stih: *Donec eris sospes, multos numerabis amicos.*

χρήμαθ' ἔξομεν = χρήματα ἔξομεν.

GRČKO-HRVATSKI ili SRPSKI RJEČNIK

A

ἀγαθός 3 dobar, valjan; τὸ ἀγαθόν dobro, korist, probitak
 ἀγάλλομαι dičim se
 ἀγαλμα, -τος, τό ures, ponos; kip (božji)
 ἀγαλματοποιός, -οῦ, ὁ kipar
 ἄγαμαι divim se
 ἄγαν odviše, previše
 ἀγανακτέω srdim se, ljutim se
 ἄγγελος, -ου, ὁ glasnik, vjesnik
 ἀγγέλλω javljam
 ἀγέλη, -ης, ἡ stado
 Ἀγησίλαος, -ου, ὁ Agezilaj, spartanski kralj
 ἄγκιστρον, -ου, τό udica
 Ἄγκος Μάρκιος, -ου, ὁ Anko Marcije, rimski kralj
 ἀγορά, -ᾶς, ἡ trg
 ἀγοράζω kupujem (na trgu)
 ἀγορεύω govorim
 ἀγρεύω lovim
 ἄγριος 3 divlji (*agrestis*)
 ἀγρός, -οῦ, ὁ njiva, polje (*ager*)
 ἀγυιά, -ᾶς, ἡ ulica
 ἄγω vodim, provodim (*ago*); ἄγομαι γυναῖκα uzimam za ženu, ženim se

ἀγών, -ῶνος, ὁ borba, natjecanje, igra (agonija)
 ἀγωνίζομαι borim se
 ἄδακρυς 2 (gen. -υος) bez suza, ne plačući
 ἀδελφή, -ῆς, ἡ sestra
 ἀδελφός, -οῦ, ὁ brat
 ἀδιάλειπτος 2 neprestan, neprekinut
 ἀδικέω (s ak.) činim krivo komu
 ἀδικία, -ας, ἡ nepravda
 ἄδικος 2 (*δίκη*) nepravedan
 Ἄδριας, -ου, ὁ Jadransko more
 Ἀδριατικός 3 jadranski; Ἀδριατικὴ θάλαττα Jadransko more
 ἀδύνατος 2 nemoguć, nemoćan; ἀδύνατος εἶμι ne mogu
 ἄδω pjevam
 ἀεὶ uvijek
 ἀετός, -οῦ, ὁ orao
 ἀηδών, -όνος, ἡ ἢ ὁ slavuj
 ἀήρ, ἀέρος, ὁ zrak (*aer*)
 ἀθανασία, -ας, ἡ besmrtnost
 ἀθάνατος 2 besmrtan, vječan
 Ἀθηνᾶ, -ᾶς, ἡ Atena (božica)
 Ἀθήναζε u Atenu
 Ἀθῆναι, -ῶν, αἱ Atena (grad)
 Ἀθηναῖος, -ου, ὁ Atenjanin
 Ἀθήνησι(ν) u Ateni

ἀθλητής, -οῦ, ó borac u javnim igrama, atleta
 ἄθλιος 3 bijedan, nesretan, slab, kuvavan
 ἄθλον, -ου, τό nagrada; natjecanje
 ἄθλος, -ου, ó borba, napor, težak posao
 ἀθροίζω skupljam
 ἀθρόος 3 i 2 u jednu hrpu skupljen, zajedno
 Αἰακός, -οῦ, ó Eak, grčki kralj u Egini
 αἰγοβοσκός, -οῦ, ó kozar
 Αἰγύπτιος, -ου, ó Egipćanin
 Αἴγυπτος, -ου, ἡ Egipat
 αἰδέομαι stidim se
 αἰδήμων 2 stidljiv, čedan
 "Αἰδης, -ου, ó Had, bog podzemlja (Pluto)
 αἰδώς, -οῦς, ἡ čednost
 αἰθήρ, -έρος, ó zrak (eter)
 Αἰθίοψ, -οπος, ó Etiopljanin
 αἵμα, -τος, τό krv (anemija)
 Αἰνείας, -ου, ó Eneja, trojanski junak
 αἰνίγμα, -τος, τό zagonetka (enigma)
 αἶξ, αἰγός, ἡ koza
 αἰπόλος, -ου, ó kozar
 αἰρέω uzimam; med. biram, izabiram
 αἶρω dižem
 αἰσθάνομαι osjećam, opažam, razumijem, vidim, doznajem s akuz. s. inf. (anestezija, estetika)
 Αἰσχίνης, -ου, ó Eshin, grčki govornik
 αἰσχρός 3 sramotan, ružan, oduran
 αἰσχύνη, -ης, ἡ sramota
 Αἰσωπος, -ου, ó Ezop, pisac basana
 αἰτέω tražim, molim
 αἰτία, -ας, ἡ uzrok, krivnja, αἰτίαν ἔχω kriv sam
 αἰτιάομαι okrivljujem
 αἵτιος 3 (s gen.) kriv čemu, za što
 Αἴτην, ης, ἡ Etna

αἴφνης iznenada, smijesta
 αἰχμάλωτος, -ου, ó zarobljenik
 ἄκαιρος 2 neumjestan, nezgodan
 ἀκίνητος 2 nepomičan
 ἀκμάζω cvjetam
 ἀκμή, -ῆς, ἡ šiljak; cvijet, zrelost, vrijeme cvata
 ἀκόντιον, -ου, τό koplje
 ἀκούω čujem, slušam koga (gen.), što: ak. ili gen. (akustika)
 Ἀκραγαντίνος, -ου, ó Akraganćanin
 ἀκρατος 2 (κεράννυμι) nemiješan
 ἀκριβής 2 točan, brižljiv (akribija)
 ἀκρόαμα, -τος, τό čuveno, predmet (užitak) slušanja
 ἀκροάομαι (s gen.) slušam
 ἀκρόπολις, -εως, ἡ tvrđava, akropola
 ἄκρος 3 visok, strm
 ἄκτις, -ῖνος, ἡ zraka
 ἄκων, ἄκουσα, ἄκων (ἀ-έκων) gen. ἄκοντος preko volje, nerado (*inivitus*)
 ἀλαζονεύομαι razmećem se, šepirim se, oholim se
 Ἄλβιον ὄρος, gen. Ἄλβίου ὄρους, τό Plješevica
 ἀλεκτρύων, -όνος, ó pijetao
 Ἄλέξανδρος, -ου, ó Aleksandar, makedonski kralj
 ἀλήθεια, -ας, ἡ istina
 ἀληθεύω govorim istinu
 ἀληθής 2 istinit
 ἀληθινός 3 istinit, iskren, pravi
 ἀλεύς, -έως, ó (ἄλς) ribar
 ἀλίμενος 2 (λιμήν) bez luke
 ἀλίσκομαι bivam uhvaćen, osvojen, zatečen
 Ἀλκιβιάδης, -ου, ó Alkibijad, atenski državnik i vojskovođa
 ἄλκιμος 2 i 3 jak, hrabar
 ἀλλά ali, nego (*sed*)
 ἀλλάττω mijenjam
 ἀλλήλων, -οις, -αις, jedan drugoga, među sobom (*paralela*)

ἄλλος, -η, -ο drugi (*alius*); οἱ ἄλλοι
 ostali; τὰ ἄλλα (τῆλλα) ostalo,
 uostalom
 ἀλλότριος 3 tuđ (*alienus*)
 ἄλλως drugačije
 ἄλογος 2 nerazborit
 ἄλος, ἄλος, ὁ sol; more (*sal*)
 ἄλοςος, -ους, τό gaj, lug
 ἄλώπηξ, -εκος, ἡ lisica
 ἅμα ujedno, zajedno (*simul*); ἅμα τῇ
 ἔφ zoram
 ἅμαθής 2 neuk, neobrazovan
 ἅμαθία, -ας, ἡ neukost, neobrazova-
 nost
 ἅμαξα, -ης, ἡ kola
 ἅμαρτάνω griješim
 ἁμάρτημα, -τος, τό pogreška
 ἁμέλεια, -ας, ἡ nemar
 ἁμελέω zanemarujem
 ἅμετρος 2 neumjeren
 Ἄμμων, -ωνος, ὁ Amon, egipatski
 bog
 ἄμπελος, -ου, ἡ loza, trs, vinograd
 ἄμύνω odbijam, branim
 ἄμφι (prijedl. s akuz.) oko, okolo
 (amfiteatar)
 ἄμφιέννυμι odijevam (*vestio*)
 ἄμφοτερος 3 jedan i drugi, obojica
 ἀνά (prijedl. s akuz.) uz, po
 ἀναβαίνω uzlazim, penjem se; ἐφ'
 ἔπουν uzjašim
 ἀναβοάω vičem, podižem viku
 ἀναγινώσκω prepoznajem, čitam
 ἀναγκάζω silim, obvezujem
 ἀναγκαῖος 3 potrebit, nuždan; τὰ
 πρὸς βίον ἀναγκαῖα životne potrepi-
 štine
 ἀνάγκη, -ης, ἡ nevolja, nužda, po-
 treba; ἀνάγκη (ἔστιν) potrebno je,
 mora se (s akuz. i inf.)
 ἀναγράφω pišem na
 ἀναθενδράς, -άδος, ἡ loza uzgojena
 na drveću
 ἀναίρεω uništavam

ἀνακράζω uzvikujem, zakukuričem
 ἀναισθητέω neosjetljiv sam, ništa ne
 osjećam
 ἀνακαίω palim
 Ἄνακρέων, -οντος, ὁ Anakreont, grčki
 lirski pjesnik
 ἀναλύω razrješujem; med. raspadam
 se (analiza)
 ἀνανήφω opet se otrežnjujem
 Ἄναξαγόρας, -ου, ὁ Anaksagora, grčki
 filozof
 Ἄναξαρχος, -ου, ὁ Anaksarh, grčki
 filozof
 Ἄναξιμανδρος, -ου, ὁ Anaksimandar,
 grčki filozof
 ἀνάξιος, 2 nedostojan, nevrijedan
 ἀναπηδάω skačem, penjem se
 ἀναρρίπτω bacam uvis
 ἀναρχία, -ας, ἡ bezvlade, anarhija
 ἀνατείνω pružam uvis
 ἀνατέλλω izlazim, izvirem
 ἀνατίθημι postavljam, posvećujem
 ἀναχωρέω (χώρα) uzmičem, vraćam se
 Ἄνδῆτριον, -ου, τό Andetrij, danas
 Muć u Dalmaciji
 ἀνδράποδον -ου, τό rob
 ἀνδρεία, -ας, ἡ (ἀνὴρ) muževnost, ju-
 našтво, hrabrost
 ἀνδρεῖος 3 muževan, hrabar, junačan
 ἀνδρεῖως muževno, hrabro
 ἀνδρείας, -άντος, ὁ (ἀνὴρ) kip (čovjeka)
 ἀνδρίζω (ἀνὴρ) činim mužem, jačam,
 čeličim
 ἀνέλπιστος 2 neočekivan, nenadan
 ἄνεμος, -ου, ὁ vjetar (*animus*)
 ἄνευ (prijedl. s gen.) bez
 ἀνέχομαι (s akuz. i gen.) podnosim,
 držim se
 ἀνήκεστος 2 neizlječiv, poguban
 ἀνὴρ, ἀνδρός, ὁ muž, čovjek (*vir*)
 ἄνθος, -ους, τό cvijet (antologija,
 krizantema)
 ἄνθραξ, -κος, ὁ ugljen (antracit)

ἀνθρώπινος, 3 ljudski, čovječji
 ἄνθρωπος, -ου, ó čovjek (antropolo-
 gija)
 ἀνάτος 2 (ἰάομαι) neizlječiv
 ἀνίημι puštam, podižem, navodim
 ἀνίκητος 2 (νίκη) nepobijeden
 ἀνίστημι uzdižem, postavljam, podi-
 žem; medij: ustajem
 ἀνόητος 2 (νοῦς) bezuman, nerazuman,
 lud (*amens*)
 ἀνόμοιος 2 nejednak, različan
 ἄνους 2 bezuman, neraborit, lud
 ἀντί (prijedl. s gen.) protiv; mjesto,
 za; ispred
 Ἄντιγόνη, -ης, ἡ Antigona, Edipova
 kći
 ἀντιδείκνυμι pokazujem
 ἀντιδίδωμι dajem u zamjenu, zamje-
 njujem
 ἀντίδοσις, -εως, ἡ uzvrat
 ἀντίκειμαι nasuprot ležim
 ἄντρον, -ου, τό spilja, pećina, (*antrum*)
 ἀνύτω (ἀνύω) izvršujem
 ἄνω gore (anoda)
 ἄνωθεν odozgo
 ἀξία, -ας, ἡ vrijednost; κατ' ἀξίαν
 po zasluži
 ἀξιόλογος 2 vrijedan spomena
 ἄξιος 3 (s gen.) vrijedan, dostojan;
 ἄξιος λόγου vrijedan spomena
 ἀξιώω držim za vrijedno, dostojnim
 koga čega, zahtijevam
 ἄξιων -ονος, ó osovina, ploča (*axis*)
 ἀοίκητος 2 nenaseljen, nastavan
 ἀπαγγέλλω javljam
 ἀπάγω odvodim, odnosim
 ἀπαιδευτος 2 neobrazovan, neodgojen
 ἀπαιτέω tražim
 ἀπαλλάττω udaljujem, izbavljam
 ἄπαξ jedanput
 ἄπας, ἄπασα, ἄπαν sav, svaki
 ἄπειμι (εἶμι) s dat. biti odsutan (*ab-
 sum*)

ἄπειμι (εἶμι) odlazim
 ἀπειρία, -ας, ἡ neizmjernost
 ἄπειρος 2 neizmjeran
 Ἄπελλης, -οῦ, ó Apel, glasovit slikar
 ἀπέρχομαι odlazim
 ἀπέχω (s gen.) daleko sam od; med.
 uzdržavam se od čega
 Ἄπις, -ιδος, i -τος, ó Apis, sveti bik
 u Egiptu
 ἄπλετος 2 neizmjeran, nebroyer
 ἀπλοῦς 3 jednostruk, jednostavan,
 prirodan, iskren
 ἀπό (prijedl. s gen.) od (*ab*)
 ἀποβάλλω odbacujem, skidam
 ἀποδεικνύμι pokazujem, dokazujem
 (apodiktičan)
 ἀποδημέω u tuđini sam, putujem
 ἀποδιδράσκω (s akuz.) utečem komu,
 bježim od koga
 ἀποδίδωμι vraćam; med. prodajem
 ἀποθνήσκω (θάνατος) umirem
 ἀποικία, -ας, ἡ naseobina, kolonija;
 ἀπ. ἐκπέμπω osnivam naseobinu
 ἀποκόπτω odsijecam
 ἀποκρεμάννυμι vješam
 ἀποκρῖνομαι odgovaram
 ἀποκρύπτω sakrивam (apokrifi)
 ἀποκτείνω ubijam
 ἀπολείπω ostavljam, puštam
 ἀπόλλυμι upropašćujem, uništavam;
 med. pogibam, propadam
 Ἄπόλλων, -ωνος, ó Apolon, grčki bog
 ἀπονέμω dijelim, iskazujem
 ἀπόπειρα, -ας, ἡ pokus
 ἀποπλέω plovim natrag
 ἀποπνίγομαι gušim se, topim se
 ἀπορέω nemam sredstava, siromašan
 sam; u neprilici sam
 ἀποσβέννυμι gasim
 ἀποστέλλω odašiljem
 ἀποτείνω pružam; intranz. protežem
 se, sežem
 ἀποτίθημι mećem, stavljam, odlažem

ἀποτρέπω (s gen.) odvracam od čega
ἀποφαίνω iznosim na vidjelo, pokazujem, dokazujem, izjavljujem
ἀποφεύγω bježim, izbjegavam
ἀπόφθιμι odričem
ἀπόφθεγμα, -τος, to izjava, duhovita rečenica
ἀπροσδόκητος 2 neočekivan; koji ne očekuje, ne sluteći
ἄπτερος 2 bez krila, bez perja
ἄπτομαι (s gen.) laćam se čega, do tičem se čega
ἄρα baš, upravo, odmah; dakle
ἄρα zar (*num*); ἄρ' οὐ ne li, zar ne (*nonne*)
Ἄραψ, -βος, ὁ Arapin
Ἄργεῖος, -ου, ὁ Argejac
ἀργέω ne radim, lijen sam
ἀργία, -ας, ἡ nerad, lijenost; odmor
ἀργός 3 i 2 neradin, lijen
Ἄργος, -ους, τό Arg, grad u Grčkoj
ἄργυρος, -ου, ὁ srebro (*argentum*)
ἀργυροῦς 3 srebrn
ἄρδην do temelja, potpuno
Ἄρδιαῖοι, -ων, οἱ Ardijejci, ilirsko pleme
ἄρδω natapam
ἀρέσσω svidam se
ἀρετή, -ῆς, ἡ vrlina, hrabrost
Ἄρης, -εως, ἰ -εος, ὁ Ares, grčki bog
ἀριθμός, -οῦ, ὁ broj (aritmetika)
ἀριστάω ručam
Ἄριστείδης, -ου, ὁ Aristid, atenski državnik
ἀριστερός 3 lijevi; τὰ ἀριστερά lijeva strana
ἀριστεύω (ἄριστος) odlikujem se
Ἄριστιππος, -ου, ὁ Aristip, grčki filozof
Ἄριστοτέλης, -ους, ὁ Aristotel, grčki filozof
Ἄριων, -ονος, ὁ Arion, grčki pjesnik i glazbenik

Ἄρκαδία, -ας, ἡ Arkadija, pokrajina u južnoj Grčkoj
ἄρκτης, -ου, ὁ ἰ ἡ medvjed
ἄρμα, -τος, τό kola; ἄρματα δρεπανηφόρα srponosna kola (borna kola)
ἀρπαγή, -ῆς, ἡ grabež, otimačina
ἀρπάζω grabim, otimam, (*rapio*)
ἄρπαξ, -γος grabežljiv (*rapax*)
Ἄρταξέρξης, -ου, ὁ Artakserkso, perzijski kralj
Ἄρταπάτης, -ου, ὁ Artapat, perzijski satrap
Ἄρτεμις, -ιδος, ἡ Artemida, božica lova
ἀρχαῖος 3 star (arhaizam)
ἀρχή, -ῆς, početak, vlada, vlast; oblast, pokrajina; κατ' ἀρχήν u početku
ἀρχηγός, -οῦ, ὁ praotac, osnivač
Ἄρρηιδάμος, -ου, ὁ Arhidam, spartanski kralj
Ἄρχιμήδης, -ους, ὁ Arhimed, grčki matematičar
ἀρχιτέκτων, -ονος, ὁ graditelj
ἄρχω prvi sam; vladam kim (s gen.); započinjem; med. počinjem što (gen.) od koga ἐκ (ὑπό), od čega ἀπό τινος; pas. pokoravam se, slušam
ἄρχων, -οντος, ὁ vladalac, poglavar, arhont; zapovjednik
ἄσαφής 2 nejasan, nerazumljiv
ἀσέβεια, -ας, ἡ (σέβομαι) bezbožnost
ἀσθένεια, -ας, ἡ nemoć, slabost (neurastenija)
Ἄσία, -ας, ἡ Azija; ἡ ἄνω Ἄσία Gornja Azija
ἄσκησις, -εως, ἡ vježbanje
ἄσκος, -οῦ, ὁ mješina
ἄσπις, -ίδος, ἡ štit
Ἄσσύριος, -ου, ὁ Asirac
ἄστυ, -εως, τό grad

ἀσφάλεια, -ας, ἡ sigurnost
ἀσφαλῆς 2 (σφάλω) pouzdan, stalan
ἄταφος 2 nepokopan
ἄτερπής 2 neugodan, nemio
ἄτιμος 2 nečastan, bez časti
Ἄττικῆ, -ῆς, ἡ (τj. γῆ) Atika
ἀτυχέω nesretan sam
ἀτυχῆς 2 nesretan
ἀτυχία, -ας, ἡ (τύχη) nesreća
αὖ opet
αὐθαίρετος 2 po svom izboru, svo-
jom krivnjom, svojom voljom iza-
bran
αὐλέω sviram
αὐλίζομαι noćim, taborujem
αὐξάνω povećavam, množim
αὐξησις, -εως, ἡ povećavanje, umno-
žavanje; napredak, poduzimanje
αὖριον sutra
αὐτάρκης, αὐταρκες koji je sam sebi
dovoljan, zadovoljan (autarkija)
αὐτίκα odmah
αὐτόθι na istom mjestu
αὐτοκράτωρ, -ορος, ὁ samovladar
αὐτός 3 sam (automat); ὁ αὐτός isti
ἀφαιρέω oduzimam, otimam
ἀφανής 2 (φαίνομαι) nevidljiv, ne-
ugledan
ἀφανίζω činim nevidljivim; uništa-
vam, razaram
ἄφθονος 2 (φθόνος) nezavidljiv; obilan
ἀφίημι puštam, otpuštam, bacam;
med. uzdržavam se od čega (gen.);
τῆς ἐλπίδος ἀφίεμαι gubim nadu
ἀφικνέομαι dolazim
ἀφίστημι odvracam, udaljujem; med.
odustajem od čega (gen.); odme-
ćem se
ἀφομοίω činim sličnim
ἄφρων 2 nerazuman, lud
ἀφύλακτος 2 (φυλάττω) nečuvan, neza-
štićen, bez straže
Ἄχαιός, -οῦ, ὁ Ahejac

ἄχαρις, -ι, (gen. -τος) nezahvalan
ἄχθομαι srdim se
Ἄχιλλεύς, -έως, ὁ Ahilej, najveći
grčki junak pod Trojom
ἄχρηστος 2 nekoristan, nevaljao
Ἄψυρτιδες (τj. νῆσοι) Cres i Lošinj
Ἄψυρτος, -ου, ὁ Apsirt, brat Medejin

B

Βαβυλών, -ῶνος, ἡ Babilon, glavni
grad Babilonije
βαδίζω idem, hodam
βαίνω idem
βάλανος, -ου, ἡ žirka, množ. žir
βάλλω bacam, pogadam
βάρβαρος, -ου, ὁ barbarin
βάρος, -ους, τό težina
βασανίζω kušam
βασιλεία, -ας, ἡ kraljevska vlast, kra-
ljevstvo
βασιλεύς, -έως, ὁ kralj
βασιλεύω kraljujem, vladam
βασιλικός 3 kraljevski
βατχαιία, -ας, ἡ ogovaranje
βάτραχος, -ου, ὁ žaba
βεβαιώω utvrđujem, učvršćujem
βέλος, -ους, τό strijela
βῆμα, -τος, τό korak; govornica
βία, -ας, ἡ sila, nasilje
βιάζω silim
Βίαις, -αντος, ὁ Bijant, grčki mudrac
βιβλίον, -ου, τό, knjižica, knjiga
βίβλος, -ου, ἡ knjiga
βίος, -ου, ὁ život (biologija, biogra-
fija)
βιοτεύω živim
βιώω živim
βλάβη, -ης, ἡ šteta
βλάπτω (s akuz.) škodim, vrijeđam,
oštećujem
βλάσφημος 2 onaj koji grdi, kleveće;
τὰ βλάσφημα pogrdne riječi, po-
grde (blasfemija)

βλέπω gledam, motrim, vidim
 βόαω vičem
 βόειος 3 govedi, od govede kože
 Βοιωτία, -ας, ή Beotija
 Βοιωτός, -οῦ, ό Beoćanin
 βορά, -ᾶς, ή hrana
 βότρυς, -υος, ό grozd
 βουκόλος, -ου, ό pastir
 βούλευμα, -τος, τό savjet
 βουλεύω svjetujem; med. razmišljam,
 smišljam se; vijećam
 βουλή, -ῆς, ή savjet, vijeće
 βούλομαι hoću, želim, rad sam, na-
 stojim
 βούς, βόός, ό i ή govredo, vol, krava
 βραδύς 3 spor
 βραχύς 3 kratak (brahilogija)
 βρέχω kvasim; smočim se
 βροτός 3 smrtan
 βρώσις, -εως, ή hrana, jelo
 βωμός, -οῦ, ό žrtvenik

Γ

Γαλάτης, -ου, ό Galaćanin
 γαλή, -ῆς, ή mačka
 Γαλιλήτης, -ου, ό Galileo Galilei
 γαμέω ženim se
 γάμος, -ου, ό ženidba
 γάρ (postpoz. veznik) jer (*enim*)
 γαστήρ, γαστρός, ή trbuh, želudac
 γαυρόομαι hvalim se, dićim se
 γέ (enkl. prilog) bar; upravo (često
 se ne prevodi)
 γείτων, -ονος, ό susjed
 γελαστός 3 podsmijevanja vrijedan,
 smiješan
 γελάω smijem se
 γελοῖος 3 smiješan
 γενεά, -ᾶς, ή rod; pokoljenje, vijek
 γενναῖος 3 plemenit, valjan
 γεννάω radam

γένος, -ους, τό rod, pleme (*genus*);
 vrst (genealogija)
 γεραιός 3 star
 γέρων, -οντος, ό starac (geronti u
 Sparti)
 γεωμετρικός 3 geometrijski, zemljo-
 pisni; ό γεωμετρικός πίναξ zemljo-
 pisna karta
 γεωργέω obrađujem zemlju, bavim se
 ratarstvom
 γεωργία, -ας, ή zemljoradnja, ratar-
 stvo
 γεωργός, -οῦ, ό zemljoradnik, ratar
 γῆ, γῆς, ή zemlja (geografija, geo-
 metar)
 γῆρας, -ως, τό starost
 γηράσκω starim
 γίγας, -αντος, ό gigant
 γίγνομαι postajem, radam se, dog-
 dam se
 γινώσκω poznajem, vidim, znam,
 rasuđujem
 γλαύξ ili γλαῦξ, γλαυκός, ή sova
 γλυκός 3 sladak, ugodan, mio
 γλυκύτης, -ητος, ή slatkoća
 γλῶττα, -ης, ή jezik (poliglot)
 γνώμη, -ης, ή pamet, misao, mišljenje,
 ćud, sud; poslovice
 γνωρίζω spoznajem, poznajem
 γνώριμος 3 poznat, glasovit
 γονεύς, -έως, ό roditelj (*genitor*)
 γόνυ, γόνατος, τό koljeno (*genu*)
 Γοργώ, -οῦς, ή Gorga, žena Leoni-
 dina
 γράμμα, -τος, τό slovo (gramatika);
 slika, pismo
 γραμματική, -ῆς, ή (τέχνη) gramatika
 γραμμή, -ῆς, ή crta
 γραῦς, γραός, ή starica
 γραφική, -ῆς, ή (τέχνη) slikarska
 umjetnost, slikarstvo (grafika)
 γράφω pišem (grafolog); slikam
 Γρύλλος, -ου, ό Gril, sin Ksenofontov

γυμνάζω vježbam
 γυμναστής, -οῦ, ó učitelj tjelesnog
 vježbanja
 γυμναστική, -ῆς, ἡ (τέχνη) tjelesno
 vježbanje, gimnastika
 γυμνήτης, -ου, ó laki oružanik
 γυμνός 3 gol
 γυνή, γυκαικός, ἡ žena (ginekologija)
 γύψ, γυπός, ó jastreb

Δ

Δαίδαλος, -ου, ó Dedal, mitski umjet-
 nik
 δάκνω ujedam, grizem
 δάκρυον, -ου, τό suza
 δακρύω plačem, oplakujem
 Δαλματεύς, -έως, ó Dalmatinac
 Δαρεῖος, -ου, ó Darej, perzijski kralj
 δάφνη, -ης, ἡ lovor
 δέ a (autem), dakle; često naznačuje
 samo prijelaz k drugomu pa se i ne
 prevodi; μέν... δέ doduše... ali
 δεῖ potrebno je, treba (*oportet*) s inf.
 i akuz. s inf.
 δαίδω (s akuz.) bojim se
 δαίκνυμι pokazujem, očitujem
 δειλία, -ας, ἡ plašljivost, kukavština
 δειλός 3 strašljiv, kukavan
 δεινός 3 strašan, ljut; silan, sposoban,
 vješt; τὸ δεινόν, -οῦ zlo, opasnost,
 nesreća
 δεινότης, -ητος, ἡ vrsnoća, sila (u go-
 voru), govornička vještina
 δειπνέω ručam
 δειπνον, -ου, τό ručak
 δεκαπλάσιος 3 deseterostruk
 Δέλμιον, -ου, τό Delmij, danas gra-
 dina Borčani nad Duvanjskim po-
 ljem
 δένδρον, -ου, τό drvo
 δεξιόμοι pružam desnicu; primam,
 dočekujem

δεξιός 3 desni (*dexter*); ἡ δεξιὰ (*χεῖρ*)
 desnica; ἐπὶ τὰ δεξιὰ na desno
 δέομαι (s gen.) molim koga što, tre-
 bam
 δέος, -ους, τό strah, bojazan
 δέρμα, -τος, τό koža (dermatolog)
 δέσμη, -ης, ἡ svežanj
 δεσμός vežem
 δεσμοκτήριον, -ου, τό zatvor, tamnica
 δεσπότης, -ου, ó (vok. ὦ δέσποτα)
 gospodar
 δέχομαι primam
 δέω vežem
 δῆ (postpoz.) upravo, baš, dakle, do-
 ista; uz imper. deder
 Δῆλος, -ου, ἡ Delj, otok u Egejskom
 moru
 δηλώω očitujem, pokazujem
 Δημάρατος, -ου, ó Demarat, spart-
 tanski kralj
 Δημήτηρ, gen. Δήμητρος, ἡ Demetra,
 grčka božica
 δημιουργημα, -τος, τό posao, ruko-
 tvorina
 δημοκρατία, -ας, ἡ narodna vlada, de-
 mokratija
 Δημοκρίτος, -ου, ó Demokrit, grčki
 filozof
 δῆμος, -ου, ó narod
 Δημοσθένης, -ους, ó Demosten, grčki
 govornik
 δημόσιος 3 narodni, državni, javni;
 δημοσία u ime države, javno, na
 državni trošak
 δημόδης 2 narodni, običan, opće po-
 znat
 δηλώω pustošim
 διὰ (prijedl. s gen.) kroz, po; (s akuz.)
 poradi, zbog
 διαβάλλω klevećem
 διαβολή, -ῆς, ἡ kleveta
 διαγιγνώσκω raspoznajem, razlikujem,
 prosuđujem (dijagnoza)

διάγω provodim, živim
 διαικρέω rastavljam, dijelim
 διακρίνω rastavljam, dijelim; pas. od-
 lučen sam
 διαλέγομαι (s dat.) razgovaram se
 (dijalektika)
 διάλογος, -ου, ó razgovor
 διαλύω razrješujem, raskidam
 διαμένω ostajem, boravim
 διανέμω dijelim, dajem
 διανοέομαι promišljam, razmišljam
 prosuđujem, mislim
 δάνοια, -ας, ή mišljenje, misao
 διαπράττω izrađujem, izvršujem, po-
 stizavam
 διάπυρος 2 užaren
 διαρρήγνυμι raskidam
 διασκεδάννυμι razasipam, raspršujem
 διασπαράττω razdirem
 διασπείρω rasijavam, raznosim (dija-
 spora)
 διασφύζω spasavam
 διαταράττω uznemirujem
 διατελέω ustrajem; s part. neprestano
 διά τί zašto, zbog čega
 διατρέβω satirem; provodim (vrijeme,
 život)
 διαφερόντως osobito
 διαφέρω (s dat.) odlikujem se; δια-
 φέρει (bezl.) razlika je, razlikuje se
 διαφεύγω izbjegavam, izmičem
 διαφθείρω kvarim, upropašćujem, uni-
 štavam, ubijam, podmićujem
 διαφορά, -ās, ή (διαφέρω) razdor, ne-
 sloga
 διαφυλάττω čuvam
 διδάσκαλος, -ου, ó učitelj
 διδάσκω učim koga (*doceo*)
 δίδυμος 3 dvostruk; δίδυμοι ἀδελφοί
 blizanci
 δίδωμι dajem; δίκην δίδωμι bivam
 kažnjem
 διείργω rastavljam, dijelim

διηγέομαι razlažem, pripovijedam, ka-
 zujem
 δίστημι rastavljam; nadimljem (se)
 δίκαιος 3 pravedan
 δικαιοσύνη, -ης, ή pravednost
 δικαστής, -οῦ, ó sudac
 δίκη, -ης, ή pravda, pravednost; (pra-
 vedna) kazna; δίκην (s gen.) poput
 δίκτυον, -ου, τό mreža, zamka
 διό zato, stoga
 διόλλυμι upropašćujem; med. propa-
 dam
 Διονύσιος, -ου, ó Dionizije, sirakuški
 tiranin
 Διόνυσος, -ου, ó Dioniz, grčki bog
 Διόσκουροι, -ων, οί Dioskuri (Kastor
 i Polideuk), sinovi Zeusovi
 διότι (= διά τοῦτο, ἔτι) zato; jer
 διπλοῦς 3 dvostruk (*duplex*)
 δίπους, δίποδος (akuz. δίπου) dvono-
 žan
 Δίπυλον, -ου, τό Dipil, ime vrata na
 sjeverozapadu Atene
 δῖς dva puta (*bis*)
 διψάω žeđam
 διώκω (s akuz.) gonim, progonim;
 težim za
 δμῶς, δμῳός, ó (gen. pl. δμῳών) rob,
 sluga
 δοκέω mislim; činim se; čini se da
 ja (*videor*); δοκεῖ μοι čini mi se,
 mislim, odlučujem; τὰ δόξαντα,
 -ων odluke
 δολιεύομαι lukavo radim
 δόξα, -ης, ή misao, mišljenje; dobar
 glas, slava
 δορά, -ās, ή koža
 δόρυ, δόρατος, τό koplje
 δόσις, -εως, ή davanje, poklon, dar
 δουλεύω robujem, služim
 δοῦλος, -ου, ó rob
 δουλοσύνη, -ης, ή ropstvo

δουλόω zarobljujem, pokoravam
 Δράκων, -οντος, ὁ Drakont, atenski
 zakonodavac
 δράμα, -τος, τό čin; drama
 δραχμή, -ῆς, ἡ dragma, grčki novac
 δρεπανηφόρος 2 srponosan; ἄρματα
 δρεπανηφόρα srponosna kola, borna
 kola
 δρέπανον, -ου τό srp
 Δρίλων, -ωνος, ὁ Drim
 Δρύας, -αντος, ὁ Drijant, sin Likurgov
 δρυοτόμος -ου, ὁ drvosječa
 δρῦς, δρύος, ἡ hrast, drvo
 δύναμαι mogu
 δύναμις, -εως, ἡ moć, snaga; vojska
 (dinamit, dinamičan)
 δυνατός 3 moćan, moguć, silan; δυ-
 νατός εἰμι mogu
 δύο dva, dvije (*duo*)
 Δυρράχιον, -ου, τό Drač
 δυσγένεια, -ας, ἡ neplemenito podri-
 jetlo
 δυστυχέω nesretan sam
 δυστύχημα, -τος, τό nesreća, nevolja
 δυσχεραίνω zlovoljan sam, srdit sam
 δῶρον, -ου, τό dar

E

ἐάν (= εἰ ἄν; pogod. veznik) ako
 ἔαρ, ἔαρος, τό proljeće (*ver*)
 ἑαυτοῦ, -ῆς, sebe samoga (on)
 ἔαω puštam, dopuštam, dajem
 ἐγγράφω upisuiem, urezujem
 ἐγγύς blizu
 ἐγείρω budim, potičem
 ἐγκαλύπτω umatam, zastirem u što
 ἐγκράτεια, -ας, ἡ (κράτος) uzdržavanje
 od čega (gen.)
 ἐγκρύπτω sakrivam u čemu, zatvaram
 ἐγχειρίζω uručujem, pružam
 ἐγώ ja
 ἐθελοντής, -οῦ, ὁ dobrovoljac
 ἐθέλω hoću

ἐθίζω privikavam; pf. εἴωθα navikao
 sam, vičan sam, običavam
 ἔθνος, -ους, τό narod, pleme (etno-
 logija)
 ἔθος, -ους, τό običaj
 εἰ ako, da; εἰ δὲ μὴ inače; u neupr.
 pitanju: da li, ne bi li
 εἴθε 1. o da bi (s optat.)
 2. kamo sreće da (*utinam*) s indik.
 inf. ili aor.
 εἰκάζω (εἰκών, εἰοικα s dat.) poredim,
 uspoređujem s čim
 εἰκῆ nepromišljeno
 εἰκότως s pravom
 εἰκω uzmičem, popuštam
 εἰκών, -όνος, ἡ slika (ikona), lik, kip
 Εἴλωτες, -ων, οἱ heloti
 εἶμι (*ire*) idem (ići ću)
 εἶμι (*esse*) jesam
 εἴργω sprečavam
 εἰρήνη, -ης, ἡ mir
 εἰρηνικός 3 koji se mira tiče, miran,
 miroljubiv
 εἰς (prijedl. s akuz.) u, na, do, za
 (in s akuz.)
 εἰσάγω uvodim, med. primam
 εἰσβάλλω provaljujem (neprijateljski)
 εἰσδύομαι ulazim
 εἴσειμι (εἶμι) ulazim
 εἴσοδος, -ου, ἡ ulaz, pristup
 εἰσπηδάω skačem u
 εἰσφέρω unosim
 εἶτα zatim; dakle
 ἐκ i ἐξ (e, ex) prijedl. s gen. iz, od,
 između
 ἕκαστος 3 svaki (pojedini)
 ἕκατερος 3 svaki (od dvojice), i jedan
 i drugi (*uterque*)
 ἐκβαίνω izlazim
 ἐκβάλλω izbacujem, istjerujem
 ἐκδέρω derem, gulim kožu
 ἐκδίδωμι izdajem
 ἐκεῖ ondje

ἐκεῖνος 3 onaj
ἐκεῖσε onamo
ἐκκαλύπτω otkrivam
ἐκκλησία, -ας, ἡ skupština
ἐκλέγω izabirem, odabirem
ἐκούσιος 3 i 2 dobrovoljan
ἐκπέμτω odašiljam, šaljem
ἐκπλήττω plašim; uzbuđujem
ἐκπολιορκέω podsjedani grad osvaja-
jam; svladavam

ἐκρίπτω izbacujem
ἐκστρατεύω izlazim (s vojskom)
ἐκτός izvan
ἐκτρέφω othranjujem, hranim
Ἕκτωρ, -ορος, ὁ Hektor, trojanski
junak

ἐκφοιτάω izlazim, proširujem se
ἐκών, -οὔσα, -όν drage volje, rado
ἐλαιον, -ου, τό ulje
ἐλαύνω gonim; idem (s vojskom) na,
navaljujem

ἐλαφος, -ου, ὁ i ἡ jelen
ἐλαφρός 3 brz, hitar
ἐλεγχος, -ου, ὁ dokaz
ἐλέγχω prekoravam, grdim, pobijam
ἐλεέω (s akuz.) žalim, smilujem se
na koga

ἐλευθερία, -ας, ἡ sloboda
ἐλευθέριος 3 dostojan slobodna čov-
jeka

ἐλεύθερος 2 i 3 slobodan
ἐλευθερώω oslobađam
ἐλεφάντινος 3 od slonove kosti
ἐλέφας, -αντος, ὁ slon, slonova kost
ἐλκω vučem

Ἑλλάς, -άδος, ἡ Helada, Grčka
Ἑλλην -ηνος, ὁ Helen, Grk
Ἑλληνικός 3 helenski, grčki
ἐλληνιστί (prilog) grčki
Ἑλλησποντος, -ου, ὁ Helespont (Dar-
daneli)

ἐλπίζω nadam se
ἐλπίς, -ίδος, ἡ nada

ἐμαυτοῦ, -ῆς, σεbe (ja)
ἐμβαίνω (s dat.) ulazim; stupam, ko-
račam
ἐμβάλλω ubacujem, usadujem, stav-
ljam u
ἐμβατήριον, -ου, τό (ἐμβαίνω) ko-
račnica
ἐμός 3 moj
Ἐμπεδοκλῆς, -έους, ὁ Empedoklo,
grčki filozof

ἐμπειρία, ας, ἡ iskustvo
ἐμπίμπλημι ispunjavam čim (gen.)
ἐμπίμπρημι upaljujem, zapaljujem
ἐμπίπτω padam, upadam
ἐμπορος, -ου, ὁ trgovac
ἐμπροσθεν sprijeda
ἐν (prijedl. s dat.) u, na, među, kod
(in s abl.)

ἐναντιόομαι protivim se, odolijevam
ἐναντίος 3 protivan; ὁ ἐναντίος pro-
tivnik; ἐναντία μάχομαι (dativ) bo-
rim se protiv koga

ἐνδίδωμι dajem, ulijevam

ἐνδον unutra

ἐνδοξος 2 glasovit, slavan

ἐνδύω odijevam, oblačim

ἐνεδρεύω zasjedam, vrebam; mećem
zamke komu

ἐνεκα (postpoz. prijedl. s gen.) radi,
zbog (causa)

ἐνθα ovdje, tu; gdje, tada, onda

ἐνιαυτός, -οῦ, ὁ godina (annus); κατ'
ἐνιαυτόν svake godine

ἐνιοι 3 nekoji

ἐνίοτε kadikad

ἐνταῦθα ondje, ovdje

ἐντίθημι umećem, mećem u; dajem
(s dat.)

ἐντιμος 2 častan

ἐντυγχάνω (s dat.) namjeravam se na
εἰς ἄγω izvodim

ἐξαιρέω izbiram; odstranjujem, uda-
ljujem

ἔξειμι (εἶμι) izlazim
 ἐξέρχομαι izlazim
 ἔξεστι(ν) slobodno je, moguće je
 (licet)
 ἐξετάζω ispitujem, istražujem, pre-
 gledavam
 ἐξέχω stršim
 ἐξῆς zatim, nato, redom
 ἐξίτημι ispuštam, izlazim, utječem
 ἐξοπλίζω nacrtažavam
 ἐξουσία, -ας, ἡ mogućnost, pravo na
 što
 ἔξωθεν izvan
 ἑορτή, -ῆς, ἡ svečanost, svetkovina
 ἐπαγγέλλω obećajem, javljam
 ἐπαινέω hvalim, odobravam
 ἔπαινος, -ου, ὁ pohvala
 ἐπακολουθῶ (s dat.) idem za kim,
 slijedim koga
 Ἐπαμεινώνδας, -ου, ὁ Epaminonda,
 tebanski vojskovođa
 ἐπάνειμι idem natrag, vraćam se
 ἐπανόρθωω uspostavljam, opet po-
 pravljjam
 ἐπεὶ kad; jer
 ἐπειδὴ pošto, kad; jer
 ἔπειμι (s dat.) idem na, napadam
 ἔπειτα zatim, onda
 ἐπέρχομαι napadam
 ἐπερωτάω pitam
 ἐπέχω ustavljam
 ἐπί (prijedl.) s genit.; na, u, za; s
 dat.: na, kod, poradi; s akuz. na,
 po, prema, protiv, k
 ἐπιβουλεύω (s dat.) zasjedam, vrebam
 na koga, radim komu o glavi
 ἐπιγιγνώσκω raspoznajem
 ἐπιγράφω pišem na
 Ἐπίδαμνος, -ου, ἡ Epidamno, pri-
 morski grad u grč. Iliriji, današnji
 Drač
 ἐπιδείκνυμι pokazujem
 ἐπιδέχομαι primam, k tomu primam

ἐπιδίδωμι pružam, dajem
 ἐπιθυμῶ želim
 ἐπιθυμία, -ας, ἡ požuda, želja
 ἐπιταλέω nazivam
 ἐπικερδῆς 2 koji pribavlja dobitak
 ἐπιμέλεια, -ας, ἡ briga
 ἐπιμελέομαι (s gen.) brinem se za što
 ἐπιμέλομαι (s gen.) brinem se za što
 ἐπιμελῶς brižljivo, marljivo, točno
 ἐπίνειον, -ου, τό пристаниšte
 ἐπιπέτομαι doliječem
 ἐπιπίπτω (s dat.) napadam
 ἐπίπονος 2 mučan, naporan
 ἐπιρρώννυμι jačam, krijepim, hrabrim
 ἐπισημαίνω označujem; dajem znak,
 pljeskam
 ἐπισημος 2 glasovit, znamenit
 ἐπίσασμαι (ἐπιστήμη) umijem, znam
 ἐπιστέλλω šaljem, poručujem, nalažem
 ἐπιστήμη, -ης, ἡ znanje, znanost,
 nauka
 ἐπιστήμων 2 znajući, učen, vješt; pa-
 metan
 ἐπιστολή, -ῆς, ἡ pismo (*epistula*)
 ἐπιστρέφω okrećem
 ἐπίσχω zadržavam, zaustavljam
 ἐπιτάττω nalažem, zapovijedam
 ἐπιτελέω vršim
 ἐπιτηδεύω (s akuz.) vršim, bavim se
 čim
 ἐπιτίθημι nalažem, postavljam na što,
 zadajem, dosudujem (epitet); δι-
 κην ἐπιτίθημι (s dat.) kažnjavam,
 φόβον ἐπ. (s dat.) tjeram koga u
 strah; μεδ. mećem na sebe; na-
 valjujem na koga
 ἐπιτρέπω navraćam, povjeravam; do-
 puštam
 ἐπιτρέχω pritrčavam
 ἐπιφαίνομαι pokazujem se, pojavlju-
 jem se (osobito iznenada)
 ἐπιφέρω donosim
 ἔπομαι slijedim koga (s dat.), idem za
 kim, pratim koga (s dat.) — (*sequor*)

ἔπος, -ους, τό riječ, govor; ἐπ
ἐπωνυμία, -ας, ἡ (ὄνομα) prezime,
ime, nadimak; ἐπωνυμίαν ἔχω από
τινος zovem se po čemu

ἐπώνυμος 2 nazvan; s gen.: po komu
ili po čemu prozvan

ἐράω ljubim, volim, milujem
ἐργάζομαι (ἔργον) obrađujem, radim
ἐργασία -ας, ἡ rad, posao, poslovanje
ἐργαστήριον, -ου, τό radionica
ἐργάτης, -ου, ὁ radnik
ἔργον, -ου, τό djelo, posao, čin (ener-
gija)

ἔρδω činim, radim
ἐρευνάω uhodim, tražim
ἐρέω reći ču; pitam
ἐρημία, -ας, ἡ pustinja
ἔρημος, 3 i 2 pust, ostavljen
ἐρίζω (s dat.) svadam se, natječem se
s kim

Ἐρινός, -ύος, ἡ Erinija, božica osvete
ἔρις, -ιδος, ἡ svada, prepiranje
ἐρμηνεύς, -έως, ὁ tumač (hermeneu-
tika)

Ἐρμῆς, -οῦ, ὁ Hermo, grčki bog
Ἐρμαῖ, -ῶν, οἱ Hermova poprsja
ἐρυθρός 3 crven (ruber)
ἔρχομαι idem, polazim
ἐρωτάω pitam
ἐρώτημα, -τος, τό pitanje
ἔσθής, -ῆτος, ἡ odijelo, odjeća, ha-
ljina (vestis)

ἔσθίω jedem, žderem (edo)
ἔσθλός 3 plemenit, valjan, dobar
ἔσπερα, -ας, ἡ večer (vesper)
ἔστι(v) (enkl.) je, jest (est)
ἔσχατος 3 krajnji, posljednji
ἐταιρεία, -ας, ἡ društvo
ἔταίρος, -ου, ὁ drug
ἕτερος 3 jedan od dvojice (alter)
ἑτερόφθαλμος 2 jednooki
ἔτι još, osim toga

ἔτος, -ους, τό godina

εὖ dobro

Εὔβοια, -ας, ἡ Eubeja, otok u Egej-
skom moru

εὐγενής 2 plemenit (po rodu ili po
značaju)

εὐδαιμονέω sretan sam
εὐδαιμονία, -ας, ἡ blagostanje, sreća
εὐδαίμων 2 sretan, blažen, bogat,
plodan

εὐδία, -ας, ἡ dobro, vedro vrijeme
εὐελπις, -ι (gen. -ιδος) pun nade
εὐεξία, -ας, ἡ stasitost
εὐεργεσία, -ας, ἡ dobročinstvo
εὐεργετέω (s akuz.) činim dobro
εὐεργέτης, -ου, ὁ dobrotvor, dobro-
činitelj

εὐήθης 2 naivan, glup, budalast

εὐθύς odmah, smjesta

εὐκαρπός 2 plodan

εὐκλεής 2 slavan

εὐκλεία, -ας, ἡ dobar glas, slava

Εὐκλείδης, -ου, ὁ Euklid, aleksan-
drijski matematičar

εὐκόλως lako, bez muke

εὐλάβεια, -ας, ἡ opreznost, razbori-
tost

εὐλαβέομαι (s akuz.) čuvam se koga

εὐλίμενος 2 s krasnom lukom

εὐμορφία, -ας, ἡ ljepota

εὐνοια, -ας, ἡ sklonost

εὐπραγία, -ας, ἡ sreća u radu, sreća

εὐρετής -οῦ, ὁ pronalazač, izumitelj

εὕρημα, -τος, τό (εὕρισκω) nalazak,
pronalazak

Εὐριπίδης, -ου, ὁ Euripid, grčki pje-
snik tragedija

εὕρισκω nalazim, pronalazim

Εὐρώπη, -ης, ἡ Europa

εὐτέλεια, -ας, ἡ jednostavnost, šted-
ljivost

εὐτέλής 2 s malim zadovoljan, jedno-
stavan, skroman

εὐτράπελος 2 okretan, dosjetljiv
εὐτυχέως sretan sam
εὐτυχής 2 sretan
εὐφορία, -ας, ἡ (φέρω) plodnost
εὐφραίνω razveseljujem; (med.) radujem se

Εὐφράτης, -ου, ὁ Eufrat, rijeka u Mezopotamiji

εὐφρονέω dobro mislim, razborit sam
εὐφύια, -ας, ἡ ljepota, nadarenost

Ἐφεσίος, -ου, ὁ Efežanin

Ἐφεσος, -ου, ἡ Efez

Ἐφιάλης, -ου, ὁ Efijalt

ἐπίτημι šaljem; ἐπίεμαι (s gen.) težim za čim, želim nešto

ἐπικνέομαι sežem, dostižem

ἐπίστημι postavljam na što, kraj čega ili do čega; zaustavljam; pristupam, prilazim

ἐφοροι, -ων, οἱ efori (spartansko poglavarstvo)

ἐχθρα, -ας, ἡ mržnja, neprijateljstvo

ἐχθρός 3 omražen, neprijateljski; ὁ ἐχθρός neprijatelj (*inimicus*)

ἐχω imam, držim; neprelazno: jesam; πῶς ἔχεις; kako ti je

ἐψω kuham, varim

ἔως, ἔω, ἡ zora; ἄμα τῇ ἔφ zorom

ἔως dok (ne)

Z

ζάω živim

ζεῦγνῦμι spajam, vežem

Ζεὺς, Διός, ὁ Zeus, grčki bog

ζέω kipim, vrem

ζηλώω (s akuz.) živo težim za čim; povodim se za kim; divim se komu; zavidim komu

ζημία, -ας, ἡ kazna, globa

ζημιώω (s akuz.) škodim komu; kašnjam

ζητέω tražim

ζωγραφέω slikam

ζωγραφία, -ας, ἡ slikarstvo

ζωγράφος, -ου, ὁ slikar

ζωμός, -οῦ, ὁ juha, čorba

ζῶον, -ου, τό živo biće; životinja

H

ἦ (veznik) 1. ili (*vel i aut*); ἦ...ἦ ili...ili; 2. nego (iza komparativa; lat. *quam*)

ἡγεμονία, -ας, ἡ vodstvo, hegemonija
ἡγεμών, -όνος, ὁ provodič; vojvoda, vojskovoda

ἡγέομαι 1. vodim koga (na putu s dat.); 2. vodim (vojsku s gen.); 3. mislim, držim koga čim: (s dva akuz., i inf.)

ἦδη već

ἦδομαι radujem se; veselim se

ἡδονή, -ῆς, ἡ veselje, radost, naslada

ἡδύς 3 ugodan, sladak

ἦκω došao sam, ovdje sam

ἡλίκος 3 kako star, koje dobi, kako velik

ἡλικιώτης, -ου, ὁ vršnjak

ἡλιξ, -κος, ὁ vršnjak

ἡλιόομαι sunčam se

ἡλιος, -ου, ὁ sunce (helij)

Ἡλύσιον πεδίων τό Elizijjska poljana

ἡμεῖς mi

ἡμέρα, -ας, ἡ dan; μεθ' ἡμέραν po danu; μεσοῦσης τῆς ἡμέρας u podne

ἡμέτερος 3 naš

ἡμισος, ἡμίσεια, ἡμισο polovičan, pol (hemisfera)

ἦν = ἔάν

ἦνία, -ας, ἡ remen (na uzdi); množ. uzde

ἦνία kad

ἦπαρ, ἦπατος, τό jetra

Ἥρα, -ας, ἡ Hera, grčka božica

Ἡράκλειτος, -ου, ὁ Heraklit, grčki filozof

Ἡρακλῆς, -έους, ó Heraklo, mitski junak
 ἥριον, -ου, τό humak, grob
 Ἡρόδοτος, -ου, ó Herodot, grčki historičar
 ἥρωος, -ωος, ó junak, heroj
 ἦττα, -ης, ἡ poraz
 ἠττάομαι (ἦττα) bivam pobijeden, svladan sam
 ἦττον manje (*minus*); οὐχ ἦττον ἢ ne manje nego, upravo kao
 Ἥφαιστος, -ου, é Hefest, grčki bog
 ἦχώ, ἠχοῦς, ἡ jeka

⊕

θάλαττα, -ης, ἡ more
 Θαλῆς, -οῦ, ó Tal, grčki filozof
 θάλλω cvjetam
 θάνατος, -ου, ó smrt
 θάπτω pokapam, sahranjujem
 θαρρέω ne bojim se, hrabar sam;
 θάρρει ne boj se
 θαυμάζω (s akuz.) čudim se, divim se komu ili čemu; ἐπί (s dat.) zbog čega
 θαυμαστός 3 čudan, divan
 θεά, -ᾶς, ἡ božica
 θεάομαι motrim, gledam
 θέλω hoću
 Θεμιστοκλῆς, -έους, ó Temistoklo, atenski državnik i vojskovoda
 θεός, -οῦ, ó bog
 θεραπεύω njegujem, štujem, liječim; (terapija)
 Θερμοπύλαι, -ῶν, αἱ Termopile, klanc između Tesalije i Fokide
 θέρος, -ους, τό ljeto
 Θέτις, -ιδος, ἡ Tetida, morska nimfa
 θεωρέω promatram, gledam (teorija)
 Θῆβαι, -ῶν, αἱ Teba, grad u Beotiji
 Θεβαῖος, -ου, ó Tebanac
 θήρ, θηρός, ó životinja

θήρα, -ας, ἡ lov
 θηρευτής, -οῦ, ó lovac
 θηρεύω lovim
 θηρίον, -ου, τό zvijer, životinja
 θησαυρός, -οῦ, ó riznica, blago
 Θεσεῖον, -ου, τό Tezejon, hram Tezejev u Ateni
 Θεσεύς, -έως, ó Tezej, atenski heroj
 θνήσκω umirem
 θόρυβος, -ου, ó buka, vika
 Θουκυδίδης, -ου, ó Tukidid, grčki historičar
 Θραῖξ, -κός, ó Tračanin
 θρασύς 3 hrabar, junačan, drzak
 θρηνέω jaučem, jadikujem, naričem
 θρηῖνος, -ου, ó (često u množ.) plač, jauk, naricanje, tužaljka
 θρίξ, τριχός, ἡ dlaka, vlas; (množ.) kosa
 θρόνος, -ου, ó prijestolje
 θυγάτηρ, θυγατρός, ἡ kći
 θύελλα, -ης, ἡ vihor, oluja
 θυμίαμα, -τος, τό kad, mirodija
 θυμόομαι (s dat.) ili εἰς (s akuz.) srdim se na koga
 θυμός, -οῦ, ó srce, duša, junaštvo, srdžba
 θύρα, -ας, ἡ vrata; αἱ θύραι dvor
 θύω žrtvujem
 θωπεύω laskam, ulagujem se
 θώραξ, -κος, ó oklop (pneumotoraks)

I

ἰάομαι liječim
 Ἰάποδες, -ων, οἱ Japodi, ilirsko pleme
 Ἰαποδικὸς παράπλους, -ου, ó japodska obala
 Ἰάσων, -ονος, ó Jazon, voda Argonauta
 ἰατρός, -οῦ, ó liječnik (psihijatrija)
 Ἴδη, -ης, ἡ Ida, brdo u Frigiji
 ἴδιος 3 svoj, vlastit

ἰδίως napose, osobito
 ἰδοῦ gle, eva
 ἰδρῶ posadujem, smještam; (pas.)
 nastanjujem se
 ἱερεύς, -έως, ó svećenik
 Ἱεροκλῆς -έους, ó Hijeroklo
 ἱερόν, -οῦ, τό svetište, hram
 ἱερός 3 (s gen.) posvećen komu; svet
 ἴημι šaljem, bacam; med. hitim
 Ἱθάκη, -ης, ἡ Itaka, grčki otok
 ἱκανός 3 sposoban, dovoljan; ἱκανός
 εἶμι mogu
 ἱκετεύω pribjegar sam, molim (po-
 nizno, od srca)
 ἱλαρός 3 vedar, veseo (*hilaris*)
 Ἴλιον, -ου, τό Ilij, Troja,
 Ἰλισσός, -οῦ, ó Ilis, rječica u Atici
 Ἰλλυρικὸς 3 ilirski
 Ἰλλυριοί, -ῶν, οἱ Iliri
 ἱμάτιον, -ου, τό odijelo
 Ἱμεραῖος, -ου, ó Himeranin
 ἴνα (namjerni veznik) da
 Ἰνδική, -ῆς, ἡ (sa i' bez χώρα) Indija
 Ἰνδός, -οῦ, ó Indijac
 ἰός, -οῦ, ó otrov
 Ἱππαρχος, -ου, ó Hiparh, sin Pizi-
 stratov
 ἱππεύς, -έως, ó konjanik
 Ἱππίας, -ου, ó Hipija, sofist
 ἵππος, -ου, ó i ἡ konj, kobila
 ἴσος 3 jednak, ravan
 ἰσότης, -ητος, ἡ jednakost
 Ἴσσα, -ης, ἡ Vis
 ἴστημι stavljam, postavljam (*sisto*)
 ἱστορία, ας, ἡ povijest
 Ἴστρος, -ου, ó Dunav (donji tok)
 ἰσχυρός 3 jak, moćan, silan, čvrst,
 strog
 ἰσχυρῶς jako, oštro, strogo
 ἰσχύς, -ύος, ἡ snaga
 ἰσχύω jak sam
 Ἱταλικός 3 italski

Ἱταλοί, -ῶν, οἱ Italci
 ἰχθύς, -ύος, ó riba
 ἰχθυός, -ους, τό trag
 Ἱωνική, -ῆς, ἡ Jonjanka
 Ἱωνικός 3 jonski

K

καθαίρω čistim
 καθάπερ kao, kao što
 καθεύδω spavam
 καθήκω pružam se, dopirem
 κάθημαι sjedim
 καθίστημι postavljam; uređujem, po-
 stajem
 καί i, te, pa, također
 καίπερ premda, iako (obično s part.)
 καιρός, -οῦ, ó vrijeme (pravo); zgodna
 prilika
 Καῖσαρ, -ος, ó Cezar, rimski držav-
 nik i vojskovođa
 καίω (κάω) palim, spaljujem
 κακία, -ας, ἡ zloća, pokvarenost
 κακολογία, -ας, ἡ potvora, grdnja,
 zao govor
 κακοπαθέω trpim
 κακοπραγέω nesretan sam
 κακός 3 zao, opak; τό κακόν zlo; τὰ
 κακά nevolje
 κακοῦργος, -ου, ó zločinac
 κακόω činim zlo, škodim
 κάλαμος, -ου, ó trska; (množ.) slama;
 pisaljka
 καλέω zovem, nazivam, pozivam
 κάλλος, -ους, τό ljepota
 καλλύνω poljepšavam
 καλός 3 lijep, dobar, čestit (kalodont)
 Καλυψώ, -οῦς, ἡ Kalipsa, nimfa
 κάματος, -ου, ó (κάμνω) umor, muka
 κάμνω utrudujem se
 Κάνναι, -ῶν, αἱ Kana, mjesto u Italiji
 Καπανεύς, -έως, ó Kapanej, jedan
 od sedmorice junaka pod Tebom
 καπηλεῖον, -ου, τό krčma

κάπηλος -ου ὁ krčmar
 Καπιτέλιον -ου τό Kapitól
 Καππαδοκία -ας ἡ Kapadokija, po-
 krajina u Maloj Aziji
 καρόομαι onesvješćujem se
 καρπός -οῦ ὁ plod (*carpere*)
 καρποφόρος 2 plodonosan
 καρτερία -ας ἡ ustrajnost, izdržljivi-
 vost
 καρτερός 3 (κράτος) jak, snažan, hra-
 bar
 Καρχηδόνιος -ου ὁ Kartažanin
 κατά (priredl. s gen.): niz, sa, pod:
 protiv; (s akuz.): po, na, pokraj,
 za (vrijeme)
 καταβαίνω silazim
 κατάγνυμι lomim
 κατάδηλος 2 vidljiv, očevidan
 καταδουλώω potkopavam, podjarmlju-
 jem
 καταδύω potapam; zapadam, zalazim
 κατακαίνω ubijam
 κατακαίριος 3 u pravo vrijeme, pri-
 kladan, zgodan
 κατακαίω spaljujem
 κατακλίνομαι ležim (kod stola)
 κατακλίνω prigibam; (med. i pas.)
 posadujem se, liježem na počinak,
 u postelju
 κατακλύζω poplavljujem
 κατακλυσμός, -οῦ, ὁ poplava
 κατακόπτω tučem, siječem, ubijam
 κατακτάομαι stječem
 καταλαμβάνω spopadam, postizavam,
 grabim, nailazim na
 καταλείπω ostavljam
 καταλύω odrješujem; razaram, uni-
 štavam; βίον završujem život, ra-
 stajem se sa životom
 καταπέμπω šaljem
 καταπηδάω skačem (dolje)
 καταπίπτω padam
 κατασβέννυμι gasim

κατασκευάζω priređujem, pravim, gra-
 dim
 κατασκοπή, -ῆς, ἡ izvidanje, uhadanje
 καταστρέφω okrećem; (med.) poko-
 ravam
 καταστροφή, -ῆς, ἡ obrat; svršetak,
 smrt (katastrofa)
 κατασφάττω koljem
 κατατίθημι polažem, ostavljam
 καταφεύγω bježim
 καταφθείρω kvarim, uništavam
 καταφλέγω spaljujem
 καταφρονέω prezirem
 καταψηφίζομαι osudujem
 κατέχω držim; gospodar sam, imam
 u svojoj vlasti
 κατηγορέω tužim
 κατοικία, -ας, ἡ naselje
 κάτω dolje (katoda)
 Κάτων, -ωνος, ὁ Katon, rimski dr-
 žavnik i pisac
 Κάυκασος, -ου, ὁ Kavkaz, planina
 κεῖμαι ležim; jesam, postojim
 Κεῖος, -ου, ὁ Kejanin, stanovnik
 otoka Keja
 κείρω šíšam, strižem
 κελεύω zapovijedam; pozivam, mo-
 lim: (s akuz. i inf. kao *iubeo*)
 κενός 3 prazan (kenotaf)
 Κένταυροι, -ων, οἱ kentauri (mitski
 divovi)
 κεραμῖς, -ίδος, ἡ crijep, opeka
 κεράννυμι miješam
 κέρας, -ως i ατος, τό rog (*cornu*);
 krilo (vojske)
 κεραιτίζω (κέρας) udaram rogovima
 κεραινός, -οῦ, ὁ strijela, munja
 κερδαίνω dobivam, imam korist
 κέρδος, -ους, τό probitak, dobitak,
 korist
 κεφαλή, -ῆς, ἡ glava
 κῆπος, -ου, ὁ vrt
 κηπουρός, -οῦ, ὁ vrtlar

κῆρυξ, -κος, ó glasnik, vjesnik
 κηρύττω glasnik sam, oglasljujem, za-
 povijedam
 Κικέρων, -ωνος, ó Ciceron, rimski
 drža•nik i govornik
 κινδυνεύω u pogibli sam, srtam u
 opasnost
 κίνδυνος, -ου, ó opasnost, pogibao
 κινέω mičem, krećem (kinematograf)
 κλαίω (κλάω) plačem, oplakujem
 κλαῦμα, -τος, τό plač
 κλεινός 3 i 2 poznat, glasovit, slavan
 κλείω zatvaram, zaključavam (*claudio*)
 Κλεόβουλος, -ου, ó Kleobul, jedan od
 7 grčkih mudraca
 κλέπτω, -ου, ó kradljivac, tat
 κλέπτω kradem (kleptomani)
 κλῆρος, -ου, ó ždrijeb, kocka
 κλίνη, -ης, ἡ (κλίνω) postelja, poči-
 valjka, klupa (klinika)
 κλίνω nagibam, pregibam; (pasiv) pa-
 dam (klinika, enklitika, deklinacija)
 κλοπεύς, -έως, ó kradljivac
 κνημίς, -ῖδος, ἡ dokoljenica
 κοιμάω uspavljujem; (med. i pas.)
 spavam, drijemam
 κοινός 3 zajednički (*communis*); τὸ
 κοινόν općina, država
 κοινωνία, -ας, ἡ društvo
 κοιτάζω imam ležaj (brlog)
 κοίτη -ης ἡ ležaj, brlog
 κολάζω korim, kažnjavam
 κόλαξ -κος ó udvorica, laskavac
 κόλπος -ου, ó njedra; zaliv
 κομάζω gizdam se, dičim se
 κομίζω nosim, donosim
 Κόνων, -ωνος, ó Konon, atenski voj-
 skovoda
 κόπος, -ου, ó umor; κόπος ἔχει με
 isprebijan sam od umora
 κόπτω udaram; kujem; dodijavam
 κόραξ, -κος, ó gavran (*corvus*)

κόρη, -ης, ἡ djevojka
 Κορίνθιος, -ου, ó Korinćanin
 κόρυς, -θος, ἡ kaciga
 κοσμέω resim, kitim, uređujem (koz-
 metika)
 κόσμος, -ου, ó red, nakit, ures; sve-
 mir (makrokozam, mikrokozam,
 kozmopolit)
 κοτύλη, -ης, ἡ čaša, vrč
 Κούναξ, -ων, τὰ Kunaksa, mjesto u
 blizini Babilona
 κουρεύς, -έως, ó brijač
 κούρος, -ου, ó dječak, momak
 κούφος 3 lagan
 κράζω vičem
 κρατέω jak sam; (s gen.) vladam;
 (s akuz.) svladavam, obaram (auto-
 krat)
 κρατήρ, -ῆρος, ó krater
 κράτος, -ους, τό jakost, snaga, sila
 (demokracija)
 κραυγάζω vičem
 κρέας, κρέως τό meso (*caro*)
 κρεμάννυμι vješam
 Κρέων, -οντος, ó Kreont, tebanski
 kralj
 Κρής, Κρητός, ó Krećanin
 Κρήτη, -ης, ἡ Kreta, otok u Sredo-
 zemnom moru
 κρίνω razlučujem, prosudujem, sudim
 κρίσις, -εως, ἡ prepirka; odluka, pre-
 suda (kriza)
 κριτής, -ου, ó (κρίνω) sudac
 Κριτίας, -ου, ó Kritija, jedan od 30
 tirana
 Κροῖσος, -ου, ó Krez, lidijski kralj
 Κρόνος, -ου, ó Kron, grčki bog
 κρύπτω sakrivam, tajim (kripta, apo-
 krif)
 κρύφα potajno, tajom
 κτάομαι (κτῆμα) stječem, dobivam
 κτῆμα, -τος, τό tečevina, imovina,
 blago
 κτίζω osnivam

κυβερνήτης, -ου, ó kormilar (*gubernator*)
 κύβος, -ου, ó kocka (kubik)
 Κυκλάδες, -ων, αἱ Kikladi, otoci u Egejskom moru
 κύκλος, -ου, ó krug (*cyclus*)
 Κύκλωψ, -ωπος, ó Kiklop
 κυλινδέω valjam, koturam
 κυνηγός, -οῦ, ó lovac
 Κυριατική, -ῆς, ἡ (νῆσος) Krk
 κύριος, -ου, ó gospodar
 Κύρος, -ου, 'ó Kir, perzijski kralj
 κύων, κυνός, ó i ἡ pas (*canis*)
 κώδων, -ωνος, ó i ἡ praporac, zvonce
 κωλύω prijječim
 κώμη, -ης, ἡ selo

Λ

Λαβύρινθος, -ου, ó labirint
 λαγχάνω postizavam, dobivam
 λαγώς, -ά, ó zec
 λάθρα (λανθάνω) potajno, kriomice, podmuklo
 Λάϊος -ου, ó Laj, tebanski kralj
 Λάκαινα, -ης, ἡ Lakonka
 Λακεδαιμόνιος, -ου, ó Lakedemonjanin; Λακεδαιμονία, -ας, ἡ Lakonka
 Λάκων, -ωνος, ó Lakonac, Spartanac
 Λακωνική, -ῆς, ἡ Lakonija
 λακωνικός 3 lakonski, spartanski
 λαλέω brbljam, čavrljam, govorim
 λαμβάνω uzimam; hvatam; dobivam
 λαμπρός 3 sjajan, krasan, divan
 λάμπω svijetlim, sjam
 λανθάνω sakrit sam
 Λαομέδων, -οντος, ó Laomedont, trojanski kralj (otac Prijamov)
 λαός -οῦ, ó narod
 λέαινα, -ης, ἡ lavica
 λέγω sakupljam (*lego, colligo*); kažem, govorim, spominjem; pripovijedam; zovem; λέγω πρὸς (s akuz.) govorim komu

λεία, -ας, ἡ plijen
 λειμών, -ῶνος, ó livada
 λείπω ostavljam
 λέξις, -εως, ἡ riječ
 λεοντή, -ῆς, ἡ (λέων) lavlja koža
 λευκός 3 bijel (leukocit)
 Λευκτρα, -ων, τὰ Leuktra, grad u Beotiji
 λέων, -οντος, ó lav (*leo*)
 Λεωνίδαας, -ου, ó Leonida, spartanski kralj
 λήγω prestajem
 Λῆμνος, -ου, ἡ Lemno, grč. otok
 ληστής, -οῦ, ó razbojnik, lopov, tat
 Λητώ, -οῦς, ἡ Leta, grčka božica
 Λιβύη, -ης, ἡ Libija
 Λιβυρινίδες (tj. νῆσοι) -ων, αἱ liburnski otoci
 Λιβυρινικός 3 liburnski
 λίθος, -ου, ó kamen (litografija)
 λιμήν, -ένος, ó luka
 λίμνη, -ης, ἡ jezero
 λιμός, -οῦ, ó glad
 λιμώττω gladujem, gladan sam
 λινοῦς 3 lanen
 Λίσσος, -ου, ἡ Lješ
 λοβός, -οῦ, ó krilo na jetri
 λογίζομαι razmišljam
 λόγος, -ου, ó (λέγω) riječ, govor, glas, vijest, pripovijest
 λόγχη, -ης, ἡ koplje
 λοιμός, -οῦ, ó kuga
 λοιπός 3 (λείπω) ostali; τοῦ λοιποῦ (χρόνου) u ostalom vremenu, ubuduće
 Λουσιτανοί, -ῶν, οἱ Luzitanci
 λούω perem, kupam
 λόφος, -ου, ó brežuljak
 Λυδία, -ας, ἡ Lidija
 Λυδός, -οῦ, ó Lidanin
 Λύκειον, -ου, τό Licej, škola, gdje je poučavao Aristotel
 λύκος, -ου, ó vuk
 Λυκοῦργος, -ου, ó I. Likurg, spar-

tanski zakonodavac; 2. Drijantov
 sin, kralj Edonaca u Trakiji
 λῦμαίνομαι zlostavljam, oštećujem,
 škodim, upropašćujem
 λῦπέω žalostim, vrijeđam, uznemirujem
 λύπη, -ης, ἡ žalost, bol
 λύπηρός 3 žalostan, tužan, kukavan
 λύρα, -ας, ἡ lira (glazbalo)
 λυσιτελής 2 koristan
 λύχνος, -ου, ὁ svjetiljka, luč, (*lux*)
 λύω odrješujem, rješavam oslobađam
 (analiza, elektroliza)

M

μά čestica za uvjeravanje (s akuz.);
 μὰ (τὸν) Δία tako mi Zeusa; zaista
 μάθημα, -τος, τό (μανθάνω) nauka,
 znanost
 μάθησις, -εως, ἡ učenje; nauka, zna-
 nost
 μαθητής, -οῦ, ὁ učenik
 μαίνομαι (μανία) bjesnim, mahnitam
 μακαρίζω nazivam, smatram sretnim
 Μακεδονία, -ας, ἡ Makedonija
 Μακεδονικός 3 makedonski
 Μακεδών, -όνος, ὁ Makedonac
 μακρός 3 dug, velik
 μάλα vrlo, veoma
 μαλακός 3 slab, mlitav
 μάλιστα najviše, osobito, prije svega,
 najradije
 μάλλον više, radije, prije; μάλλον... ἢ
 više... nego
 Μανδάνη, -ης, ἡ Mandana, perzijska
 kraljica
 μανθάνω učim (se) (*discō*); doznajem;
 čujem, razumijem
 μαντεύομαι gatam, proričem; pitam
 proročište
 μάντις, -εως, ὁ vrač, prorok
 Μαραθών, -ώνος, ὁ Maraton, selo u
 Atici

μαραίνω gasim, uništavam; (pas.) gi-
 nem, venem
 Μαρδόνιος, -ου, ὁ Mardonije, per-
 zijski vojskovođa
 Μαρσύας, -ου, ὁ Marsija, satir iz
 Frigije
 μάρτυς, μάρτυρος, ὁ svjedok
 μαστιγῶ bičujem
 μάταιος 3 uzaludan; ὁ μάταιος ludak,
 budala
 μάτην uzalud
 μάχαιρα, -ας, ἡ mač; nož
 μάχη, -ης, ἡ bitka, boj
 μάχιμος 3 bojovan, junački
 μάχομαι borim se s kim (dat.)
 μεγάλωφρων 2 hrabar, ponosit, ohol
 Μέγαρα, -ων, τὰ Megara, grad u
 Grčkoj; Μέγαράδε u Megaru
 μέγας, μεγάλη, μέγα velik (megafon);
 μέγα εἰπεῖν oholo ili preuzetno reći
 μέγεθος -ους, τό veličina
 μέθη, -ης, ἡ pijanstvo
 μεθίστημι premještam, naslanjam;
 uklanjam se, odstupam
 μεθύσκομαι opijam se, pijan sam
 μέθυσος, -ου, ὁ pijanac
 μείγνυμι miješam (*misceo*)
 μέλας, μέλαινα, μέλαν, (gen.) μέλανος
 crn; τὸ μέλαν crnilo
 μέλει μοι stalo mi je
 μελετάω (s akuz.) brinem se, bavim
 se, vježbam
 μελέτη, -ης, ἡ vježba
 μέλιττα, -ης, ἡ pčela
 μέλλω namjeravam, hoću; moram,
 trebam, oklijevam
 Μέμφις, -ιδος, ἡ Memfis, grad u
 Egiptu
 μέμφομαι korim, grdim
 μέν (postpoz. veznik) doduše (rijetko
 se prevodi); μέν... δέ (ἀλλά) do-
 duše... no (ali)

Μενέλεως, -ω, ó (ili Μενέλαος) Menelaj, grčki junak
μέντοι dakako, doista, ali, ipak
μένω ostajem, čekam (*maneo*)
Μένων, -ωνος, ó Menon
μέρος, -ους, τό dio
μέσος 3 srednji (*medius*); τό μέσον
sredina, središte; κατά τό μέσον
u sredini
μεσώ u sredini sam; μεσοῦσα ή
ήμέρα podne
Μεσσήνη, -ης, ή Mesenija, pokrajina
u Grčkoj
μεστός 3 pun
μετά (prijeđl. s gen.) sa, uz; (s dat.)
među; (s akuz.) poslije
μεταβαίνω prelazim, preseljujem se
μεταβάλλω mijenjam za, za što (s gen.)
μετάγω vodim, upravljam
μεταδίδωμι dajem komu što (s gen.);
dijelim s kim što
μεταμέλει μοι kajem se
μετάνοια, -ας, ή kajanje
μεταπέμπω (i med.) šaljem po koga,
dozivam, pozivam
μέτειμι (s gen.) sudjelujem, prisu-
stvujem
μετέχω (s gen.) sudjelujem
μέτριος 3 i 2 umjeren (simetrija)
μέτρον, -ου, τό mjera (metar)
μέτωπον, -ου, τό čelo
μέχρις 1. (prijeđl. s gen.) do; 2. (vez-
nik) dok, dok ne
μή 1. (negacija uz imperativ) ne; 2.
(veznik) da ne
Μήδεια, ας, -ή Medeja, kći kolhid-
skog kralja Eeta
μηδεις, μηδειά, μηδέν nitko; μηδέν
ništa (*nihil*)
μηδίζω pristajem uz Medane
Μήδος, -ου, ó Medijanac (Perzijanac)
μήκος, -ους, τό duljina, daljina
μήλον, -ου, τό jabuka (*malum*)

μήν, μηνός, ó mjesec (*mensis*)
μηνύω pokazujem, odajem
μήποτε nikada
μήτε... μήτε niti... niti
μήτηρ, μητρός, ή majka (*mater*)
μήτρως, -ως, ó ujak
μιαίνω kaljam
μικρός 3 malen, kratak (mikrofon,
mikroskop)
Μιλήσιος, -ου, ó Milećanin
Μιλτιάδης, -ου, ó Miltijad, grčki voj-
skovoda
μιμέομαι (s akuz.) oponašam, povodim
se za čim (mimika)
μυμνήσκομαι sjećam se (*memini*)
Μίνως, -ωος i -ω, ó Minos, kralj na
Kreti
Μινώταυρος, -ου, ó Minotaur
μισέω mrzim (mizantrop)
μισθός, -ού, ó plaća, nagrada
μισθόω dajem u najam; (med.) uzimam
u najam
μνᾶ, μνᾶς, ή mina, grčki novac
μνήμα, -τος, τό spomenik, grob
μνημεῖον, -ου, τό spomenik
μνήμη, -ης, ή uspomena, spomen
(mnemotehnika; amnestija)
μνημονεύω (s gen.) sjećam se koga;
sjećam, podsjećam, pominjem
Μνημοσύνη, -ης, ή Mnemozina, mati
Muza
Μοῖραι, -ῶν, αἱ božice sudbine (Sud-
denice)
μόλις jedva, teško
μόνος 3 sam, jedini (monolog, monolitan); (*solus*) μόνον samo; οὐ μόνον... ἀλλά καί ne samo... nego i
μόριον, -ου, τό (dem. od μέρος) dio
Μοῦσα, -ης, ή Muza, zaštitnica umjetnosti
μουσική, -ῆς, ή (τέχνη) glazba, muzika
μουσικός 3 glazben, umjetnički
μοχθηρία, -ας, ή zloća, pokvarenost

μοχθηρός 3 opak, divlji, zao, loš
μῦθος, -ου, ó masa, gromada
μῦθος, -ου, ó riječ; basna, priča (mi-
tologija)

μῦθα, -ας, ἡ muha (*musca*)

Μυκῆναι, -ῶν, αἱ Mikena, grad u
Argolidi

μυκτῆρ, -ῆρος, ó rilo

Μύνδιοι, -ων, οἱ Mindani

Μύνδος, -ου, ἡ Mind, grad u Kariji

μυριάς, -άδος, ἡ mirijada = 10 000

μῦρος 3 neprojen, golem; μῦροι 3
deset tisuća

μύρμηξ, -ηκος, ó mrav

μῦς, μυός, ó miš (*mus*)

μωμάομαι korim, grdim

Μῶμος, -ου, ó Pokuda, Momo

μῶρος 3, lud, budalast

N

ναίω stanujem

νάρθηξ, -ηκος, ἡ trska

Νάρων, -ωνος, ó Neretva

ναῦλον, -ου, τό brodarina, vozarina

ναυμαχέω borim se na moru

ναῦς, νεώς, ἡ lađa (*navis*)

ναύτης, -ου, ó mornar, brodar (*nauta*)

νεανίας, -ου, ó mladić

νεανίσκος, -ου, ó mladić

Νεῖλος, -ου, ó Nil, rijeka

νεκρός, -οῦ, ó mrtvo tijelo, mrtvac
(nekrolog)

νέμω dijelim, pasem; (med.) žderem,
kljujem

νέος 3 i 2 mlad; nov (*novus*); ó νέος
mlad čovjek, mladić (neologizam)

νεότης, -ητος, ἡ mladost, mladež

Νέρων, -ωνος, ó Neron, rimski car

Νέστωρ, -ορος, ó Nestor, kralj u
Pilu

νέω plivam

νεώς, -ῶ, ó hram

Νηλεύς, -έως, ó Nelej, Posejdonov sin
Νηρεύς, -έως, ó Nerej, morski bog
νήσος, -ου, ἡ otok (Peloponez, Do-
dekanez)

νήχομαι plivam

νικάω pobjeđujem

νίκη, -ης, ἡ pobjeda; ἡ Νίκη Nika
(božica pobjede)

Νινία, -ας, ἡ Nin

νίπτω perem

νοητός 3 koji se duhom može spo-
znati; τὰ νοητά duhovni proizvodi

νομεύω pasem, čuvam

νομίζω (νόμος) smatram, mislim, vje-
rujem

νόμιμος 3 i 2 običajan, zakonit

νόμισμα, -τος, τό novac (*nummus*)

νόμος, -ου, ó običaj, zakon (autono-
mija)

νοσέω bolujem

νόσος, -ου, ἡ bolest

Νουμάς, -ᾶ, ó Numa, rimski kralj

νοῦς, νοῦ, ó (nema množ.) razum, pa-
met, misao, čud

νύκτωρ noću

νῦν sada (*nunc*)

νύξ, νυκτός, ἡ noć (*nox*)

Ξ

Ξηλασία, -ας, ἡ gonjenje stranaca;

Ξηλασίας ποιέομαι gonim strance

Ξενία, -ας, ἡ gostoprinstvo

Ξένος 3 tuđ, tuđinski; ó Ξένος, -ου
stranac; plaćenik (vojniki); gost

Ξενοφῶν, -ῶντος, ó Ksenofont, grčki
povjesničar

Ξίφος, -ους, τό mač

ξύλον, -ου, τό drvo (ksilofon)

O

ó, ἡ, τό član; ó μέν... ó δέ jedan...
drugi; ó δέ a on

ὀβολός, -οῦ, ó obol, grčki novac

ὄδε, ἦδε, τότε ovaj
 ὀδός, -οῦ, ἡ hod, put (metoda, pe-
 riod)
 ὀδοῦς, -όντος, ὁ zub (*dens*)
 ὀδύρομαι jadikujem, plačem
 Ὀδυσσεύς, -έως, ὁ Odisej, grčki ju-
 nak pod Trojom
 ὄζω mirišem, zaudaram, vonjam
 οἶδα znam, umijem
 Οἰδύπους, -ποδος, ὁ Edip, tebanski
 kralj
 οἴημα, -τος, τό mišljenje, umišljenost,
 nadutost
 οἴκαδε kući (*domum*)
 οἰκέτος 3 kućni, domaći, bližnji; οἰ-
 οἰκεῖται rođaci i prijatelji
 οἰκέτης, -ου, ὁ domar, ukućanin;
 sluga, rob
 οἰκέω nastavam, stanujem
 οἰκησις, -εως, ἡ stan, naselje
 οἰκία, -ας, ἡ kuća
 οἰκιστής, -οῦ, ὁ osnivač (naseobina,
 kolonija)
 οἰκονόμος, -ου, ὁ upravitelj (ekonom)
 οἶκος, -ου, ὁ kuća
 οἰκτείρω (οἰκτεῖρω) žalim
 οἶμοι (uzv.) iao (meni)
 οἰμῶζω jadikujem, kukam
 οἶνος, -ου, ὁ vino (*vinum*)
 οἶομαι (οἶμαι) mislim
 οἶος 3 kakav; οἶός τε εἰμί mogu
 οἶς, οἶός, ὁ i ἡ ovan, ovca (*ovis*)
 ὄλεθρος, -ου, ὁ (ὄλλῦμι), propast
 ὀλιγαρχία, -ας, ἡ oligarhija
 ὀλίγος 3 malo (čega), malen, kratak,
 neznan
 ὄλλῦμι upropašćujem; (med.) propa-
 dam
 ὄλος 3 cijel, čitav
 Ὀλυμπία, -ας, ἡ Olimpija, grad na
 Peloponezu
 Ὀλυμπιάς, -άδος, ἡ olimpijada, vri-
 jeme od 4 godine

ὄμβρος, -ου, ὁ kiša (*imber*)
 Ὀμηρος, -ου, ὁ Homer, grčki pjesnik
 ὀμιλέω (s dat.) drugujem, družim se
 s kim
 ὀμιλία, -ας, ἡ društvo, drugovanje
 ὀμνῦμι kunem se
 ὀμοιος 3 ili ὁμοιος 3 jednak, sličan
 (homonim)
 ὀμοιότης, -ητος, ἡ sličnost, potpuna
 jednakost
 ὀμοιῶω (s dat.) uspoređujem
 ὀμολογέω slažem se, pristajem, pri-
 znajem (homologan)
 ὀμόνοια, -ας, ἡ sloga
 ὀμονόως složno, jednodušno
 ὄμορος 2 susjedni
 ὄμοῦ zajedno
 ὀμοφροσύνη, -ης, ἡ sloga
 ὄμφαξ, -ακος, ἡ nezreo, kiseo grozd
 ὄνειδίζω (s dat.) grdim, prigovaram,
 predbacujem
 ὄνειδος, -ους, τό prijekor, grdnja, sra-
 mota
 ὄνηλάτης, -ου, ὁ gonič
 ὄννημι (s akuz.) koristim komu
 ὄνομα, -τος, τό ime (*nomen*)
 ὀνομάζω imenujem, nazivam, zovem
 ὀνομαστός 3 znamenit, glasovit
 ὄνος, -ου, ὁ magarac
 ὄνυξ, -υχος, ὁ nokat, pandža (*unguis*)
 ὄξύς 3 oštar; gorak; brz; žestok
 (oksitona)
 ὄξύτης, -ητος, ἡ oštrina, žestina, brzina
 ὄπισθεν straga
 ὄπισθιος 3 stražnji; onaj koji je straga
 ὄπλιτης, -ου, ὁ hoplit, teški oružanik
 ὄπλον, -ου, τό (obično množ.) oružje
 (hoplit)
 ὄποιος 3 kakav
 ὄπόσος 3 kolik
 ὄπóταν = ὄπότε ἄν
 ὄπότε kad
 ὄπου gdje
 ὄπως (namjerni veznik) da

ὁράω gledam, vidim
 ὄργανον, -ου, τό orude, sprava, stroj,
 organ
 ὄργη, -ῆς, ἡ srdžba, gnjev
 ὀργίζομαι (s dat.) srdim se na koga
 ὀρέγω pružam (*rego, portigo*); pas.
 pružam se; težim za čim (s gen.)
 ὀρθός 3 i 2 uspravan, ravan, pravi
 (ortografija, ortopedija)
 ὀρίζω određujem, tumačim, definiram
 ὄρνειον, -ου, τό ptica
 ὀρνίθιον, -ου, τό (ὄρνις) ptičica (ornitolog)
 ὄρνις, -ιθος, ὁ i ἡ ptica
 ὄρος, -ους, τό gora (orografija)
 ὄρος, -ου, ὁ granica, međa
 ὀρύττω kopam
 ὀρχέομαι plešem, igram
 ὄς, ἦ, ὅ koji
 ὅσος 3 kolik
 ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ koji (upravo)
 ὅστις, ἥτις, ὅ τι koji, tko, što, koji
 god
 ὅστοῦν, -οῦ, τό kost (*os*)
 ὅταν = ὅτε ἄν
 ὅτε kad
 ὅτι 1. jer; 2. da; pred superlat. (lat.
quam) npr. ὅτι κάλλιστα (*quam
 pulcherrime*)
 οὐ, οὐκ, οὐχ, jače οὐχί na kraju re-
 čenice οὐ ne (*non*)
 οὐ ἂν gdje
 οὐδαμῶς nikako, nipošto
 οὐδέ niti, ni
 οὐδεὶς, οὐδεμία, οὐδέν (= οὐδὲ εἷς)
 nijedan
 οὐδέτερος 3 (ἕτερος) ni jedan ni drugi
 (*neuter*)
 οὐκέτι ne više, ne i; ne također
 οὐκοῦν dakle (*ergo, igitur*)
 οὖν (postpoz. prilog) dakle (*igitur*);
 a, eva
 οὐποτε nikad(a)

οὐσανός, -οῦ, ὁ nebo
 οὐς, ὠτός, τό uho
 οὐσία, -ας, ἡ imutak, imanje, imo-
 vina
 οὔτε... οὔτε niti... niti, ni... ni
 οὔτοι zaista ne, dakako ne
 οὔτος, αὐτή, τοῦτο taj
 οὔτως pred sugl. obično οὔτω tako,
 toliko
 ὀφείλω dugujem; ὄφελον o da (*uti-
 nam*)
 ὀφθαλμός, -οῦ, ὁ oko (oftalmologija)
 ὄφις, -εως, ὁ zmija
 ὄχλος, -ου, ὁ svjetina (ohlokracija)

Π

πάγκαλος 2 vrlo lijep
 πάθος, -ους, τό (πάσχω) patnja, bol,
 strast (*passio*; simpatija, antipatija,
 patologija)
 παιάν, -ᾶνος, ὁ pean, ratna pjesma
 παιδαγωγός, -οῦ, ὁ odgojitelj (pe-
 dagog)
 παιδεύω (παῖς) odgajam, obrazujem
 παιδίον, -ου, τό (dem. od παῖς) dje-
 čarac
 παιδοτρίβης, -ου, ὁ (παῖς) učitelj gim-
 nastike
 παίζω (παῖς) igram se, šalim se
 παῖς, παιδός, ὁ i ἡ dječak, djevoj-
 čica (pedagogija); ἐκ παιδῶν od
 djetinjstva
 παίω udaram
 πάλαι negda, odavno; οἱ πάλαι ljudi
 iz davnine, stari
 παλαιός 3 star (*vetus; paleologia*)
 παλαίστρα, -ας, ἡ rvalište
 πάλη, -ης, ἡ rvanje
 πάλιν natrag, opet (*rursus*)
 Πανόνιοι, -ων, οἱ Panonci
 πανουργία, -ας, ἡ zloba, lukavstvo,
 spletkā

πανταχόθεν odasvud, sa svih strana
 πανταχοῦ posvuda, svagdje
 παντελῶς posve, potpuno
 παντοδαπός 3 raznovrstan, svakojak,
 različit
 παντοῦτος 3 svakojak, raznovrstan, raz-
 ličit
 πάντως svakako, uopće
 πάνυ posve, sasvim
 πάππος, -ου, ó djed
 πάπυρος, -ου, ó i ἡ papirna stabljika,
 papir
 παρά (prijedl. s gen.) od; (s dat.)
 kod; (s akuz.) k; pokraj; uz; protiv
 παραβαίνω prestupam
 παραβάλλω mećem pred koga (s dat.);
 uspoređujem jedno s drugim (πρός
 s akuz.) (parabola)
 παραγγέλλω javljam
 παράγω zavodim, varam
 παράδειγμα, -τος, τό (δείκνυμι) pri-
 mjer, uzor (paradigma)
 παραδίδωμι predajem
 παρακαλέω dozivam, pozivam
 παρακελεύομαι zapovijedam, svjetu-
 jem, nagovaram, preporučujem
 παραλαμβάνω preuzimam
 παραλία, -ας, ἡ (ἄλς) obala
 παραμένω ostajem, ustrajem
 παράπλους, -ου, ó (πλοῦς) obala
 παράσιτος, -ου, ó (σίτος) parazit
 παρασκευάζω pripravljam, priređujem
 παρατηρέω dobro pazim, motrim
 παρατίθημι stavljam pred (s dat.);
 propuštam
 παραχωρήμα odmah, smjesta
 πάρεμι (εἶμι) dolazim
 πάρεμι (εἶμι; s dat.) biti nazočan
 (adsum)
 παρέχω dajem, zadajem, pružam, do-
 nosim
 Παρθενών, -ῶνος, ó Partenon, glasovi-
 titi hram božice Atene na Akropoli

παρίημι puštam, propuštam, zane-
 marujem, otupljujem
 Πάρις, -ιδος, ó Paris, trojanski junak
 παρίστημι postavljam uza što; pri-
 stupam, pomažem
 παροικίζομαι naseljujem se do koga
 παροιμία, -ας, ἡ poslovice
 Παρύσατις, -ιδος, ἡ Parisatida, per-
 zijska kraljica
 πᾶς, πᾶσα, πᾶν sav, cijel, čitav, svaki
 πάσχω patim, trpim (patior), doživ-
 ljavam; događa mi se (dobro, zlo)
 πατάσσω udaram
 πατήρ, πατρός, ó otac (pater)
 πατρίς, -ίδος, ἡ domovina (patria)
 πάτριος 3 i 2 otački, očinski (patrius)
 Πάτροκλος, -ου, ó Patroklo, grčki
 junak
 πατρῶος 3 otački, očinski
 πάτριωσ -ωος, ó stric
 Παιουσανίας, -ου, ó Pauzanija, spar-
 tanski kralj
 παύω zaustavljam; (med. s gen.) pre-
 stajem, ostavljam se čega (pauza)
 πεδῖον, -ου, τό ravnica
 πεζός 3 koji ide pješke; ó πεζός pje-
 šak (pedes)
 πειθαρχία, -ας, ἡ poslušnost
 πείθω nagovaram, uvjeravam; πέ-
 ποιθα uzdam se u što (s dat.);
 πείθομαι dajem se nagovoriti, vje-
 rujem; pokoravam se, slušam koga
 (s. dat.); pf. pas. uvjeren sam
 πειθῶ, -οῦς, ἡ uvjeravanje
 πεινάω gladujem
 πειράσσομαι kušam, nastojim, iskuša-
 vam
 Πεισίστρατος, -ου, ó Pizistrat, atenski
 tiranin
 πέλας blizu; ó πέλας susjed, bližnji,
 prijatelj
 πέλεκυς, -εως, ó sjekira

Πελοπίδας, -ου, ó Pelopida, ugledni Tebanac
 Πελοποννησιακός 3 peloponeski
 Πελοποννήσιος, -ου, ó Peloponežanin
 Πελοπόννησος, -ου, ή Peloponez
 πελταστής, -ού, ó lak oružanik
 πέλτη, -ης, ή štit
 πέμπω šaljem
 πένης, -ητος siromašan; ó πένης siromah
 πένθος, -ους, τό (πάσχω) žalost, tuga bol
 πέρας, -τος, τό konac, svršetak
 Πέργαμον, -ου, τό Pergam, trojanska tvrđava
 πέρδιξ, -κος, ó i ή jarebica
 περί (prijedl. s gen.) o, oko, za; (s dat) oko; (s akuz.) oko, što se tiče
 περιαιρέω skidam
 Περιάνδρος, -ου, ó Perijandar, jedan od 7 grčkih mudrača
 περιβάλλω opasujem, opkoljujem; (med.) sebi prebacujem, oblačim
 περιγίγνομαι (s gen.) pobjeđujem koga, svladavam; dočepam se
 περιεμ (εἶμι) idem okolo, obilazim
 περιίστημι okolo, naokolo postavljam; (med.) okolo stojim
 περιμένω čekam, očekujem
 περίοικος 2 okolni; οἱ περίοικοι perijeci, slobodni Lakedemonjani bez građanskog prava
 περιποιέω pribavljam; (med.) sebi pribavljam
 περιπόρφυρος 2 grimizom optočen
 περισσως osobito
 περιστέλλω sakrивam
 περιστερά, -ᾶς, ή golub
 περιτέμνω oduzimam, odvlačim
 περιχαρής 2 (χαίρω) preradostan, preveseo
 Περσεφόνη, -ης, ή Perzefona, božica podzemnoga svijeta
 Πέρσης, -ου, ó Perzijanac

Περσικός 3 perzijski
 πέτομαι letim
 πέτρα, -ας, ή stijena, pećina, hrid
 πή gdje, kamo
 πήγή, -ῆς, ή izvor
 πήγνυμι utvrđujem (*pango, peregi*); pas. smrzavam se
 πήδάω skačem
 πήδημα, -τος, τό skok
 Πηλεύς, -έως, ó Pelej, mirmidonski kralj
 πήμα, -τος, τό nesreća, nevolja, bi-jeda
 πήρα, -ας, ή torba (putnička)
 πήχυς, -εως, ó lakat
 πικρός 3 gorak
 πίμπλημι punim
 πίναξ, -κος, ó pločica (pinakoteka); πίναξ γεγραμμένος slika; πίναξ γεωμετρικός zemljopisna karta, zemljovid
 πίνω pijem
 πίπτω padam
 πιστεύω vjerujem, uzdam se
 πίστις, -εως, ή vjera, povjerenje
 πιστός 3 vjeran, pouzdan
 πιστότης, -ητος, ή vjernost
 Πιττακός, -ού, ó Pitak, jedan od 7 grčkih mudrača
 πλάγιος 3 kos, poprijek; εις πλάγιον poprijeko
 Πλαταιαί, -ῶν, αἱ Plateja, grad u Beotiji
 πλάττω tvorim, izrađujem, oblikujem (plastika)
 Πλάτων, -ωνος, ó Platon, grčki filozof
 Πλειστώναξ ili Πλειστώναξ, -κτος, ó Plejstonakt, spartanski kralj
 πλεονέκτης 2 lakom
 πλεονεξία, -ας, ή lakomost
 πλέω plovim
 πλέως 3 pun (*plenus*)

πλῆθος, -ους, τό mnoštvo
 πλὴν osim
 πλησιάζω približavam se, blizu sam
 πλῆττω udaram
 πλοῖον, -ου, τό (πλέω) splav, brod
 πλοῦς, πλοῦ, ὁ (πλέω) plovidba
 πλούσιος 3 bogat; ὁ πλούσιος bogataš
 πλουτέω bogat sam, obogačujem se
 πλουτίζω bogatim, obogačujem
 πλοῦτος -ου, ὁ bogatstvo (plutokracija)
 Πλούτων, -ωνος, ὁ Pluton, bog podzemnog svijeta
 πνεῦμα, -τος, τό (πνέω) dah, život; vjetar, zrak
 πνέω pušem
 Πνύξ, Πυκνός, ὁ Pniks, mjesto gdje su se Atenjani skupljali, na zapadu od Akropole
 πόθεν odakle
 ποῖ kamo (quo)
 ποιέω činim, radim, izrađujem; ποιέομαι ὑφ' ἑαυτοῦ ili ἑαυτῶ pokoravam koga; (περί) πολλοῦ, πλείστου ποιέομαι (s akuz.) držim mnogo, najviše do čega, uvelike cijenim
 ποίημα, -τος, τό djelo, pjesničko djelo, pjesma (poema)
 ποίησις, -εως, ἡ (ποιέω) pjesništvo (poezija)
 ποιητής, -οῦ, ὁ (ποιέω) pjesnik (poeta)
 ποιητικῆς, -ῆς, ἡ (tj. τέχνη) pjesništvo
 ποικίλος 3 šaren
 ποιμήν, -ένος, ὁ pastir
 ποιμνή, -ης, ἡ stoka, stado (ovaca)
 ποιμνιον, -ου, τό stoka, stado (osobito krdo ovaca)
 ποῖος 3 kakav
 πολεμέω (s dat.) ratujem, vojujem s kim
 πολεμικός 3 ratni (polemika); πολεμικά πράττω bavim se vojničkim poslovima

πολέμιος 3 (πόλεμος) neprijateljski ὁ πολέμιος neprijatelj (u ratu) (hostis)
 πόλεμος, -ου, ὁ rat
 πολεμῶ zavadam; (med.) činim sebi neprijateljem
 πολιορκέω podsjedam (grad)
 πολιορκία, -ας, ἡ podsjedanje (grada)
 πόλις, -εως, ἡ grad; država
 πολιτεία, -ας, ἡ građansko pravo; državna uprava, država, ustav
 πολιτεύω građanin sam; πολιτεύομαι vršim državne poslove, vladam, upravljam državom
 πολίτης, -ου, ὁ građanin
 πολιτικός 3 građanski, državni; ζῶον πολιτικόν biće određeno za život u državnoj zajednici; τὰ πολιτικά državni poslovi
 πολλάκις često
 πολλαχῶς često, na mnogo mjesta
 πολυκαρπία, -ας, ἡ bogata žetva
 πολυμαθής 2 mnogoznali, učen
 πολυμαθία, -ας, ἡ učenost
 Πολυνεΐης, -ου, ὁ Polinik, sin Edipov
 πολύς, πολλή, πολύ mnogi, velik, silan (poliglot, politeizam)
 πολυτελής 2 skup, skupocjen
 Πομπήιος, -ου, ὁ Pompej, rimski vojskovođa
 Πομπήλιος, -ου, ὁ Pompilije (Numa)
 πονέω (πόνος) mučim se, trudim se, radim
 πονηρία, -ας, ἡ zloća, opačina
 πονηρός 3 zao, opak
 πονηρῶς zlo, rdavo
 πόνος, -ου, ὁ (πονέω) trud, muka, nevolja
 πόντος, -ου, ὁ more
 πορεία, -ας, ἡ putovanje, put
 πορεύομαι idem, putujem
 πορθέω pustošim, razaram

πορίζω pribavljam, pružam, dajem
 πόρρωθεν izdaleka, podalje
 Ποσειδῶν, -ῶνος, ὁ Posejdon, grčki
 bog (Neptun)
 πόσις, -εως, ἡ (πίνω) piće
 πόσος 3 kolik
 ποταμός, -οῦ, ὁ rijeka (Mezopotamija)
 ποτέ (enkl., prilog) negda, jednom
 πότε kada
 πότερος 3 (uter) koji (od dvojice)
 ποτός 3 (πίνω) pitak; τὸ ποτόν (i
 množ.) piće
 πότος, -ου, ὁ (πίνω) piće, pije
 πού gdje
 πού (enkl., prilog) negdje, jamačno
 πούς, ποδός, ὁ noga (*pes*)
 πρᾶγμα, -τος, τό (πράττω) djelo,
 posao
 πρᾶξις, -εως, ἡ (πράττω) djelo, po-
 sao (praksa, praktičan)
 πράττω radim, činim, εὖ (καλῶς)
 πράττω dobro mi je; κακῶς πράττω
 zlo mi je
 πρέπει (bezl.) pristoji se, dolikuje
 πρεσβευτής, -οῦ, ὁ poslanik; (množ.)
 οἱ πρέσβεις poslanici
 πρέσβυς, ὁ star, starac; (množ.) οἱ
 πρέσβεις poslanici; (komp.) πρεσ-
 βύτερος 3 stariji
 πρίασθαι kupiti
 πρίν (prilog) prije; (veznik) prije
 nego, dok ne
 πρό (prijedl. s gen.) pred; prije; za
 προάγω vodim naprijed; (neprel.)
 idem naprijed, krećem
 προβαίνω idem naprijed, napredujem
 προβάλλω bacam naprijed; τὰ ἔπλα
 προβάλλεσθαι naperiti koplja
 πρόβατον, -ου, τό ovca
 πρόγονοι, -ων, οἱ predi (maiores)
 πρόδηλος 2 posve jasan, očevidan
 προδίδωμι predajem, izdajem (prodo)
 προδότης, -ου, ὁ izdajica, izdajnik
 (*proditor*)

προθύμως drage volje, spremno
 προτίημι šaljem naprijed; (med.) ostav-
 ljam, napuštam, zanemarujem, žrt-
 tvujem; povjeravam
 προτίστημι stavljam naprijed, stavljam
 na čelo
 Προμηθεύς, -έως, ὁ Prometej
 πρόνοια, -ας, ἡ predviđanje, razbo-
 ritost, promišljenost
 προπετώσ nepromišljeno, lakoumno
 Προπούλαια, -ων, τὰ predvorje; pri-
 laz na atensku Akropolu (Propi-
 leje)
 πρὸς (prijedl. s gen.) od; (s dat.)
 kod, k, osim; (s akuz.) k, na, za,
 prema, protiv
 προσάγω dovodim, prinosisim
 προσβολή, -ῆς, ἡ (βάλλω) napadaj,
 navala
 προσδοκῶ primam, očekujem, čekam
 προσέρχομαι pristupam, dolazim
 προσηλώω prikivam na (s dat.)
 προσθήκη, -ης, ἡ (τίημι) dodatak
 προσίημι pripuštam, puštam ka komu
 (πρὸς s akuz.); (med.) pripuštam
 k sebi
 προσκαλέω dozivam, pozivam
 προσκυνέω klanjam se, padam ničice
 προσμένω čekam
 προσποιέομαι sebi prisvajam; pre-
 tvaram se, gradim se
 προσπυνθάνομαι još k tomu pitam
 προσπίπτω dobacujem, bacam
 προστάττω naređujem
 προστίημι dodajem; (med.) pridru-
 žujem se, pristajem
 προστρέπω navraćam, potičem
 προστρέχω trčim do
 προσφέρω prinosisim, primičem
 πρόσωπον, -ου, τό lice
 πρότερον prije
 προτίημι mećem naprijed, pretpo-
 stavljam; izlažem, zadajem, dajem;
 cijenim

προτρέπω navraćam; (med.) potičem
 προτρέχω trčim naprijed, pretječem
 πρυτανεύω, -ου, τό pritanej
 πρώην onomadne, nedavno; prije
 πρωί (πρῶ) rano ujutro, zorom
 Πρωταγόρας, -ου, ó Protagora, grčki
 filozof
 πρωτεύω prvi sam
 πρώτος 3 prvi; τό πρώτον najprije,
 prvi put
 πταῖσμα, -τος, τό posrtanje, pogreška,
 mana
 Πτολεμαῖος, -ου, ó Ptolemej, egi-
 patski kralj
 πτωχός, -οῦ, ó prosjak
 Πυθαγορικοί, -ῶν, οἱ Pitagorovci
 πύλη, -ης, ή (obično množ.) πύλαι, αἱ
 vrata (gradska)
 Πύλος, -ου, ó i ή Pil, grad u Me-
 seniji

πυνθάνομαι (s gen.) pitam za što,
 ispitujem; doznajem što
 πῦρ, πυρός, τό (množ. πυρά, dat. πυ-
 ροῖς) vatra (pirotehnika)
 πυραμῖς, -ίδος, ή piramida
 πυρέττω imam vrućinu
 Πύρρος, -ου, ó Pir, epirski kralj
 πῶ (enkl., prilog) još
 πῶς kako; πῶς (enkl.) nekako

P

πάβδος, -ου, ή прut, šiba, palica
 Παδάμανθος, -υος, ó Radamant, sin
 Zeusov, brat Minosov
 πάδιος 3 lak
 παδιουργία, -ας, ή lakomislenost; ne-
 mar, lijenost
 παθυμία, -ας, ή bezbrižnost, lijenost
 παφθυμος 2 lakomislen
 παψωδός, -οῦ, ó rapsod
 πέω tečem
 πέγγυμι kidam, trgam

ρήτωρ, -ορος, ó govornik (*orator*)
 ριγώω zebem
 ρίζα, -ης, ή korijen (*radix*)
 Ριζονικός κόλπος, -ου, ó Risanski
 zaliv (u Boki Kotorskoj)
 Ριζών, -ωνος, ó Risan, gradić u
 Risanskom zalivu
 ρίπτω bacam
 Ρόδιος, -ου, ó Rodanin
 ρόδον, -ου, τό ruža
 Ρόδος, -ου, ή Rod, otok u Egej-
 skom moru
 ρόπαλον, -ου, τό toljaga, batina
 Ρωμαῖος, -ου, ó Rimljanin
 ρώμη, -ης, ή snaga (*robur*)
 Ρώμη, -ης, ή Rim
 Ρωμύλος, -ου, ó Romul, osnivač
 grada Rima
 ρώνυμι krijepim; (pas.) jak sam,
 krepak sam; (imp.) έρωσο (*vale*)
 kod oproštaja: zdravo!

Σ

Σαλαμίς, -ῖνος, ή Salamina, otok kod
 Atike
 σαλπικτής, -οῦ, ó trubač
 σάλπιγξ, -γγος, ή truba
 Σάλων, -ωνος, ó Solin (*Salona*)
 Σαπφώ, -οῦς, ή Sapfa, grčka pjesni-
 kinja
 Σάρδεις, -εων, αἱ Sard, grad u Ma-
 loj Aziji
 σάρξ, σαρκός, ή meso (sarkofag)
 σατράπης, -ου, ó satrap
 σαφηνίζω razjašnjujem, označujem
 σαφής 2 jasan, bistar, pouzdan
 σβέννυμι gasim, utišavam (azbest)
 σεαυτοῦ, -ῆς, -οῦ sebe samoga (ti)
 σέβομαι poštujem
 σεισμός, -οῦ, ó potres
 σειώ tresem (seizmograf)
 σελήνη, -ης, ή mjesec (*luna*)

Σεμίραμις, -ιδος, ἡ Semiramida, asir-
ska kraljica
σεμνός 3 uzvišen, častan, ugledan,
veličanstven
σεμνύομαι (σεμνός) ohol sam, dičim
se, hvalim se
Σέρβιος Τύλλιος, -ου, ὁ Servije Tu-
lije, rimski kralj
Σεύθης, -ου, ὁ Seut, trački kralj
σημαίνω dajem znak, pokazujem,
javljam, zapovijedam
σημεῖον, -ου, τό znak
σιγάω šutim
σιγή, -ῆς, ἡ šutnja
σίδηρος, -ου, ὁ željezo (siderit)
σιδηροῦς 3 od željeza, željezan
Σικανία, -ας, ἡ Sikanija
Σικελία, -ας, ἡ Sicilija
Σιμωνίδης, -ου, ὁ Simonid, grčki
lirski pjesnik
Σινώτιον, -ου, τό Sinotij, južno od
Drniša (danas Bulina glavica)
σιτέομαι (σίτος) ručam, hranim se,
jedem
σίτος, -ου, ὁ (množ. τὰ σῖτα) pšenica,
uopće žito; hrana (parazit)
σιωπάω šutim
Σκάρδων, -ωνος, ὁ Skradin
σκεδάννυμι razasipam
σκέπτομαι vidim
σκηπτρον, -ου, τό štap, žezlo
σκιά, -ᾶς, ἡ sjena
σκληρός 3 usahnuo, tvrd; mučan,
strog (skleroza)
Σκυθικός 3 skitski
σκύτινος 3 kožnat
Σόλων, -ωνος, ὁ Solon, grčki mudrac
σός 3 tvoji
σοφία, -ας, ἡ mudrost, vještina
σοφίζομαι izmišljam
Σοφοκλῆς, -έους, ὁ Sofoklo, grčki
pjesnik tragedija
σοφός 3 mudar, razborit; ὁ σοφός
mudrac

Σπάρτακος, -ου, ὁ Spartak, voda ro-
bova
Σπάρτη, -ης, ἡ Sparta, glavni grad
Lakonije
Σπαρτιάτης, -ου, ὁ Spartanac
Σπαρτιάτις, -ιδος, ἡ Spartanka
σπεύρω zasijavam, sijem (sporadički)
σπένδω izlijevam žrtvu; sklapam ugo-
vor
σπεύδω žurim se
σπῆλαιον, -ου, τό spilja (*spelunca*)
σπονδή, -ῆς, ἡ (σπένδω) žrtva ljeva-
nica; (u množ.) ugovor; primirje
σπόρος, -ου, ὁ (σπεύρω) sijanje; usjev
σπουδάω žurim se; marljiv sam,
ozbiljno radim; περί (s gen.) oz-
biljno se bavim čim (*studeo*)
σπουδαῖος 3 dobar, prikladan, vri-
jedan; marljiv, ozbiljan
σπουδή, -ῆς, ἡ žurba; marljivost,
revnost
στάδιον, -ου, τό (množ. οἱ στάδιοι)
stadij; trkalište
σταθμός, -οῦ, ὁ staja (*stabulum*); no-
čište, dvor
στάσις, -εως, ἡ buna, razmirica
στενάζω scenjem, jadikujem
στέργω ljubim
στέφανος, -ου, ὁ vijenac
στεφανώω ovjenčavam
στήθος, -ους, τό prsa, grudi
Στησίχορος, -ου, ὁ Stezihor, grčki
lirski pjesnik
στοά, -ᾶς, ἡ trijem (stoik)
στόμα, -τος, τό usta (stomatolog)
στομάζομαι nagađam, prosudujem
στράτευμα, -τος, τό vojska
στρατεύω (i medij) vojujem, ratujem
στρατηγικός 3 vojskovođin, zapovjed-
nički
στρατηγός, -οῦ, ὁ (στρατός, ἄγω)
vojskovođa, voda, zapovjednik
στρατιά, -ᾶς, ἡ vojska
στρατιώτης, -ου, ὁ vojnik

στρατόπεδον, -ου, τό tabor
στρατός, -οῦ, ὁ vojska
στρέφω okrećem (strofa)
σύ ti
συγγράφω opisujem
συγκαλέω sazivam
συγκεράνωμι miješam, združujem
συγκρούω udaram jedno o drugo;
συγκρούω τοὺς ὀδόντας cvokoćem
zubima
συζεύγωμι spajam
συλλαμβάνω hvatam, lovim
συλλέγω skupljam, sabirem (*colligo*)
συμβαίνει događa se
σύμβολον, -ου, τό znak (simbol)
σύμβουλεύω savjetujem
σύμμαχος, -ου, ὁ savez nik
συμπίνω zajedno pijem, pijančujem,
kod pijanske sam
συμπίπτω (s dat.) sukobljujem se,
udaram na koga, bijem se
συμπόσιον, -ου, τό gozba
συμπράττω zajedno radim
συμφέρει koristi
συμφύγω bježim s kim; bježim kamo,
tražim utočište
συμφιλέω ljubim
συμπορά, -ᾶς, ἡ nevolja, nesreća
συμφωνέω slažem se, u skladu sam
(simfonija)
σύν (prijedl. s dat.) s, zajedno s (*cum*)
συνάγω skupljam
συναντάω (s dat.) susrećem se s kim
συναρμόττω spajam; slažem se
σύνειμι (εἰμί, s dat.) zajedno sam,
družim se
σύνειμι (εἶμι) idem zajedno
συνεργός, -οῦ, ὁ suradnik, pomoćnik
συνέρχομαι idem zajedno
συνεχῆς 2 neprestan, neprekidan, sta-
lan, postojan
συνέχθω mrzim
συνέχω zaustavljam, zadržajem;
(med). pritisnut sam, trpim

συνήθης, -ους, ὁ prijatelj, znanac
σύνθημα, -τος, τό (συντίθημι) ugo-
voreni znak, lozinka
συνίημι sastavljam; razumijem
συνίστημι sastavljam; sastajem; sa-
stojim se (sistem)
συνομολογέω slažem se, pristajem
συντάττω svrstavam; uređujem (sin-
taksa)
Συρακόσιοι, -ων, οἱ Sirakužani
σῦς, συός, ὁ i ἡ svinja (*sus*)
συσσιτία, -ας, ἡ zajedničko blago-
vanje
συστρατεύω (i med.) zajedno ratujem
συχνός 3 gust; mnogi
σφάζω koljem
σφαίρα, -ας, ἡ kugla, lopta (sfera,
stratosfera, hemisfera)
σφάλλω obaram, varam, unesrećujem;
(med. i pas.) kolebam se, teturam,
varam se
σφάττω (σφάζω) koljem, ubijam
σφενδόνη, -ης, ἡ pračka
σφήξ, σφηκός, ὁ osa; stršen (*vespa*)
Σφίγιξ, -γγός, ἡ Sfinga
σφοδρα žestoko, silno, veoma
σφοδρός 3 žestok, silan, jak
σφοδρῶς snažno, mnogo
σχήμα, -τος, τό (ἔχω) držanje; oblik
σχολαστικός, -ου, ὁ cjepidlaka, pro-
stak, budala
σχολή, -ῆς, ἡ odmor, dokolica; škola
(*schola*)
σῶζω spasavam
Σωκράτης, -ους, ὁ Sokrat, grčki fi-
lozof
σῶμα, -τος, τό tijelo (somatologija)
σωματικός 3 tjelesni
σωτήρ, -ῆρος, ὁ spasitelj
σωτηρία, -ας, ἡ spas
σωφρονισμός, -οῦ, ὁ opamećivanje,
opomena
σωφροσύνη, -ης, ἡ razboritost, čednost
σῶφρων 2 razborit, mudar, čedan

T

τάλαντον, -ου, τό talant, grčki novac
τάλας, τάλαινα, τάλαν (gen.) τάλανος
bijedan

Τάνταλος, -ου, ό Tantal, kralj Frigije
τάξις, -εως, ή (τάττω) red; bojni red,
vrsta, mjesto

ταράττω smučujem, uznemirujem;
(pas.) uznemirujem se; zbnunju-
jem se

ταραχή, -ής, ή smetnja, zabuna, ne-
mir

ταριχεύω balzamiram

Ταρκύνιος Πριϋκος, -ου, ό Tarkvi-
nije Prisko, rimski kralj

Ταρκύνιος Ύπερήφανος, -ου, ό Tar-
kvinije Oholi, rimski kralj

Τάρταρον, -ου, τό Tartar

τάττω redam, postavljam (taktika)

ταῦρος, -ου, ό bik

ταφή, -ής, ή grob, grobnica

τάφος, -ου, ή jarak

τάχος, -ους, τό brzina

ταχύς 3 brz (tahimetar)

τέ (enkl. veznik, postpoz.) i (-que),

τέ — καιί i — i

τείνω napinjem, rastežem (*tendo*);
protežem se (ton, hipotenuza)

τειχίζω utvrđujem

τείχος, -ους, τό zid, zidine

τέκνον, -ου, τό (τίκτω) dijete

Τελαμών, -ώνος, ό Telamon, kralj
na Salamini

τελευταῖος 3 posljednji, zadnji; τό
τελευταῖον napokon, naposljetku

τελευτάω svršavam; umirem

τελευτή, -ής, ή svršetak; smrt

τελέω svršavam

τελέως svršeno, potpuno, posve

τέλος, -ους, τό svršetak; (τό) τέλος
konačno, naposljetku, napokon

τέρπω veselim, razveseljujem

τέττιξ, -γας, ό cvrčak

τέχνη, -ης, ή umjetnost, vještina
obrt (tehnika)

τεχνίτης, -ου, ό umjetnik

τηλικούτος 3 tolik

τήμερον danas

τίθημι mećem, polažem, postavljam;
uzimam; smatram, držim, ubra-
jam, činim, određujem (teza, tema)

τίκτω radam; τίκτειν φά nesti jaja

τίλλω čupam

τιμάω častim, poštujem

τιμή, -ής, ή čast; cijena (robe)

τίμιος 3 i 2 cijenjen, štovan, dra-
gocjen

Τιμόθεος, -ου, ό Timotej, atenski
vojskovođa

Τιμοκρέων, -οντος, ό Timokreont,
pjesnik s otoka Roda

τιμωρέω osvećujem koga (s dat.);
med. osvećujem se komu (s akuz.)

τιμωρία, -ας, ή kazna, osveta

τίνω plaćam; δίκην τίνω (gen.) bi-
vam kažnjen za što

τίς, τί (upit. zamj.) tko, što; koji,
koje (*quis quid*); τί što, zašto
(*quid*)

τίς, τί (enkl., neodređena zamj.) netko,
nešto; neki (*quidam*)

Τισσαφέρνης, -ους, ό Tisaferno, per-
zijski vojskovođa

Τίτος, -ου, ό Tit, rimski car

τιτρώσσω ranjavam

τλήμων 2 bijedan, jadan

τοιόσδε 3 ovakav, ovaki

τοιούτος 3 takav

τόλμα, -ης, ή smionost, drskost

τολμάω usudujem se

τοξεύω strijeljam

τόξον, -ου, τό luk

τόπος, -ου, ό mjesto (topografija)

τοσοῦτος 3 tolik; ἐπί τοσοῦτον tako
daleko, tako jako

τότε tada, onda

τράγος, -ου, ó jarac
Τραγούριον, -ου, τό Trogir
τραγωδία, -ας, ή tragedia
τραῦμα, -τος, τό rana (traumatološka
bolnica)

τραχύς 3 hrapav; silovit, žestok
τρέπω obraćam, okrećem; (med.)
obraćam se, okrećem se, dajem se
na što, laćam se čega, (πρός s
akuz.); τρέπομαι εἰς φυγήν dajem
se u bijeg

τρέφω hranim, njegujem, odgajam
(atrofija, hipertrofija)

τρέχω trčim

Τριάκοντα, οἱ tridesetorica tirana u
Ateni

τρήρης, -ους, ή (tj. ναῦς) troveslarka,
brza lada

τρίζω škripim

τρίς tri puta (ter)

Τροία, -ας, ή Troja

τρόπαιον, -ου, τό pobjedni spomenik
(trofej)

τρόπος, -ου, ó naćin, običaj; τοῦτον
τὸν τρόπον na ovaj naćin

τροφή, -ής, ή (τρέφω) hrana, jelo

τροφός, -οῦ, ó i ή hranitelj; hrani-
teljica

τροχός, -οῦ, ó toćak, kotać

τροφάω živim raskošno

τροφή, -ής, ή raskoš

Τρώας, -άδος, ή (tj. γῆ) Troada

Τρώς, Τρωός, ó Trojanac

τυγχάνω pogađam, dobivam, posti-
zavam

Τύλλος Ὀστίλιος, -ου, ó Tul Hosti-
lije, rimski kralj

τύπτω udaram, tućem (tipograf)

τυραννίς, -ίδος, ή tiranija

τύραννος, -ου, ó tiranin, silnik

Τύριοι, -ων, οἱ Tirani, stanovnici
grada Tira u Fenikiji

Τύρος, -ου, ή Tir, grad u Fenikiji

Τυρταῖος, -ου, ó Tirtej, grćki lirski
pjesnik

τύχη, -ης, ή (τυγχάνω) slučaj, sud-
bina, sreća; Τύχη, -ης, ή Sreća
(personifikacija)

Υ

ύβρίζω objestan sam, drzak sam;
(s akuz.) zlostavljam

ύβρις, -εως, ή objjest, opaćina

ύβριστής, -οῦ, ó objestan, opak ćov-
jek; kao pridjev: objestan (samo
u komparativu i superl. -στότερος,
-στότατος)

ύγιαίνω zdrav sam

ύγίεια, -ας, ή zdravlje (higijena)

ύγιής, 2 zdrav

ύδωρ, ύδατος, τό voda (hidrant, hi-
droplan)

υἶός, -οῦ, ó sin

ύλη, -ης, ή šuma (silva)

ύμεῖς, -ῶν vi

ύμέτερος 3 vaš

ύπάρχω nalazim se, pripadam, jesam

ύπαναντίος 3 suprotan, protivan

ύπέρ (prijedl. s gen.) nad, za; (s
akuz.) preko (super)

ύπερβάλλω prebacujem; nadmašujem,
nadvisujem (hiperbola); med. od-
gađam

ύπερέχω nadvisujem koga (gen.)

ύπερηφανία, -ας, ή oholost, objjest

ύπήκοος 2 (ἀκούω) poslušān, podlo-
žān; ó ύπήκοος podanik

ύπηρετέω služim, pomažem, podu-
pirem

ύπνος, -ου, ó san (hipnoza)

ύπό (prijedl. s gen.) od (kod pas.),
pod (s instrum.); s akuz. pod (s
akuz.)

ύποδύομαι zaklanjam se, uvlaćim se,
zalazim pod

ὕπολαμβάνω pomišljam
ὕπομένω čekam; podnosim
ὕπομιμνήσκω podsjećam
ὕπόμνημα, -τος, τό uspomena, spo-
menik

ὕποτελής 2 dužan plaćati danak
ὕποτιθῆμι podmećem
ὕστερος 3 kasniji; ὕστερον kasnije,
poslije

ὕψιμη spuštam; popuštam, odusta-
jem

ὕψιστημι stavljam pod; (med.) pot-
hvaćam se, poduzimam, obećajem
ὕψηλός 3 visok

Φ

φαίνω pokazujem; (med.) pokazujem
se, pojavljujem se (faza; fenomen,
fantazija)

φάλαγξ, -γγος, ἡ falanga
Φάλαρις, -ιδος, ὁ Falaris, akragantski
tiranin

φανερῶς očitujem, činim vidljivim
φαντάζομαι pojavljujem se; dičim se
φάρμακον, -ου, τό lijek; otrov (far-
macija)

Φαρνάκης, -ου, ὁ Farnak, pontski
kralj

Φάρος, -ου, ἡ Hvar

φάτνη, -ης, ἡ jasje

φαῦλος 2 i 3 zao, rdav, slab

Φειδίας, -ου, ὁ Fidija, grčki kipar

φέρω nosim, podnosim, donosim;
(fero); εἶ φέρομαι uspijevam, na-
predujem

φεύγω (s akuz.) bježim, izbjegavam
(fugio)

φημί govorim, kažem (fari, fama)

φθάνω pretječem

φθέγγις, -εως, ἡ zvuk glasa

φθείρω uništavam, kvarim

φθινόπωρον, -ου, τό jesen

φθονερός, -οῦ, ὁ zavidnik
φθονέω zavidim komu radi čega
(gen.)

φθόνος, -ου, ὁ zavist

φιλεργία, -ας, ἡ ljubav prema radu,
radinost, marljivost

φιλέω ljubim

φιλία, -ας, ἡ ljubav, prijateljstvo

φιλικός 3 prijateljski, prijazan

Φίλιππος, -ου, ὁ Filip, makedonski
kralj (filipika)

φιλοπονία, -ας, ἡ radinost, marljivost

φιλόπνοος 2 radin

φίλος 3 mio, drag; prijateljski; ὁ
φίλος prijatelj

φιλόσοφος 3 koji ljubi mudrost; ὁ
φιλόσοφος mudrac, filozof

φιλοτιμία, -ας, ἡ častohleplje

φλέγω palim

φλυαρέω brbljam

φλύαρος 3 brbljav

φοβερός 3 strašan; užasan

φοβέω plašim; (med.) bojim se, pla-
šim se (s akuz.)

φόβος, -ου, ὁ strah

φοῖνιξ, -κος, ὁ i ἡ palma

Φοῖνιξ, -κος, ὁ Feničanin

φοιτάω idem, dolazim

φονεύς, -έως, ὁ ubojica

φονεύω ubijam

φορέω (φέρω) nosim

φόρμιγξ, -γγος, ἡ forminga, lira

φρήν, φρενός, ἡ mišljenje, srce, duša

φρονέω (s gen.) mislim na što; μέγα
φρόνεω oholim se, ohol sam; εἶ
φρονέω razborit sam

φρόνημα, -τος, τό mišljenje, razbori-
tost; samosvijest, ponos; namjera;
smjelost

φρόνησις, -εως, ἡ razum, pamet

φρόνιμος 2 pametan, razborit

φροντίζω mislim na što, brinem se
za koga ili što (gen.)

Φρυγία, -ας, ἡ Frigija

φυγαδεύω tjeram, izgonim (iz zemlje)
 φυγή, -ῆς, ή bijeg (*fuga*)
 φυλακή, -ῆς, ή čuvanje, straža
 φύλαξ, -κος, ó čuvar, stražar
 φυλάττω čuvam (profilaksa)
 φύλλον, -ου, τό list; (pl.) lišće (*folium*)
 φύσις, -εως, ή priroda, narav, ćud
 (fizika)
 φυτεύω sadim
 φυτόν, -οῦ, τό biljka
 φύω (φύσις) radam; (med.) rastem,
 postajem, pf. jesam
 Φωκίων, -ωνος, ó Fokion, atenski
 državnik i vojskovođa
 φωνέω podižem glas, vičem
 φωνή, -ῆς, ή glas (fonetika)
 φώρ, φώρος, ó kradljivac, tat (*fur*)
 φωράω potajno tražim; (pas.) zate-
 čen sam, otkrit sam
 φώς, φωτός, τό svjetlo (fotografija,
 fosfor)

X

Χαιρώνεια, -ας, ή Heroneja, grad u
 Beotiji
 χαίρω (s dat.) radujem se, veselim se
 χαλάω popuštam, mlitav sam
 χαλεπός 3 težak
 χαλινός, -οῦ, ó uzda
 χαλκόπους, -ποδος s mjedenim no-
 gama
 χαλκός, -οῦ, ó mjed
 χαλκοῦς 3 od mjedi, mjeden
 χαρακτήρ, -ῆρος, ó značaj, karakter
 χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν (gen.) χα-
 ρίεντος ugodan, drag, mio; dra-
 žestan
 χάρις, -τος, ή ljubav, hvala; dražest,
 ljupkost; χάριν έχω zahvaljujem;
 πρὸς χάριν po volji
 Χάριτες, -ων, αἱ Harite (Gracije),
 božice dražesti
 Χάρων, -ωνος, ó Haron

χειμών, -ώνος, ó zima (*hiems*), ne-
 vrijeme, oluja
 χεῖρ, χειρός, ή рука (kirurg)
 χειρόμαι (χεῖρ) pokoravam, pobje-
 đujem, svladavam
 χελιδών, -όνος, ή lastavica
 χήν, χηνός, ó i ή guska
 χῆρος 3 prazan, púst
 χίλιοι 3 hiljada
 Χίλων, -ωνος, ó Hilon, jedan od 7
 grčkih mudraca
 χιτών, -ώνος, ó haljina bez rukava,
 hiton
 χορεύω (χορός) plešem, igram kolo
 χορός, -οῦ, ó ples, kolo; zbor (*chorus*)
 χόρτος, -ου, ó sijeno
 χράομαι (s dat.) služim se čim, upo-
 trebljavam što (usp. lat. *utor* 3)
 χρεία, -ας, ή potreba; χρείαν έχω
 trebam što (s gen.)
 χρή treba (*oportet*)
 χρῆμα, -τος, τό stvar; množ. novac
 χρήσιμος 3 i 2 koristan
 χρηστός 3 koristan, čestit, pošten,
 valjan (hrestomatija)
 χρίω mažem, pomazujem
 χρώα, -ας, ή boja, boja kože, put
 χρόνος, -ου, ó vrijeme (kronika, kro-
 nologija, kronometar, anahronizam)
 χρυσός, -οῦ, ó zlato
 χρυσοῦς 3 od zlata, zlatan
 χρώμα, -τος, τό mast, boja kože
 χύτρα, -ας, ή lonac, vrc
 χώρα, -ας, ή zemlja, kraj
 χωρίον, -ου, τό mjesto, kraj
 χώρος, -ου, ó prostor, kraj, mjesto,
 boravište

Ψ

ψέγω korim
 ψευδής 2 lažan, lažljiv (pseudonim)
 ψευδος, -ους, τό laž
 ψεύδω varam; (med.) lažem
 ψεύστης, -ου, ó lažac

ψηφίζομαι glasam, zaključujem, odlučujem

ψηφός, -ου, ή kamenčić; glas

ψιλλός 3 čelav, gol; nenaoružan; lak, οί ψιλλοί lako oružani vojnici

ψιττακός, -οῦ, ό papiga

ψόγος, -ου, ό ukor, prijekor

ψυχή, -ής, ή dah, srce, duša (psiha, psihologija)

ψύχος, -ους, τό studen, hladnoća, zima

ψυχρός 3 hladan, leden

Ω

ὦ usklik (osobito pred vokat.) o!

ὦδε ovako

ὠδή, -ής, ή (ᾠδω) pjesma (oda)

ὠδίνω imam bolove, trudove

ὤμος, -ου, ό rame (*umerus*)

ὠμός 3 okrutan, surov, divlji

ὠνέομαι kupujem

ώρα, -ας, ή sat, ura; vrijeme, godišnje doba (*hora*)

ὡς I. (prilog) kao, kao što; II. (veznik) 1. kako, kad, jer; 2. da

ὅτι; 3. zato da = *ina*; III. (prijedl. s akuz.) k

ὥσπερ upravo kao (što)

ὥστε (veznik) tako da, te (s indik. ili inf.)

ὠφέλεια, -ας, ή korist

ὠφελέω (s akuz.) koristim komu

ὠφέλημα, -τας, τό korist

ὠφέλιμος 3 i 2 koristan

ὠχριαῶ blijedim

ὠχρός 3 žut, blijed

HRVATSKO ili SRPSKO-GRČKI RJEČNIK

A

a δέ, καί

Agamemnon, mikenski kralj 'Αγαμέμνων, -ονος, ó

Agezilaj, spartanski kralj, 'Αγησίλαος, -ου, ó

Ahilej, grčki junak 'Αχιλλεύς, έως, ó

Ajant, grčki junak Αΐας, -αντος, ó

Akademija 'Ακαδημία, -ας, ή

ako ει, έάν (s konj.); ako i καίπερ (s part.)

Akraganćanin 'Ακραγαντινος, -ου, ó
akropola άκρόπολις, -εως, ή

Aleksandar, makedonski kralj 'Αλέξανδρος, -ου, ó

Aleksandrija, grad u Egiptu, 'Αλεξάνδρεια, -ας, ή

ali δέ (*autem*); αλλά (*sed*)

Alkibijad, atenski vojskovođa 'Αλκιβιάδης, -ου, ó

Alpe 'Αλπεις, -εων, αι

Apolon, grčki bog 'Απόλλων, -ωνος, ó

Ares, grčki bog 'Αρης, -εως i εος, ó

Arg, mitsko lice 'Αργος, -ου, ó

arhont, άρχων, -οντος, ó

Aristid, atenski državnik 'Αριστείδης, -ου, ó

Aristogiton, ubilac Hiparhov 'Αριστογείτων, -ονος, ó

Aristonik, vođa ustanka protiv Rimljana u Pergamu 'Αριστόνικος, -ου, ó
Aristotel, grčki filozof 'Αριστοτέλης, -ους, ó

Artakserkso, perzijski kralj 'Άρταξέρξης, -ου, ó

Artemida, grčka božica 'Αρτεμις, -ιδος, ή

Asklepije, bog liječništva 'Ασκληπιός, -οῦ, ó

Atena, grčka božica 'Αθηνά, -ᾶς, ή

Atena (grad) 'Αθήναι, -ᾶν, αι

Atenjanin 'Αθηναίος, -ου, ó

Azija 'Ασία, -ας, ή

B

bacam βάλλω; έμβάλλω; ρίπτω
baklja δάξ, δαδός, ή (stegnuto od δαίξ, δαίδοξ)

bara λίμνη, -ης, ή

barbarin βάρβαρος, -ου, ó

berem λέγω

besmrtn áθάνατος 2

bez άνευ (s gen.)

bezboštvo άσέβεια, -ας, ή

bezvlade άναρχία, -ας, ή

bićujem μαστιγόω

Bijant, grčki mudrac Βίας, -αντος, ó

bijeg φυγή, -ής, ή

biram εκλέγω, άναγορεύω

bitka μάχη, -ης, ή; pomorska bitka ναυμαχία, -ας ή
 bježim φεύγω (s akuz.)
 blagajna (državna) κοινόν -οῦ, τό
 blago θεσσαυρός, -οῦ, ό; κτήμα, -ατος, τό
 blagostanje εὐδαιμοίνα, -ας, ή
 bog θεός, -οῦ, ό
 bogat πλούσιος 3
 bogatstvo πλουσία, -ας, ή; πλοῦτος, -ου, ό (plutokracija)
 boj μάχη, -ης, ή; άγών, -ώνος, ό; bojni red τάξις, -εως, ή; napuštam bojni red λείπω τήν τάξιν
 bojim se φοβέομαι
 bolesnik κάμνων, -οντος, ό
 bolest νόσος, -ου, ή
 borba μάχη, -ης, ή; άγών, -ώνος, ό
 borim se μάχομαι (s kim: dat.); άγω-νίζομαι
 božica θεά, -ᾶς, ή
 branim άμύνω; κωλύω
 brat άδελφός, -οῦ, ό
 brz έλαφρός 3; ταχύς 3; όξύς 3
 budim έγείρω; budan sam, bdijem έγρηγόρα
 buna στάσις, -εως, ή
 bunim se στασιάζω
 bura χειμών, -ώνος, ό

C

Cezar Καῖσαρ, -αρος, ό
 cijel πᾶς, πᾶσα, πᾶν; όλος 3
 cijenim έββομαι; τιμάω
 crn μέλας, μέλαινα, μέλαν
 cvjetam άκμάζω; θάλλω; άνθέω

Č

čast τιμή, -ῆς, ή
 častim τιμάω
 čestit έσθλός 3; χρηστός 3
 često πολλάκις

činim ποιέω; πράττω; činim pravo τὰ δίκαια πράττω; činim komu dobro ώφελέω i ευεργετέω (s akuz.); činim nepravdu (krivo) άδικέω
 čitam άναγιγνώσκω
 čitav όλος 3; πᾶς 3
 čovjek άνθρωπος, -ου, ό; άνήρ, άνδρός, ό
 čujem άκούω (koga ili od koga: gen., što: akuz.)
 čuvam φυλάττω
 čuvar φύλαξ, -κος, ό

Č

čud ήθος, -ους, τό; φύσις, -εως, ή, γνώμη, -ης, ή

D

da 1. u izričnoj rečenici ότι, ώς; 2. u namjernoj rečenici ίνα, ώς, όπως (negativno ίνα μή, ώς μή, όπως μή ili samo μή); 3. u pogodbenoj rečenici ει

dajem παρέχω; δίδωμι; παραδίδωμι
 daleko sam άπειμι (ειμί); άπέχω (s gen.)

dan ημέρα, -ας, ή; danju ημέρας
 danas τήμερον

dar δῶρον, -ου, τό

Darej, perzijski kralj Δαρείος, -ου, ό
 davno (τό) πάλαι; u davnini = davno
 Dekeleja, grad u Atici Δεκείλεια, -ας, ή
 Demosten, grčki govornik Δημοσθένης, -ους, ό

desni δεξιός 3 (dexter); 'desna strana τὰ δεξιά

dijete τέκνον, -ου, τό; παῖς παιδός, ό i ή

dio μέρος, -ους, τό

Diogen, grčki filozof Διογένης, -ους, ό
 divim se θαυμάζω (s akuz.); άγαμαι (s akuz.)

dižem ἀίρω; dižem ustanak στα-
 σιάζω
 dječak παῖς, παιδός, ó
 djelo ἔργον, -ου, τό; πράγμα, -τος
 τό; ἄθλος, -ου, ó
 dobar ἀγαθός; 3; ἐσθλός 3; γενναῖος
 3; dobro τὸ ἀγαθόν
 dobivam λαμβάνω
 dobro εὖ, καλῶς
 dobročinitelj εὐεργέτης, -ου, ó
 dobrohotan εὖνους 2
 dobrohotnost εὖνοια, -ας, ἡ
 doista (ὡς) ἀληθῶς; za pojačanje μὴν
 ili δῆ (postpoz.)
 dolazim ἀφικνέομαι; ἔρχομαι; ἦκω
 (došao sam, tu sam); dolazim u
 pomoć βοηθέω
 dolikuje πρέπει; προσήκει
 domovina πατρίς, -ίδος, ἡ
 donosim φέρω; κομίζω
 dostojan ἄξιος 3; dostojno κατ' ἀξίαν
 drag φίλος 3
 drama δρᾶμα, -τος, τό
 drug εταῖρος, -ου, ó
 drugi ἄλλος, -η, -ο (alius); ἕτερος 3
 (alter); δεύτερος 3 (secundus)
 društvo εταιρεία, -ας, ἡ; ὀμιλία, -ας,
 ἡ; συνουσία, -ας, ἡ
 družim se s kim ὀμιλέω (s dat.); σύ-
 νειμι (εἰμί, s dat.)
 drven ξύλινος 3
 drvo δένδρον, -ου, τό
 država πόλις, -εως, ἡ
 držim ἔχω; držim koga nečim (dva
 akuz.) νομίζω, ἡγέομαι, κρίνω;
 držim koga sretnim μακαρίζω, ζη-
 λώω; držim da νομίζω (s akuz.
 i inf.)
 dubina βάθος, -ους, τό
 dubok βαθύς 3
 dug μακρός 3; (do petā) ποδῆρης 2;
 dugo (vrijeme) πολὺν χρόνον
 dugotrajan μακρός 3
 dugujem ὀφείλω

dužan ἀναγκαῖος 3
 dužnost καθήκον, -οντος, τό
 dvarput δίς

E

Efijalt Ἐφιάλτης, -ου, ó
 Egipat Αἴγυπτος, -ου, ἡ
 Egist, ubojica Agamemnonov Αἴ-
 γισθος, -ου, ó
 Empedoklo, grčki filozof Ἐμπεδοκ-
 λῆς, -έους, ó
 ep ἔπος, -ους, τό
 Epikur, grčki filozof Ἐπίκουρος,
 -ου, ó
 Erinija, božica osvete Ἐρινύς, -ύος, ἡ
 Etiopljanin Αἰθίοψ, -οπος, ó
 Etna Αἴτνη, -ης, ἡ
 Euripid, grčki pjesnik tragedija Εὐ-
 ριπίδης, -ου, ó

F

Falaris, akragantski tiranin Φάλαρις,
 -ιδος, ó
 Feničanin Φοῖνιξ, -κος, ó
 Filip, makedonski kralj Φίλιππος, -ου,
 ó
 filozof φιλόσοφος, -ου, ó
 Fočanin Φωκεύς, -έως, ó

G

Gali Γάλλοι, -ων, οἱ
 gasim σβέννυμι, ἀποσβέννυμι
 gigant γίγας, -αντος, ó
 glasovit εὐκλεής 2; ὀνομαστός 3
 glava κεφαλή, -ῆς, ἡ
 gledam βλέπω; ὀράω; θεάομαι
 godina ἐνιαυτός, -οῦ, ó; ἔτος, -ους,
 τό; svake godine ἐκάστου ἔτους;
 κατ' ἐνιαυτόν
 gorak πικρός 3
 gospodar δεσπότης, -ου, ó
 govodo βοῦς, βοός, ó i ἡ (bos)
 gonor λόγος, -ου, ó

govorim λέγω, φημί; govorim istinu
 ἀληθεύω
 govornik ῥήτωρ, -ορος, ó (*orator*)
 grabežljiv ἄρπαξ, -γος (*raptax*)
 grad πόλις, -εως, ἡ; ἄστν, ἄστεως, τό
 gradanin πολίτης, -ου, ó
 Grčka Ἑλλάς, -άδος, ἡ
 grčki Ἑλληνικός 3
 grdim ἀτιμάζω
 griješim ἀμαρτάνω
 Grk Ἕλλην, -ηνος, ó
 grob τάφος, -ου, ó (θάπτω, kenotaf);
 σῆμα, -τος, τό

H

Had Ἄιδης, -ου, ó
 haljina ἱμάτιον, -ου, τό; ἔσθης -ῆτος,
 ἡ (*vestis*)
 Harmodije, ubilac Hiparhov Ἄρμό-
 διος, -ου, ó
 Helada Ἑλλάς, -άδος, ἡ
 Helen Ἕλλην, -ηνος, ó
 helenski Ἑλληνικός 3
 Helespont Ἑλλησποντος, -ου, ó
 Heraklit, grčki filozof Ἡράκλειτος,
 -ου, ó
 heroí ἥρωες, -ωος, ó
 Heroneja, grad u Beotiji Χαιρώνεια,
 -ας, ἡ
 Hiparh, sin Pizistratov Ἴππαρχος,
 -ου, ó
 Hiron, kentaur Χείρων, -ονος, ó
 hoću ἐθέλω; θέλω; βούλομαι; μέλλω
 Homer, grčki pjesnik Ὅμηρος, -ου, ó
 hoplit ὀπλίτης, -ου, ó
 hrabar ἀνδρεῖος 3
 hrabrost ἀνδρεία, -ας, ἡ; ἀρετή, -ῆς, ἡ
 hram ἱερόν, -οῦ, τό; νεώς, -ῶ, ó
 hrana τροφή, -ῆς, ἡ; σίτος, -ου, ó
 plur. τὰ σῖτα
 hranim τρέφω
 Hriz, Apolonov svećenik Χρύσης, -ου, ó
 hvalim ἐπαινέω
 Hvar Φάρος, -ου, ἡ

I

i kaí; τέ, enkl. (-que); i — i té — καί
 idem ἔρχομαι, (εἶμι = ici cu), βα-
 δίζω; ide u redu κατ' ὄρθον πλεῖ;
 idem za kim ἔπομαι (s dat.)
 igra (bojna) ἀγών, -ῶνος, ó
 Ija, mitsko lice Ἴώ, Ἴοῦς, ἡ
 Ilijada Ἰλιάς, -άδος, ἡ
 imam ἔχω
 ime ὄνομα, -τος, τό (*nomen*)
 imutak χρήματα, -ων, τά; κτῆμα,
 -τος, τό; κτῆσις, -εως, ἡ
 Indija Ἰνδική, -ῆς, ἡ
 iskazujem ἀπονέμω
 iskustvo ἐμπειρία, -ας, ἡ; πείρα, -ας, ἡ
 isti ó αὐτός
 istina ἀλήθεια, -ας, ἡ; govorim istinu
 ἀληθεύω
 istinit ἀληθινός 3; ἀληθής 2
 iz εκ (ἐξ, s gen.)
 izbijam ἀνατέλλω
 izbjegavam φεύγω (s akuz.)
 izdajem προδίδωμι
 izdajica προδότης, -ου, ó (*proditor*)
 izlažem ἐκτιθῆμι
 izvor πηγῆ, -ῆς, ἡ
 izvrsujem ἐπιτελέω; διαπεραίνω (i
 med.)

J

ja ἐγώ
 jačam βεβαιῶ, ῥώννυμι
 Jadransko more Ἀδρία, -ου, ó
 jak ἰσχυρός 3, δεινός 3; jak sam ῥών-
 νυμι (perf. pas.)
 javljam ἀγγέλλω
 jedan εἷς, μία, ἕν; jedan — drugi ó
 μέν — ó δέ; jedan drugoga ἀλ-
 λήλων
 jednakost ἰσότης, -ητος, ἡ
 jeka ἡχώ, -οῦς, ἡ; Jeka (personifi-
 kacija) Ἡχώ, -οῦς, ἡ
 jelen ἔλαφος, -ου, ἡ i ó
 jer γάρ (postpoz.); ὅτι

jesam ειμί

još žti; još i sada και νυν žti; još ne
ούπω; još nikad(a) ούποτε, ούδέποτε
junak ήρωας, -ωας, ό
junaštvo άνδρεία, -ας, ή; άρετή, -ής,
ή; θάρρος, -ους, τό

Κ

k πρός (s akuz.); παρά (s akuz.)

kaciga κόρυς, -θος, ή; κράνος, -ους,
τό

kad(a) (veznik) ότε, όπότε, έπει
kakav ποιος 3 (upit.); οιος 3, όποιος 3
(relat.)

kako όπως; kao prilog πώς u uprav-
nom i neupravnom pitanju

Kamilo, rimski vojskovođa Κάμιλλος,
-ου, ό

kamo sreće da εΐθε (s indik. impf.
za sadašnjost ili aor. za prošlost)
ili ώφελον, -ες, -εν itd. (s infinit.
prez. ili aor.)

Kana, mjesto u Italiji Κάνναι, -ών, αι
kao (što) ώς, ώσπερ; kao što — tako
ώσπερ — ούτως

Karanin Κάρ, Καρός, ό (množ.) οί
Κάρες

Kartažanin Καρχηδόνιος, -ου, ό
kazalište θέατρον, -ου, τό

kazna ζημία, -ας, ή; τιμωρία, -ας,
ή; δίκη, -ης, ή

kažem λέγω, φημί

kažnjavam ζημιώω, κολάζω

kći θυγάτηρ, θυγατρός, ή

Kerber, pas u podzemnom svijetu
Κέρβερος, -ου, ό

Kipar, otok u Sredozemnom moru
Κύπρος, -ου, ή

Kir (Mladi), perzijski kraljević Κύρος,
-ου, ό (ό νεώτερος)

klevécem διαβάλλω

kleveta διαβολή, -ής, ή

klonim se άφίσταμαι (s gen.)

knjiga βιβλος, -ου, ή, βιβλιον -ου, τό

kod παρά, πρός (s dat.)

Kodro, atenski kralj Κόδρος, -ου, ό
koji ός 3 (relat.), όστις
kolik πόσος 3 (upit.), όσος 3, όπό-
σος 3 (relat.)

kolonija άποικία, -ας, ή; osnivam
koloniju άποικίαν άγω i εκπέμπω
konzul ύπατος, -ου, ό

konj ίππος, -ου, ό

korpo ήπειρος, -ου, ή; i na kopnu
i na moru και κατά γήν και κατά
θάλατταν

korijen ρίζα, -ης, ή

korim ψέγω, μέφομαι

Korint, grad u Grćkoj Κόρινθος, -ου,
ή i ό

koristan χρήσιμος 3 i 2, ώφέλιμος
3 i 2

koristim ώφελέω i όνίνημι (s akuz.)

kost όστουν, -ού, τό

koza αίξ, αίγός, ή

kralj βασιλεύς, -έως, ό

kraljujem βασιλεύω

krasan καλός 3

kratak βραχύς 3

krater κρατήρ, -ήρος, ό

Krećanin Κρής, Κρητός, ό (plur. οί
Κρητες)

Kreta Κρήτη, -ης, ή

Krez, lidijski kralj Κροΐσος, -ου, ό
krijem κρύπτω

krilo (u vojsci) κέρας, κέρατος i κέ-
ρωας, τό

Kritija, jedan od tridesetorice tirana
Κριτίας, -ου, ό

krivac αίτιος, -ου, ό

Kron, grćki bog Κρόνος, -ου, ό

kroz διά (s gen.)

Ksenofont, grćki historičar Ξενοφών,
-ώντος, ό

Kserkso, perzijski kralj Ξέρξης, -ου, ό

kuća οικία, -ας, ή; οίκος, -ου, ό

kujem (novac) κόπτω

kvarim διαφθείρω

L

lada ναῦς, νεώς, ἡ (*navis*)
 lak κοῦφος 3 (*levis*); ῥάδιος 3 (*facilis*)
 Lakedemonjanin Λακεδαιμόνιος, -ου, ὁ
 lako ῥαδίως
 laskavac κόλαξ, -κος, ὁ
 lav λέων, -οντος, ὁ
 laž ψευδός, -ους, τό
 lažan ψευδής 2
 Leonida, spartanski kralj Λεωνίδα, -ου, ὁ
 ležim κεῖμαι
 li (u indirektnim pit.) εἰ, ne...
 ἄρ' οὐ; (*nonne*)
 Libija Λιβύη, -ης, ἡ
 liječim θεραπεύω, λάουμαι
 liječnik ιατρός, -οῦ, ὁ
 lijen ἀργός 3
 lijep καλός 3
 ljeto θέρος, -ους, τό; ljeti θέρους
 ljubim στέργω, φιλέω, ἐράω
 Likurg, spartanski zakonodavac Λυκοῦργος, -ου, ὁ
 loš κακός 3, πονηρός 3
 lovim θηρεύω
 loza ἄμπελος, -ου, ἡ
 lud μῶρος 3
 luka λιμὴν, -ένος, ὁ
 lutanje πλάνη, -ης, ἡ (planet)

M

mač μάχαιρα, -ας, ἡ; ξίφος, -ους, τό
 mahnitam μαίνομαι
 majka μήτηρ, μητρός, ἡ
 Makedonac Μακεδών, -όνος, ὁ
 Makedonija Μακεδονία, -ας, ἡ
 malen μικρός 3
 malo (čega) ὀλίγος 3
 mana ἁμαρτήμα, -τος, τό (ἁμαρτάνω)
 Maraton Μαραθῶν, -ῶνος, ὁ
 marljiv σπουδαῖος 3, φιλομαθής 2
 marljivo σπουδαίως

marljivost φιλεργία, -ας, ἡ
 među (s akuz.) εἰς (s akuz.)
 među sobom ἀλλήλων 3 (paralela, paralelogram)
 Megara, grad u Grčkoj Μέγαρα, -ων, τὰ
 Melet Μέλητος, -ου, ὁ
 Menandar, grčki pjesnik komedija Μένανδρος, -ου, ὁ
 meso κρέας, κρέως, τό (*caro*)
 mi ἡμεῖς
 mijenjam μεταβάλλω; μετατίθημι; μεθίστημι
 Mikena, grad u Argolidi Μικῆναι, -ῶν, αἱ
 Milet, grad u Joniji Μίλητος, -ου, ἡ
 Minos, kretski kralj Μίνως, Μίνω, ὁ
 mio φίλος 3
 mir ειρήνη, -ης, ἡ
 miran ἡσυχος 2
 mirno ἡσυχῆ; πρᾶως
 misao νοῦς, νοῦ, ὁ; γνώμη, -ης, ἡ
 mišljenje γνώμη, -ης, ἡ
 mjesec σελήνη, -ης, ἡ (*luna*); μῆν μηνός, ὁ (*mensis*)
 mlad νέος 3
 mladić νεάνιας, -ου, ὁ; νέος, -ου, ὁ
 mlijeko γάλα, γάλακτος, τό (*lac*)
 mnogi πολὺς 3, συχνός 3
 mnoštvo πλῆθος, -ους, τό; veliko mnoštvo ἀφθονία, -ας, ἡ
 moćan δυνατός 3
 mogu δύναμαι
 moj ἐμός 3
 molim se εὐχομαι (s dat.)
 more θάλαττα, -ης, ἡ
 mornar ναύτης, -ου, ὁ (*navita*)
 most γέφυρα, -ας, ἡ
 možda ἴσως
 mrav μύρμηξ, -ηκος, ὁ
 mrtvac νεκρός, -οῦ, ὁ (nekrolog)
 mrzim μισέω
 mudrac σοφός, -οῦ, ὁ
 muž ἀνὴρ, ἀνδρός, ὁ (*vir*)

N

na ἐπί (s gen.); ἐπί (s akuz.); εἰς (s akuz.); παρά ἰ πρός (s akuz.)
 nada ἐλπίς, -ίδος, ἡ
 nadam se ἐλπίζω
 nadvisujem što ὑπερέχω (s gen.),
 περιέμι (εἰμί, s gen.)
 nagrada ἄθλον, -οῦ, τό
 najprije πρῶτον
 najviše μάλιστα
 naoružavam καθοπλίζω; naoružavam
 se ἐξοπλίζομαι
 napor πόνος, -ου, ό
 naroran ἐπίπονος 2
 napuštam λείπω, ἀφήμι; napuštam
 bojni red λείπω τήν τάξιν
 narav φύσις, -εως, ἡ
 narod δῆμος, -ου, ό; ἔθνος, -ους, τό
 naseobina ἀποικία, -ας, ἡ
 nasljedujem μιμέομαι (mimika)
 nastojim πειράομαι
 naš ἡμέτερος 3
 nauka ἐπιστήμη, -ης, ἡ; μάθησις,
 -εως, ἡ
 navaljujem na koga προσβάλλω(s dat);
 ἐφορμάομαι (s dat.); ἐπιτίθεμαι,
 ἐφίεμαι (s dat.)
 nazivam λέγω, καλέω, ὀνομάζω; na-
 zivam sretnim μακαρίζω
 ne οὐ (οὐκ, οὐχ); uz imperativ ἡ
 nečastan ἄτιμος 2
 nedaleko οὐ πόρρω
 nego ἀλλά (sed); ἢ (quam)
 neki ἔνιοι 3; neodr. zamj. τίς, τί
 ne li ἄρ' οὐ
 nemam οὐκ ἔχω; nema (= nije)
 οὐκ ἔστιν
 nemarnost ἀμέλεια, -ας, ἡ
 nepokopan ἄθαπτος 2
 nepravda ἀδικία, -ας, ἡ
 nepravedan ἄδικος 2
 neprijatelj ἐχθρός, -οῦ, ό (inimicus);
 πολέμιος, -ου, ό (hostis)

neprijateljski πολέμιος 3, πολεμικός 3
 nerad ἀργία, -ας, ἡ
 ne samo οὐ μόνον; ne samo — nego
 ἰ οὐ μόνον — ἀλλά καί
 nesloga διαφορά, -ᾶς, ἡ; διχοστασία,
 -ας, ἡ; διαφωνία, -ας, ἡ; građanska
 nesloga στάσις ἐμφύλιος
 nesreća συμφορά, -ᾶς, ἡ; ἀτυχία, -ας, ἡ
 nesretan ἀτυχής 2, δυστυχής 2, ἄθ-
 λιος 3 ἰ 2
 nestalan ἀβέβαιος 2
 netko (neki) τίς, τί (enkl.)
 nevin ἀνάιτιος 2
 nevolja ἀτυχία, -ας, ἡ; συμφορά, -ᾶς,
 ἡ; ἀπορία, -ας, ἡ; κακόν, -οῦ, τό
 neznanje ἀμαθία, -ας, ἡ
 nikad(a) οὐποτε (μήποτε); οὐδέποτε
 (μηδέποτε)
 niti — niti οὔτε — οὔτε (μήτε —
 μήτε)
 nitko οὐδεὶς, 3, μηδεὶς 3
 noć νύξ, νυκτός, ἡ; noću (po noći)
 νυκτός
 nosim φέρω
 nov καινός 3, νέος 3
 novac ἀργύριον, -ου, τό; νόμισμα,
 -τος, τό, χρήματα, -ων, τά

O

o (prijedl. s lokat.) περί (s gen.)
 oblačim περιβάλλομαι
 obnavljam ἐπανορθόω, ἀνακαινώω,
 ἐπανίστημι
 obrazovanost, παιδεία, -ας, ἡ
 očitujem ἀποφαίνομαι
 od ἀπό (s gen.); παρά ἰ πρός (s gen.);
 ὑπό (s gen., kod pasiva)
 o da εἴθε, εἰ γάρ, ὡς (s opt.)
 odakle πόθεν, ὅπθεν
 odbijam ἀμύνομαι
 odgajam (ἐκ-, ἀνα-) τρέφω; παιδεύω
 odgoj παιδεία, -ας, ἡ
 Odisej, grčki junak Ὀδυσσεύς, -έως, ό
 Odiseja, grčki ep Ὀδύσσεια, -ας, ἡ

odlažem κατατίθημι (med.)
 odmah αὐτίκα, εὐθύς
 određujem ψηφίζομαι, προτίθημι
 odsijecam ἀποκόπτω
 odupirem se ἀντέχω, ἐναντιόομαι
 odvažan θρασύς 3
 odvracam ἀφίστημι
 odvratan αἰσχροῦς 3
 oko ὀφθαλμός, -οῦ, ὁ
 okon δεσμός, -οῦ, ὁ (množ. δεσμοί i δεσμά)
 okrutan ὠμός 3
 okrutnost ὠμότης, -ητος, ἡ
 olimpijske igre Ὀλύμπια, -ων, τὰ
 onaj ἐκεῖνος 3
 opasnost κίνδυνος, -ου, ὁ
 opasujem περιβάλλω (τεῖχος τῆ πόλει)
 opisujem συγγράφω
 opsjedam πολιορκέω
 opsjedanje πολιορκία, -ας, ἡ
 optužujem αἰτιάζομαι; εὐθύνω (s gen.)
 orao ἀετός, -οῦ, ὁ
 orem ἄρω
 oružje ὄπλα, -ων, τὰ
 oslobađam λύω, ἐλευθερώω, ἀφίημι
 osnivač ἀρχηγός, -οῦ, ὁ
 osnivam κτίζω; osnivam koloniju ἀποικίαν ἄγω i ἐκπέμπω
 osobito διαφερόντως, μάλιστα, σφόδρα
 ostajem μένω
 ostavljam λείπω, ἀπολείπω, καταλείπω
 osvajam ἐκπολιορκέω; bivam osvojen ἄλίσκομαι
 osvećujem τιμωρέω (s dat.)
 osvjetljujem καταλάμπω
 oštar ὀξύς 3
 otac πατήρ, πατρός, ὁ
 othranjujem ἐκτρέφω
 otok νῆσος, -ου, ἡ
 otplovim ἀποπλέω
 otvaram ἀναπετάνωμι
 ovaj ὅδε, ἦδε, τόδε
 onca οἷς, οἰός, ἡ (οἰς); πρόβατον, -ου, τό

P

palestra παλαιστρα -ας, ἡ
 pametan σοφός 3, σώφρων 2
 pas κύων, κυνός, ὁ i ἡ
 pastir ποιμήν, -ένος, ὁ; νομεύς, -έως, ὁ
 patnja πάθος, -ους, τό
 paun ταῶς, ταῶ, ὁ
 Peonjani, narod u Makedoniji Παί-
 ονες, -ων, οἱ
 Periklo, atenski državnik Περικλῆς,
 -έους, ὁ
 Perzijanac Πέρσης, -ου, ὁ
 pisac συγγραφεύς -έως, ὁ
 pismo ἐπιστολή, -ῆς, ἡ; γράμμα, -τος,
 τό; γράμματα, -ων, τὰ (pismo,
 alfabet)
 pišem γράφω, καταγράφω
 Pitagora, grčki filozof Πυθαγόρας,
 -ου, ὁ
 pitam ἐρωτάω
 pjesma ᾠδή, -ῆς, ἡ (oda)
 pjesnik ποιητής, -οῦ, ὁ
 plašim se δέιδω, φοβέομαι (s akuz.)
 Plateja, grad u grčkoj Πλαταιαί,
 -ῶν, αἱ
 Platon, grčki filozof Πλάτων, -ωνος, ὁ
 plemenit γενναῖος 3
 ploča πίναξ, -κος, ὁ; ἄξων, -ονος, ὁ
 plod καρπός, -οῦ, ὁ
 plodnost εὐκαρπία, -ας, ἡ; εὐφορία,
 -ας, ἡ
 ploidba πλοῦς, πλοῦ, ὁ; duga plo-
 vidba ναυτιλία, -ας, ἡ
 pljačkam ἀρπάζω, δηλώω
 po ἀνά (uz); κατά (niz, s akuz.)
 pobjeda νίκη, -ης, ἡ
 pobjeđujem νικάω
 početak ἀρχή, -ῆς, ἡ
 počinak ἡσυχία, -ας, ἡ
 podižem ἀνίστημι
 podjarmljujem δουλόομαι
 podložan ὑπήκοος 2 (s gen. i dat.)

podnosim φέρω, ἀνέχομαι, ὑφίσταμαι
(s dat.)

podsjedam πολιορκέω

porigbam ἀποθνήσκω, τελευτάω

progreška ἀμάρτημα, -τος, τό

pokapam θάπτω

pokazujem φαίνω, δείκνυμι

pokoravam δουλόομαι

pokoravam se πειθόομαι

polazim πορεύομαι; polazim na τρέ-
πομαι εἰς, ἐπί, πρός (s akuz.)

polovičan, po ἡμισυς 3

polje ἀγρός, -οῦ, ὁ (ager)

pomazem παρίσταμαι; šaljem u pomoć
βοηθῶν πέμπω

Pompej, rimski vojskovođa Πομπή-
ιος, -ου, ὁ

ponajviše μάλιστα

popuštam komu ὑφίεμαι (s dat.)

poraz ἦττα, -ης, ἡ

poredim εικάζω, ὁμοίω

posao ἔργον, -ου, τό; πρᾶγμα, -τος, τό

poslanik πρεσβευτής, -οῦ, ὁ (množ.)
πρέσβεις, -εων, οἱ

poslije μετά (s akuz.)

poslovica παροιμία, -ας, ἡ

postavljam τίθημι, προτίθημι, καθί-
στημι, ἐπιδείκνυμι

postizavam λαμβάνω

posve ἄρδην

posvećen ἱερός 3 (s gen.)

poštujem θεραπεύω, σέβομαι, τιμάω

potičem προτρέπω, κελεύω

potreban ἀναγκαῖος 3

povećavam αὐξάνω (augeo)

poznajem γινώσκω, οἶδα

poznat γνώριμος 2 i 3

pravda δικαιοσύνη, -ης, ἡ

pravedan δίκαιος 3; pravedno δικαίως

pravo (s pravom) εἰκότως

predajem παραδίδωμι

predi πρόγονοι, -ων, οἱ (maiores)

prelazim διαβαίνω

prema κατά, πρός (s akuz.)

preporučujem παρακελεύομαι

pretpostavljam προτίσταμαι

prezirem καταφρονέω (s gen.)

priča μῦθος, -ου, ὁ (mitologija)

prijatelj φίλος, -ου, ὁ

prijateljstvo φιλία -ας, ἡ

primam δέχομαι, λαμβάνω

primjer παράδειγμα, -τος, τό

priroda φύσις, -εως, ἡ

prirodni φυσικός 3; prirodna nauka

ὁ φυσικός λόγος

privikavam ἐθίζω

priznanje ὁμολογία, -ας, ἡ

probitak κέρδος, -ους, τό

prodajem πωλέω, ἀποδίδομαι

progonim διώκω, φυγαδεύω (u pro-
gonstvo)

Prometej, poznati Titan Προμηθεύς,
-έως, ὁ

propadam φθίνω, ἀπόλλυμαι

popuštam μετήμι

prosudujem κρίνω

protiv πρός (s akuz.)

protivim se ἐναντιόομαι, ἀνθίσταμαι

prvak sam πρωτεύω

prvi πρώτος 3

pun meστός, 3 πλήρης 2

pustošim διαφθείρω, δηλώ, ἐρημόω
πορθέω

puštam ἐάω, ἀφήμι

put ὁδός, -οῦ, ἡ

R

rad ἐργασία, -ας, ἡ; ἔργον, -ου, τό

radi ἕνεκα (s gen. postpoz.); ἐπί
(s dat.); διὰ (s akuz.)

radim πράττω, ἐργάζομαι, πονέω

radin σπουδαῖος 3

radnik ἐργάτης, -ου, ὁ

rado (drage volje) ἐκών, -οῦσα, -όν;

προθύμως; ἡδέως

radam τίκτω

raspoznajem διαγινώσκω

rat πόλεμος, -ου, ό; gradanski rat
ό έμφύλιος πόλεμος

ratoboran μάχιμος 3 i 2; πολεμικός 3
razaram πορθέω, καταλύω

razasipam διασπείρω, διασκεδάννυμι
razborit složφρων 2

razboritost σωφροσύνη, -ης, ή; φρό-
νησις, -εως, ή; σύνεσις, -εως, ή

razum νοός, νοού, ό; φρόνησις, -εως, ή
red (bojni) τάξις, -εως, ή; napuštam

bojni red λείπω τήν τάξιν

Rem 'Ρήμος, -ου, ό

riba ιχθύς, -ύος, ό

riječ λόγος, -ου, ό

rijeka ποταμός, -ού, ό

Rim 'Ρώμη, -ης, ή

Rimljanin 'Ρωμαίος, -ου, ό

rob δουλος, -ου, ό

robujem δουλεύω

roditelj γονεύς, -έως, ό; τοκεύς, -έως, ό

Romul 'Ρωμύλος, -ου, ό

Rubikon, rječica u Italiji 'Ρουβίκων,
-ωνος, ό

rugam se σκώπτω

ruka χείρ, χειρός, ή (kirurg)

rušim καταλύω

ružim καταβάλλω

ružan αίσχρός 3

S

s σύν (s dat.); μετά (s gen.); κατά
(s gen.)

sada vñ; još i sada και vñ ετι

sakrivam κρύπτω

Salamina, otok kod Atike Σαλαμίς,
-ϊνος, ή

sam αὐτός 3 (ipse); μόνος 3 (solus)

samo μόνον; μόνος 3; ne samo —

nego i οὐ ἴμόνον — αλλά και

san ύπνος, -ου ό (hipnoza); ένύπνιον,
-ου, τό (somnia = sanja); δνει-

ρος, -ου, ό; δναρ, δνειράτος, τό

Sapfa, grčka pjesnikinja Σαπφώ,
-ούς, ή

sav, svaki πᾶς 3

savjet βουλή, -ῆς, ή

savjetujem συμβουλεύω

selo κόμη, -ης, ή

seljak γεωργός, -ού, ό

shvacan συνήμι

siguran άσφαλής 2

sijem σπείρω

sin υιός -ού, ό

siromašan πένης, -ητος

sjajan λαμπρός 3

sjećam se μνήμων ειμί (memor sum);
μνημονεύω

sjedim κάθημαι (katedra)

sjekira πέλεκυς, -εως, ό

sjena σκιά, -ᾶς, ή

slab (tjelesno) άσθενής 2 (neuraste-
nija)

sladak γλυκός 3, ήδύς 3

slava δόξα, -ης, ή

slavan ένδοξος, 2, εύκλεής 2

slavim επαινέω, επγκωμιάζω

sličan όμοιος 3, παραπλήσιος 3

slika άτοπτρον, -ου, τό; εικών, -όνος,
ή (εοικα, ikona)

sloboda έλευθερία, -ας, ή

slijedim επομαι (s dat.)

slobodan έλεύθερος 3

sloga όμόνοια, -ας, ή; όμοφροσύνη,
-ης, ή

slon έλέφας, -αντος, ό

složan sam όμονοέω

slušam άκούω (s gen.); άκροόμαι;
πειθομαι (s dat.)

služim se χράομαι (s dat.)

smatram νομίζω; τίθημι

smiješan γελοίος 3

smjesta παραχρήμα; παραυτικά

smrt θάνατος, -ου, ό; τελευτή, -ῆς, ή

snaga ρώμη, -ης, ή

snažan sam ρώννυμι

Sofoklo, grčki pjesnik tragedija Σοφοκλῆς, -έους, ὁ
 Sokrat, grčki filozof Σωκράτης, -ους ὁ
 Solon, atenski zakonodavac Σόλων, -ωνος, ὁ
 spajam ζεύγνυμι
 spaljujem πυρεύω, κατακαίω, πύμπρημι
 Sparta Σπάρτη, -ης, ἡ
 Spartak, voda robova Σπάρτακος, -ου, ὁ
 Spartanac Σπαρτιάτης, -ου, ὁ
 spas σωτηρία, -ας, ἡ
 spasavam σφάζω
 spasitelj σωτήρ, -ῆρος, ὁ (vok. sing. ὦ σῶτερ)
 spavam καθεύδω
 spilja σπήλαιον, -ου, τό; ἄντρον, -ου, τό (*antrum*)
 spis σύγγραμμα, -τος, τό
 spomenik μνημα, -τος, τό; ἀνδριάς, -άντος, ὁ
 spor βραδύς 3
 sposoban δεινός 3
 spreman ἔτοιμος 3
 spremno προθύμως
 sramotan αἰσχρός 3
 sreća εὐδαιμονία, -ας, ἡ; τύχη, -ης, ἡ
 sretan εὐτυχής 2; εὐδαίμων 2
 stado ἀγέλη, -ης, ἡ
 stadij στάδιον, -ου, τό (plur.) οἱ στάδιοι (164 m)
 stalo mi je μέλει μοι (s gen.)
 stanujem ναίω, οἰκέω
 star παλαιός 3 (*vetus*); γεραιός 3 (*senex*); ἀρχαῖος 3 (*antiquus*); stariji πρεσβύτερος 3
 stječem κτάομαι
 stojim ἔστηκα; stojim na čelu προέστηκα
 strašan φοβερός 3
 strogo ἰσχυρῶς
 stvar πράγμα, -τος, τό

sudac δικαστής, -οῦ, ὁ; κριτής, -οῦ, ὁ
 sudim δικάζω, κρῖνω
 sunce ἥλιος, -ου, ὁ
 sutra αὔριον
 svada ἔρις, -ιδος, ἡ
 svaki πᾶς, ἅπας, ἕκαστος 3, ἐκάτερος 3
 svećenik ἱερεύς, -έως, ὁ; ἀρητήρ -ῆρος, ὁ
 svjetiljka λαμπάς, -άδος, ἡ

Š

šaljem πέμπω, στέλλω, ἵημι; šaljem u pomrč βοηθὸν πέμπω
 širim ἀναπετάννυμι
 škodim βλάπτω
 škola σχολή, -ῆς, ἡ (*schola*); διδασκαλεῖον, -ου, τό (*zgrada*)
 štetan βλαβερός 3
 što τί
 štujem θεραπεύω, σέβομαι, τιμάω
 šuma ὕλη, -ης, ἡ
 šutim σιγάω, σιωπάω
 šutnja σιγή, -ῆς, ἡ

T

taj οὗτος, αὕτη, τοῦτο
 Tajget, gora u Lakoniji Ταύγετον, -ου, τό
 takav τοιοῦτος 3
 tako ὧδε, οὕτως; tako (te ili da) ὥστε
 Teba Θῆβαι, -ῶν, αἱ
 Temistoklo, atenski državnik Θεμιστοκλῆς, -έους, ὁ
 Termopile, klanac između Tesalije i Fokide Θερμοπύλαι, -ῶν, αἱ
 Tetida, grčka božica Θέτις, -ιδος, ἡ
 težak βαρύς 3 (*gravis*); χαλεπός 3 (*difficilis*)
 ti σὺ
 tijelo σῶμα, -τος, τό (*somatologija*)
 tiranin τύραννος, -ου, ὁ
 Titan Τίταν, -ἄνος, ὁ (množ. οἱ Τίτᾶνες)

tko? τίς; — netko τίς (enkl.); relat.

ός, 3, ὅστις 3
točan ἀκριβής 2
tragedija τραγωδία, -ας, ἡ
tražim αἰτέω, ἀξιόω
trčim τρέχω
treba δεῖ, χρῆ (s akuz. i inf.)
tridesetorica οἱ Τριάκοντα
trijem στοά, -ᾶς, ἡ
Troja Troία, -ας, ἡ
troveslarka τριήρης, -ους, ἡ (ναῦς)
trud πόνος, -ου, ὁ
tuđ ἀλλότριος 3 (*alienus*)
tumač ἐρμηνεύς, -έως, ὁ; πρηνήτης,
-ου, ὁ
tvoj σός 3

U

u ἐν (s dat.); εἰς (s akuz.)
ubijam φονεύω, ἀποκτείνω, κατα-
κτείνω
učenost πολυμαθία, -ας, ἡ
učenik μαθητής, -οῦ, ὁ
učim διδάσκω (*doceo*); učim (se)
μανθάνω (*discō*)
učitelj διδάσκαλος, -ου, ὁ
udaljen sam ἀπέχω (s gen.)
udvorica κόλαξ, -ος, ὁ
ugađam χαρίζομαι
ulažem ἀποτίθημι
um νοῦς, νοῦ, ὁ
umirem ἀποθνήσκω, τελευτάω
umjetnik τεχνίτης, -ου, ὁ
umjetnost τέχνη, -ης, ἡ
umnožavam πολλαπλασιόω
umor κόπος, -ου, ὁ
uništavam διαφθείρω, κενόω, καταλύω
upoznajem γινώσκω
upropašćujem διαφθείρω, ἐρημόω
uspoređujem s čim εικάζω, ὁμοιόω
(s dat.)
ustajem pred kim ὑπανίσταμαι (s dat.)
ustanak στάσις, -εως, ἡ; dižem usta-
nak στασιάζω

utvrđujem τειχίζω, πηγγύμι
unvijek ἀεὶ; zauvijek εἰς ἀεὶ
unjeravanje πειθώ, -οῦς, ἡ
uzrok αἰτία, -ας, ἡ

V

valjan ἀγαθός 3; χρηστός 3
vaš ὑμέτερος 3
vatra πῦρ, πυρός, τό (plur. τὰ πυρά)
velik μέγας 3; μακρός 3
Vesta, rimska božica Ἑστία, -ας, ἡ
vežem δέω
vi ὑμεῖς, -ῶν
vidim βλέπω, ὁράω
vijenac στέφανος, -ου, ὁ
vika βοή, -ῆς, ἡ; κραυγή, -ῆς, ἡ
podizati viku κραυγὴν ποιεῖν ili
κραυγῆ χρῆσθαι
vino οἶνος, -ου, ὁ (*vinum*)
Vis Ἴσσα, -ης, ἡ
visok ὑψηλός 3
više μᾶλλον; više — nego μᾶλλον — ἡ
vjeran πιστός 3
vjerujem πιστεύω
vještina τέχνη, -ης, ἡ; ratna vještina
ἡ πρὸς τὸν πόλεμον τέχνη
vježbam γυμνάζω
vladam ἄρχω (s gen.); βασιλεύω
vlast ἀρχή, -ῆς, ἡ
vlastit ἴδιος 3
voda ὕδωρ, ὕδατος, τό
vodim ἄγω
vođa ἡγεμών, -όνος, ὁ; στρατηγός,
-οῦ, ὁ
vojna στρατεία, -ας, ἡ
vojnik στρατιώτης, -ου, ὁ
vojska στρατιά, -ᾶς, ἡ
vojskonoda ἡγεμών, -όνος, ὁ; στρα-
τηγός, -οῦ, ὁ
volim φιλέω; μᾶλλον βούλωμαι
vraćam se κομίζομαι
vrata θύρα, -ας, ἡ

vrijedim ἰσχύω
vrijeme χρόνος, -ου, ὁ
vrlina ἀρετή, -ῆς, ἡ
vrlo μάλα
vuk λύκος, -ου, ὁ
vuna ἔριον, -ου, τό

Z

za ἀντί (s gen.); ὑπέρ (s gen.); πρὸς
i εἰς (s akuz.)
zadajem παρέχω
zahvalnost χάρις, -τος, ἡ
zajednički κοινός 3; zajednička imo-
vina τὰ κοινά, -ῶν
zakon νόμος, -ου, ὁ; dajem zakon
νόμον τίθημι
zakonodavac νομοθέτης, -ου, ὁ
zalazim καταδύομαι
zao κακός 3; πονηρός 3
započinjem ἀρχομαι (s gen.)
zapovijedam κελεύω
zapovjednik στρατηγός, -οῦ, ὁ
zar ἄρα; zar ne ἄρ' (= ἄρα) οὐ;
(*nonne*)
zarobljen αἰχμάλωτος 2
zarobljenik αἰχμάλωτος, -ου, ὁ
zarobljujem δουλῶω
zatim εἶτα, ἔπειτα
zato διότι
zavojštim στρατεύομαι
zbog ἐπί (s dat.); διὰ (s akuz.)
zdrav ὑγιής 2
zec λαγώς, -ῶ, ὁ
zemlja χώρα, -ας, ἡ; γῆ, γῆς, ἡ

Zeus, grčki bog Ζεὺς, Διός, ὁ
zid τεῖχος, -ους, τό; zidine (*moenia*)
τὰ τεῖχη
zlatan χρυσοῦς 3
zlikovac κακοῦργος, -ου, ὁ
zlo κακόν, -οῦ, τό
zlo činim κακὸν ili κακά ποιέω, κα-
κουργέω
zločinac κακοῦργος, -ου, ὁ
značaj τρόπος, -ου, ὁ (i plur.)
znak σημεῖον, -ου, τό; dajem znak
σημαίνω
znam ἐπίσταμαι; οἶδα
znanost ἐπιστήμη, -ης, ἡ
znanje ἐπιστήμη, -ης, ἡ
zora ἕως, ἕω, ἡ; u zoru ἄμα τῇ ἕφ
ili ἄμα τῇ ἡμέρᾳ
zovem λέγω, καλέω, ὀνομάζω

Ž

žalost λύπη, -ης, ἡ
želim βούλομαι, ἐπιθυμέω (s gen.)
ὀρέγομαι (s gen.)
želudac γαστήρ, γαστρος, ἡ
želja ἐπιθυμία, -ας ἡ
žena γυνή, γυναικός, ἡ
živim ζάω, βιῶω; živim teško βίωω
χαλεπὸν ἄγω
život βίος, -ου ὁ (biologija)
životinja ζῷον, -ου, τό (zoologija);
θηρίον, -ου, τό (*fera*)
žrtvenik βωμός, -οῦ, ὁ
žrtvujem θύω

S A D R Ž A J

	Strana
UVOD	3
1. Grčko pismo	3
2. Vježbe u čitanju i pisanju	4

DEKLINACIJA

A-deklinacija

Vježba 1. — Feminina na <i>ᾱ</i> purum	6
Vježba 2. — Feminina na <i>ῆ</i>	6
Vježba 3. — Feminina na <i>ᾱ</i> purum i impurum	6
Vježba 4.	7
Vježba 5. — Masculina na <i>-ας</i> i <i>-ης</i>	7
Vježba 6.	7
Stegnuta A-deklinacija.	7
Vježba 7.	7
Vježba 8. — Ἀθηναί, Σπάρτη, Θῆβαι	7

O-deklinacija

Vježba 9. — Masculina i feminina	8
Vježba 10. — Neutra	8
Vježba 11.	8
Vježba 12. — Γεωργός και Ἴππος	8
Vježba 13.	9
Pridjevi A i O deklinacije	9
Vježba 14. — Τὰ τῶν Ἀθηῶν μνημεῖα	9
Vježba 15. — Περὶ τῆς Αἰγύπτου	9
Vježba 16.	10
Stegnuta O-deklinacija	10
Vježba 17.	10

Atička deklinacija

Vježba 18.	10
Vježba 19. Περὶ τῶν κακῶν (Μῦθος Αἰσώπου τοῦ ποιητοῦ)	10
Vježba 20. — Περὶ τοῦ ἐν τῇ ἀμπέλω θησαυροῦ	10

Konsonantska deklinacija

Vježba 21. — Guturalne i labijalne osnovne	11
Vježba 22. — Dentalne osnovne	11
Vježba 23. — Osnove na ν i ντ	11
Vježba 24.	12
Vježba 25. — Pridjevi	12
Vježba 26. — Οἱ τῶν Ἑλλήνων πεζοί	12
Vježba 27. — Likvidne osnovne	13
Vježba 28. — Nastavak	13
Vježba 29.	13

Vokalske osnovne 14

Vježba 30. — Osnove na ι	14
Vježba 31. — Osnove na υ	14
Vježba 32. — Pridjevi na υ	14
Vježba 33.	14
Vježba 34. — Osnove na ευ, ου, αυ	15
Vježba 35. — Osnove na ω i ο	15
Vježba 36.	15
Vježba 37. — Περὶ Ἀλεξάνδρου	16

Osnove s elizijom 16

Vježba 38.	16
Vježba 39. — Nastavak	16
Vježba 40.	16
Vježba 41.	17
Vježba 42.	17

Nepravilnosti u deklinaciji 17

Vježba 43. — Nepravilne imenice	17
Vježba 44.	17
Vježba 45. — Nepravilni pridjevi i πᾶς	18
Vježba 46.	18
Vježba 47. — Pravilna komparacija pridjeva	18
Vježba 48. — Nastavak	19
Vježba 49.	19
Vježba 50. — Nepravilna komparacija pridjeva	19
Vježba 51.	20

PRILOZI

Vježba 52.	20
Vježba 53.	20

ZAMJENICE

Vježba 54. — Lične i posvojne zamjenice za 1. i 2. lice	20
Vježba 55.	21
Vježba 56. — Περὶ Σωκράτους	21
Vježba 57. — Povratne zamjenice, αὐτός i recipročna zamjenica .	21
Vježba 58.	22
Vježba 59. — Ταῦρος καὶ αἴγες	22
Vježba 60. — Pokazne zamjenice	22
Vježba 61. — Relativne i korelativne zamjenice	22
Vježba 62. — Upitne i neodređene zamjenice i korelativni prilozi	23
Vježba 63.	23

BROJEVI

Vježba 64. — Glavni brojevi	24
Vježba 65. — Redni i priložni brojevi	24
Vježba 66.	25
Vježba 67. — Παῖς ψεύστης	25
Vježba 68. — Γνώμαι καὶ παροιμῖαι	25

GLAGOLI

Pomoćni glagol εἰμί i njegove složenice	27
Vježba 69.	27
Vježba 70.	27
Vježba 71. — Γνώμαι καὶ παροιμῖαι	27

PRVA GLAVNA KONJUGACIJA

Glagoli na ω	28
Vježba 72. — Present aktivni	28
Vježba 73. — Present medijalni i pasivni	28
Vježba 74.	28
Vježba 75. — Ἀποφθέγματα τῶν ἑπτὰ σοφῶν	29
Vježba 76. — Imperfekt aktivni. Augment	29
Vježba 77. — Imperfekt medijalni i pasivni.	29
Vježba 78.	30
Vježba 79. — Περὶ Σπαρτιατῶν	30
Vježba 80. — Οἱ Ἑλλήνων μεγάλοι θεοί	30

<i>Verba contracta</i>	31
<i>Glagoli na -άω</i>	31
Vježba 81. — Present i imperfekt aktivni	31
Vježba 82. — Present i imperfekt medijalni i pasivni	31
Vježba 83.	32
Vježba 84. — Ἀποφθέγματα	32
<i>Glagoli na -έω</i>	32
Vježba 85. — Present i imperfekt aktivni	32
Vježba 86. — Present i imperfekt medijalni i pasivni	33
Vježba 87.	33
Vježba 88. — Οἱ Ἑρμαῖ	33
Vježba 89. — Περὶ τῆς γεωργίας	33
<i>Glagoli na -όω</i>	34
Vježba 90. — Present i imperfekt aktivni	34
Vježba 91. — Present i imperfekt medijalni i pasivni	34
Vježba 92.	34
Vježba 93. — Τέτριξ καὶ μύρμηκες	35
Vježba 94. — Λέαινα καὶ ἀλώπηξ	35
Vježba 95. — Γνώμαι καὶ παροιμῖαι	35
Jaki aorist	36
Vježba 96. — Aktiv	36
Vježba 97. — Medij	36
Vježba 98.	36
Vježba 99. — Περὶ Δαιδάλου	37
Vježba 100. — Γνώμαι καὶ παροιμῖαι	37
Futur aktivni i medijalni	37
Vježba 101. — Verba vocalia	37
Vježba 102. — Verba muta	37
Vježba 103.	38
Vježba 104. — Verba liquida	38
Vježba 105.	38
Vježba 106. — Πόνος	39
Slabi aorist aktivni i medijalni	39
Vježba 107. — Verba vocalia. Aktiv	39
Vježba 108. — Medij	39
Vježba 109.	40
Vježba 110. — Ἀποφθέγματα	40
Vježba 111. — Περὶ τῶν ἐν Τροίᾳ ἡγεμόνων.	40
Vježba 112. — Verba muta. Guturalne i labijalne osnove	41
Vježba 113. — Dentalne osnove	41

Vježba 114. — Likvidne osnove.	41
Vježba 115.	42
Vježba 116. — Φύσις ὕπ' ἀνθρώπου νικᾶται	42
Vježba 117. — Ποιητῆς καὶ Βοιωτοί	42
Γελοῖοι λόγοι.	42
<i>Perfekt i pluskvamperfekt</i>	43
Vježba 118.	43
Jaki perfekt i pluskvamperfekt aktivni	43
Vježba 119.	43
Vježba 120. — Στρατηγικὸς λόγος	44
Slabi perfekt i pluskvamperfekt aktivni	44
Vježba 121. Verba vocalia.	44
Vježba 122.	44
Vježba 123. — Ἴδου ἢ Ἔρδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πῆδημα	44
Vježba 124. — Ἀποφθέγματα	45
Vježba 125. — Verba muta i liquida	45
Vježba 126.	45
Perfekt i pluskvamperfekt medijalni i pasivni	46
Vježba 127. — Verba vocalia	46
Vježba 128. — Verba muta	46
Vježba 129. — Λακωνικὰ ἀποφθέγματα.	46
Vježba 130. — Verba liquida	47
Vježba 131.	47
Jaki aorist pasivni	47
Vježba 132.	47
Vježba 133.	48
Vježba 134. — Περὶ τῆς Κύρου τοῦ νεωτέρου τελευτῆς	48
Vježba 135. — Βόες καὶ ἄξονες	48
Slabi aorist pasivni	49
Vježba 136. — Verba vocalia	49
Vježba 137. — Περὶ Προμηθέως	49
Vježba 138. — Περὶ τοῦ δειλοῦ σαλπικτοῦ	49
Vježba 139. — Verba muta	49
Vježba 140. — Πάριδος κρίσις	50
Vježba 141. — Ἀντιγόνη ἔθαψε τὸ Πολυνείκους σῶμα	50
Vježba 142. — Verba liquida	50
Vježba 143.	51
Futur i futur egzaktni pasivni. Glagolski pridjevi	51
Vježba 144. — Verba vocalia	51
Vježba 145. — Verba muta	51
Vježba 146.	52

DRUGA GLAVNA KONJUGACIJA

Glagoli na -μι	53
Prvi razred glagola na -μι	53
Vježba 147. — Prezent i imperfekt aktivni od τίθημι	53
Vježba 148. — Futur, aorist i perfekt aktivni od τίθημι	53
Vježba 149. — Medij i pasiv od τίθημι	54
Vježba 150.	54
Vježba 151. — Aktiv od ἵημι	54
Vježba 152. — Medij i pasiv od ἵημι	54
Vježba 153.	55
Vježba 154. — Prezent i imperfekt aktivni od δίδωμι	55
Vježba 155. — Futur, aorist i perfekt aktivni od δίδωμι	55
Vježba 156. — Medij i pasiv od δίδωμι	56
Vježba 157.	56
Vježba 158. — Λακωνικὰ ἀποφθέγματα	56
Vježba 159. — Prezent i imperfekt aktivni od ἴσθημι	57
Vježba 160. — Futur, aorist i perfekt aktivni od ἴσθημι	57
Vježba 161. — Medij i pasiv od ἴσθημι	57
Vježba 162.	58
Vježba 163. — Περὶ Κικέρωνος	58
Περὶ Διογένους	58
Drugi glagoli prvog razreda na -μι	58
Vježba 164. — Glagoli s osnovom na α	58
Vježba 165. — Λόγος γελοῖος	59
Vježba 166. — Ostali glagoli na -μι.	59
εἶμι, φημί, κεῖμαι i κάθημαι	59
Vježba 167.	59
Vježba 168. — Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες	60
Vježba 169. — Ἐποφθέγματα	60
Beste matski aorist	60
Vježba 170.	60
Mješoviti perfekt.	61
Vježba 171.	61
Vježba 172.	61
Vježba 173. — Ἐποφθέγματα	61

Drugi razred glagola na -μι	62
Vježba 174. — Present i imperfekt. Aktiv i medij	62
Vježba 175. — Ostali oblici	62
Vježba 176.	62
Vježba 177. — Γέρων και υιοί	63
Vježba 178. — Λόγοι γελοιοί	63
Vježba 179. — 'Αποφθέγματα	63

ŠTIVA

Nepравilni glagoli

1. 'Ανά την 'Αδριατικήν παραλίαν	64
2. Γελοιοί λόγοι	65
3. 'Ηλθον, είδον, ένίκησα	65
4. Λακωνικά άποφθέγματα	65
5. Σπευδε βραδέως	65
6. Περι Διογένους	66
7. 'Αποφθέγματα	66
8. Κυνηγός και δρυοτόμος	66
9. Περι τής του ένου σκιᾶς	67
10. Περι του άλεκτρούων άγώνος	67
11. 'Ιππος και έλαφος	67
12. Μυία	68
13. 'Αλώπηξ και βότρυς	68
14. 'Ερμής και άγαλματοποιός.	68
15. Κύων	68
16. Αιγοβοσκός και αίγες	69
17. Λύκος και λέων	69
18. 'Ονος και λεοντή	69
19. Γνώμαι και παροιμίες	69

KOMENTAR

Uvod	71
Riječi i komentar	75—117
Grčko-hrvatski ili srpski rječnik	118
Hrvatsko ili srpsko-grčki rječnik	154

GRČKI ALFABET

Velika slova	Mala slova	Grčki naziv	Hrvatskosrpski naziv	Izgovor
A	α	άλφα	alfa	ǎ ā ¹
B	β	βῆτα	beta	b
Γ	γ	γάμμα	gama	g
Δ	δ	δέλτα	delta	d
E	ε	ἒ ψιλόν	epsilon	ě
Z	ζ	ζῆτα	zeta	z
H	η	ἦτα	eta	ē
Θ	θ	θῆτα	theta	th
I	ι	ἰῶτα	jota	ī ī
K	κ	κάππα	kapa	k
Λ	λ	λάμβδα	lambda	l
M	μ	μῦ	mi	m
N	ν	νῦ	ni	n
Ξ	ξ	ξῖ	ksi	ks
O	ο	ὀ μικρόν	omikron	ō
Π	π	πῖ	pi	p
P	ρ	ρῶ	ro	r
Σ	σ ς	σῖγμα	sigma	s
T	τ	ταῦ	tau	t
Υ	υ	ὕ ψιλόν	ipsilon	ü ü
Φ	φ	φῖ	fi	f
X	χ	χῖ	hi	h
Ψ	ψ	ψῖ	psi	ps
Ω	ω	ὦ μέγα	omega	ō

¹ Znakom ǎ bilježimo kratak samoglasnik, a znakom ā dug.